

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 97

**70'inci Birleşim
23 Mart 2022 Çarşamba**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	9
II.- GELEN KÂĞITLAR	13
III.- YOKLAMALAR	39,40,63,64
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	15
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>15:19</i>
1.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, 21 Mart Nevruz Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması	15:16
2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, EXPO 2021 Hatay'a ilişkin gündem dışı konuşması	16:17
3.- Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın, meslek odalarının mevcut durumuna ilişkin gündem dışı konuşması	17:19

V.- AÇIKLAMALAR

19,40,64,85,87,91,130,143

- 1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Avrupa Birliğinin “Stratejik Pusula” metnine ilişkin açıklaması 19
- 2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 104 emekli amiralin yargılandığı davaya ilişkin açıklaması 19
- 3.- Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu'nun, THY'nin iptal ettiği seferlere ve Bursa Doğanbey TOKİ Konutlarındaki ısınma sorununa ilişkin açıklaması 19
- 4.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, 6 puanlık sigorta primi işveren desteğinin süresinin uzatılmasının Tokat'taki işletmeler için önemine ilişkin açıklaması 20
- 5.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 21 Mart Dünya Şiir Günü'ne ilişkin açıklaması 20
- 6.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 23 Mart 1970'te şehit edilen Süleyman Özmen'e ve Polis Özel Harekâtın kuruluşunun 39'uncu yılına ilişkin açıklaması 20
- 7.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehirliiler olarak Hasan Polatkan Havalimanı'nın kapatılmasına izin vermeyeceklerine ilişkin açıklaması 20:21
- 8.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ve Adana'da yaşanan don olayına ilişkin açıklaması 21
- 9.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Adana'da düzenlenen yürüyüşte orantısız güç kullanılmasının kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması 21
- 10.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, 2/B arazi sorununa ilişkin açıklaması 21:22
- 11.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas SGK İl Müdürü Kadir Boztepe'nin bir an önce görevine iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 22
- 12.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, Hatay'ın demografik yapısındaki değişime ilişkin açıklaması 22
- 13.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in altın şirketlerinin hedefi hâline geldiğine ilişkin açıklaması 22
- 14.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, harita mühendisliği mesleğine ve 21 Mart Dünya Haritacılar Günü'ne ilişkin açıklaması 23
- 15.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, gıda üretiminde verilmesi gereken desteklere ilişkin açıklaması 23
- 16.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde açılan Yanık ve Yara Bakım Merkezine ilişkin açıklaması 23

- 17.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, şubat ayı ihracat rakamlarına ilişkin açıklaması 24
- 18.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'in Silifke ilçesine bağlı Kurtuluş ve Sökün köylerinde tarımsal üretim yapan çiftçilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 24
- 19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana PTT çalışanlarının sorunlarına ilişkin açıklaması 24
- 20.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, üniversite öğrencilerinin ülke genelinde ve Van'daki sorunlarına ilişkin açıklaması 24:25
- 21.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, İçişleri Bakanlığı tarafından polisler için çıkarılan yeni rotasyon yönetmeliğine ilişkin açıklaması 25
- 22.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas Tarım İl Müdürlüğü ve İl Özel İdaresi tarafından üreticilere verilen desteklere ilişkin açıklaması 25
- 23.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, AFJET aboneleri olan Afyonkarahisarlıların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 25:26
- 24.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Avrupa Şampiyonu olan Eczacıbaşı Kadın Voleybol Takımı'nı tebrik ettiğine, Türkiye'deki kaçak göçmen sorununa, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin bürokrasiyi alaşağı edeceklerine ilişkin açıklamasını kınadıklarına, 1915Çanakkale Köprüsü için üstlenici şirketlere verilen garantinin hazineye yük oluşturduğuna ve İYİ Parti olarak projeye değil ranta karşı olduklarına ilişkin açıklaması 26:27
- 25.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Bursa Osmangazi Mithatpaşa Ortaokulu Müdürü Haydar Akın'ın ayrıştıncı ve cinsiyetçi uygulamaları nedeniyle görevden uzaklaştırılması gerektiğine, bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan borçlarındaki artışa ve Et ve Süt Kurumu Genel Müdürünün et fiyatlarına yaptıkları zamma ilişkin açıklamasına ilişkin açıklaması 27:29
- 26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Osmangazi Mithatpaşa Ortaokulu Müdürü Haydar Akın'ın kanuna aykırı talimatının sorumlusunun iktidar partisi olduğuna, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürünün et fiyatlarına yaptıkları zamma ilişkin açıklamasına, Aksaray'ın Bahçesaray ve Kırımlı Mahallelerinde yaşayan vatandaşların tapu sorununa ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kur korumalı mevduat ile Türk lirasına duyulan güven hakkındaki sözlerine ilişkin açıklaması 29:31
- 27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın; Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadeleri ile Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine, Dünya Ormancılık Haftası'na, Eczacıbaşı Dynavit Kadın Voleybol Takımı

ile Halkbank Erkek Voleybol Takımı'nın başarılarına ve Bediüzzaman Saidi Nursi'nin vefatının 62'nci seneidevriyesine ilişkin açıklaması	31:34
28.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	34:35
29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	35
30.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	35:36
31.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, aile hekimlerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	36
32.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	36:37
33.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü'ne ilişkin açıklaması	37
34.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye'nin diplomasi atılımlarına ve 2'nci Antalya Diplomasi Forumu'na ilişkin açıklaması	37:38
35.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, KHK'yle ihraç edilen öğretmen Suzan Uzpak'ın OHAL Komisyonuna yaptığı itiraz başvurusuna ret kararı verilmesine ilişkin açıklaması	40
36.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, yoklama kaçağı veya bakaya durumundaki gençlerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması	40:41
37.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, eczacıların özlük haklarına ilişkin açıklaması	64
38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana'da Alparslan Kuytul ve öğrencilerine meydanlarda işkence yapıldığına ilişkin açıklaması	65
39.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, şehit ve gazi ailelerinin yaşadığı mağduriyetlere ilişkin açıklaması	65
40.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Bingöl Özel Harekât Şube Müdürlüğünde şehit olan polislere, 1915Çanakkale Köprüsü'nün açılışına ve Çanakkale şehitlerine ilişkin açıklaması	65:66
41.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, besici ve çiftçilerin desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	66
42.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Niğde'de hayata geçirilen ve yapılması planlanan sulama projelerine ilişkin açıklaması	66
43.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, üreticilerimizin Rusya'ya yaş meyve, sebze ihracatının finans ayağında yaşadıkları sorunlara ilişkin açıklaması	66:67

44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	85
45.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale'de Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu koordinatörlüğünün kurulmasının önemine ilişkin açıklaması	87
46.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması	88
47.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Muhsin Yazıcıoğlu'nu vefatının 13'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması	88
48.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması	88
49.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, cezaevlerindeki kötü uygulamalara ilişkin açıklaması	88:89
50.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, üreticilerin piyasadaki yüksek fiyatlı arpa ve yem almak zorunda kalmasının gıda enflasyonuna yol açtığına ilişkin açıklaması	89
51.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Ankara Büyükşehir Belediyesinin Öveçler Vadisi'ndeki ağaçlara ve Melih Gökçek zamanında yapılan süs havuzlarına sahip çıkmadığına ilişkin açıklaması	89
52.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürünün et fiyatlarına yaptıkları zamma dair açıklamasına ilişkin açıklaması	89:90
53.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, ekonomik krize ve işsizliğe ilişkin açıklaması	91
54.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ Hükümetinin 2021 yılı içerisinde gerçekleştirdiği yatırımlara ilişkin açıklaması	91
55.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı kurumlarda ek ders ücreti karşılığında çalışanların sorunlarına ilişkin açıklaması	92
56.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması	92
57.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'ın sorunlarına ilişkin açıklaması	92
58.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, cezaevlerindeki ağır koşullara ilişkin açıklaması	92:93
59.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	93

60.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	93
61.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	94
62.- Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	130:132
63.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	132
64.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, 12 Şubatta Eskişehir'de düzenlenen fahiş zamları protesto yürüyüşüne katılan Eskişehirliilere yapılan baskıya ilişkin açıklaması	143
65.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, iktidarın savunmaya yönelik saldırılarına ilişkin açıklaması	143:144

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI **38,40**

A) TEZKERELER **38,40**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki parlamento heyetinin Slovenya'da düzenlenecek olan Avrupa Birliği Parlamentoları Meclis Başkanları Toplantısına katılmasına ilişkin tezkeresi (3/1902)	38,40
---	-------

VII.- ÖNERİLER **41,51,61,64**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ **41:51,51:60,61:63,64**

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu ve arkadaşları tarafından, başta süt ürünleri olmak üzere gıda maddelerinde yapılan sahtekârlıkların önüne geçerek halk sağlığının korunması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 16/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	41:46
2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kur korumalı mevduat sisteminin hazineye maliyetinin araştırılması amacıyla 22/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	46:51

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, zeytin alanlarının azalmasının sebeplerinin ve zeytincilik faaliyetlerini engelleyen faktörlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5673) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 51:56

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 21, 184, 186, 189, 190, 191, 317, 290, 47, 72 ve 75 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 41, 42, 43, 44’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun 5, 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Nisan 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi 57:60,61:63,64

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

51,60

1.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar’ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 51

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 60:61

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

67,85,90,94,132,144

A) KANUN TEKLİFLERİ

67:85,85:87,90:91,94:130,
132:143,144:155

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) 67:85,85:87,90:91,94:130,
132:143,144:155

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

156

1.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir’in, engelli öğretmen atamalarına,
- İzmir Milletvekili Atıla Sertel’in, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarına ait makam araçlarına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer’in cevabı (7/59851), (7/59852)

156:159

2.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli'de bulunan iki okulun tamir ve tadilat işlemleri ile eğitime ne zaman başlayacaklarına,

- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık bünyesinde çalışan taşeron işçilere,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59853), (7/60070)

160:163

3.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Karşıyaka Öğretmenler Lokali'nde yapılan restorasyon sonucu bazı eserlerin kaybolmasına,

- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Eskişehir için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Bilecik için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'de bulunan Cumhuriyet Anadolu Lisesinin kapatılacağı yönündeki iddialara,

- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ'da 26 Eylül 2019'da meydana gelen deprem sonrası hasar gören okullara ve okulların tadilatına,

- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, engelli öğretmen atamalarına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59854), (7/59949), (7/59950), (7/60069), (7/60072), (7/60293)

164:172

4.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, doğal gaz desteği yapılacak hanelere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/60045)

173:175

5.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Eskişehir ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

Bilecik ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

Gaziantep ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Bilecik ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Eskişehir ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Gaziantep ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/60164), (7/60165), (7/60166), (7/60167), (7/60168), (7/60169)

176:186

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Amasya Milletvekili Hasan Çilez, Amasya'ya yapılan sanayi yatırımlarına,

Ankara Milletvekili Tekin Bingöl, Ankara'nın sorunlarına,

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu, Down sendromuna,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Ali Babacan'ın Ergenekon, Balyoz kumpaslarıyla ilgili sözlerine,

Adana Milletvekili Tamer Dağı, Adana'nın Feke ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, iktidar ve bileşenlerinin enflasyona ilişkin ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, emeklilerin sorunlarına,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, iktidarın ucube ekonomi teorilerinin akaryakıt zamlarına etkisine,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, Nevruz Bayramı'na, 1915Çanakkale Köprüsü'nün açılışına ve Âşık Veysel'in vefat yıl dönümüne,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, tarım emekçilerinin sorunlarına,

Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümü ile 1915Çanakkale Köprüsü'nün açılışına,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci,

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu,

Âşık Veysel'in vefat yıl dönümüne;

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker,

1915Çanakkale Köprüsü ile Malkara-Çanakkale Otoyolu'nun açılışına;

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, muhtarların yaşadığı mağduriyete ve 2017 Ayvıcık depremi nedeniyle evleri yıkılan köylülerin sorunlarına,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, Yozgat'ın Boğazlıyan ilçesinde görev yapan din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni Salih Ulusoy'un Atatürk'e ve cumhuriyete yönelik saldırısına,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Dolmabahçe ve Çırağan

Caddelerinde kestiği çınar ağaçlarına,

Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı, Bitlis ve Şırnak'a sürgün edilen savcı ve hâkimlere,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin Türkiye ekonomisine ilişkin açıklamalarına,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, AKP iktidarının Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'nı çalışmaz hâle getirerek Zafer Havalimanı'na yolcu devşirmeye çalıştığına,

İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği, "Nevroz" Bayramı'na ve kutlamalar esnasında uygulanan keyfi gözaltılara,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, balıkçıların sorunlarına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, 22 Mart Dünya Su Günü'ne,

Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy, tarımsal sulamaya,

Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, zamlara,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Nevruz Bayramı'na, Bingöl'de mühimmat sevkıyatı esnasında yaşanan kazada şehit olan polisler Allah'tan rahmet dilediğine, Âşık Veysel, Ahmet Deniz Bölükbaşı ve Sabiha Gökçen'in vefatlarının yıl dönümüne, 21 Mart Down Sendromu Farkındalık Günü'ne, 22 Mart Acil Tıp Teknisyenleri ve Teknikerleri Günü'ne, Emniyet Hizmetleri Sınıfı Mensupları Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklere ve polislerin özlük haklarına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Bingöl'de mühimmat sevkıyatı esnasında yaşanan kazada şehit olan polisler Allah'tan rahmet dilediğine, Nevruz Bayramı'na, Çanakkale Deniz Zaferi'nin 107'nci yıl dönümüne ve 1915Çanakkale Köprüsü'nün açılışına, Ahmet Deniz Bölükbaşı'nın vefatının 4'üncü seneidevriyesine ve 21 Mart Down Sendromu Farkındalık Günü'ne,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, "Nevroz" Bayramı'na, Gezi davasına, Hazine ve Maliye Bakanının Türkiye'nin ekonomi modeline ilişkin sözlerine, ete gelen zamma ve 24-29 Mart arasında İstanbul'da gerçekleşecek olan Kürt Film Festivali'ne,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Bingöl'de mühimmat sevkıyatı esnasında yaşanan kazada şehit olan polisler Allah'tan rahmet dilediğine, Sabiha Gökçen'in vefatının yıl dönümüne, 21 Mart Down Sendromu Farkındalık Günü'ne, Nevruz Bayramı'na, 22 Mart Dünya Su Günü'ne, Recep Tayyip Erdoğan'ın kaçak sarayda kendi partisinin eski milletvekillerine ve il başkanlarına verdiği yemeğin bedelinin 84 milyonun vergileriyle ödendiğine, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin davasına, Cumhurbaşkanlığının 17 Aralık 2021'de Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Savaştepe Otoyolu Projesi'ne ilişkin Ulaştırma ve Altyapı

Bakanlığına yolladığı fakat Resmî Gazete’de yayımlamadığı karara ve İBB’nin Valiliğin yazısı ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun kararıyla kanserli ağaçları kestiğine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Bingöl’de mühimmat sevkiyatı esnasında yaşanan kazada şehit olan polislere Allah’tan rahmet dilediğine, Çanakkale Deniz Zaferi’nin 107’nci yıl dönümüne ve 1915Çanakkale Köprüsü’nün açılışına, Yaşlılar Haftası’na, Nevruz Bayramı’na, 21 Mart Down Sendromu Farkındalık Günü’ne, Âşık Veysel’in ölüm yıl dönümüne ve 22 Mart Dünya Su Günü’ne,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’a Meclisin gündemini kendilerine önceden bildirdiği ve Adalet Komisyonu ile Anayasa Komisyonunda aynı saate konan kanun teklifleri konusunda gerekli görüşmeleri yaptığı için teşekkür ettiğine ve Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, Koca Seyit Onbaşı’nın kahramanlıklarına,

İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz, engelli vatandaşlara sıfır araç alımlarında uygulanan üst limitin kaldırılması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm, Cumartesi İnsanlarının herkesi 23 Mart 2022’de Çağlayan Adliyesinde görülecek duruşmaya çağırdığına,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Mersin’de meydana gelen don afeti sonrasında çiftçilerin yaşadığı mağduriyete,

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, Aysel Tuğluk’un sağlık problemlerine ve Kandıra F Tipi Cezaevindeki sorunlara,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ Parti Grubunun, 2/3/2022 tarihinde Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve arkadaşları tarafından, Türkiye’deki hububat üretiminin son beş yılda hızla düşüşünün sebeplerinin araştırılması, hububat çiftçisinin sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının aranması amacıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Mart 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral’ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 23 Mart 2022 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 17.29'da birleşime son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ

Başkan Vekili

Necati TIĞLI

Giresun

Kâtip Üye

Emine Sare AYDIN

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 122

23 Mart 2022 Çarşamba**Milletvekili Teklifleri**

1.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma ve Askerî İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4323) (Milli Savunma ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

2.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) (Milli Savunma ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

3.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve 3 Milletvekilinin; Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Sisteminin İlgâ Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/4325) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

4.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in; Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4326) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

5.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın; Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4327) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2022)

6.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin; Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4328) (Anayasa ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2022)

7.-Ordu Milletvekili Seyit Torun'un; 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4329) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2022)

8.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in; Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4330) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.03.2022)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Yasama Dokunulmazlığı)**

1.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1892) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

2.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1893) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

3.-Van Milletvekili Tayip Temel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1894) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

4.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1895) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

5.-İğdır Milletvekili Habip Eksik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1896) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

6.-Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1897) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

7.-Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1898) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

8.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1899) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

9.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1900) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1901) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.03.2022)

23 Mart 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Emine Sare AYDIN (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70’inci Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 21 Mart Nevruz Bayramı münasebetiyle söz isteyen Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay’a aittir.

Buyurun Sayın Taşlıçay. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay’ın, 21 Mart Nevruz Bayramı’na ilişkin gündem dışı konuşması

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Mart Nevruz Bayramı dolayısıyla gündem dışı söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Gökyüzünü çadır, güneşi tuğ olarak gören bir düşünce tasavvuru içerisinde, beşeriyetin yaşadığımız âlemlerle olan muhabbetini köklerimizde buluruz. Türklüğümüzün derinliklerinden günümüze ulaşan kadim öğretilerimiz, tabiatın ve evrenin bir parçasıdır âdeta. Destan dünyamızda Kutup Yıldızı gibi parlayan Oğuz Kağan’ın çocuklarına “Gün” “Ay” “Yıldız” “Gök” “Dağ” ve “Deniz” isimlerini vermesi kültür köklerimizdeki derinliği ifade eder. Yeri ve göğü büyük bir irfanla idrak eden Türk milleti olarak bizler, yalnızca insan odaklı bakmayız çevreye; yaratılmış her ne var ise kendimize yâren biliriz. Gökte dalgalanan bayrağımızda hilal ve yıldız vardır, göğe uzanan tuğlarımızın püskülleri at kuyruğundadır. Müjdeyle yoğrulmuş rüyalarımızın sembolü ulu bir çınardır. Veysel misali, dost eylediğimiz topraktır. Azizliğimizin temsili arı, duru sulardır. Rahmet, yağmur damlasındadır ve yenilenmenin nişanesi bahardır. Bu hâliyle Türklüğümüz, zerreden küreye ulaşan bir kâinat anlayışının şuurundadır. Bu şuurda önce cemreler düşer, müjde doğuran şafakların ardından ve yeniden açmak için yaprak döker ağaçlar Söğüt meşrebince. Bu şuurda “hürmet” adlı erdemi yalnızca insana yansıtmayız. Hürmetimiz, safını belli eden karıncayadır; hürmetimiz, kanadında dilek taşıyan turnayadır; hürmetimiz, bağrında tohum saklayan toprağadır; hürmetimiz, gölgesinde soluklandığımız ağaçtır; hürmetimiz, umudu ısıtan baharadır; hürmetimiz, içinde yaşadığımız değil, beraber yaşadığımız doğayadır. Doğayla birlikte gönüllerin uyanışı ise Nevruz’dadır.

Nevruz, sabrın ardıdır. Nevruz, Türk milletinin tabiat ceminde umut semahıdır. Nevruz, gönülde neşet eden kutlu bir uyanış sabahıdır. Nevruz, Hıdırellez’in sırdaşıdır. Nevruz “Yerli Karadağların yıkılmasın/Gölgelice kaba ağacın kesilmesin/Taşkın akan görklü suyun kurumasin/Kanatlarının ucu kırılmasın/Kadir seni namerde muhtaç etmesin/Koşarken ak-boz atın sürçmesin” niyazıyla boy boylayıp soy soylayan Dede Korkut’un duasıdır.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirüs salgını nedeniyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Bizler birliği, toplumsal gerekliliğin çok ötesinde, tabiatla da bir olmanın hikmetine inanmış bir tefekkür olarak görürüz. Bülülle bir olup güle konarız, güllerle bir olup sevda kokarız. Toprak bizdendir, biz toprakla doğarız. Sular ervahımızdır, taşkın sularla çoşarız. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, zahiren mevsimsel bir döngünün tezahürü olarak idrak ettiğimiz Nevruz, manen ruhumuzun yenilenmesi ve umutlarımızın tazelenmesidir. Nevruz aynı zamanda Türklüğün varoluş ifadesidir. Demir dağları eriten sabrın ardından 4 yöne yayıldığımız, 7 iklimle hayat bulduğumuz, bastığımız toprakları yurt tuttuğumuz yeni günlerin başlangıcıdır Nevruz ve bu başlangıca uyandığımız yerin adıdır Ergenekon. Tarihimizin her dönüm noktasında Ergenekon ruhuyla çıktık tüm zorluklardan. Körüklerimiz belleğimizde, yaktığımız ateş yüreğimizde ve yolumuz bir kurdun izinde.

Dileğimiz odur ki Ergenekon ateşi hiç sönmesin, izimiz silinmesin, yeni gün şafağımızdan eksilmesin; umutlarımız yeşersin, rüzgârımız essin, balalar boy versin, ocaklarımız tütsün, güzel sular gürüldesin, tohumlar çiçeğe dönsün, gayretimiz yorulmasın, üstte mavi gök çökmedikçe, altta yağız yer delinmedikçe ilimiz, töremiz bozulmasın. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Nevruz'un manevi ikliminde yüreği Türklükle atan canlara selam olsun, Turan'a uyanacağımız sabahlara selam olsun, bizi bir kılan bayramlara selam olsun. Biriz; Karluk, Kıpçak, Oğuz/Kurulsun toy, çalsın kopuz/Gün kutludur, doğsun Nevruz/Ergenekon yadı ile...

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu ve yüce Türk milletini tekraren selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, EXPO 2021 Hatay'la ilgili söz isteyen Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'a aittir.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, EXPO 2021 Hatay'a ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi, Dünya Kupası ve olimpiyatlardan sonra dünyada ekonomik ve kültürel etki yaratan en büyük 3'üncü organizasyon EXPO'dur. Bu büyük organizasyon EXPO 2021 Hatay “medeniyetler bahçesi” temasıyla 1 Nisan 2022'de ziyaretçilerine kapılarını açacak. Hiçbir kamu kurumundan destek almadan 70 milyon dolarlık devasa bir organizasyonu Büyükşehir Belediyesi imkânlarıyla gerçekleştiren Büyükşehir Belediye Başkanımız Doçent Doktor Sayın Lütfü Savaş'a ve emeği geçen tüm Büyükşehir Belediye yönetimine, çalışanlarına, kıymetli Hataylı hemşehrilerime sonsuz teşekkür ediyorum.

Yalnız, bu noktada EXPO 2016 Antalya'ya oluk oluk para akıttırken EXPO 2021 Hatay'dan 1 kör kuruşu esirgeyen iktidarın adaletsizliğine değinmeden geçemeyeceğim. Buradan, iktidar milletvekillerine sesleniyorum. İktidar, Antalya EXPO'ya özel kanun çıkardı, özel ajans kurdu, Meclise Antalya EXPO mesaisi yaptırdı. Bırakın mesaiyi, siz herhangi bir iktidar temsilcisinin ağzından bu Mecliste bir saniye de olsa “EXPO Hatay” lafını duydunuz mu? Niye duymadık? Bu Gazi Mecliste Antalya halkının iradesi var da Hatay halkının iradesi yok mu?

İktidar, Antalya EXPO için Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde ofis oluşturdu, personel istihdam etti, Antalya EXPO'nun on-line erişimi için Bakanlığın “web” sitesine bağlı resmî bir site oluşturdu; Hatay EXPO içinse böyle bir çalışma yapmadı. Antalya bu ülkenin bir şehri de Hatay değil mi? Hatay EXPO'nun arazisi, Hatay Büyükşehir Belediyesine aittir. Antalya'da ise iktidar, hazineye ait kocaman bir araziye Antalya EXPO'ya tahsis etmişti. Hatay üvey evlat mı?

İktidar, Antalya EXPO için Maliye Bakanlığında her yıl kaynak aktardığı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin, Türkiye İhracatçılar Meclisinin, Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin beş yıl boyunca kaynak aktarmasını yasal zorunluluk hâline getirdi. Şimdi soruyorum: Her yıl en fazla vergi ödeyen illerin başında gelen Hatay'ın EXPO'su bu çabaların onda 1'ini bile hak etmiyor mu? İktidar, Antalya'ya özel olarak EXPO Sergi Alanı ile havalimanı ve otogar erişimi sağlamak için 20 kilometrelik raylı sistem yaptı. On bir yıldır yanlış Suriye politikanızla savaşın gölgesinde yaşamaya mahkûm ettiğiniz Hatay için de bunu yapamaz mıydınız? Bu adaletsizlik vicdanınızı hiç mi rahatsız etmiyor? Kültür ve Turizm Bakanlığı EXPO 2016 Antalya'yı yurt dışında tanıtmak için cansiparane çalıştı, çok da iyi yaptı ama benzer bir çalışma ve özveri EXPO 2021 Hatay için neden esirgendi?

İktidar, Türkiye'nin ulusal hava yolu şirketi Türk Hava Yollarını EXPO 2016'da Antalya'nın ana hava yolu sponsoru, devletin imtiyazlı hissesine sahip olduğu Turkcell'i de ana iletişim sponsoru yaptı ama ne THY ne de Turkcell EXPO Hatay'da yok çünkü iktidarın talimatı yok. THY bırakın sponsor olmayı ek sefer dahi koymuyor. Bu ayrımcılık niye? Türk Hava Yollarına buradan sesleniyorum: Siyasi değil millî davranın; tüm büyük şehirlerden Hatay'a uçak seferleri koyun, sefer sayılarını artırın.

İktidar, bildiğimiz kadarıyla, Antalya EXPO'ya 1,8 milyar lira kaynak akıttı, o zamanın kuruyla 600 milyon dolar kaynak akıttı. Hatay EXPO'dan esirgenen kaynak ise 70 milyon dolardı yani Antalya'ya akıtılan kaynağın onda 1'i. Hatay EXPO sadece Hatay'a değil Türkiye'ye de kazandıracak bir organizasyon. İktidar, Hatay EXPO'yu nasıl görmezden gelir? Bu nasıl bir millî şuur?

Özetle, değerli milletvekilleri, iktidar, Hatay EXPO için ne kanun çıkardı ne ajans kurdu ne personel istihdam etti ne arazi tahsis etti ne raylı sistem yaptı ne tanıtımını gerçekleştirdi ne sponsor bağladı ne de 600 milyon dolar kaynak akıttı ama iktidara rağmen, halkın belediyesi Hatay Büyükşehir Belediyesi aslanlar gibi, tek başına EXPO 2021'i gerçekleştiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız Doçent Doktor Lütfü Savaş'a bir kez daha teşekkür ediyorum. İktidar, Hatay EXPO'ya bir kuruluş dahi vermedi ama Hatay EXPO'ya gelecek yüz binlerce yabancı ziyaretçisiyle, getirdikleri dövizlerle, orada kurulacak iş bağlantılarıyla, ülkemizin tanıtımına katkısıyla elde edilen tüm kazanımlar hem Hatay'ın hem de Türkiye'nin olacak; iktidarda, Hatay EXPO'dan esirgediği desteğin utancı kalacak.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi 1 Nisanda başlayacak ve altı ay süreyle devam edecek olan Hatay EXPO'ya davet ediyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, meslek odalarının mevcut durumu hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'a aittir.

Buyurunuz Sayın Öçal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın, meslek odalarının mevcut durumuna ilişkin gündem dışı konuşması

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; “toprağın vefası kıymetini bilene, ekmeğin vefası nimeti verene” diyerek bu konuşmamda meslek odalarının tarihî gelişimi ve ülkemizdeki faaliyetlerinin olumlu, olumsuz değerlendirmesini yapacağım.

Meslek odalarının tarihî sürecini ve gelişimini incelediğimizde “Ahilik” kavramı ön plana çıkmaktadır. Ahiliğin kökeni 13'üncü yüzyıldan itibaren içtimai, iktisadi ve siyasi faaliyetler yürüten fütüvvet kurumuna dayanmaktadır. Ticaret ahlakı, dinî esaslar, cesaret, girişimcilik, mesleki erdemin gözetilmesi Ahiliğin temel unsurudur.

Anadolu Selçuklu Devleti'nde Ahilik, sosyal ve ekonomik hayatı düzenleyen önemli bir unsurdur.

Osmanlı Dönemi'nde ise İstanbul'un fethedilmesiyle gayrimüslim esnafları da kapsayacak şekilde Ahiliğe benzeyen lonca teşkilatları oluşturulmuştur. Meslek odaları, lonca teşkilatının bir uzantısıdır. Kapitalizmin 19'uncu yüzyılda tüm pazarı inşa etmesi neticesinde kurulan meslek odalarında, aynı meslekte olan insanların birbirlerini koruyup kollaması, mesleklerinin gelişmesi anlayışı öne çıkmıştır.

Günümüzde ise meslek odalarının birçoğu oligarşinin ve vesayetin kalesi olarak değerlendirilmektedir. Bir kısmı, mevzuatının en temel kaynağı, dayanağı olan mesleki eğitimi sağlamak gibi temel içerikleri dahi sağlayamamaktadır. Aynı meslek grubunda olan kişilerin birbirlerine sosyal ve hukuksal alanda arka çıkması son derece normaldir. Ancak bu gaye öylesine odak noktası hâline alınmıştır ki topluma fayda sağlama ve mesleki nitelikleri artırma gayreti maalesef göz ardı edilmeye başlanmıştır.

Meslek mensuplarının kendi içlerinde daha hakkaniyetli olmaları gerekirken meslektaşlarının hatalarını kabul edip buna çözüm üretmeleri gerekirken seçilmiş kitlenin dayatmasıyla toplumun ve ülkenin çıkarlarını tehlikeye atacak kadar körelmiş olmaları açıkçası bizi tedirgin etmektedir. Meslek odaları tek el güce sahip oldukları kanısındadır. Bu anlamda, meslek odaları çeşitlendirilmeli; adil, objektif, çoklu meslek örgütleri ortaya çıkarılmalıdır. Örnek vermek gerekirse... Tarih geleceğe ışık tutma açısından önemli bir disiplindir. Buna en güzel örnek olarak, dönemin Başbakanı Süleyman Demirel'in Boğaziçi Köprüsü'nü yaptırmasından dolayı Mühendisler Odasından ihraç edilmesini gösterebiliriz. Başka bir örnek: 2015 yılında Ankara'nın trafiğini rahatlatacak önemli bir proje olan Ankara Bulvarı çeşitli odalar tarafından açılan davalar neticesinde 5. İdare Mahkemesi kararıyla kapatılmıştır; ardından, halkın sert tepkisiyle tekrar açılmıştır.

Meslek odalarının, ülkemizin ve milletimizin menfaatine projeler üretmediği artık ortadadır. Hatta daha ileri giderek hayati önem taşıyan yararlı projelere düşmanca tavırlar sergilemekteler. Hâlbuki toplumun ve ülkenin çıkarlarını ön planda tutulduğu bir sorumluluk anlayışını haiz olmaları gerekmez mi? Bu tavırlarını ortaya koyarken ideolojik söylemleri ve eylemleriyle medyada yankı bulmayı başarılabildilerdir. Bu tablo bize millî çıkarlar için değil, bilakis gayrimillî menfaatler için hizmet ettiklerini de göstermektedir.

Her ne kadar meslek odaları içerisinde gayrimillî hesaplar güdenler var ise de gerçek anlamda bu milletin yararını gözeten meslek grupları olduğunu da unutmamak gerekir. Zaten bu çeşit yararlı işler yapan meslek grupları gündemde olma gayesi gütmeksizin yarar sağlamaktalar. Bizim eleştirdiğimiz gruptaki meslek odaları kuruluş amaçlarının dışına çıkmış, politize olmaktan da öteye gidip âdeta militanca tutum sergilemiş, üyelerini kutuplaştırarak çatışma ortamı peşine düşmüşlerdir. Kendi varlıklarını kanun ve yönetmelik kılıfı altına sokarak korumaya almak, "değişen dünya" diye söze başlayıp kendi totaliter yapılarını muhafaza etmek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HABİBE ÖÇAL (Devamla) – ...kendi görev alanının dışına çıkıp her alanda devlete akıl vermeye çalışmak bunların asli görevi hâline gelmiştir, hatta ve hatta darbe çağrısı yapma hadsizliği, antidemokratik uygulamaları, seçilmiş Hükümeti indirme çığırkanlığı yapacak kadar ahmaklaşmaları, maalesef birtakım odaların asli görevi hâlinindedir. Batı'nın istifade edebileceğimiz işler sistemleri elbette mevcuttur; bize düşen, öncelikle, bu türdeki yenilikleri milletimizin dinî, siyasi, kültürel yaşayış biçimine uygun bir şekilde süzgeçten geçirmektir. Bunu yaparken istişare metodunu elden bırakmamak gerekir,

Elhasıl, azınlığın çoğunluğa idaresi olup sömürme zamanı ve hadiselerle uzaktan bakma dönemi bitmiştir diyerek meslek odalarımızın bir an önce kuruluş felsefesine ve asli görevlerine dönmeleri çağrısında buluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Yılmaz...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Avrupa Birliği'nin "Stratejik Pusula" metnine ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Avrupa Birliği'nin savunma politikalarındaki hedeflerinin ele alındığı "Stratejik Pusula" metni yayımlandı. Yayımlanan metnin "Türkiye" bölümüne göre, ülkemiz, Doğu Akdeniz'de münhasır ekonomik bölge ilanı ve Suriye'den AB'ye göç eden göçmenler gerekçe gösterilerek düşman ülkeler statüsüne konulmuştur. Ukrayna-Rusya savaşından ders çıkarmayan, Türkiye'nin ve KKTC'nin egemenlik haklarını hiçe sayan AB'nin aklını başına almayacağı bir kez daha ortaya çıkmıştır. Yıllarca bizi üye yapacağı hayalleriyle müzakere masalarında bekleten AB'nin güvenliği bizi kesinlikle ilgilendirmemeli; Afrika, Asya ve Orta Doğu'da Batı'nın uyguladığı vahşi emperyalist politikaların sonucunda göç etmek zorunda kalanların AB'ye geçmelerine izin verilmelidir. Pusulası şaşan AB bakalım sonunda nereye toslayacaktır diyor, Dışişleri Bakanlığımızın AB'ye verdiği cevabı destekliyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 104 emekli amiralin yargılandığı davaya ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2'si bu süreçte vefat eden emekli 104 amiralimize ve 1 emekli generalimize, tamamen kamu yararını gözeterek ve mesleki sorumluluk anlayışıyla ifade hürriyeti gereği yayımladıkları, hiçbir suç unsuru içermeyen 4 Nisan 2021 tarihli duyuru kapsamında dava açıldı. Ne dediler? "Montrö önemli." dediler. Rusya-Ukrayna savaşında dediklerinin doğruluğu yine kanıtlandı. "Sarıklı amirale dikkat." dediler. 15 Temmuzdan ders çıkarılmadı mı, neyin savunması yapılacak ki? Bu duyuru, Anayasa'mızın düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti çerçevesinde gerçekleştirilen bir açıklamadan ibarettir. Suçsuzluğun kanıtlanması için savunma yapılmasının istenmesi trajiktir. Anayasal hak kullanmaktan anayasal suç çıkmaz diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Vahapoğlu...

3.- Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu'nun, THY'nin iptal ettiği seferlere ve Bursa Doğanbey TOKİ Konutlarındaki ısınma sorununa ilişkin açıklaması

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türk Hava Yolları Nisan 2022'den itibaren Bursa Yenişehir Havaalanı'ndan Gaziantep, Muş, Malatya, Erzurum gibi illere yaptığı seferleri iptal etmiş bulunmaktadır. Bu seferlerin yeniden konulması için konunun Ulaştırma Bakanlığı ve Türk Hava Yolları yönetimince yeniden değerlendirilmesi hususunda dikkatlerini çekiyorum.

Ayrıca, Bursa Doğanbey TOKİ Konutları merkezî sistemle ısıtılmaktadır, site yöneticisinin bir suistimalinden bahsedilmektedir ve şu anda 3 bin kişi ısınmamaktadır. Enerji Bakanlığı ve Bursagaz yönetiminin konuyu değerlendirmesi gerektiği düşüncesiyle konuyu bilgilerinize arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

4.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, 6 puanlık sigorta primi işveren desteğinin süresinin uzatılmasının Tokat'taki işletmeler için önemine ilişkin açıklaması

YÜCEL BULUT (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2013 yılından itibaren Tokat ilimiz de dâhil olmak üzere 51 ilde özel sektör iş yerlerinde istihdam edilen işçiler için 6 puanlık sigorta primi işveren desteğinin hazinece karşılanmasına karar verilmiştir. 31 Aralık 2021 yılına kadar uygulanan 6 puanlık sigorta primi işveren desteği istihdam ve ekonomiyi canlandırmıştır. 2022 yılında özel sektör iş yerlerinde istihdam edilen işçiler için 6 puanlık sigorta primi işveren desteğinin uzatılmaması Tokat'taki işletmelerin her bir çalışanı için 300 liralık ek bir maliyetle karşı karşıya kalmalarına sebep olmuş. Bu durum da işletmelerimizi zor durumda bırakmıştır. Küresel olarak ekonomide yaşanan olumsuzluk ve asgari ücretteki artış dikkate alındığında bu tür teşviklere her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulduğu açıktır. 6 puanlık sigorta primi işveren desteğinin süresinin yeniden uzatılması Tokat'taki işletmeler için büyük önem arz etmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

5.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 21 Mart Dünya Şiir Günü'ne ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, 21 Mart Dünya Şiir Günü dolayısıyla şiir ve şiirin albenisi üzerine birkaç kelim ederek şiiri gündemimize taşımak istiyorum.

Dünya çapında kutlanan bu günde farkındalık yaratmak, evrensel, ulusal ve bölgesel şiir hareketlerine taze bir enerji sağlamak hedeflenmektedir. Şiir okumayı, yazmayı, yayımlamayı, teşvik etmeyi amaçlayan bir şiir gününde şiiri tarif etmenin ne kadar zor olduğunu ama şiirsiz bir dünyayı tarif etmenin ondan çok daha zor olduğunu söyleyebilirim. İnce dili zarafetiyle inci mercan misali, kelimelerin raksıyla gönüllerdeki bam telini titreten şiir, dünden bugüne, bugünden yarına gürül gürül çağlayan bir ırmağın çağına ait seslerinin yankısını taşıyıp durur. Her bir şiir günün yoğunluğunda, herhangi bir zaman diliminde kaybolan insana bir nefes, bir rayiha, bir suhulet ve sükünat verecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şiir gibi okudunuz efendim.

Sayın Kılavuz...

6.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 23 Mart 1970'te şehit edilen Süleyman Özmen'e ve Polis Özel Harekâtı kuruluşunun 39'uncu yılına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

23 Mart 1970'te şehit edilen kutup yıldızlarımızdan Süleyman Özmen ağabeyi ve tüm şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyorum. Davan davamız, kavgan kavgamızdır. “Öz menem!/Öz menem!/Onlar kabuk öz menem!/Sen yelde savrulan kül/Yüreklere köz menem!/Ülkü uğruna şehit/Men Süleyman Özmen'em!”

Yüce Türk milletinin şan ve şeref anıtları olan, teröristlerin kökünü kazıyan şehitler otağı, kahramanlar yatağı Polis Özel Harekâtı kuruluşunun 39'uncu yılı kutlu olsun. Allah'ın aslanları, çağımızın bozkurt yürekli Hamzaları, Türk milletinin Kürşat duruşlu yiğitleri selam sizlere.

Şehitlerimizi rahmetle anıyor, gazilerimize sağlıklı ömürler diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Süllü...

7.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehirli olarak Hasan Polatkan Havalimanı'nın kapatılmasına izin vermeyeceklerine ilişkin açıklaması

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – 1989'da devlet bütçesine 1 kuruş yük olmadan Anadolu Üniversitesinin bütçesiyle dönemin Rektörü, şimdiki Büyükşehir Belediye Başkanımız Yılmaz

Büyükerşen tarafından yapılan Hasan Polatkan Havalimanı, sivil havacılık eğitim faaliyetlerinin verildiği Türkiye’de tek üniversite havalimanı olarak Avrupa şehirleri ve hac seferleri olmak üzere yılda 100 bin yolcuya hizmet etmektedir. Plansızca uçuş garantisiyle yapılan, devlet bütçesine büyük yük getiren Zafer Havalimanı’nın açığını kapatmak üzere Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce 1 Nisan itibarıyla uçuşların Eskişehir’den Zafer Havalimanı’na yönlendirildiği hava yolu şirketlerine bildirilmiştir. Yolcu ve hava yolu firmalarının istemediği bu girişime derhâl “Dur!” denilmelidir. İç uçuşların başlatılması için sürekli mücadele veren Eskişehirli olarak havalimanının kapatılmasına asla izin vermeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

8.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek’in, Mersin ve Adana’da yaşanan don olayına ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Mersin ve Adana’da son otuz yılın en ağır kış şartları yaşanmakta ve Martın 20’sinde maalesef turfanda karpuz, kabak, patlıcan ve turfanda ürünlerin ekili olduğu seraların tamamı don vesilesiyle zarar görmüştür. Aynı şekilde şeftali, kayısı, çilek tarlaları da büyük oranda zarar görmüş, zarar yüzde 80-90 nispetindedir. Bu arazilerin özellikle turfanda seracılık yapılan bölgelerde yeniden ekilebilmesi için Ziraat Bankası’na mutlaka çiftçi kredilerinde limitlerin artırılarak çiftçilerimizin üretim yapmasının önü açılmalıdır ve aynı şekilde yine, çiftçilerimizin Ziraat Bankasına ve Tarım Krediyeye olan borçları şimdiden ertelenmeli, bunlara bir şans tanınmalıdır.

Bu konuda Tarım Bakanlığının gerekli çalışmayı yapmasını talep ediyor, bütün çiftçilerimize geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

9.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman’ın, Adana’da düzenlenen yürüyüşte orantısız güç kullanılmasının kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Anayasa’nın 34’üncü maddesine göre “Herkes önceden izin almaksızın toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.” Bu en temel hakkı kullanan insanlara orantısız güç kullanarak müdahale etmek insani olmadığı gibi hukuki de değildir. Geçtiğimiz gün Adana’da yapılan bu insanlık dışı uygulamalar asla kabul edilemez. Savunmasız insanların darbedilmesinin, yerlerde sürüklenmesinin, kadınların coplanmasının izah edilebilir bir tarafı yoktur. Geçmişteki örneklerini büyük bir esefle hatırladığımız bu uygulamalar kayıtlara kara birer leke olarak geçmiştir. Bu topraklara şiddet, kin ve nefret tohumları ekmek isteyen kişi ve kurumlar kim olursa olsun derhâl tasfiye edilmelidir.

Bir kere daha ifade ediyorum ki değiştirmek istediğiniz ne varsa ona dönüştünüz.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

10.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel’in, 2/B arazi sorununa ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın milletvekilleri, 2/B arazilerinin sorunu çözülememiştir. Tam on beş yıldır AKP bu konuyu konuşmaktadır ama sadece konuşmaktadır ve 7 milyon kişinin sorunudur. Üzerine ev yapamıyor; ev yapıyor, ruhsat alamıyor, su bağlatamıyor, elektrik bağlatamıyor. Ekiyor, biçiyor fakat destekle alamıyor. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak “2/B Barış Projesi”ni geliştirdik. Devlet ile vatandaş barışacak, köylü ile devlet barışacak. Konut veya iş yeri varsa üzerinde, emlak vergisi üzerinden ona bunu vereceğiz. Eğer, orman köylülerinin kullanacağı bir alansa, yerleşim veya tarım amaçlı kullanmaları kaydıyla bunu tamamen bedelsiz olarak orman köylülerine vereceğiz ve buradan elde edeceğimiz geliri yine orman köylüsünün kalkınması için, tarımı desteklemek için

kullanacağız. Yine, büyük bir kısmını, yüzde 40'ını da yine o alanların tekrar ıslahı ve ihyası için kullanacağız.

BAŞKAN – Sayın Karasu...

11.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas SGK İl Müdürü Kadir Boztepe'nin bir an önce görevine iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sivas'ta Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürü olarak görev yapan Kadir Boztepe geçtiğimiz günlerde ani bir kararla görevinden alınmıştır. Yaptığı başarılı çalışmalar herkes tarafından takdir edilen Boztepe'nin görevden alınması Sivas'ta iş dünyası ve vatandaşlarımız tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Yıllardır Sivas'ı her konuda geriye götüren, 1 milim ilerletmeyen iktidar şimdi de görevi çerçevesinde Sivas'a hizmet etmeye çalışan bir bürokrati Sivas'tan koparmaya çalışmaktadır. Sivaslıların ihtiyacı şehrindeki bürokratların nedeni belli olmayan şekillerde görevlerinden alınması değil, şehrine hizmet eden, çözüm odaklı çalışan tüm kamu görevlilerinin teşvik edilmesidir. Buradan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'e çağrıda bulunuyorum: Yapılan yanlıştan vazgeçilmeli, Sivas SGK İl Müdürü Kadir Boztepe bir an önce görevine dönmelidir.

BAŞKAN – Sayın Tokdemir...

12.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, Hatay'ın demografik yapısındaki değişime ilişkin açıklaması

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Atatürk'ün “Benim şahsi meselemdir.” diyerek göstermiş olduğu diploması ve büyük strateji sayesinde ana vatana katılan ve adını bile kendisinin verdiği Hatay ilimizin nüfus yapısı ve sosyal dokusu maalesef değişiyor. Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Lütfü Savaş'ın Suriyeli nüfusu artış hızıyla ilgili uyarısı bulunduğumuz durumu özetliyor. Bunu basit bir mülteci sorunu olarak görmeyelim. Günümüzde güvenlik sadece sınırların, deniz ve hava sahasının korunmasından ibaret değildir, demografik yapıdaki değişiklikler de güvenlik konularının içerisinde yer alan çok kritik faktörlerdir. Bizler Hatay'ın evlatları olarak Hatay'ımıza, bu serhat şehrimize azami dikkat ve önem bekliyoruz. Demografik yapımızı koruyalım. İktidarın bu çağrımıza duyarsız kalmamasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

13.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in altın şirketlerinin hedefi hâline geldiğine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

AKP yirmi yıllık iktidarları döneminde tarımsal üretimi ve biyoçeşitliliği artırmak yerine yasalarda ve yönetmeliklerde planlı bir şekilde yapılan düzenlemelerle “ekonomik kalkınma” adı altında özel şirketlerin kent ve doğal hayat üzerindeki talan ve ranta dayalı yıkımsal etkilerini sürekli artırmaktadır. Orta Anadolu'nun doğası ve temiz havasıyla örnek bir ili olan Kırşehir'in de ne yazık ki altın şirketlerinin hedefi hâline geldiğine, doğal yaşamın ve tarım arazilerinin büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğuna tanık olmaktayız. Ayrıca ruhsatlar için ÇED raporuna bile gerek görülmemiş. Buradan iktidara sesleniyorum: Ülke ekonomisine hiçbir katma değeri olmayacak ve sadece yandaşlarımızı zengin edecek bu doğa katliamından vazgeçin. Zira Kırşehir halkı şehrin ekolojik dengesinin bozulmasına asla müsaade etmeyecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

14.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, harita mühendisliği mesleğine ve 21 Mart Dünya Haritacılar Günü'ne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, insan yaşamında can ve mal güvenliğinden, doğal kaynaklarımızın ve topraklarımızın değerlendirilmesinden kırsal ve kentsel gelişime, miras hukukundan mülkiyet hukukuna kadar hayatın her alanında yer alan harita mühendisliği mesleği beş yüz yıllık bir geçmişe sahiptir. Harita mühendisleri kadastrodan toplulaştırmaya, imardan gayrimenkul değerlendirmeye, arazi ve arsa üretiminden yönetimine, altyapı ve üstyapı tesislerinden mühendislik yapılarının tasarımı ve inşasına kadar bütün alanlarda uzaydaki uydularla yer kürede üç boyutlu bilgi üretir, hizmete sunar.

Hayal edilen projeleri üretip ve uygulayan, insana ve hayata dokunan, ülkemize ve dünyaya değer katmaya devam eden meslektaşım harita mühendislerinin 21 Mart Dünya Haritacılar Günü'nü kutluyor, sağlıklı, huzurlu, bereketli günler diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ok...

15.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, gıda üretiminde verilmesi gereken desteklere ilişkin açıklaması

İSMAİL OK (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim.

Geçen hafta yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle tarım işletmelerinde güneş enerjisinden elektrik üretimi için desteklemeler artırılmıştır. Geç de olsa bu son derece önemli bir uygulamadır ancak tek başına yeterli değildir. Özellikle akaryakıt, gübre, yem ve tohumda da desteklemeler artırılmalıdır, aksi takdirde üreticimiz iflas edecek, vatandaşlarımız ise gıda ürünlerine ulaşamayacak hâle geleceklerdir. Acilen akaryakıt, gübre, yem ve tohumda da desteklemeler artırılmalıdır. Kimyasal gübre yerine organik gübre kullanımı desteklenerek teşvik edilmelidir.

Yine, tarım ve gıda ürünlerinin nakliyesinde özellikle otoyollar ve köprüler ücretsiz hâle getirilmelidir. Gıda stratejik bir üründür, yeterli ürün üretilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

16.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde açılan Yanık ve Yara Bakım Merkezine ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde, 16 yoğun bakım ve 61 yatak kapasitesiyle, ağır yanık ve yara tedavisinde hizmet vermek üzere Türkiye'nin ve Avrupa'nın en büyük Yanık ve Yara Bakım Merkezi açıldı; ileride, optimum ortamlarda, ileri teknolojinin en gerektirdiği teknikler kullanılarak -kök hücresinden hiperbarik oksijen tedavileri- yoğun bakım şartlarının en iyi ortamlarında, yapay derilerin uygulandığı bir ortamda hastalarımıza hizmet verilecek. Yanık ve Yara Bakım Merkezi'miz yurt içinde ve yurt dışında yılda yaklaşık 45 bin hastayı tedavi edecek kapasitededir, gerektiğinde yatak ve hizmet kapasitesi 2 kat artırılacaktır.

Bu vesileyle hekim meslektaşlarıma ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, merkezimizin hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Taşkın...

17.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, şubat ayı ihracat rakamlarına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ iktidarıyla istikrar sürüyor, Türkiye büyüyor. İhracatta tüm zamanların şubat ayı rekoru kırıldı. 2022 yılı Şubat ayı ihracatımız geçen yılın aynı ayına göre yüzde 25,4 oranında artarak 20 milyar 3 milyon dolar olarak gerçekleşti. Enerji hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 95,4 oldu. Türkiye ekonomisi uzun süredir etkisini sürdüren salgın hastalığa, küresel enerji, gıda, enflasyon krizlerine ve yakın coğrafyasında yaşanan askerî ve siyasi anlaşmazlıklara rağmen, Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde yeni ekonomi modeliyle yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve büyüme yolunda durmaksızın ilerleyerek 2021 yılında yüzde 11 büyümeyle çift haneli büyüme hedefini yakaladı diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Gökçel...

18.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'in Silifke ilçesine bağlı Kurtuluş ve Sökün köylerinde tarımsal üretim yapan çiftçilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mersin Silifke ilçemize bağlı Kurtuluş ve Sökün köylerinde tarımsal üretim yapan çiftçilerimiz, üretim yaptıkları tarlaları 90'lı yıllarda “nitelikli doğal koruma alanı” ilan edildiği için Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün tutanaklarına ve soruşturmalarına maruz kalıyorlar.

Kurtuluş ve Sökünlülerin tarlalarına her gün jandarma geliyor. Köy halkının neredeyse tamamı mahkemelik. Bu çiftçilerin ÇKS kayıtları var, mazot, gübre ve diğer desteklerden yararlanıyorlar hatta 2007 yılında aynı durumdan dolayı davalar açılmış ve mahkeme köylülerin lehine karar vermiştir. Çiftçilerimizin üretim yaptıkları tarlalarda jandarmaları tepelerine dikmekten vazgeçin. Yüzyıllardır bu topraklarda tarım yapan bu çiftçilerin üretim yapmasını engellemeyin, bırakın çiftçiler üretsin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana PTT çalışanlarının sorunlarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adana PTT çalışanları, aylardır çözülmesi gereken sorunlarına çare bulamıyor. Taşeron kadroda çalışan emekçiler, mevzuata ve Anayasa'ya aykırı olmasına rağmen memur eliyle yapılması gereken tebligatların kendilerine yaptırıldığını, bu durumun şikâyetlere yol açtığını ve soruşturma geçirdiklerini belirtiyorlar. Mesai kavramı olmadan günde 120 evrak ve kargo teslimi yapmaya çalıştıklarını, teslim edilemeyen evraklar için maaştan kesme cezası yazıldığını iddia eden PTT emekçileri, kanuna ve mevzuata uygun hareket edilmesini talep ediyorlar. Çeşitli nedenlerle mobbing uygulamalarının da yapıldığını ileten PTT emekçileri, bu sorunlarının çözülmesi için seslerinin duyulmasını istiyorlar. PTT üst düzey yetkilileri, Adana'da yükselen emekçilerin çığlığını duymalıdır.

BAŞKAN – Sayın Orhan Işık...

20.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, üniversite öğrencilerinin ülke genelinde ve Van'daki sorunlarına ilişkin açıklaması

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler.

“Gençler geleceğimizdir.” diyoruz ama üniversite gençliğine bir yurdu, bir bursu çok görüyorsunuz. Milyonlarca öğrenci ne burs alabilmekte ne de barınabileceği bir yurt bulabilmektedir. Üniversite öğrencilerinin ülke genelinde ve Van'daki yurt, yemekhane ve barınma sorunları yıllardır çözüm bekliyor.

Van'da KYK yurdunda kötü yemekleri protesto ettikleri gerekçesiyle 6 kız öğrenci geçen hafta gece yarısı yurttan atıldı. Öğrencilerin devletin koruması altında olması gerekirken siz hak arayan öğrenciyce “Ya aç kal ya da dışarda kal.” diyerek terbiye etmeye, biat ettirmeye çalışıyorsunuz. Yaşanan bu ekonomik kriz ve yetersiz burs ve kredilerle öğrenciler hangi ihtiyaçlarını karşılasın? Aileler zor durumda, öğrenciler barınamıyor, okulu terk etmek zorunda kalıyor. Öğrencileri yurttan atacağınıza koşulları iyileştirin. Öğrencilerin yurt, yemekhane, barınma ve geçim sorunları için kapsamlı bir politika uygulanmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

21.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, İçişleri Bakanlığı tarafından polisler için çıkarılan yeni rotasyon yönetmeliğine ilişkin açıklaması

BUYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İçişleri Bakanlığı tarafından polisler için çıkarılan yeni rotasyon yönetmeliği Emniyet görevlileri için tam bir işkence yönetmeliği hâline gelmiştir. Bu yönetmeliğe göre ortalama beş yılda bir polis ailesi çoluğu çocuğu, eşi ve ev eşyalarıyla doğudan batıya, batıdan doğuya kaplumbağa misali evi sırtında dolaşacak. Bu insanların aileleri, çocuklarının eğitim hayatı, psikolojileri düşünülmeden yapılan bu düzenleme polis teşkilatı için tam bir hayal kırıklığı niteliğindedir. Devletin verdiği yolluk taşınma masraflarının ancak yarısını karşılarken beraberinde ev eşyasını toplama, taşınacağı yere daha önceden gidip gelmesi, ev kiralaması, tutacağı evin badana, boya, temizlik, emlakçı komisyonları gibi diğer kalemleri de eklersek tek maaşlı bir polisin altından kalkamayacağı bir maddi yıkım ortaya çıkmaktadır. Zaten birçok nedenden ötürü baskı altında olan polislerimizi bir de bu tayin stresi olumsuz etkileyecektir. Bir an önce bu ucube tayin yönetmeliğine çözüm bulunmasını talep ediyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

22.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas Tarım İl Müdürlüğü ve İl Özel İdaresi tarafından üreticilere verilen desteklere ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Sultan şehir Sivas'ımızda “Üreten Çiftçi, Gelişen Sivas” vizyonuulla Tarım İl Müdürlüğümüz ve İl Özel İdaremiz tarafından desteklenen projelerle merkez ve 16 ilçemizdeki üreticilerimize 8,6 milyon TL değerinde 677 ton tohum dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Nadas alanlarının daraltılması, atıl tarım arazilerinin değerlendirilmesi, çayır, mera ve yem bitkileri üretiminin geliştirilmesi, kaba yem açığının giderilmesi kapsamında gerçekleştirilen projelerle yaklaşık 4 bin çiftçimize, 72 bin alanda üretim yapmak üzere 100 ton korunga, 50 ton yonca, 2 bin paketlik silajlık mısır, 434 ton buğday, 44 ton nohut, 12 ton kuru fasulye ve 5,5 ton yağlık ayçiçeği tohumu dağıtımı yapılmıştır, üreticilerimize hayırlı olsun.

Bu hizmetlerde emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere Tarım İl Müdürlüğümüze ve emeği geçenlere teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurunuz.

23.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, AFJET aboneli olan Afyonkarahisarlıların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Afyonkarahisar merkezde özellikle Dumlupınar ve Derviş Paşa Mahallelerinde yaşayan AFJET aboneli olan hemşehrilerim kışın ortasında soğuktan âdetada dondu. Geçen sene 60 derece verilen sıcak su, bu sene 35 derecelere kadar düştü. AFJET'le ısınmaya çalışanların evleri âdetada buz kesti. Yetkililerse

bu sorunları kabul edip çözmek yerine bahaneler üretmeye ve sorunları inkâr etmeye kalktılar. AFJET aboneleri olan hemşehrilerim, yetkililerin sıkıntıyla gidereceğine olan inançlarını yitirdikleri için şu anda havaların ısınması için Allah'a dua ediyorlar. Hemşehrilerimi bu kadar mağdur ettiğiniz yeter. Zamlı faturaları gönderip hemşehrilerimden para almayı bildiğiniz kadar AFJET'in sorunlarına hâkim olun. Bahanelerle, inkârlarla, bir de üstüne aboneleri suçlayarak bir yere varamazsınız. Termalin başkenti Afyonkarahisarlı hemşehrilerim sizin beceriksizlikleriniz yüzünden soğukta kalmayı hak etmiyor.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu, buyurun.

24.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Avrupa Şampiyonu olan Eczacıbaşı Kadın Voleybol Takımı'nı tebrik ettiğine, Türkiye'deki kaçak göçmen sorununa, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin bürokrasiyi alaşağı edeceklerine ilişkin açıklamasını kınadıklarına, 1915Çanakkale Köprüsü için üstlenici şirketlere verilen garantinin hazineye yük oluşturduğuna ve İYİ Parti olarak projeye değil ranta karşı olduklarına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERViŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Dün Almanya'da oynanan final maçını kazanarak Avrupa Şampiyonu olan ve bizleri bir kez daha gururlandıran Eczacıbaşı Kadın Voleybol Takımı'mızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Türkiye'ye kaçak girişler devam etmektedir. Van'ın Özalp ilçesinden basına yansıyan görüntülere göre, İran sınırından Türkiye'ye giren yüzlerce kaçak göçmen karlı hava şartlarında elini kolunu sallayarak ve hiçbir denetime maruz kalmadan ülkemize giriş yapıyor. Devam eden göç ülkenin demografik yapısını değiştirmeyi ve tehdit etmeyi de sürdürüyor. 21 Ekim 2021 tarihinde İçişleri Bakanı Sayın Soylu'ya "Ülkemizde geçici koruma statüsünde bulunan kaç Suriyeliye vatandaşlık verdiniz?" sorusunu yöneltmişim. Üzerinden beş ay geçmesine rağmen soruma hâlâ cevap verilmedi. Kuvvetler ayrılığı ilkesine göre yürütmeyi denetleme görevi bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisi böylesine önemli bir konu hakkında maalesef bilgilendirilmedi. O gün sorduğum soruyu bugün konunun muhatabı İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'ya tekrar soruyorum: Ülkemizde geçici koruma statüsünde bulunan kaç Suriyeliye vatandaşlık verdiniz?

Sayın milletvekilleri, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Nebati yabancı yatırımcılara yapmış olduğu bir konuşmasında "Bir problem mi yaşadınız, rahat olun, bürokrasiyi alaşağı ederiz, arkamızda Cumhurbaşkanımız var, gerekirse mevzuatı da değiştiririz." ifadesini kullanmıştır. İYİ Parti olarak bu yakışıksız açıklamaları kınıyoruz ve kabul etmediğimizi buradan kamuoyuna açıklıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERViŞOĞLU (İzmir) – Bu kabül açıklamalar kanun ve yasa tanımamanın bir göstergesi olup aynı zamanda devlet içerisinde oluşan krizin de bir itirafıdır; Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte yaratılan tek adam algısını güçlendiren bir ifade olarak görülmektedir. Devletin ruhu ve kurumları kutsal bir soyut kavramdır. Devletin bir kişinin ağzından çıkan sözlere indirgenmemesi gerekir; Hükümet kimsenin kişisel tapulu mülkü de değildir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından geçtiğimiz cuma günü açılışı yapılan 1915Çanakkale Köprüsü için üstlenici şirketlere verilen toplam 6 milyar euroluk garanti hazineye yeni bir yük oluşturmuştur. Mevcut köprü ve otoyol projeleri için şirketlere milyarlarca dolarlık garanti ödemesi gerçekleştiren Hükümet, 1915Çanakkale Köprüsü için de şirketlere 45 bin araçlık geçiş garantisi vermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – 1915Çanakkale Köprüsü için içerisinde meşhur 5 müteahhitten biri olan yüklenici firmalara günlük 45 bin araç geçişi garantisi verilmesi ve verilen garantinin araç başı ücret 15 euro artı KDV olarak belirlenmesi vatandaşımıza hangi yükleri beraberinde getirecektir? Hükümet acaba bunu düşünmüş müdür?

Feribot işletmesini yapan firmanın taşıdığı yıllık araç sayısı günlük 10 bin araç civarındadır yani feribotun taşıdığı araç sayısı köprü için verilen 45 bin araçlık garantinin çok altındadır. Yap-İşlet-devret modeliyle yapılan köprüler ve otoyollarda yüklenici firmalara verilen garanti geçiş araç sayısı karşılanmadığından, hazine, geçmeyen her araç için şirketlere oldukça yüksek miktarlarda para ödemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Son cümlem.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çanakkale Köprüsü için de beklenen bu tablonun yaşanması ihtimali kuvvetle muhtemeldir. İYİ Parti olarak her seferinde söylediğimiz gibi biz projeye değil ranta karşıyız, biz “Cebimizden 1 kuruş para çıkmayacak.” denilmesine rağmen geçmeyen araçlar için saraya yakın müteahhitlere hazineден aktarılan milyarlarca liraya karşıyız. Bizim karşı olduğumuz şey milletin hazinesine el uzatılması hâlidir, bizim karşı olduğumuz şey bu adaletsizlik, bu haksızlıktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

25.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Bursa Osmangazi Mithatpaşa Ortaokulu Müdürü Haydar Akın'ın ayrıştırıcı ve cinsiyetçi uygulamaları nedeniyle görevden uzaklaştırılması gerektiğine, bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan borçlarındaki artışa ve Et ve Süt Kurumu Genel Müdürünün et fiyatlarına yaptıkları zamma ilişkin açıklamasına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Bursa Osmangazi Mithatpaşa Ortaokulunda bir müdür var, Haydar Akın. Bu müdür öğretmenlere bir mesaj gönderiyor ve diyor ki: “Okuldaki kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin ayrı sıralarda oturtulması için adım atın.” Yani “Kesinlikle sınıflarda erkeklerin erkeklerle, kızların kızlarla oturtulması konusunda hassas davranmanız gerekir.” diyor Ortaokul Müdürü Haydar Akın. Yani ne demek lazım, acaba bu adamı kim bir okula müdür yaptı? Hakikaten bu soruyu sormak gerekiyor. Yani böyle bir ayrımcı, cinsiyetçi bir kafa yapısı ortaokula müdür olmuş yani son derece vahim bir durumla karşı karşıyayız. Yani karma eğitimin karşısında ayrıştırıcı, cinsiyetçi ideolojinin ürünü olan bir uygulamayla karşı karşıyayız. Şimdi soruşturma açılmış bu kişi hakkında. Güzel, soruşturma açılmış olması iyi fakat soruşturma açılmış da görevinde duruyor. Yani soruşturma süresince bu görevinden uzaklaştırılması lazım. Adam tehlikeli bir adam belli ki, öğrencilere bakış açısına bakın.

Şimdi, karma eğitimin amacı nedir yani? Cinsiyet ayrımı olmaksızın kız ve erkek öğrencilerin okuma yazma, oynama, öğrenme, yaşama unsurlarını eşit koşullarda gerçekleştirmesidir. Okul müdürü, yetkilileri, kız ve erkek öğrencilerin bir arada eğitim görmesinden neden rahatsızlık duyar? Böyle bir şey olabilir mi? Yani bu Millî Eğitim Bakanlığı okul müdürlerini belirlerken hangi kriterleri kullanıyor

acaba? Bunların hepsini sormak istiyoruz ve gerçekten vahim bir durumla karşı karşıyayız. Bu kişi, “Haydar Akın” isimli kişi okulda inanılmaz bir ayrımcılık yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Anayasa’ya, yasalara ve eğitim anlayışına aykırı bir davranış içinde bulunmuştur. Mutlaka görevden uzaklaştırılması gerekiyor, soruşturmanın uygun bir şekilde devam edebilmesi açısından da.

Şimdi, sayın vekiller, ekonomik kriz derinleştikçe mahkemelerdeki açık icra dosyası sayısı da artıyor. En son verilere göre, 1 Ocak ile 19 Mart tarihleri arasında icra, iflas dairelerinde toplam 2 milyon 291 bin yeni dosya açılmış ve açık icra dosyası sayısı da 24 milyona yükselmiş. Geçtiğimiz yılın aynı döneminde 1 milyon 775 bin seviyesindeymiş, şimdi olmuş 2 milyon 291 bin yani vahim bir durumla karşı karşıyayız. İnsanlar borçlanıyor, icralık oluyorlar, bunları ödeyemiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bakın, bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan borçları 4-11 Mart haftasında 6,6 milyar lira daha artmış, 1 trilyon 52 milyar liraya ulaşmış yani inanılmaz bir durumla karşı karşıyayız ve vadesinde ödenemeyen borçlar yüzünden icralık oluyorlar, takipte kalıyorlar ve bu son derece vahim durum iktidarın umurunda değil tabii ki. Çünkü, neden insanlar icralık oluyor, neden borçlarını ödeyemiyorlar, neden ekonomi bu durumda, işte, bunların hepsinin açıklaması aslında... Hazine ve Maliye Bakanı var, Nureddin Nebati; çok güzel açıklamalar yaparak ekonomi yönetimini bir orta oyununa çevirdi, kendisi de meddah rolüne soyundu. Gerçekten acı bir durumla karşı karşıyayız. Yurttaşların sorunları çok büyük, bir kez daha iktidarı uyarıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Dün ben burada Et ve Süt Kurumunun et fiyatlarına yüzde 48 zam yaptığını söylemişim ve bu zammı eleştirmiştim. Bugün Et ve Süt Kurumunun Müdürü neden zam yaptıklarını açıklamış “Bizim fiyatlar çok düşüktü -Et ve Süt Kurumunun et fiyatları çok düşüktü- bu nedenle çok uzun kuyruklar oluşuyordu; bu nedenle biz fiyatları artırdık.” demiş. Et ve Süt Kurumunun Müdürü... Bu müdürleri nereden buluyor bu iktidar partisi, gerçekten merak ediyoruz.

ERKAN AYDIN (Bursa) – İmam-hatipten.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ya, adam Et ve Süt Kurumu nedir bilmiyor, kamu kurumu. Et ve Süt Kurumunun, insanlara ucuz ürün satabilsin diye, insanlar ucuz olarak ürünleri oradan alabilsin diye kamunun desteklediği bir kurumun başındaki Müdür diyor ki “Ya, çok uzun kuyruklar oluştu, biz de bu uzun kuyrukları azaltmak için et fiyatlarına zam yaptık.”

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Piyasa regülasyonu.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Buyurun, Müdürün açıklamasına bakın. Gerçekten iktidara bunu da sormak istiyorum yani.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

Bu müdürleri çok arayarak mı buluyorsunuz? Ortaokulda öyle müdür, Et ve Süt Kurumunda böyle müdür... Yani biraz ciddiyete davet ediyoruz ya, gerçekten bir kamu kurumunun orada yurttaşlar ucuz

et almak için sıraya girdi diye fiyatını artırmasını hayret verici buluyoruz, bu açıklamayı da hayret verici buluyoruz.

Umarım Sayın Turan bu konuda gereken açıklamayı yapar. Dinlemediğinizi tespit ettiğim için arada laf atayım dedim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – CHP sabote etti o yüzden Başkanım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel.

26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Osmangazi Mithatpaşa Ortaokulu Müdürü Haydar Akın'ın kanuna aykırı talimatının sorumlusunun iktidar partisi olduğuna, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürünün et fiyatlarına yaptıkları zamma ilişkin açıklamasına, Aksaray'ın Bahçesaray ve Kırımlı Mahallelerinde yaşayan vatandaşların tapu sorununa ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kur korumalı mevduat ile Türk lirasına duyulan güven hakkındaki sözlerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Mithatpaşa Ortaokulu öğretmenlerine en küçüğü 9,5; en büyüğü 13,5 yaşında olan çocuklara “Kızlı-erkekli oturtmayın, ayrı ayrı oturtun.” diyen Haydar Akın için hakkında toplumdan yükselen tepkiler geldiğinde “Soruşturma başlattık.” diyorlar. Esas soruşturmayı, tahkikatı yirmi yıllık iktidarlarının sonunda Haydar Akınları okul müdürü olacak, kendi yandaş sendikalarından refere edilerek en kritik makamlara atanacak bu zihniyet için uygun ortamı yaratan bu iktidara millet açmıştır. Bu ülkenin 9,5 yaşındaki küçücük çocuklarına bu gözle bakanları ve bu talimatları yazanları milletimiz affetmeyecektir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 15'inci maddesi bu kadar açıkken kanuna karşı bu kadar açık bir talimatın kaleme alınabildiği bir iktidar ortamı ve bu iktidar ortamından bugünkü iktidar partisi sorumludur; bunun peşini bırakmayız.

Et ve Süt Kurumu AK PARTİ'nin sata sata bitiremediği kamu iktisadi teşekküllerinden bir tanesi. Kamu yararı gözetiyor, fiyatlarda bir dengeleme, rekabetçi bir ortam yaratılması gerekiyor. Son günlerde önünde oluşan kuyruklar tartışılıyordu, nihayet dün ete yüzde 48 zam yapmışlar. Sorulduğunda da biraz önce de ifade edildiği gibi “Ucuz satıyorduk, çok uzun kuyruklar oluşuyordu, bu nedenle biz fiyatı artırdık.” diyor, bire bir açıklaması bu müdürün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tefsir, bu konuda meal gerekirse şunu söylemeliyiz efendim, açıklamasındaki esas ifade şudur: Sayın Recep Tayyip Erdoğan kuyruklardan rahatsız oluyor, her kuyruk asabını, sinirini bozuyor çünkü 1970'lerde Kıbrıs Barış Harekâtı'na karşı Türkiye'ye yapılan haksız ambargonun oluşturduğu kuyrukları yıllardır siyaseten istismar ediyordu. Rahmetli Ecevit'in aziz hatırasına sürekli “CHP demek, kuyruk demektir.” diyerek saygısızlık yapıyordu. Bugün oluşan kuyruklar Allah'ın bir sopası gibi AK PARTİ iktidarının tepesindedir. Beceriksiz yönetimi örtmek için “O fiyata satabildiğimiz hâlde ete yüzde 48 zam yaptık.” demektedir. “CHP döneminin kuyrukları” diye Kıbrıs Barış Harekâtı döneminin ambargo kuyruklarını siyaseten istismar eden Adalet ve Kalkınma Partisini bir kez daha milletimize, halkımıza şikâyet ediyoruz; işte, bu siyaset budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bugün Ukrayna-Rusya arasında yaşananları elbette bütün ülke yüreği ağzında izliyor ama en çok da Aksaray ilimizin Bahçesaray ve Kırımlı Mahalleleri izliyor. “Kırımlı”, adı üstünde, yüz yıl önce Kırım’dan gelmiş olanların oturduğu 2 mahalleden birinin adı, diğerrinin adı da “Bahçesaray”. Yüz yirmi yıl önce dedeler, nineler Kırım’dan göç etmiş. Dört kuşak, beş kuşak bu 2 mahalle buralarda yaşıyor. 500’er metrekare yer verilmiş ama aileler büyümüş, çocuklar evlenmiş, yeni evler yapılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bugün yapılmamış, yüz yıl önce yapılmış. Söz konusu evler böyle evler Sayın Başkan, böyle evler; öyle zenginlerin villaları falan değil, Kırımlı Mahallesi’nin yani “Hamidiye Alaca” olarak bilinen eski beldenin bu mahallelerinin evleri bunlar. Bu evlerin tapularının bir kısmı Özel İdarede, bir kısmı hazinede. 2015’te Özel İdare 12 TL’den satmış ama hazineden satın almak isteyenlere geçen seneye kadar 260 ila 450 TL, bu seneki yeniden arttırma oranıyla 550 TL’ye kadar metrekaresine para isteniyor, Özel İdarenin 12 liraya sattığını 550 TL... Yakında organize sanayi var, orada 100 TL, küçük sanayi için 6 TL, Kırımlı Mahallesi’ne 550 TL.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Villa olsa, bu evleri satın almak bu fiyatlardan bu insanların geliriyle mümkün değil. Bu insanlar, yakındaki OSB’de asgari ücretle hatta çok daha düşük ücretlerle çalışan, düşük emekli maaşlarıyla geçinmeye çalışan gariban insanlar. Kırımlı Mahallesi’ne, Kırım’dan yüz yirmi yıl önce gelmiş bu insanlara bu Meclisin yardım elini uzatması gerekir; bu konuda tüm grupların dikkatini çekmeyi bir borç sayıyorum.

Sayın Başkanım, bir diğer konu, Nureddin Nebati ve söyledikleri. Kur korumalı mevduat için onlar “Sihirli formül bulduk, bakın, doları dizginledik.” diyorlardı; 11 lira 63 kuruştur, Recep Tayyip Erdoğan da diyordu ki: “Önümüzdeki günlerde 10 lira bandına oturacak, orada kalacak.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Üç ay geçti, kur yüzde 27 arttı. Biz diyorduk ki: “Bu milletin sırtına bindireceksiniz bu yükü.” Diyorlardı ki: “Öyle bir şey yok. Biz, aldık köpüğü, temizledik müsilağı.”

Bakın, bugün kur korumalı mevduata ilk gün 1 milyon TL koyan birine 1 milyon 274 bin lira ödeniyor. Bu paranın 37 bin lirası bankadan, 236 bin lirası hazineden, hepimizin cebinden, vatandaşın sırtından ödeniyor. İşte, kur korumalı mevduatı anlatırken -birileri avcu patlarcasına alkışlarken- “Türk lirası istikrar kazanacak.” diyorlardı, yüzde 27 kaybetti. “Enflasyon düşecek.” diyorlardı, o gün yüzde 21’di, bugün yüzde 54. “Merkez Bankasının brüt rezervi artacak.” diyorlardı, o gün 117 milyar dolardı, bugün 109 milyar dolara geriledi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Üç ayda mucize dediğiniz şey, baş aşağı çakıldı, garibanın sırtına yıkıldı. Ne dediysek o doğru çıktı. Bugün çıkmış, Sayın Nebati diyor ki: “Ukrayna-Rusya savaşına rağmen Türk lirasına olan güven arttı.” Bakıyorsunuz, savaşın çıktığı 22 Şubattan bugüne Türk parası yüzde 7 değer kaybetmiş. Türk lirasından fazla değer kaybeden tek para birimi Rus para birimi. Ukrayna saldırı altında yüzde 1,7 kaybetmiş, Türk para birimi olan TL’imiz yüzde 7 kaybetmiş. Burada demiştim,

bu kaptanın ehliyeti yok, boşuna dua okumuyorsunuz, bildiğiniz bütün duaları okumakta haklısınız ama AK PARTİ Grubunun bütçe görüşmelerinde okuduğu dualara rağmen ehliyetsiz kaptan bir kez daha gemiyi karaya oturtmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İçinde 84 milyonun bulunduğu bu gemi bir avuç zengini finanse etmekte, “Faiz vermeyeceğiz.” deyip örtülü faiz ödemekte, onu da yoksulun cebinden alıp zenginın cebine koymaktadır. Bu düzen sömürü düzenidir. Üç ay önce tutanaklarda ne dediysek biz haklı çıktık, Nebati ne dediyse yanlış çıktı, Recep Tayyip Erdoğan ne dediyse yanlış çıktı, AK PARTİ Grubu ne dediyse yanlış çıktı. Milletimize bu liyakatsizliği, bu beceriksizliği, bu kifayetsizliği şikâyet ediyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Turan.

Buyurunuz Sayın Turan.

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın; Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadeleri ile Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine, Dünya Ormanlık Haftası'na, Eczacıbaşı Dynavit Kadın Voleybol Takımı ile Halkbank Erkek Voleybol Takımı'nın başarılarına ve Bediüzzaman Saidi Nursi'nin vefatının 62'nci seneidevriyesine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özgür Bey yine alkış aldı, tebrik ediyoruz. Oysa, söylüyorum Sayın Başkan, İç Tüzük'teki konuşmalarımızın yeri yordamı belli; bunlar kürsünün, önergelerin konusu. Bu tarz polemiklerin bu aşamada olmasını doğru bulmuyorum.

Sayın Başkan, bu hafta Dünya Ormanlık Haftası. Gelecek nesillere bırakacağımız en özel miraslardan biri millî servetimiz ormanlardır. Son yirmi yılda 5,5 milyar gibi büyük bir sayıda fidan dikmenin gururunu yaşıyoruz. Ormanlık Haftası vesilesiyle tüm çalışanlarımızı, fedakârca görev yapan ormancılarımızı, kahramanlarımızı selamla saygıyla yâd ediyoruz.

Sayın Başkan, dün gece voleybolda bir gurur yaşadık. Eczacıbaşı Dynavit Kadın Voleybol Takımı'mız 2022 Avrupa CEV Kupası şampiyonu oldu. Yine Halkbank Erkek Voleybol Takımı'mız ise CEV Challenge Kupası'nda 2'nci oldu. Her iki takımımızı da yürekten kutluyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, büyük İslam âlimi Bediüzzaman Saidi Nursi'nin vefatının 62'nci seneidevriyesi. Bediüzzaman, hakkı ve hakikati her zaman kendisine has üslubuyla ifade etmiş farklı bir şahsiyet; ömrünü Kur'an, iman ve irfan hakikatine adanmış, başkasının günahına ağlayacak kadar engin bir gönle sahip bir ilim adamıydı; rahmetle, minnetle yâd ediyoruz.

Sayın Başkan, iki konuyu ifade etmek isterim. Bir tanesi, Saruhan Bey'in şakayla karışık söylediği “Bülent Bey dinlemedi.” meselesi. Biz tüm eleştirileri çok hassas dinleriz ama CHP'li arkadaşlar laf attılar, onlara cevap verirken –tabiri caizse- siz kaynadınız arada. Yine bedeli biz ödedik, yine başka arkadaşlar bu konuda adım attılar.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hep muhalefetin yüzünden!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Şunu söyleyeceğim: İyi bir konuya temas ettiler. Millî Eğitim Bakanlığının veya diğer bakanlıklarımızın yasaya, Anayasa'ya aykırı olan her eyleme karşı tavri bellidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Aynı şekilde, toplumu rahatsız eden, anlamsız, gereksiz tartışmalarla toplumu yoran ne varsa bunlara karşı tavrımız bellidir. İlgili kişi hakkında açığa alma işlemi uygulanmıştır, bilgilerinize sunuyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, bir diğer husus da: Aslında girmemek için çok sabrettim ama her gün aynı ifadeleri duymaktan artık buramıza geldi. Bakınız, ben Çanakkale Vekiliyim Sayın Başkan. Çanakkale’de herhangi bir köprü yapılmadı, Sultan II. Abdülhamit yüz kırk sene önce -Osmanlı arşivlerinde var- özel projeler yapmış o köprü için. Orada köprü ihtiyacı had safhada; ambulans geçemez, dert; balıkçı geçemez, dert; meyveci, sanayici, ihracatçı geçemez, dert. Ben oranın evladiyım, her lider çocukluğumuzdan beri Çanakkale Meydanı’nda söz verdi, “Köprü yapacağız, maketi bu, projesi bu.” dedi ama gururla söylüyorum hem AK PARTİ’li olarak hem Çanakkaleli olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, üç dakika rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...o köprüyü yapmak bize nasip oldu, bundan da büyük şeref duyuyorum. Ayrıca, sizin Grup Başkanınız da açılışa katılarak bizi mutlu etti, birçok partinin genel başkanının katıldığı gibi, bundan da keyif aldık.

Köprümüz her aşamasında özel çalışılmış sembollerin köprüsü. Örneğin, iki ayak aralığı 2.023 metre, cumhuriyetimizin 100’üncü yılına atıfla yapılmış; ayak yüksekliği 318 metre, üçüncü ayın 18’ine yani 18 Marta atıfla yapılmış; kırmızı beyaz Türk Bayrağı vurgusuyla betonları, mimarisi o renkte. Devasa büyük bir yapıdan bahsediyoruz. Kullanılan çelik teli uçtan uca bağlasanız dünyayı 4 defa dolaşacak kadar büyük bir yapıdan bahsediyoruz, harika bir köprü. Şu an Japonya birinci asma köprüye sahipken artık Türkiye en büyük asma köprüye sahip. Dünyanın en büyük köprüsü Çanakkale’de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Fakat yok “Rant sağlandı.” yok “Şirkete kıyak geçildi.” yok “Efendim, şöyle oldu, böyle oldu.” gibi temelsiz iddiaları konuşmanın bu topluma faydası olmadığı kanaatindeyim.

Bakınız, hiç istemiyorum, ahlakım bu değil ama beni buna ittiğiniz için söyleyeceğim: Değerli arkadaşlar, bir defa, ihale açık yapıldı, televizyonların önünde; herkes geldi, herkes öneride bulundu. 45 bin geçiş çok fazlaysa siz girseydiniz, 35 bin verseydiniz; bu verildi. On yıl uzunsa siz beş yıl verseydiniz, bu verildi. İhale böyle yapıldı yani idari bir kararla bir yasama çalışması yapılmadı ki. İhale açık oldu ve insanlar buraya girdiler. Değerli arkadaşlar, bırakın 45 bini, hiç araç geçmese devlet taksitle, sıfır faizle köprü yapmış gibi hesap var; size anlatayım bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakınız, on sene sonra bu köprünün eti kemiği Çanakkale’nin, Türkiye’nin olacak; fırmanın değil. Yuvarlıyorum: On beş yıl süre vardı; beş yılda yapıldı, on yıl işletme süresi var. Sonra bu, Türkiye’nin olacak yani devlet kredi almadan, para vermeden, faiz ödmeden, taksitle ödeyerek bir mal sahibi olacak; burada yanlış bir şey yok. Tekrar söylüyorum: Bu açık ihaleyle yapıldı arkadaşlar, gelip daha iyisini verseydiniz. “Ama geçemediğimiz köprünün parasını niye veriyoruz?” Ben de Malatya’nın Kömürhan Köprüsü’nden geçmiyorum, parasını veriyorum. Her

yatırımın parasını veriyoruz, “geçmeden” ne demek? Geçmeden verilmesi ekstra bir imkândır vatandaş için. Zaten başka usulle yapılırsa gene kamu bütçesi kullanılacaktı ama daha farklı bir şey söyleyeceğim değerli arkadaşlar, bir daha söylüyorum, hiç hoşuma giden bir dil değil bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben de yakıştıramadım yani.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söyleyeceğim.

İnsanları işine, firmasına, mezhebine, dinine, siyasetine göre sınıflandırmayı ahlaki bulmuyorum ama 4 tane firma ortak yaptı bu işi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Grubunuz heyecan yaptı “İhaleye siz girseydiniz.” deyince.

AHMET KAYA (Trabzon) – Grubunuz dinlemiyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 2’si Kore firması, geçiyorum; 1’i Limak, Nihat Özdemir, malumunuz.

KADİM DURMAZ (Tokat) - 5’li çete.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “5’li çeteden.” diyor arkadaşlar, utanmadan söylüyorlar bunu, çok ayıp bir şey bu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya arkadaş, ne dedi adam?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İnsanlara bu denir mi ya! Ne çetesi, ne 5’lisi!

Peki, söylüyorum. 4’üncü firma kim biliyor musunuz?

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben bilmiyorum bu ihale işlerini.

AHMET KAYA (Trabzon) – “Bütün ihaleleri alan arkadaşlar.” diyelim de siz rahat edin, “çete” demeyelim, tamam.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapı Merkezi, Ersin Arıoğlu, İstanbul CHP vekili. Arkadaşlar ayıp değil mi ya? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Rant.” diyorsunuz, “İstismar.” diyorsunuz, “Kıyak.” diyorsunuz; 4 taneden 2’si Koreli, 1’i Limak, 1’i CHP vekili. Kaldı ki çok kıymetli bir arkadaş, işini iyi yapan bir arkadaş; bunu söylemekten mahcup oluyorum ama insanları tanımadan bilmeden “5’li çete...” Hangisi 5’li çete? Bunlar ayıp şeyler.

Bakın değerli arkadaşlar, bu ülkede taş üstüne taş koyan -CHP’si, AK PARTİ’si, başkası- kim varsa baş göz üstüne ama iftira atmayın. Çanakkale Köprüsü’nde 5’li çete falan yok, 1’i CHP’li, 1’i Limak, 2’si Koreli olan firmalar var ve açık ihaleyle yapıldı. Bir kez de Türkiye’nin yaptığı işten gurur duyun, bu sizi küçültmez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadım Başkanım, bilgi verdim.

(CHP sıralarından “Yanlış bilgi veriyorsun.” sesi)

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Başkanım, münakaşası bitsin, devam edeyim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yanlış değil ya, yapmayın. Bakın, 1'i CHP'li, çok da iyi bir adam, söylemeyecektim söyledim yani çok da efendi bir adam, harika bir adam, İstanbul Beyefendisi.

KADİM DURMAZ (Tokat) – “Teknoloji aldım.” diyor, Limak o parayı kazanamayacaktı yoksa.

28.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Vallahi, öncelikle kendisine çok teşekkür ediyorum, birçok konuda aydınlandık. Biz zaten projenin özelliklerini ve millî hasletlerimizle olan rabitasını hiç eleştirmedik. Biz projeye karşı olmadığımızı söylüyoruz, “Biz ranta karşıyız.” diyoruz. Şimdi, siz ihalenin yapılış şekline aldınız, bakın, bana yönelerek “İhaleye siz girseydiniz.” dediniz. Millet de zannetti ki bana ihale vereceksiniz, paniğe kapıldı grubunuz, kendi aralarında konuşmaya başladılar dikkatinizi çektiyse.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – İhale verilmez, alınır zaten. Bakış açınız yanlış.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İhale işinden anlamam, “5'li çete” demedim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yok, burası dedi, burası söyledi.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – “5 müteahhit” deyince aklınıza çete geliyor çünkü yaptığımız işi biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, CHP'li arkadaş söyledi.

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yani yapılan işi teknik açıdan da eleştirebilmek mümkün. Ben sadece işin ekonomik boyutunu söyledim. Merak etme, bana ihale verilerse sana devredeceğim Sayın Milletvekilim, rahat ol sen.

Şimdi, ben bu işi teknik açıdan ele almadım, ekonomik açıdan ele aldım. Yani bu köprüden geçişin 200 lira olarak belirlenmesi vatandaşın cebini yakıyorsa ben bunu bir milletvekili olarak dile getirmeyeyim mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Getir ağabey, daha iyisini yapalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yani bu, sizin Çanakkale Köprü'nün kırmızı beyaz olmasını eleştirmek anlamına mı geliyor? Ya da işte Çanakkale'de köprüde kullanılan telin dünyayı 4 defa dolaşacak uzunlukta olması gerçeğini mi değiştiriyor?

Şimdi, 45 bin geçişten bahsediyorsunuz. Orada geçiş sadece deniz yolu üzerinden yapılıyor. Türkiye ortalaması günlük 10 bin geçiş diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yani bu feribotla geçiş günde 10 bin oluyorsa, 45 bin aracın geçmesi demek, iki saniyede bir o köprüden araç geçmesi demek. Bunun bir bölümünü geçiş ücreti ödeyen vatandaş karşılıyor, geri kalan bölümünü de devlet müteahhide veriyor. Burada müteahhide sağlanmış bir avantajdan bahsediliyor olması sizi niye rahatsız ediyor, onu anlamadım. “Keşke böyle yapsaydık.” diyeceğiniz yerde, dönüp diyorsunuz ki: “Yapılan her güzel şeye itiraz ediyorsunuz.” Biz güzel ve iyi olan hiçbir şeye itiraz etmeyiz Sayın Turan. Ayrıca o köprü'nün Çanakkale Boğazı'nı gerdanlık gibi süslemesi benim de hoşuma gidiyor. Köprüye giriyorsunuz normal yoldan, köprüden çıkıyorsunuz normal yoldan. Ben vatandaş olarak -nasıl siz Çanakkale milletvekiliyseniz, ben de İzmir milletvekiliyim- İzmir'e kadar otoyol istiyorum zaten, ben başka bir şey istemiyorum ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

DURŞUN MÜŞAVAT DERVİŐOĐLU (İzmir) – Siz, biz bir eleştiri yaptığımızda, aman sanki sizi kőőeye sıkıştırmaya alışıyormuşuz gibi bir hissiyata kapılıyorsunuz. Biz bunları burada konuşmayalım da nerede konuşalım? Ayrıca neden bunları konuşuyoruz? Bu zamana kadar yapmış olduğunuz işlerle alakalı çok sayıda sabıkası var bu Hükümetin, onun için konuşuyoruz. Bundan rahatsız olmaya gerek yok. Nasıl ki “Grup Başkanınız oraya, kőprünün açılışına geldi.” diye bir memnuniyet ifadesinde bulunduysanız benim bu eleştirilerimden de memnun olunuz ve bu kabıl hatalara bir daha dūřmeyiniz; o arzuyla konuşuyorum.

Saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Özel...

29.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, aslında, benim burada bugün dile getirdiğim bir konu değildi ama Sayın Turan önceki dönem milletvekilimizin ismini verince söylemek lazım. Birincisi, CHP'nin güzelliği şurada: Geçmiş dönem milletvekilimiz bu işin içindeymiş diye bu işin finans yöntemini eleştirmemezlik yapmıyor. Esas, yapsa ve sussa o zaman bu utanılacak bir şey. İkincisi, kendisi Ersin Arıoğlu'yla ilgili methiyeler düzdü “ok iyi adam, güzel adam, mecburen ismini verdim.” Ne hoş. Geçmişte grubumuzda milletvekilliği yapmış ve bu ismin bizde milletvekilliği yapmasından hiç de utanç duymuyoruz ama finansman yöntemi “yap-işlet-gelecek nesillere borç devret”i hiçbir zaman doğru bulmadık. “5’li çete uygulamaları” dediğimiz de kitaplaştı, Türkiye’de en çok satan kitaplar arasında şu anda. Daha dün, Resmî Gazete’de yayımlanmayan bir Cumhurbaşkanlığı kararıyla nasıl ihalesiz işlerin verildiğini gösterdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunlara bir cevap vermek yerine, efendim, Çanakkale Kőprüsü’nde yüklenici firmalardan bir tanesi CHP milletvekiliymiş ama iyi insanmış! Ben geçmişte grubumuzda milletvekilliği yapıp da adı söylenince sıkıntıya dūřecek bir durum görmüyorum ama onlarcasını söylerim, sıkılırsınız; bir tanesini söyleyeyim, Hakan şükür. Buyurunuz, geçmiş dönem milletvekiliniz Hakan şükür. (CHP sıralarından alkışlar) Gurur duyuyorsanız arkasında durunuz. Ben Ersin Arıoğlu isminden rahatsız değilim ama hapislerde yatan onlarca milletvekiliniz var darbeye kalkışan cemaatten.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Alakasız bir bağlantı oldu, hatta bağlantı bile değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hakan şükür’ü savunun siz de. Ben Ersin Arıoğlu’nu savunayım, hadi.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekillerimize sanıyorum biraz ilerleyen süreçte, Sayın Turan’dan sonra söz vermiş olacağız.

Buyurunuz Sayın Turan.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Niye veriyorsun Başkan ya? Sürekli niye veriyorsunuz yani? Böyle bir uygulama yok Sayın Başkan.

30.- *anakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat DervıőoĐlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, söyleyeceğimi söyledim; ihale açık yapıldı, en iyi şartları veren 4 firma aldı ama Özgür Bey’in ifade ettiği “CHP’li vekili savunduk, sevdik.” falan tarzı söylemini çok şık bulmuyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne dedik? Sen dedin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Tam aksine biz o vekili, o iş adamını CHP'lilerin "5'li çete" ithamından ayırmaya çalıştık. Bir daha söylüyorum, bilmediğiniz insanlara "5'li çete" sloganıyla iftira atıyorsunuz. Bu sizin kendi vekilinize haksızlık, onu demeye çalıştım.

Ayrıca, bir daha söylüyorum, köprünün ihalesi vesaire meseleleri açıkça yapıldı, kamuoyu önünde yapıldı, daha iyi veren firma olsa onlar alırdı. Hatta, eğer tabiri caizse, 5'li değil de siz 25'li çete bulun o yapsın. Çok ayıp şeyler bunlar, yanlış ifadeler bunlar.

Ama Sayın Başkan, "45 bin geçiş olmaz." iddiasını da not edin bir tarafa. Dün, Çanakkale Köprüsü'nden -tabii ki ilk hafta ücretsiz, onun etkisi var- 22 bin geçiş oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Bedava olmasına rağmen yarı yarıya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapmayın, çok ayıp şeyler bunlar, yapmayın ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya ikide bir "ayıp" deme ya, ayıp diye bir şey yok ya, ne ayıbı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç ayıp değil, çok yakışıyor Başkanım, devam edin böyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Senin yaptığın ayıp.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, çok yakışıyor, devam edin böyle.

Bakınız, "İstanbul'daki havalimanı asla vadettiğini karşılamaz." demişlerdi, fazlasını karşıladı. "Osmangazi asla taahhüt ettiğini karşılamaz." demişlerdi, aynısı oldu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Karşılıyorum Osmangazi, yüzde 40.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çanakkale şu an 22 bin geçişle bir ışık gösteriyor. Kaldı ki bir daha söylüyorum, burası on sene sıfır faizle, taksitle yapılmış gibi olur, hiçbir araç geçemese bile. İhale açık yapılmıştır, isteyen herkes girmiştir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Aksoy, bir söz talebiniz vardı.

Buyurunuz efendim.

31.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, aile hekimlerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye yirmi yıl önce aile hekimliği sistemine geçmiştir ancak bu sistem sağlık sistemine hâlen tam entegre edilememiştir. Görevde on yılını dolduran aile hekimlerimizin yılda otuz günlük ücretli izin hakları kısıtlanmamalı ve diğer çalışanlar gibi izinleri ertesi yıla devredilebilmelidir. Ayrıca, aile hekimlerimiz izin kullanacakları zaman yerine vekâlet edecek doktorun görevlendirilmesini il sağlık müdürlüğü organize etmelidir. Sözleşme feshine neden olacak istirahat izin sürelerini kısıtlayan düzenlemeler kaldırılmalıdır. Hekimlik görevi riskli meslek grubudur. Mesleki yıpranma ve görev tazminatı ödenmesi için yeni yasal düzenleme yapılmalıdır. Malpraktis davalarında maddi yükü hekimler değil, devlet karşılamalıdır. Bir hekim olarak tüm hekimlerimize "Varsın gitsinler!" yerine, "Gitmeyin, hepimize müteşekkiriz." diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın, uçağınız var, sizin de bir söz talebiniz vardı, verelim hemen.

32.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bursa Osmangazi'de Mithatpaşa İlkokulundaki müdür, dün akşamdan beri Türkiye'nin gündeminde; malumunuz, devamlı bununla ilgili konuşmalar yapıyor. Orada EĞİTİM-İŞ sendikası

bugün basın açıklaması yaptı; il örgütümüz konuyu takip ediyor, bizler de takip ediyoruz. Biraz önce AK PARTİ Grup Başkan Vekili de bu konuyla ilgili “Görevden uzaklaştırıldı.” dedi ancak Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü sayfasına baktığımızda herhangi bir uzaklaştırma olmadığını, sadece soruşturma açıldığını görüyoruz. Görevden uzaklaştırıldığına dair bir şey göremedik ki inşallah o da olur çünkü gerçekten 21’inci yüzyılda Türkiye’yi çok gerilere itmek isteyen bu ayrımcı uygulamayı şiddetle kınıyoruz, reddediyoruz. Bursa’nın merkezinde, göbeğinde olması bizleri daha da derinden üzmüştür. Umarım, AK PARTİ Grup Başkan Vekilinin dediği gerçek olur ve bir an önce görevden uzaklaştırılır ve gerekli tahkikat yapılarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu, siz de buyurun efendim.

33.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu’nun, Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü’ne ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birleşmiş Milletler tarafından 2011 yılından beri tüm dünyada Down sendromu hakkında toplumsal farkındalık oluşturmak, Down sendromlu bireylerin ayrımcılığa ve olumsuz tutumlara maruz kalmasını önlemek, erken ve sürekli eğitimin önemine dikkat çekmek ve mevcut çalışma imkânlarıyla iş sahalarını artırmak amacıyla 21 Mart, Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü olarak kabul edilmiştir.

Down sendromu, tedavi edilmesi gereken bir hastalık değil, bireyin hayatı boyunca taşıdığı genetik bir farklılıktır; ülke, millet, sosyoekonomik statü farkı yoktur. Ortalama her 700-800 doğumda 1 görülür, dünya genelinde 6 milyon insan bu genetik farklılığı taşımaktadır. Ülkemizde tam bir veri olmamakla birlikte, yaklaşık 100 bin Down sendromlu kişi olduğu tahmin edilmektedir. Erken ve sürekli eğitimle beraber, Down sendromlu bireyler arkadaş edinebilir, okula gidebilir, iş edinebilir, hayatları ve gelecekleri için karar verebilirler. Down sendromunu iyileştirecek veya yok edecek bir tıbbi tedavi yoktur, tek yol eğitimidir. Down sendromlu çocuklar sosyalleştirilerek topluma kazandırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurunuz Sayın Akçay.

34.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Türkiye’nin diplomasi atılımlarına ve 2’nci Antalya Diplomasi Forumu’na ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24 Şubat 2022’de başlayan Rusya-Ukrayna savaşı çeşitli bölgelerde Rusya’nın hava ve kara saldırılarıyla 28’inci gününde de devam etmektedir. Savaş nedeniyle meydana gelen sivil ve askerî can kayıpları iki ülke arasında kalıcı ateşkesi kaçınılmaz hâle getirmiştir. Rusya-Ukrayna arasında ilki 28 Şubatta, sonuncusu 15 Martta olmak üzere 5 turlu bir müzakere süreci gerçekleşmiş fakat ne yazık ki kalıcı bir ateşkes sağlanamamıştır. Savaş fiilen iki ülke arasındadır fakat küresel güçler ve bölgesel denklemler açısından çok taraflı ve çok yönlü bir süreç işlemektedir. Bu doğrultuda, başta ABD ve Avrupa Birliği ülkeleri, çok yanlı bir tutum içerisinde sorunun tek çözümünü ekonomik yaptırımlar uygulamakta görerek büyük bir yanılığa düşmüştür. Batılı ülkeler, somut ve gerçekçi adımlar yerine sahne arkasından sufle vererek yangına körükle gitmektedirler. Batılı ülkeler Ukrayna’ya silah yardımlarına öncelik verirken Türkiye tıpkı salgınla mücadelede olduğu gibi 27 Şubat 2022’den bugüne toplam 43 insani yardım tırını Ukrayna’ya ulaştırmıştır. Türkiye, aktif, akılcı, sağduyulu, çok boyutlu politikalarıyla Rusya-Ukrayna savaşının sona ermesi için gerekli adımları atmaya devam etmektedir.

10 Mart 2022’de Antalya Diploması Forumu marjında, Dışışleri Bakanları nezdinde Türkiye, Ukrayna ve Rusya arasında toplanan üçlü zirve önemli bir dönüm noktası olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Cumhurbaşkanımızın mevkidaşlarıyla gerçekleştirdiği diploması trafiği, Dışışleri Bakanımızın 16-17 Martta Rusya ve Ukrayna’ya gerçekleştirdiği ziyaretler barış arayışlarına önemli ivme kazandırmıştır. Türkiye’yi uluslararası sistemde yalnızlaştırmakla tehdit edenler, küresel ve bölgesel arenada itibar suikastları düzenleyen iç ve dış mahfiller Türkiye’nin diploması atılımlarına şahitlik etmektedir. Türkiye’nin bir ayağı Ankara’da, diğer ayağı dünyanın dört bir yanına uzanan pergel diplomasısını eleştirenler hayal kırıklığına uğramışlardır. Türkiye bölgesel ve küresel istikrarın kaosa sürüklendiği kritik bir dönemde, 11-13 Martta düzenlenen 2. Antalya Diploması Forumu’yla dünyanın yedi kıtası arasında diploması köprüsü kurmuştur; Türkiye âdetâ dünyada diploması merkezi hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Diplomasıyı Yeniden Kurgulamak” temasıyla toplanan 2. Antalya Diploması Forumu 17 devlet ve hükümet başkanı, 80 bakan, 44 uluslararası örgüt temsilcisi ve 75 ülkeden gelen katılımcılarla birlikte âdetâ bir diploması merkezi olmuştur.

Türkiye, hiçbir çıkar gözetmeksizin küresel ve bölgesel barışın ve istikrarın korunması amacıyla gereken çalışmaları yürütmeye devam ediyor, inisiyatif alıyor ve uluslararası birtakım anlaşmazlıklarda meselelere mahkûm değil, hâkim bir şekilde yaklaşıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki parlamento heyetinin Slovenya’da düzenlenecek olan Avrupa Birliği Parlamentoları Meclis Başkanları Toplantısına katılmasına ilişkin tezkeresi (3/1902)

18/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Slovenya’da düzenlenecek olan Avrupa Birliği Parlamentoları Meclis Başkanları Toplantısına katılması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlemesi Hakkında Kanun’un 9’uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, yoklama talebiniz var.

Sayın Özel, Sayın Köksal, Sayın Kaya, Sayın Şevkin, Sayın Süllü, Sayın Kılıç, Sayın Özkan, Sayın Adıgüzel, Sayın Sertel, Sayın Özdemir, Sayın Şahin, Sayın Tokdemir, Sayın Bayır, Sayın Polat, Sayın Emecan, Sayın Serter, Sayın Barut...

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.32

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**A) TEZKERELER (Devam)**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki parlamento heyetinin Slovenya’da düzenlenecek olan Avrupa Birliği Parlamentoları Meclis Başkanları Toplantısına katılmasına ilişkin tezkeresi (3/1902) (Devam)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurunuz Sayın Toğrul.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul’un, KHK’yle ihraç edilen öğretmen Suzan Uzpak’ın OHAL Komisyonuna yaptığı itiraz başvurusuna ret kararı verilmesine ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, AKP iktidarının KHK’lilere zulmü maalesef devam ediyor. 2016 yılında KHK’yle ihraç edilen Öğretmen Sayın Suzan Uzpak’ın OHAL Komisyonuna yaptığı itiraz başvurusuna oyalama komisyonu tarafından altı yıl sonra ret kararı verilmiştir, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen 2021/10314 no.lu Soruşturma Dosyası’nda kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilen bu dosyayı başvurunun ret gerekçesi yapmıştır. Bahse konu soruşturma dosyasında başvurucuya ait dijital materyalin incelenmesinde çekilmiş bir fotoğraf ret gerekçesi olarak gösterilmiştir. “Kovuşturmaya yer yok.” diyen mahkeme kararı ortadayken altı yıl sonra, 2021 yılında bu dosyanın meslekten çıkarma gerekçesi yapılması ayıptır, günahtır. Kul hakkı yemeye, zulüm yapmaya devam ediyorsunuz ama bu dünyada da ahirette de bunun hesabını mutlaka vereceksiniz diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya...

36.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya’nın, yoklama kaçacağı veya bakaya durumundaki gençlerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yoklama kaçacağı veya bakaya durumundaki yaklaşık 600 bin gencimiz hemen her gün bizlere ulaşım sorunlarına çare olmamızı istiyorlar. Birçoğu çeşitli sıkıntılar nedeniyle askere zamanında gidememiş,

kimi evlenmiş, çocuğu olmuş, çalışıp ailesine bakmak durumunda kalmış; kimi işini kaybetmemek için askerliğini ertelemiş. 2019’da yapılan düzenlemeyle 29 olan tecil yaşınının 22’ye düşürülmesi, yoklama kaçağı ve bakayalıların bedelli askerlik kapsamı dışına çıkarılması mağduriyetleri daha da büyütmüş. Bu mağduriyetlerin çözümü için daha önce de çağrıda bulunmuştuk. Sayın Bakan bir yıl önceki çağrımıza cevap vermiş ve konuyu takip ettiklerini söylemişti. Aradan bir yıl geçti, sorun çözülmedi, aksine daha da büyüdü; bu gençlerimizin psikolojisi bozuldu, hayatları karardı, sokağa çıkamaz hâle geldiler.

Hükûmete çağırımızdır: Bir defalık bedelli affı çıkarılsın, makul bir ücret belirleyerek bu gençlerimizin mağduriyeti giderilsin.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu ve arkadaşları tarafından, başta süt ürünleri olmak üzere gıda maddelerinde yapılan sahtekârlıkların önüne geçerek halk sağlığının korunması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 16/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/3/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanmadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu ve 20 milletvekili tarafından, başta süt ürünleri olmak üzere gıda maddelerinde yapılan sahtekârlıkların önüne geçerek halk sağlığının korunması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 16/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23/3/2022 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoğlu.

Buyurunuz Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta süt ürünleri olmak üzere, son zamanlarda gıda maddelerinde artarak devam eden hileli üretim ve satışlarla ilgili İYİ Parti Grubu olarak verdiğimiz araştırma önergesi üzerine söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Sahte içki, sahte ilaç, sahte kozmetik ürünü ve sahte gıda ürünleri son zamanlarda sık rastlanan olaylardan olup özellikle gıda konusunda yapılan sahtekârlıklar halk arasında tedirginliğe yol

açmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı bazen yayınladığı listelerle hatalı veya eksik ürünleri ilan ederek halkı aydınlatmaya çalışsa da yapılanın göstermelik olmaktan öteye geçmediği anlaşılmaktadır. Zira, Bakanlığın üretilen veya ithal edilen gıda ürünlerini analizlerden geçirebilecek yeterli düzeyde ne laboratuvarları ne de teknik kadroları mevcuttur. Gıda mühendisleri, kimyagerler, biyologlar ve ziraat mühendisleri sayıca en alt düzeydedir.

Geçen yıllarda limanlarımızdan girip bütün ülke sathına yayılarak tüketildikten sonra medya organlarında haberleştirilen buğday ve etlerin bozuk olduğu anlaşılmıştır. Bazı ürünler vardır ki görüntüsüne bakarak hileli olup olmadığını anlamak mümkün değildir, bu ürünlerin başında süt ürünleri gelmektedir. Tarihi geçmiş peynirlerden kaşar peyniri üretildiği, beyaz peynir diye bilinen ve en çok tüketilen teneke peynirini beyazlatmak için çamaşır suyu kullanıldığı, tereyağının içine birçok maddenin katıldığı ve dolayısıyla fiyatların daha ucuz olduğu, bu suretle tüketicinin kolayca aldatıldığı görülmektedir. Süt üreticilerinin son yıllarda karşılaştıkları sıkıntılara çözüm getirilmedikçe, gerekli destekler sağlanmadıkça sorunların daha da ağırlaşacağını görüyoruz.

Sırası gelmişken söylemeliyim: Geçen hafta açıklanan çiğ süt fiyatları hiçbir kesimi memnun etmeyecektir. Yapılan zam çiftçinin zararını engellemeye yetmeyecek, yakında süt bulmak bile zorlaşacaktır. Bu durum elbette sahtekârların işine yarayacaktır. Halk arasında yaygınlaşan yakmak, suda eritmek, ateşe tutmak, koklamak ve tadına bakmak gibi metotlarla bir ürünün sahte olup olmadığının anlaşılması kesinlikle yeterli olamaz. Gıda ürünlerinin hileli olup olmadıklarının anlaşılması ileri teknolojik analizlerin yapılabildiği laboratuvarlarda olmalıdır. Sahtekârların yeni ürünleri elde etmek için topladıkları raf ömürleri geçen ürünlerde sağlığı tehdit eden mikroorganizmaların türediği, zararlı küf toksinlerinin oluşabildiği bilinen bir şeydir. Okside olan ürünlerde istenmeyen maddelerin ortaya çıkması tabidir. Bu sahtekârlığın içinde bulunanlar, yaptıkları hilekârlıkla ekonomik çıkar sağlamaya çalışırken insanların sağlığına çok ciddi zararlar verdiklerini düşünmezler bile.

Değerli milletvekilleri, aslında, gıda ürünlerinin tümünde benzer zararlı maddelerin oluşmasının, bazen sahtecilik niyetiyle olmasa da bilgisiz ilaç kullanılmasından kaynaklandığı da görülmektedir. İhraç edilmek üzere başka ülkelere gönderilen tonlarca gıda ürünü, özellikle de yaş meyve ve sebzeler analiz sonuçlarında görülen zararlı maddeler yüzünden bazen iade edilmekte veya gümrük girişi yapılmadan geri gönderilmektedir. Şimdi, sormak gerekmez mi, geri gönderilen bu ürünler ve bu ürünlerin yetiştirildiği tarla veya seralardaki benzer ürünler ülkemizde tüketilmiyor mu? Bizim pazarlarda, manavlarda ve marketlerde satılanlar veya hastane, kışla, cezaevi, okul ve sosyal tesislerde tüketilenlerin düzenli şekilde güvenilir analizleri yapılmakta mıdır? En çok süt ürünlerinde görülen sahteciliğin hangi yöntemlerle yapıldığının, nerelerde, kimler tarafından üretildiğinin polisiye tedbirlerle tespit edilerek önenebileceği düşünülse de halkın sağlığı söz konusu olduğu için tüketicilerin bilgilendirilmesi, uyarılması ve korunması daha önemlidir. Sahtekârlık ruhuna sahip kişilerde ne vicdan ne de insaf olur. Süt ürünleri dışında zeytinyağı, bal, sucuk ve akla gelebilecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) - ...her şeye hile katma becerisini gösterenler elbette aptal değildir ama şeytanla arkadaşlırlar.

Değerli milletvekilleri, açıkta satılan, markasız, üretim yeri ve tarihi belli olmayan ve de normalden daha ucuz olan bütün ürünlerin, en çok da süt ürünleri insan sağlığına zararlı olduğundan bu konuda tüketicilerin uyarılması kadar denetimlerin de aralıksız yapılması şarttır, gerekirse yasal düzenlemelere de gidilmelidir. Halkı doğrudan ilgilendiren bu kadar önemli bir konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi için inceleme ve araştırma yapılması önem kazanmaktadır. Bu amaçla

bir komisyon kurulması hususunda bütün parti gruplarının desteğini bekliyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu. Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, konu önemli yani gıda maddelerindeki bu sahteliklerin insan sağlığına etkileri ve kamuoyunda ciddi bir şekilde bu işin de yaygınlaşması konusu hakikaten toplum sağlığını da riske eden bir tarafta duruyor, ciddi ölümlerin de yaşandığı bir konu. Tabii, Bakanlık her yıl “taklit ve tağşiş işşası” adı altında bunları yayınlıyor fakat bir taraftan, bunlar bu sebeplerden kaynaklı olarak işletmelerini kapatmak durumunda da kalıyorlar ancak bu işin takibi yapılmadığı için sadece isim değişikliğiyle, firma ismi değişikliğiyle, birçok konudaki dolandırıcılık vakasında olduğu gibi varlıklarını sürdürüyorlar, üretimlerini sürdürüyorlar, satışlarını sürdürüyorlar yani bu mesele ciddiyetle ele alınmıyor. Esasında uygulanması gereken, bunların önüne geçecek birtakım önlemlerin alınması gerekiyor. Tabii, bunlara baktığımız zaman, baldan tereyağına, süttten kaymağa kadar birçok konuda da bu işlerin yapıldığını biliyoruz; zeytinyağında, baharatlı bitkilerde, kırmızı ette bile bu tür hilelerin yer aldığı görülüyor. Bu konuyla ilgili olarak kamu kurumlarının da olduğunu Tarım Kredi Kooperatiflerine ait peynirlerde dahi bu sahtekarlıkların yapıldığını -kamuoyuna yansıdı- görüyoruz.

Tabii, bunlarla birlikte bir taraftan da ölümlere sebebiyet veren alkol meselesi var. Bunlarda, bütün bu gıdada ve alkol ürünlerinde de bu kadar sahteliğe başvurulmasının altında yatan gerekçe, önemli bir sebep de bu ürünlere yapılan zamlar ve bunların pahalı olmasından kaynaklı olarak... Şimdi, örneğin, şöyle bakıyoruz: Alkollü içkilerde, AKP iktidarında, 2002’den bu tarafa yüzde 3 bin zam yapılmış. İşte, rakı fiyatı -Türkiye’de en çok tüketilen alkollü içki- yüzde 3 bin artmış. Bu neden kaynaklı artıyor? Vergi artışlarından kaynaklı artıyor yani içki içenler, içkiye karşı olanları finanse ediyorlar, böyle bir durum var yani bu iktidarı finanse ediyorlar. Tabii, buradan Diyanetin aldığı pay da var, bu alana giden pay da var. Bütün bunlar oldukça ironik bir durum baktığımız zaman, önemli vergi geliri falan... İçki üzerinden, alkol üzerinden böyle bir vergi elde ediliyor. Bu ocak ayında da yine yüzde 43 oranında zam yapılmış ve ciddi bir şekilde bu seneki alkol vergi gelirlerinden de ciddi bir beklentisi var iktidarın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Ya, bütün bunlara baktığımız zaman, bu işler iktidarın bilerek, isteyerek oluşturduğu bir politika sonucunda ortaya çıkan sonuçlardır yani bu sonuçları ortadan kaldıracılabilmem tabii ki denetleme, bu konuyla ilgili yasalar çıkarma, cezai yaptırımları artırma gibi yolları, yöntemleri var ama diğer taraftan da belli bir kesime yönelik, belli bir ürün stokuna yönelik ya da ürüne yönelik fahiş artışların vergiler getirmesi de ciddi sıkıntılara yol açıyor.

Özellikle bir husus var -tabii, elimizde çok veri yok ama- yılbaşı gibi, alkollü içkilerin tüketildiği dönemlerde ölümler oluyor yani bir bakıyorsunuz, işte bir günde 40 kişi ölmüş, 60 kişi ölmüş filan. Burada araştırılması gereken bir şey var: Bu ölümler metil alkolden oluyor, çok bariz bir şekilde. Et il alkol ile metil alkol farklı şeyler ve birbirine karıştırılması da mümkün değil. Acaba birileri bilerek mi bu noktada piyasaya sürüyorlar bu metil alkolü? Tüm bunlara dikkat edilmesi gerekiyor ve incelenmesi gerekiyor.

Bu anlamda da önergeyi desteklediğimizi ifade ederim.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Ahmet Önal.

Buyurunuz Sayın Önal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine parti grubum adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle yüce Meclisinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, malumunuz Sayın Bakan Nebati ve iktidarınız dışında ülkece ekonomik olarak çöküş dönemi yaşıyoruz. Sayın Bakan bir taraftan “Türkiye ekonomisini kurtardık.” derken diğer taraftan da “Türk lirası şu an en zayıf durumda, gideceği yer yok, vatandaş rahat olsun.” diyerek her gün gafflarına yenilerini ekliyor, âdeta vatandaşımızla dalga geçiyor. “Halkımızı enflasyona ezdirmeyeceğiz. Bu bizim boynumuzun borcu.” diyenler halkın hâlinde hiç anlamıyor, yaşadıklarını görmüyor, duymuyor. Daha dün Et ve Süt Kurumu kırmızı et fiyatlarına yüzde 48 oranında zam yaptı. Kıymanın kilosu 56 liradan 83 liraya, 1 kilo kuşbaşının fiyatı da 63 liradan 92 liraya yükseldi. Et ve Balık Kurumu önünde 1 kilogram et alabilmek için uzun kuyruklar oluşuyor. Ramazan öncesi hurma fiyatına yüzde 35 zam geldi. Pide fiyatı yüzde 66 zamlanarak rekor kırdı. Ülkede ayçiçeği yağı krizi yaşanıyor. Savaş hâlindeki Rusya’dan, Ukrayna’dan ayçiçeği yağı getiren gemiler alkışlarla karşılanıyor.

Değerli milletvekilleri, artık ateş milletin cebinde yanıyor. Hâliyle vatandaşımız ucuz ürün peşinde koşuyor, market market dolaşiyor, kuyruklarda ömrünü tüketiyor. İşte, tam bu noktada ne yazık ki fırsatçılar devreye giriyor. Medyada pek çok kez gördüğümüz gibi katkılı ürünler halkın sağlığını fazlasıyla tehdit ediyor. Yeterli denetim olmadığı için marketlerde hileli çay, içecek, bal, ürettikleri sucuğa kanatlı hayvan eti katanlar, natürel zeytinyağı adı altında sahte ürün pazarlayanlar, enerji içecekleri, peynir, çay, süt ve çikolatalara kimyasal madde katanlar kol geziyor. Ekonomik kriz yüzünden vatandaş bırakın normal ekmeği almayı daha ucuz olduğu için bayat ekmeğe hatta askıda ekmeğe mahkûm oluyor. Akşamları pazardan sebze meyve atıklarını toplayan yurttaş sayısı her geçen gün artıyor. Vatandaşımız, kıt kanaat, marketlerden sadece temel tüketim maddelerini alabiliyor. Bunu yaparken de ürünün güvenliği yerine sadece fiyatına bakıyor. Bir ürünün fiyatı ürünün güvenliğinden çok önce geliyor. İşte, AK PARTİ iktidarının yirmi yıl sonunda Türkiye’ye dayattığı tablo bu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuyla ilgili yetkili olan Tarım ve Orman Bakanlığı belirli periyotlarla hileli gıda satışlarının listesini yayınlıyor. En son üç hafta önce Bakanlığın resmî internet sitesinde yapılan açıklamayla hileli ürün satan firmaların isimleri teker teker yayınlandı. Buradan soruyoruz: Tarım Bakanlığı sadece isim açıklayarak bu durumun önüne geçebilir mi? Halk sağlığını tehlikeye atan bu firmalara uygulanan cezalar ve denetimler son derece yetersiz kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AHMET ÖNAL (Devamla) – 2021 raporuna göre Türkiye’de 718 bin gıda işletmesi bulunuyor. Yapılan toplam denetim sayısıysa 1 milyon 378 bin. Bu da bir işletmenin yılda ortalama 2 defa denetlendiği anlamına geliyor. Denetim yapılırsa da kötü niyetli firmalar yıllardır aynı taktikleri uyguluyor, para cezasını ödeyip aynı şekilde davranmaya devam ediyor. Kısacası hileli ürün satanların yaptıkları her zaman yanlarına kâr kalıyor.

Diğer taraftan, denetimi yapılmak üzere toplanan gıdaların incelenmesi için gerekli olan laboratuvar sayısının azlığı da dikkat çekiyor. Kaldı ki bu incelemeyi yapabilecek binlerce gıda mühendisimiz, ziraat mühendisimiz, kimyager ve biyologlarımız iş beklerken teknik bilgiye sahip personelin azlığı da gözlerden kaçmıyor.

Ülkemizde yaşanan tüm bu sorunlar dikkate alındığında CHP Grubu olarak halkı zehirleyen bu gıda terörünün önüne geçilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Yunus Kılıç.

Buyurunuz Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 85 milyon nüfuslu bir ülke ve az önce konuşmacının da ifade ettiği gibi, gıdayla uğraşan yaklaşık 720 binin üzerinde işletme. Tabii, hukuk devletinde öncelikle kanunlarınız, mevzuatlarınız, yönetmelikleriniz olacak ve kurumlar olarak da bunun gereğini yapacaksınız.

Arkadaşlar, kıyaslama yapmak her zaman sağlıklı bilgi elde etmemiz için yararlı. 2002’de ülkede yapılan toplam denetim sayısı 40 bin, bugün yapılan 1 milyon 370 bin. Yani denetim sayısında aşağı yukarı 35 kat bir artış var. Aynı zamanda, 2002 yılında Tarım Bakanlığı sadece 1.500 kişiyle bunu yapabilirken bugün 7.250-7.300’e yakın denetim uzmanı var ve bunlar sahada.

Bir de arkadaşlar, şöyle: Bu araştırma açılmasıyla alakalı metni okurken ülkemizde çok ciddi bir haksızlık yapıldığını da görmek lazım. Şimdi, koklayarak, eline damlatarak, eline dökerek, tadına bakarak falan filan yapılmıyor arkadaşlar. Türkiye’de şu anda dünyada akreditasyonu kabul edilen 40 tane çok donanımlı laboratuvarımız var. Türkiye, 185’ten fazla ülkeye yaklaşık 2.500-3.000 kalemde ihracat yapan bir ülke. Dolayısıyla, biliyorsunuz, sadece tarımsal ihracatımız yılda 25 milyar dolara ulaştı. Dolayısıyla, bu metinleri yazarken ülkemize de haksızlık etmemeyi de, önemli bir şekilde, göz ardı etmeden düşünmek lazım. 2.000-2.500’ten fazla ürün satıyoruz, 185 ülkeye satıyoruz ve yılda 25 milyar dolarlık ürün satıyoruz.

Arkadaşlar, aynı zamanda tabii, Tarım Bakanlığı bu incelemeleri yaparken sadece denetimlerle yetinmiyor, biliyorsunuz, Alo 184’e gelen şikâyetler üzerine, WhatsApp üzerinden gelen şikâyetler üzerine de yaklaşık 800 binin üzerinde denetleme yapmış ve bunların yüzde 7’si civarında olanları da cezalandırmış. “Cezalar yeterli değil.” diyorsunuz. Elbette cezai müeyyideler tek başına yeterli değil, eğitim vermek lazım, anlatmak lazım, hijyeni anlatmak lazım, toplum sağlığını anlatmak lazım, sağlığı anlatmak lazım ama müeyyide de olması gereken hususlardan bir tanesi.

Hatırlarsanız, 2020 yılında, yine sizin, hepinizin vermiş olduğu katkılarla taklit ve tağşişte cezaları ciddi bir şekilde artırmıştık ve 2 milyon liraya ulaşan rakamlarla cezalandırılıyor, tekrarı hâlinde 2 katına çıkıyor, üç yıl içerisinde 3’üncü tekrarı hâlinde, beş-on yıl süreyle men cezalarını; sadece üreten, satan, dağıtan değil, dükkânında bulduranlarla alakalı da ciddi cezalar getirmiştik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Ve bunun bir sonucu olarak da son yıllarda özellikle taklit ve tağşiş oranlarında ciddi bir azalma, halk sağlığına problem oluşturacak ürünlerin sahada görülme oranlarında da ciddi azalışlar meydana geldi.

Sayın Başkanım, son yarım dakikamı da Özgür Bey’in az önce söylediği bir konuya açıklık getirmek üzere kullanmak istiyorum.

Şimdi, özellikle, et, süt kurumlarının AK PARTİ tarafından satıldığıyla alakalı iddialar oluyor. Özgür Başkan da az önce bunu yaptı ama büyük bir ihtimalle bir bilgi noksanlığına bağlı olduğunu düşünüyorum. Burada ben izninizle bunu düzeltmek istiyorum. Özelleştirme kapsamına alınma yılı et ve süt kurumlarının -Et ve Balık Kurumu o zamanki adıyla- 1992 yılıdır. Satıldıkları yıllar 1995 ve 2000 yıllarıdır, hiçbirinde AK PARTİ yoktur bu yılların ve AK PARTİ daha sonra bu satılanları geri almaya başlamış ve sayısını şu anda 13’e kadar çıkarmıştır. Daha da ilginç bir şey söyleyeyim, o yıllarda iktidarda genellikle Doğru Yol Partisiyle beraber Sosyal Demokrat Halkçı Parti ve CHP vardır.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kur korumalı mevduat sisteminin hazineye maliyetinin araştırılması amacıyla 22/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/3/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

22 Mart 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen (17552) grup numaralı kur korumalı mevduat sisteminin hazineye maliyetinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak 23/3/2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurunuz Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Her şey ünlü Türk iktisatçısı Recep Tayyip Erdoğan'ın bir sabah “Benim bir teorim geldi; faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” diyerek Türkiye’yi bir deney alanı ve 84 milyonu da kobay hâline getirmesiyle başladı değerli arkadaşlar. Kur artışları karşısında faiz artırmayı reddetti, artıranları da art arda tasfiye etti; buna göre faizler düşecekti, dolayısıyla, kredi maliyetleri de azalacaktı fakat tabii, bir taraftan da kur artacaktı ama kurun artması kötü bir şey değil, rekabetçi kura geçecektik yani daha çok ihracat yapacak daha az ithalat yapacaktık. Bunun sonucunda da cari denge değişecekti, cari açık cari pozitif vermeye dönecekti ardından da adım adım dövize olan talep azalacaktı; böylece kurlar gerileyecek ve zamanla da enflasyon düşecekti kıymetli arkadaşlar. Herkes hatırlıyor mu buraya kadar? Hatırlıyor. Birtakım kalemşorlar çıktılar, dediler ki: “Ya, Çin’de de böyle, Çin zaten bu hâlden oraya geldi.” Unuttukları şey, Çin’in yalnızca bir ucuz emek sömürsü alanı değil, aynı zamanda önemli bir teknoloji üreticisi de olmuş olmasıydı. Bu sözünü ettiğim şeylerden hiçbiri tutmadı ama bir şey tuttu; o da 7,35 olan doların bir yıl geçmeden 18,40’ı tutmasıydı. Dolar 18,40’a geldi ve bir yıl içerisinde yüzde 100’den daha fazla dolar kuru artmış oldu. Buna karşı Merkez Bankası elindeki 7 milyar doları yakarak kuru düşürdü ve 11,5 seviyelerine kadar indirdi. “Kurun artması hani iyiydi, rekabetçi kur çok güzel olacaktı niye bunu tekrar düşürdünüz de 7 milyar doları yaktınız?” falan demiyoruz. Bunun ardından ünlü Türk iktisatçısı Recep Tayyip Erdoğan dedi ki: “Biz şimdi kur garantili mevduat sistemine geçiyoruz.” Bize göre, kur garantili mevduat sistemi esasen dolar garantili faiz sistemiydi ve mealen de

sen paranı Türk lirasına çevir, kur karşısındaki zararı bana ait yani kamuya ait demek olan bir sistemdi bu. Bunun üzerine Nebati'nin gözleri ışıldadı ve dedi ki: "Ya, muhteşem bir sisteme geçiyoruz."

Bakın şimdi, o muhteşem sistemde üç ay içerisinde memlekette ne olmuş? Mesela, Erdoğan yüzde 19 faizle münakaşa ediyordu, bu yüzde 19 faiz yıllık yüzde 110 faize döndü bu dolar garantili faiz sistemi sebebiyle. Üç ayda net yüzde 25 faiz elde etti bu sistem içerisine kaydolanlar. Uygulamaya başladığı anda, ilk günlerde 11,60 olan döviz kuru 14,83 bugün itibarıyla yani ilk başladığı andan itibaren 2 katına çıkmış durumda. Doların her yüzde 10'luk artışı kamuya 60 milyar lira ekstra yükü mal oluyor. Peki, sonra ne oldu? Merkez Bankasının rezervleri eridi, eksi 60 milyarlaraya düştü. Bir yıl önce yüzde 16,19 olan enflasyon -ki bu, yalancı çoban TÜİK'in verileridir- yüzde 54'e çıktı, TÜİK rakamı bu. Bunun doğru olmadığını hepimiz biliyoruz. Enflasyonun normalde yüzde 100'lerin üzerine çıktığına hepimiz kaniyiz. Sonra ne oldu? Kredi risk primi 370 seviyesinden 677 seviyesine kadar çıktı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı dedi ki: "Vallahi billahi biz de rantiyeye ne kadar para ödeyeceğiz, bunu tam olarak bilemiyoruz."

Şimdi, Nebati'ye ve ünlü Türk iktisatçısı Recep Tayyip Erdoğan'a soralım: Ya, gerçekten muhteşem bir sistem kurmuşsunuz. Bu sistem hem doları hem faizi hem enflasyonu hem risk primini hem kamu açığını birlikte artırıyor yani böyle bir deha gerçekten yok! Biz, Recep Tayyip Erdoğan'ı Nobel İktisat Ödülü'ne bu sene, zannediyorum, aday gösterebiliriz. Değerli arkadaşlar, bunun sonucunda kamusal bir fayda üretilmedi, tam tersine kamudan, kamunun cebinden olağanüstü bir miktar rantiyer kesimlere milyarlarca lira aktarılmış oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RIDVAN TURAN (Devamla) – Yani AKP bizi yanıltmadı, bir kez daha fakirin cebinden aldı ve kur korumalı sistemle birlikte zenginin cebine açık bir servet transferi olarak koymuş oldu.

Şimdi, bunu bir araştırmak gerekmiyor mu? Yani bunun neye mal olacağını araştırmak, bunu kamu nezdinde ortaya çıkarmak gerekmiyor mu? Gerekliyor kuşkusuz. Bunun için bunu araştırmalıyız ve başımıza gelen "Faiz sebep, enflasyon sonuçtur." palavrasından, o günden bugüne olan şeyin sebebi nedir biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Sebebi şu: Erdoğan elmanın yere düşüş sebebinin yer çekimi değil, gök itimi olduğunu düşünüyor ve bunu ispatlamak için de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RIDVAN TURAN (Devamla) – Selamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

RIDVAN TURAN (Devamla) – ...bütün fizik dünyasını perişan ediyor; aynı, halkımızı perişan ettiği gibi; aynı, iktisat gerçeklerini perişan ettiği gibi.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz HDP grup önerisi KKM yani kur korumalı mevduat hesaplarının yaratacağı borç yükü ve yeni krizlere ilişkindir. Değerli arkadaşlar, bu husus üç beş dakikada ele alınacak, incelenecek bir konu değildir aslında. Bu husus milletimizin iş hayatını, geçimini, hayat pahalılığını doğrudan etkileyen önemli faktörlerin boyutlarını ortaya çıkarmaktadır. Ülkenin en büyük

ekonomik sorununun resmî yüzde 54, gayiresmî olarak yüzde 125'i aşan enflasyon ve hayat pahalılığı olduğu açıktır. Görünen odur ki halkımızın ezici çoğunluğu gittikçe yoksullaşma ve geçim zorluklarıyla karşı karşıyadır. İşsizlik ve enflasyonun doğurduğu pahalılığın, gıdaya erişimde büyük zorluklar getireceği TÜİK verilerinden de anlaşılmaktadır. Mesela, geçen ay Üretici Fiyat Endeksi yıllık yüzde 68,5; baklagil fiyatları yüzde 92; sebze ve meyve fiyatları yüzde 112,5 artmıştır. Elektriğe, akaryakıtta, doğal gazı üst üste yapılan zamlar yaşam kalitesini en aşağılara doğru çekmiştir. Böylece toplumumuz, en zenginler ile en fakirler olarak ayrılmakta, orta direk tamamen silinmektedir. Bir tarafta, büyük sermaye ve ona hizmet eden AKP iktidarı, çok maaşlı bürokratlar; diğer tarafta, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş halkımız. Bu ayrışma hiç de hayra alamet değil arkadaşlar.

Banka mevduatına gelince, bankalardaki tasarrufların büyük çoğunluğu, sayıları 250 bin civarında olan para zenginlerine aittir. İşte, bunlar, paralarını kısmen dövizde kısmen de KKM'de tutuyorlar. 21 Marttan itibaren vadesi dolan KKM hesaplarına yaklaşık 14 milyar TL ödeme yapılacağı söyleniyor. Hazineden yıllık kabaca 50 milyar TL'nin çıkacağı da ifade ediliyor. Bu paranın hepimizin vergileriyle ödeneceği izahtan varestedir. Bütçede tasarruf yoluyla elde edilen kaynakların ve imkânların halkımızın fiyat indirimleriyle rahatlatılması yerine KKM hesap sahiplerine ayrılması sermaye ve servet zenginlerine kaynak transferi değil mi arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Sözde faiz düşmanı AKP yönetiminde son bir yılda faiz ödemelerinin yüzde 67 artması nasıl izah edilecektir? “Nas” diyerek topluma güya dinî telkin yapıp arkasından faizci siyasetin zirvesine oturmak nasıl bir çelişkidir?

Değerli arkadaşlar, özellikle bir hususu hatırlatmak istiyorum: Rusya'ya mal gönderen iş insanlarımız paralarını almakta büyük müşkülâtlarla karşılaşmakta; kur farkından dolayı yani TL-ruble paritesinden dolayı büyük zararlar görmekte hem de bu transferleri yapan özel bir bankanın yüksek marjlardaki ücret talepleriyle mağdur edilmektedir. Buradan hatırlatmak istiyorum ki bu konuya acilen el atılması gerekmektedir.

Hepinize tekraren saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık.

Buyurunuz Sayın Karabıyık. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LALE KARABIYIK (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar bize ne dedi yirmi yıldır? “Sizi IMF'ye muhtaç etmedim.” dedi. IMF'ye muhtaç etmedi, milyarlarca dolar borç ve faiz yükünü ödedik. Keşke bunlar da olmasaydı, “Bu kadar faizi, bu kadar milyarlarca doları yabancılardan borç alacağız.” diye ödememiş olsaydık. Yıllarca yüksek faiz oranlarından borçlandık yabancıya, yana yakala “Borç verin bize.” dedik ve hâlâ da buna devam ediyoruz. Son üç buçuk yılda sadece 70 milyar dolara yakın borç faizi verdik. Borç alıyoruz borç ödemek için, borç alıyoruz faizini ödemek için ve bu sarmal devam ediyor. Aslında bu yeni bir şey değil, bu, yirmi yılın başarısızlığının öyküsüdür. Ardından dendi ki: “Bu faiz günahtır, haramdır, şunu bir düşürelim.” ve yüz yirmi günde politika faizini 5 puan düşürdüler; talimatla faiz düşmez ki, faiz oranı doğru politikalarla, reformlarla düşer. 5 puan faiz oranı düşünce bu defa hazine içerideki bankalara bile 7-8 puan daha yüksekten borçlanmak zorunda kaldı, vatandaş kullanacağı krediyi 6-7 puan daha yüksekten kullanmak zorunda kaldı; ne anladık bu işten? Tabii, aynı anda kur da 8,28'den 18'lerin üstüne tırmandı, enflasyon da aldı başını, zaten yüksekti, daha da yükseldi. Sonra dendi ki: “Liralasmaya geçelim, bu döviz düşürmek, dövizden vazgeçirmek lazım.” İşte böyle bir finansal enstrüman çıkarıldı. Ve o gün -o, 20 Aralık günü-

kur 11'e inince alkışlandı "Başarı sağladık." diye ama ardından getireceği yıkımlar düşünülmedi ve o gün yüzde 11'den başlayan bu maceradan sonra "Yüzde 14'ten bir faiz oranı verilecek." dendi ve ne olacak? "Eğer döviz kurunun getirisi daha yüksek ise bu aradaki fark vatandaşa ödenecek." Ve baktığımız zaman, burada yüzde 27'lik bir artış söz konusu oldu yani o günkü kura göre -şu anda yüzde 14 küsurlarda- yüzde 27'lik bir artış var ama vatandaşa verilecek olan bir faiz oranı ve aradaki fark var. Şimdi, bu nereden ödenecek? Bir kere, bu "yatırım aracı" dediğimiz kur korumalı mevduatın öznesi nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LALE KARABIYIK (Devamla) – Teşekkür ederim.

Öznesi yine TL -Türk lirası- değil, dövizdir. Kime verilecektir? Türk lirası mevduatı olan yatırımcıya verilecektir. Nereden verilecektir, kimden alınarak verilecektir? Hazineye yük getireceği için, hiç mevduatı olmayan yoksul, emekli, emekçinin sırtından verilecektir; bunlar düşünülmedi. Ve şu an için bir yıllık veya bu yılın sonu itibarıyla 30-40 milyarlık bir yük hazineye biniyor; şu anda bile sadece 15 milyar liralık bir yükün olduğunu biliyoruz ve BDDK'nin verileri de çok net değil. Bu, bir başarısızlığın sonucudur. Bu, fırsat eşitsizliğini daha da çok artırmaktadır; fakirden alıp daha çok zengine vermektir. Bu, bir yöntem değildir; bu, ekonomiyi kurtarma politikası değildir; bu, günü kurtarma politikası bile değildir. Artık Adalet ve Kalkınma Partisi yirmi yıllık başarısızlığını kabul etmelidir. Tolerans bitmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar.

Buyurunuz Sayın Kırkpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine, AK PARTİ Grubum adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İki yılı aşkın bir süredir dünya pandemiyle pençeşiyor; tüm dünya devletleri yaralarını, bu kapsamda, sarmaya çalışıyor.

Değerli arkadaşlar, ekonomilerin çöküşüne hep birlikte şahit olduk. Dünyada emtia maliyetleri, enerji fiyatları, gıda fiyatları tarihi zirvelere ulaştı. Yani başımızda başlayan savaşla dünyanın nereye evrileceği henüz belirsiz; petrol, doğal gaz, enerji fiyatlarının yine yarın ne olacağını bilemiyoruz. Bunları yok saymak basit bir tabirle körlüktür. Tüm bunlara bağlı olarak euro bölgesinde ve dünyanın birçok noktasında enflasyon tarihi değerlere ulaştı. Dünyanın en zengin, en gelişmiş ülkeleri bile bu durumun pençesinde âdeta kıvranıyor. Tüm bu olumsuzluklara rağmen, şükürler olsun ki, Türkiye'nin ekonomik altyapısı sağlam, makro verileri de çok iyi. Bugün ihracatımıza baktığımızda 225 milyar dolara ulaşmış ve büyüme oranımız da yüzde 11'lerin üzerine çıkmıştır.

Türkiye ekonomi modelinin önceliklerinden biri de enflasyonla mücadeledir. Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, Türk halkını biz enflasyona ezdirmeyeceğiz, bu kapsamda gerekli olan tüm adımları attık, inşallah atmaya da devam edeceğiz. Modelimizin asıl temel amacı açıktır; üretime, yatırıma ve ihracata odaklanarak istihdamı artırmak, yine, Türkiye ekonomisinin dengeli, istikrarlı büyümesini sağlamaktır.

Dışarıdan ve içeriden yapılan manipülasyonlar neticesinde, 20 Aralık öncesinde, doların 18'i geçtiği süreçte yapılan yorumlamalara ve hesaplamalara baktığımızda, dövizin 1 TL'lik artışının hazineye maliyetinin milyarlar olduğu, ayrıca, reel ekonomiye zararının da çok büyük olduğu hep ifade ediliyordu. Bu kapsamda önemli bir ürün de kur korumalı mevduat hesabıdır. Bu yeni ekonomik modelle birlikte dövizin geri geldiğini ve zaman içerisinde dövizin dengeye ulaştığını gördük. Türk

lirası tasarruflarının özendirilmesi ve güçlendirilmesi için güçlü adımlar attık. 23 Mart 2022 itibarıyla sistemde biriken toplam tutar 591 milyar TL'ye ulaşmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Böylece döviz kurunda istikrar sağlanmış, vatandaşlarımızın ve tüzel kişilerin kur ataklarına karşı tedirginlikleri de giderilmiştir. Kur korumalı mevduat hesabıyla millî para birimimize olan güvenimiz de kuvvetlenmiştir. Rusya-Ukrayna krizi ve FED'in faiz artırımına rağmen kurda stabilizasyon sağlanmıştır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Maliye Bakanı “En dibe düştü.” diyor.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Böylece kurun enflasyon üzerindeki geçişkenliği azaltılmış ve firmaların kur kaynaklı maliyet baskıları da sınırlandırılmıştır. Pandemiye umut bağlayanlar, dövizin yükselmesine umut bağlayanlar hep boşa düştüler. İnşallah, kur korumalı mevduat hesabına art niyetli yaklaşan gruplar da yine boşa düşeceklerdir diyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Maliye Bakanı “Daha aşağısı yok.” diyor.

OYA ERSOY (İstanbul) – Bir de Maliye Bakanına anlatın bunu gerçekten, önce kendinize anlatın, Nebati'ye anlatın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Efendim, oylayalım önce; Başkanım, oylayalım önce.

BAŞKAN – Sayın Oluç, oylayalım, ondan sonra efendim. Olur mu efendim?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Olur, peki.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz evvel hatip “art niyetli yaklaşım” dediği için satışmada bulundu, söz istiyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne alakası var Başkan?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Art niyet” bodoslama satışmadır.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Art niyetli yaklaşım” “art niyetli” ne demek?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizi kastetmedi ki Başkanım, o kimseyi kastetmedi ki Başkanım, sözü Meclisten dışarıyı kastetti.

BAŞKAN – Sözü Meclisten dışarıymış Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Öyle mi dediniz? “Sözüm Meclisten dışarı.” mı dediniz?

“Sözüm Meclisten dışarı.” dediyse o zaman konuşmayayım. Ben onu duymadım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Art niyetli olanları kastetti, art niyetli olanları kastediyor aslında.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Sözüm Meclisten dışarı.”yı duymadım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Art niyetli olanları kastediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – E, kur korumalı...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Art niyetli olanları kastediyorum, öyleyseniz size; değilseniz, değil.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – KKM hesaplarıyla ilgili... Efendim, KKM hesaplarıyla ilgili eleştirileri art niyetli yaklaşım olarak nitelendirdiğiniz için...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, bakan, bir ekonomi modeli önerdiniz ve bu modelin çeşitli ürünleri var. Sizin anlattığınız buydu, ürün olarak kur korumalı mevduat hesabını anlattınız ve biz de bu kur korumalı mevduat hesabının aslında gizli uygulanan bir faiz olduğunu söylüyoruz, gizli. “Gizli”den kastımız şu: Tabii ki açıktan yapıyorsunuz bunu ama yani sözde yüzde 19 olan faizi yüzde 14’e indirdiniz faiz enflasyon tezi yüzünden, bir zırva tez yüzünden 14’e indirdiniz fakat bu arada “kur korumalı mevduat” diye bir hesap icat ettiğiniz için hazineye bunun yükünü yüklediniz yani yurttaş ödediği vergilerden oluşan hazineden şimdi aslında gizli faiz olarak bu hesabı kullananların hesabına faiz ödüyor; mesele bu. Yani siz aslında yurttaşın ödediği vergileri faiz baronlarına peşkeş çekiyorsunuz ya! “Faizi yüzde 14’e indirdik.” derken aslında faizi yüzde 48’e çıkardınız kur korumalı mevduat sayesinde, şimdi yüzde 48 faiz ödeniyor, bunu söylüyoruz. İlk dönemin yani ilk üç ayın hazineye faturası 14 milyar Türk lirası oldu, bu ilk üç ay; şimdi bu devam ediyor, biliyorsunuz ve yapılan hesaplamalara göre, on milyarlarca Türk lirası tutacak bu ödemeler. En az 50 milyar Türk lirasından söz ediliyor ve bu devam ederse artacak yani bizim eleştirimiz budur. “Siz neden yurttaşın ödediği vergilerden oluşan meblağı tutup da faiz baronlarına ödüyorsunuz?” diyoruz; eleştirimiz bu. Bunun art niyetle ne alakası var Sayın Vekil? Hesap ortada. Biz bu hesabın oluşumunu eleştiriyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Oluç.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, zeytin alanlarının azalmasının sebeplerinin ve zeytincilik faaliyetlerini engelleyen faktörlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5673) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

23/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/3/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, zeytin alanlarının azalmasının sebeplerinin ve zeytincilik faaliyetlerini engelleyen faktörlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5673) esas numaralı Meclis Araştırma Önergesi’nin Genel Kurulun 23/3/2022 Çarşamba günlü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Mürsel Alban.

Buyurunuz Sayın Alban. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu zeytin dalını Muğla’mızın Milas İzikköy Mahallesi halkı sizlere gönderdi, hikâyesini birazdan sizlere anlatacağım.

Zeytin ağacı, tarih boyunca barışın, kutsallığın, bereketin, bilgeliğin sembolü olmuştur. Zeytin ağacı, gölgesiyle, meyvesiyle, eşsiz yağıyla toplumlara, insanlara hayat vermiştir. Bütün dinlerde, kutsal kitaplarda; Kur’an-ı Kerim başta olmak üzere, Tevrat’ta, İncil’de zeytinin yeri vardır. Kur’an-ı Kerim’de zeytinin üzerine ant içilir, zeytin kelimesi Kur’an’da 6 kez geçer. Zeytin bu kadar kutsal ve değerliken sizin zeytine olan bu düşmanlığınız niye? Neden bu kadar düşmansınız zeytin ağacına, gerçekten bilmek isteriz. Yirmi yıllık iktidarınız boyunca birçok kez zeytinliklerle ilgili yönetmeliklerde değişiklik yaptınız, hepsi de yargıdan geri döndü. En son, 1 Martta yönetmeliği yine değiştirdiniz, ülkenin elektrik ihtiyacını gerekçe göstererek zeytinliklerde maden ocağı açılmasına izin verdiniz. Elektrik üretmek için ülkede her şey bitti de sadece zeytinlikler mi kaldı? Bütün dünya kömürden elektrik üretimini terk ederken yenilenebilir enerjiye geçerken siz hâlâ geçen çağdan kalmış yöntemlerle zeytin ağaçlarını kesip kömür ocakları açmaya çalışıyorsunuz.

Bu yönetmeliğin değişmesini kim istedi sizden biliyor musunuz? Ben soruyorum size: Bu yönetmeliğin değişikliğini kim istedi sizden? Bilmiyorsunuz, cevap da veremezsiniz, ben söyleyeyim: Bu yönetmeliğin değişikliğini Türkiye’nin kanını emen ünlü 5’li çete istedi, AKP iktidarı olarak siz de yaptınız.

Muğla’mızın Milas ilçesinde İzikköy Mahallesi’nde Akbelen Ormanları var, bu zeytin dalının geldiği yer işte. Bakın, biz bu zeytin dalını kırmaya, kesmeye kıyamadık ama siz 5’li çetenin maden şirketleri istedi diye adrese teslim yönetmelikler çıkardınız. (CHP sıralarından alkışlar) Yönetmelikler kanunların uygulanması için vardır; Anayasa’ya ve yasalara aykırı olamaz. Zeytinleri yok ederek oradan maden çıkarmak ekolojik bir cinayettir. Enerji uğruna bu toprakların en kadim miraslarından birinin gözden çıkarılması, zeytinciliğe ve ona emek veren çiftçiye ihanettir.

Siz değerli milletvekillerime zeytin dalıyla beraber bir mesaj daha getirdim. AKP iktidarının söktürdüğü zeytin ağaçlarına karşılık, bu hafta sonu Bodrum’da Bodrum Belediyemiz ve çevrecilerle birlikte binlerce zeytin ağacı fidanı dağıttık. Bodrum Mumcular Mahallesi’nde bir yurttaşımız, Şeref Serin hemşehrimiz, zeytinleri katledecek bu yönetmeliğin çıktığı gün şu şiiri size yazmış. Şimdi, ben bu şiiri size okuyacağım.

“Ben bir zeytin ağacıyım,

Kazma ile, kürek ile dibimi deşele,

Hayat bulurum kıyıda köşede,

Çiçeğime bak, kalbini neşele,

Toprağımdan, köyümden beni ayırma.

Ben memnunum toprağımdan daşımdan,
Eğıl de zeytin topla dalımdan, başımdan,
En çok onlar anlar benim hâlımdan,
Toprağımdan, köyümden beni ayırma.

Beşikler bağlandı dalıma, çocuklar sallandı,
Zeytinimle, yağımle sofralar donandı,
Sökeceklermiş beni duydum, içim yandı,
Toprağımdan, köyümden beni ayırma.

Yaprağımdan çay demle, otur da iç,
Dinlen gölgede, ekin, çayır biç,
Vicdanın yok mu senin hiç?
Toprağımdan, köyümden beni ayırma.

Hani barışın simgesiydi zeytin ağacı?
Bir şey söyleyeceğim ama çok acı,
Ya özün yalancı ya sözün yalancı,
Toprağımdan, köyümden beni ayırma.

Asırlardır ürün alırsın benden,
Hiç dinlemedin mi dedenden?
Dönüşüm olmaz gidersem elden,
Toprağımdan, köyümden beni ayırma. (CHP sıralarından alkışlar)
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Alban.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Selam olsun Şeref Serin’e, selam olsun tüm zeytin üreticilerine, zeytinleri koruyan, doğayı seven çevrecilere. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi size soruyorum: Şiirin son kıtasında olduğu gibi, ya dedenizin nasihatini dinler, 5’li çeteye peşkeş çekilmiş o zeytinlerin sökülmesine izin verirsiniz ya da dedenizin doğru nasihatini dinler, o zeytinleri korur, zeytini yaşatır, Kur’an-ı Kerim’de adı geçtiği gibi ona ant içer, sahip çıkarınız. Eğer -ikinci söylediğim- zeytini, dedenizin mirasını koruyacaksınız o zaman bu önergeye “kabul” oyu verin; yok “5’li çeteye peşkeş çekilsin.” diyecekseniz, elinizi vicdanınıza koyun, o zaman “ret” oyu verin. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, şunu söyleyeyim size...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha rica etsem, bitti, selamlayacağım.

BAŞKAN – Peki, selamlayalım.

Buyurun.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Kur’an-ı Kerim’de de sık sık söylendiği gibi “Kulakları var duymazlar, gözleri var görmezler.” sözünü hatırlatıyor, vicdanı olan her milletvekilini bu zeytin dalını görmeye, bu şiiri duymaya, bu önergeye “kabul” oyu vermeye davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurunuz Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidara geldiği günden bu yana zeytin sahalarını imara, madencilığe ve sanayi faaliyetlerine açmak için tam 9 kez yasa ve yönetmelik değiştirmiş ancak sonuç alamamıştı. Bu defa yeni bir yönetmelik yayımlandı, inşallah bundan da sonuç alamayacak çünkü biz İYİ Parti Grubu olarak, zeytinlikleri yok edecek olan yönetmeliğin iptali için dava açtık, Türk hukukuna -inşallah- güveniyoruz.

Değerli milletvekilleri, yeni çıkarılan yönetmelikle, Bakanlık, madencilik şirketlerinin -eski hâline getirilmesi taahhüdü karşılığında- zeytinlikleri kesmesine izin verecek yani başkanlık kesilmesine izin verecek yani bir avuç yandaş müteahhit bu topraklarda yüzyıllardır var olan ata mirası zeytinliklerimizi yok edecek.

Madeni çıkarmak isteyen şirket Bakanlıktan izin alarak, vatandaşın tapulu zeytinliğine girerek kömür madeni çıkarabilecek. Bunun için de zeytin ağaçlarını sökecek ve başka bir yere taşıyacak. Nereye taşınacağı belli değil, taşınacak yer yoksa ağaçlar kesilecek; tam bir garabet.

Yıllarca Türkiye’nin dört bir yanında maden için delik deşik edilen dağlarımıza bakınca, dağlarımızın -ağaç ekilmediği, ot bitmediği- çukurlar hâlinde bırakıldığı görülür. Çünkü dağlarımız, ormanlık alanlarımız maden uğruna tarumar edilmiş; maden alanlarının büyük bir bölümünü eski hâline hiç kimse, hiçbir madenci getirmemiş. Neymiş efendim? Kamu yararımış. Bir de zeytinlik talanına “kamu yararı” deniliyor. Belli şirketlere rant sağlamak mı kamu yararı? Binlerce yıldır insanları besleyen zeytincilikte kamu yararı yok mu? Var olan bir zeytinlik alanı bozulur mu hiç? Hangi akla, hangi vicdana sığar bu? Talan edilecek olan zeytinliklerimizin bugünkü hâline geri getirilebilmesi için kaç yıl geçmesi gerek, bunun hesabını yaptınız mı? Neden maden lobileri, müteahhitler para kazanabilsin diye bu vatanın toprakları talan ediliyor, edilmek isteniyor?

Değerli milletvekilleri, Hükûmetin, bölge halkının geçim kaynağı ve nefes alanı olan zeytinlikleri yandaş müteahhitleri zengin etme uğruna madencilik faaliyetine açmasını kabul etmiyoruz. İYİ Parti olarak bölge halkının, bölge ekonomisinin ve doğal yeşilliklerin savunucusu olmaya kararlılıkla devam edeceğiz.

Evet, ülkemizin enerji ihtiyacı vardır ancak bu enerji ihtiyacını karşılamak için geri dönüşü olmayan yanlışlarla olayı gerçekleştiremeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Ülkemizin ve insanlarımızın temiz havaya, doğaya ve sağlık kaynağı olan zeytine de ihtiyacı vardır. Maden uğruna enerji temini için güneş ve rüzgâr cenneti ülkemizin doğal zenginliklerinin heba edilmesine sessiz kalmamız beklenemez. Buradan tekrar

soruyorum: Sizin, bu memleketin zeytinlikleriyle ne derdiniz var; tarımıyla, çiftçisiyle ne derdiniz var? Siz bu ülkeyi çöle mi çevirmek istiyorsunuz? Yeter artık ülkenin doğal kaynaklarını maden lobilerine peşkeş çektiğiniz. Çok geç olmadan gelin barışın artık güzel memleketimizin tarımıyla, barışın artık bu ülkeyle; bu güzel vatan topraklarıyla, tarımıyla, çiftçisiyle barışın.

Dokunmayın bir zerre zeytinliğimize diyor, önergeyi destekliyor, hepimize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oya Ersoy.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Son yirmi yılda Kaz Dağları’nda tam 3 milyon zeytin ağacı katledildi. 2014’de Yırca köylülerinin nöbetlerine rağmen bir gece yarısı dozerlerle girildi, tam 6.666 zeytin ağacı yerlerinden söküldü ve 2016 yılında İstanbul-İzmir arasında bir otoyol yapıldı. O otoyolun inşaatı sırasında tam 700 bin zeytin ağacı söküldü. 2019 yılında Ayvalık-Babaeski arasında -benim memleketim- sit alanı olarak belirlenen yerler özellikle inşaat sektörüne peşkeş çekildi ve tam 2,5 milyon zeytin ağacı katledildi.

Şimdi, bütün bunlar yetmedi, bir yönetmelik çıkardınız 1 Martta ve bu yönetmelikle tam 160 milyondan fazla zeytin ağacı katledilecek. Nerede? Balıkesir’de, Aydın’da, Muğla’da, Manisa’da. Evet, durum budur. Sizin zeytinle alıp veremediğiniz budur. Ne için? Şimdi, burada diyorsunuz ki: “Kamu yararı.” AKP’ne zaman “Kamu yararı.” diyorsa orada mutlaka şirketlerin yararı, 5’li çetenin yararı vardır; bu kadar net. Zeytinliklerin katledilmesi ne doğanın yararınadır ne o kadim zeytin ağacının, “ölmez ağacı”nın yararınadır ne halkın yararınadır -ki 500 binden fazla nüfus o zeytinliklerden beslenmektedir- hiçbirinin yararına değildir, sadece ve sadece enerji şirketlerinin yararınadır. Karadeniz’i HES’lerle katlettiniz, şimdi, “maden” adı altında Ege’yi delik deşik yapmak üzere gözünüzü buraya diktiniz ve bu enerji yönetmeliğinin gerçek nedeni de budur. Zeytin ağaçlarının taşınması mümkün değildir, zeytinlikleri korumak için tek bakacağımız yer bilimdir, akıldır; oraya bakacaksınız, bilim insanlarının sesini dinleyeceksiniz, sözüne bakacaksınız. Diyor ki bilim insanları: “Zeytin sadece Akdeniz ikliminde yetişir.” O da bu ülke topraklarında sadece Akdeniz’e ve Ege’ye kıyı olan şerittedir, burada yetişir ve buradan başka saha yoktur, buranın korunması şarttır. Zeytin hiçbir yere taşınmaz çünkü taşlı toprakta yetişir ve zeytin ağacının ince kökleri taşların arasından beslenir, su ve besini buradan alır ve bir yerden alıp da başka bir yere taşıyamazsınız, bu mümkün değildir, taşınması mümkün değildir. Rehabilitasyonu mümkün değildir, sadece Kaz Dağları’nın üzerine gidip bakın, rehabilitasyon sözlerinin hiçbirini yerine getirilmemiştir; zaten bilimsel olarak da mümkün değildir. O nedenle, derhâl bu yönetmeliği geri çekin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

OYA ERSOY (Devamla) – Zeytinlikler Cengiz, Limak, Kolin gibi kadrolu ihale alan o şirketlerin rantını artırmak için maden sahalarına açılmaz. Biz bütün ekolojistlerle birlikte, halkla birlikte Akbelen’de, Yırca’da, Kaz Dağları’nda, her yerdeyiz ve bu talana asla, asla izin vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Zafer Işık.

Buyurunuz Sayın Işık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZAFER IŞIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Zeytin tüm medeniyetlerde barışın sembolü sayılan, kutsal kitaplarda bahsi geçen, sağlık ve şifa kaynağı olarak tüketilen ve Rabb'imizin tüm insanlığa bahsettiği bir lütuftur. Aslen sofralık zeytinin başkenti Gemlikli bir zeytin üreticisi olarak, Gemlik zeytini başta olmak üzere, bölge üreticimizle ve zeytin müstahsilleriyle bu değerimizi korumaya, gelecek nesillere taşımaya hep birlikte özel gayret göstermekteyiz.

Zeytin, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ticaret, sanayi, toprak muhafazası, iş gücü istihdamı, insan sağlığı ve beslenme açısından çok önemli bir yere sahiptir. Ülkemiz zeytin ve zeytinyağı üretiminde dünyadaki büyük üreticiler arasında ilk 5'te yer almaktadır. Zeytin, ihracat kaleminde, İspanya, İtalya gibi ülkelerle birlikte ülkemiz için stratejik öneme sahip olan değerli bir üründür. Zeytin ve zeytinyağı üretiminde yıllar itibarıyla zeytin varlığını inceleyecek olursak, ki Cumhuriyet Dönemi'nin her yılında zeytin varlığının arttığını görüyoruz ancak 2002-2003 sezonunda 620 bin hektar olan zeytin üretim alanı 2020-2021 sezonunda yüzde 43 artışla 887 bin hektara, 101,6 milyon adet zeytin ağacı sayısı yüzde 89 artışla 192 milyon adede, 450 bin ton olan sofralık zeytin üretimi yüzde 13 artışla 507 bin tona, 140 bin ton olan zeytinyağı üretimi yüzde 86 artışla 236 bin tona yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Görüldüğü üzere zeytinlik alanlarda, zeytin ve zeytinyağı üretiminde bir azalma olmamış, bilakis ciddi bir artış olmuştur. Tarım ve Orman Bakanlığımız zeytin üretiminin artması ve üreticinin desteklenmesi amacıyla zeytinyağı için kilogram başına 80 kuruş destekleme primi vermekte, cumhuriyet tarihinde ilk kez 2019 yılında başlamak üzere sofralık zeytin için üreticilerimize dane desteği verilmekte, geleneksel zeytin bahçeleri rehabilitasyonu için 2016 yılında başlamak üzere dekar başına budama desteği uygulaması yapılmaktadır. Dekar başına mazot, gübre olmak üzere destek verilmekte, agro mineral gübre için de ayrıca destek sağlanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZAFER IŞIK (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ZAFER IŞIK (Devamla) – Dünya standartlarında ve ihracat kalitesinde zeytin yetiştiriciliği için sertifikalı fidan desteği uygulaması yapılmaktadır; bu kapsamda, 2005-2019 yılları arasında 562 bin dekar yeni zeytin bahçesi tesis edilmiştir. Sertifikalı fidan için dekar başına destekleme sağlanmaktadır.

Ayrıca, milletvekillerimize, örnek olarak CHP'li Milas ve Gemlik Belediyelerinin imar uygulamalarını incelemelerini tavsiye ediyorum. Biz AK PARTİ hükümetleri olarak 2023 yılı hedeflerimizi yakalayabilmek için her zaman olduğu gibi üreticimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Üreten ve güçlü Türkiye için Bakanlığımızca yürütülmekte olan çalışmalara desteklerini esirgemeyen Sayın Cumhurbaşkanımıza, Tarım ve Orman Bakanımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım Komisyonu Başkanı ve değerli üyelerine şükranlarımı sunuyorum.

Yüce Meclisinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 21, 184, 186, 189, 190, 191, 317, 290, 47, 72 ve 75 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 41, 42, 43, 44’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun 5, 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Nisan 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi

23/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/3/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bülent Turan

Çanakkale

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 21, 184, 186, 189, 190, 191, 317, 290, 47, 72 ve 75 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 41, 42, 43, 44’üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

5, 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Nisan 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerde saat 24.00’a kadar,

23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin 23 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde tamamlanamaması hâlinde 24 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde, haftalık çalışma günlerinin dışında 25 Mart 2022 Cuma günü saat 14.00’te toplanması ve bu birleşimde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimde 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Bülent Turan.

Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ grup önerimiz Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’mizin görüşülmesini içeriyor. Dün, malumlarınız, bu kanuna başlayıp bugün itibarıyla bitirmeyi planlıyorduk, perşembe günü de yüce Genel Kurulun takdirine göre sözleşmelerimizi

görüşmeyi planlıyorduk ancak dün 199 milletvekilimizle yani 1 vekil eksiğimizle Genel Kurulu kapatma durumuyla karşılaştık. Üstelik, üzülererek söylüyorum, bir partimizin önergesi görüşülürken başka bir partimizin ilgisiz bir yerde yoklama istemesiyle Meclisi kapatma sonucuyla karşılaştık. Yoklama isteyen parti, Grup Başkan Vekili Sayın Özel. Listeye baktım, Cumhuriyet İttifakı'mızın 199 vekili var, sıfır -1 değil- CHP var. Kendileri burada, ruhları burada değil.

Değerli arkadaşlar, Meclisin saygınlığına halel getiren bu tarz yaklaşımları lütfen bir daha değerlendirin. Bir vekille çok makul, çok anlayışlı, topluma, tüketiciye faydası olan bir kanun teklifinin görüşülmesini engellemenin ne ana muhalefete -tırnak içerisinde- ikinci partiye faydası var ne bize ne Meclise ne topluma faydası var. Tabii ki gerginlik olur, tartışma olur, polemik olur, riskli bir kanun teklifi olur; İç Tüzük'ten kaynaklı haklar kullanılabilir ama bir başka partinin grup önerisi görüşülürken CHP'den 20 arkadaş yoklama isteyip, hiçbirinin yoklamaya girmeyip, şu evrakta görüldüğü gibi "CHP eşittir sıfır." denmesini ben doksan yıllık bir partiye yakıştıramıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bir milletvekilimizin cenazesi vardı, birçok arkadaşımız oradaydı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Allah rahmet eylesin.

BÜLENT TURAN (Devamla) - Aynı şekilde Sağlık Komisyonumuz vardı, birçok vekilimiz oradaydı.

ATILA SERTEL (İzmir) – Bize değil, Recep Tayyip Erdoğan'a söyle bunları.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Aynı şekilde, KEFEK komisyon toplantısı vardı, birçok arkadaşımız oradaydı.

ATILA SERTEL (İzmir) – Recep Bey'e hesap ver.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Millete söylüyor, millete; sana değil zaten.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Aynı şekilde, KİT Komisyonu vardı yani dün 3 tane komisyon yoğun çalışıyordu.

Değerli arkadaşlar, hastamız var, yaşlımız var, yurt dışı görevinde olanımız var, genel merkez görevinde olanımız var ama 199 vekilin burada olduğu bir tabloda 1 vekil yok diye 20 vekil yoklama istediği hâlde hiçbiri oylamaya girmezse ben bunun siyasi ahlakla, kamu vicdanıyla bağdaşmayacağı kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlar, ihmal eden AK PARTİ vekili varsa ben Grup Başkan Vekili olarak sitem ediyorum; eksiğimiz varsa uyarın, bunu kabul ediyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Hangi uyarıyı dinlediniz ki?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama ayağa kalk, yoklamaya girme. Bunun doğru olmadığı kanaatindeyim.

ATILA SERTEL (İzmir) – 10 kişi, 15 kişi oluyoruz Mecliste, bu ayıp size yeter.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ayrıca MHP'nin, ayrıca HDP'nin cuma günü kampları var, programları var; herkes salı-perşembeye göre planını hazırlamış; bunu bozmanın, makul bir kanunda bu tartışmayı yapmanın kimseye faydası olmadığı kanaatindeyim. Ne oldu? Bir gün ara verdik. Ne oldu? Soruyorum, ne oldu?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Meclise geldiniz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir gün ara verdik, ne oldu?

AHMET KAYA (Trabzon) – Aklınız başınıza geldi.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Meclisi çalıştırmak sadece iktidarın görevi mi?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bugün buraya geldiniz işte.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Siz araziye gittiğinizde seçim kampanyasında “Biz muhalefete kalırsak Meclisi çalıştırmayacağız.” diye mi oy istiyorsunuz? Meclisi çalıştırmak iktidarın, muhalefetin, hepimizin görevi değil mi?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Grubuna söyle, grubuna!

BÜLENT TURAN (Devamla) – 150 CHP vekili var, 20’si buradaydı, sıfır girdi; hâlâ birisi diyor ki: “Grubuna söyle.” Benim grubum 200 kişiyle buradaydı.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Neredeydi, nerede?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ama... Ama ne yapalım? Arkadaşlar, ne yapalım, ne yapalım?

ATİLA SERTEL (İzmir) – 10 kişi dinliyoruz, 10 kişi. 10-15 kişi dinliyoruz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bu da bizim imtihanımız, yirmi yıldan beri bu da bizim imtihanımız.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tembeller, tembel vekiller.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yani var olup girmemek daha kötü, emin olun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – On beş günde tam 40 ülke lideriyle görüşen; NATO Genel Sekterinden Birleşik Krallığa, Rusya’dan Ukrayna’ya, Hollanda’dan Kanada’ya her ülkeyle görüşen, büyük işler yapan bir siyasi hareket gelip buraya, Cin Ali filmlerine konu olacak yoklama oyunlarıyla Meclisin kapatılmasıyla karşı karşıya kalıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu imtihan da bizim imtihanımız. Dünyanın en uzun köprüsünü, asma köprüsünü Çanakkale’de açacaksınız, bir gün sonra buraya gelip “Çekirdek Çitleyen Eşek” heykeliyle gurur duyan bir muhalefetle burada yoklama oyunu yapacaksınız; bu da bizim imtihanımız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, bir dakika...

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Çok incinmişsiniz Sayın Başkan ya!

BAŞKAN – Buyurunuz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Keşke daha saygın, daha anlayışlı, daha kaliteli, bizi sıkıştıran, yol gösteren, kanunlarımızı eleştiren bir muhalefet örneği olsa da biz daha iyi olsak. Bakın, önemli bir şey söylüyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Anlamıyorsunuz ki!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Laftan anlamıyorsunuz ki!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Muhalefet, iktidarın değil devletin, milletin varlığı için elzemdir, muhalefet olmayan yerde iktidarın kıymeti olmaz ama 20 kişinin ayağa kalkıp hiçbirinin yoklamaya girmemesinin adı “muhalefet” olmaz; onu demeye çalışıyorum, yoksa “Hakkımız var.” dersiniz, baş tacı ama ben şu tabloda sıfırı yakıştıramıyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İtfaiyeciliği niye meslek yapmadınız? İnfaz koruma memurlarının niye aleyhinde oy kullandınız?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne alakası var onların?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ben, daha saygın, daha kaliteli bir muhalefet özlemi içerisinde olduğumuzu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Saygı sizde yok ki! Saygı sizde yok!

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Meclise gelmeyecekseniz milletvekilliğinde ne işiniz var? Burası halkın Meclisi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Nöbetçi vekil uygulaması yapıyorsunuz.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Nöbetçi vekil uygulaması yapıyor musunuz, yapmıyor musunuz?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz Sağlık Komisyonundaydık.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bülent Turan’ın konuşması sırasında hem adımları zikrederek hem de grubumuza yapmış olduğu sataşmalardan dolayı İç Tüzük 69’a göre cevap hakkı rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, bu psikolojiyi anlıyorum ama şunu bilin: Belki içinizden bir kısmı, belki önemli bir kısmı, belki pek azınız seneye burada muhalefeti tecrübe edeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ay, hayal kuruyorsun resmen ya! Neyin hayali bu ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ama bu ilk kez olmayacak. Bu, partiniz kurulduktan iktidara gelmeye...

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yirmi yıldır aynı hayali kuruyorsunuz, yirmi yıldır; bıkmadınız bu hayalden, bıkmadınız.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Yetmiş beş yıl olmuş.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Rahatsız olmayın arkadaşlar, müsaadenizle anlatayım.

İlk kez muhalefeti deneyimlemeyeceksiniz. Partiniz kurulduktan iktidarı tattığınız güne kadar partiniz burada on üç ay boyunca muhalefetteydi. O gün, Bülent Turan’ın söylediği yoklamalardan Grup Başkan Vekilleriniz defalarca istedi; ilk yoklamada 20 kişiyle istediler, 21’le istenen bir örnek yok. İkinci yoklamada AK PARTİ Grubundan yoklamaya giren 1 kişiyi tutanaktan gösterebilirsin, gelip özür dilemeye hazırım. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, birbirimizi kandırmayalım.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – AK PARTİ değil ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – “AK PARTİ” adı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Değil.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Yirmi yıl olmuş.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Dön bak da öğren; on bir ay...

Toplantı yeter sayısı anayasal bir hüküm, Anayasa'nın 96'ncı maddesi. Bu Parlamentiyou çalıştırmak yani 200 milletvekilini toplamak ve karar yeter sayısını bulmak iktidarın işi.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Hakkınız da elinize ne geçiyor? Biz “Hakkınız değil.” demiyoruz ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bütün dünyada bu sayıyı bulmak iktidarın işi; aramak, başta ana muhalefetin, bütün muhalefet partilerinin işi. Siz, Anayasa, İç Tüzük oyunuyla hep birlikte İç Tüzük'teki süreleri kısıtladığınız gün, buralarda bu aramayı yapmamıza, yoklama istememize de engel oldunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Biz de Anayasa Mahkemesine gittik ve dedik ki: “İYİ Partinin önergesinde yoklama istememizi kaldırdılar.” Anayasa Mahkemesi dedi ki: “Anayasa o kadar açıktır ki Meclis her iş ve işlemde 200 kişiyle toplanacak, karar verirken de taraflardan biri 151'den aşağı olmayacak.” Buna rağmen bir hukukçu -Anayasa'yı, İç Tüzük'ü yokmuş gibi yapıp- kendi partisinin muhalefet uygulamaları aynıysen, bırakın onu, bir kanunu engellemek adına gensoru maddesini aynı haftada 11 kez üst üste verecek kadar verilen hakkın suistimalini bir obstrüksiyon olarak örneklendirmiş bir parti iktidarda olunca gelip de bunu yapanlara laf söylüyorsa ben bu acziyetin karşısında teslim olmam, direnmeye devam ederim arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özgür Bey'i çok seviyoruz Başkanım, sorun yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mecburen isteyeceğiz şimdi. İstenmeyecek yoklamayı istenir hâlde getirdiniz Sayın Turan, buyurun, çağırın, gelsinler.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Senin canın sağ olsun.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 21, 184, 186, 189, 190, 191, 317, 290, 47, 72 ve 75 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 41, 42, 43, 44'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun 5, 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Nisan 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurunuz Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; ben size başka bir şey anlatacağım; aslında bu tartışmayı sürdürmeyi çok isterdim ama başka bir konuda konuşmak istiyorum.

Şimdi, biliyorsunuz, HDP hakkında açılmış bir dava var; “Kobani kumpas davası” diyorduk biz ona. Burada çok konuştuk onun üzerine, Sayın Turan da hatırlar. Çeşitli araştırma önergeleri verdik bu konuda Kobani'yle, 6-8 Ekimle ilgili ve bu dava açıldıktan sonra da mahkeme heyetinin davranışlarını izledikten sonra yine ben bu kürsüde bir konuşma yaptım, uzun bir konuşma, bunu size anlattım.

Sonra araştırma önergesi verdik, bu durumun araştırılması gerektiğini söyledik fakat bunların hiçbirini dinlemediniz ve bizim aslında bir hikâye anlattığımızı düşündünüz siz belli ki.

Peki, şimdi ne oldu? Bu Kobani kumpas davasının ilk mahkeme heyetinde yer alan ve o Mahkeme Heyetinin Başkanı olan Bahtiyar Çolak, Mahkeme Heyetinin Başkanı Bahtiyar Çolak bugün çete ve dolandırıcılıktan gözaltına alındı. Duydunuz mu? Çete ve dolandırıcılıktan gözaltına alındı Bahtiyar Çolak. Şimdi, ben çete midir, değil midir bilmiyorum; dolandırıcılık yapmış mı, yapmamış mı bilmiyorum; bir hukuksuzluk da yapmak istemiyorum ama bundan gözaltına alınmış. Bu Bahtiyar Çolak, geçtiğimiz aylarda hâkimlikten istifa etmişti. Biz de o zaman niye istifa etti diye merak ediyorduk. Çete neymiş biliyor musunuz? İddia edilen çete, derin devletin ticari istihbarat ayağı olarak kendilerini adlandıran Atadedeler örgütü. Duydunuz mu? Şimdi, bu.

Şimdi, sayın vekiller, bu adam hâkimlik yaparken iddianameyi okumadan –ben burada gelip anlattım bunu size- kabul etti alelacele; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Demirtaş kararını iddianame dosyasına almamakta direndi bu adam, alelacele karara gitmeye çalıştı bu adam, savunmaları kesmeye çalıştı bu adam, avukatlara hukuk dışı davrandı bu adam. Biz “Bunların hepsi araştırılsın.” dedik, araştırma önergesi verdik; reddettiniz. Ne oldu şimdi? Adam, çete ve dolandırıcılıktan gözaltına alındı.

Ya, işte, biz bu iktidara bunu anlatmaya çalışıyoruz; ortada yargı diye bir şey bırakmadınız, ortada adalet diye bir şey bırakmadınız, ortada hukuk diye bir şey bırakmadınız; toplumun adalete güvenini, yargıya güvenini sıfırladınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hep vurguluyoruz, diyoruz ki: Elinizdeki yargı sopasını kullanarak siyasi alanı dizayn etmeye çalışıyorsunuz ve bunu HDP’ye karşı özellikle yapıyorsunuz. Aha bir örneği daha karşımıza çıktı; çete ve dolandırıcılıktan şimdi gözaltına alınmış olan bir hâkim eskisini siz Kobani kumpas davasının mahkeme heyetinin başkanı yaptınız. Utanın ya, utanın! Buna söyleyecek bir lafınız var mı? Biz bunu size anlattık burada ve kabul etmediniz. İşte, şimdi gelinen durum budur. Kumpas davalarını açıyorsunuz, üstelik çetecilik, dolandırıcılık yapmış olan kişileri ya da öyle suçlanan kişileri de o kumpas davasının mahkeme heyetinin başkanı yapıyorsunuz. İşte, sizin yargı ve adalet anlayışınız budur. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Mehmet Göker.

Buyurunuz Sayın Göker. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce Grup Başkan Vekillerimizin konuşmalarında gündeme geldi ama bir kez de burada, kürsüden, bunu ben dile getirmek istiyorum.

Sayın Hazine ve Maliye Bakanı çıktı, “Dolar 20 lira olacak, 30 lira olacak ama TL değer kaybettiği kadar kaybetti, artık bunun dibi görülmez; dolayısıyla rahat olun.” diye bir ekonomi politikası çizdi. Yine, bir kurumun, Et ve Süt Kurumunun Genel Müdürü çıktı, dedi ki: “Kuyruklar vardı, o yüzden biz kuyrukları görünmez kılabilme adına ete zam yaptık.” Şimdi, yoksulluğu gizlemek adına, maliyeti ortada olan bir besin ürününe zam yaparak bunu gizlemenin yöntemini de siz icat etmiş oldunuz. Gülsek gülünecek tarafı yok, cevap versek ciddiye alınacak tarafı yok; biz de iki arada bir derede kaldık.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ülkemizde en büyük sıkıntılardan biri de şu günümüzde yaşanmakta olan şeker sıkıntısı. Esnafımız, özellikle şeker bazlı üretim yapan esnafımız, şekere ulaşmakta ciddi anlamda sıkıntı yaşamakta. Evet, bunda bazı sebepler de etkili. Nedir bunlar? İşte,

salgındı, enerjyidi, ham maddeydi, savaştı vesaire vesaire ama en büyük sıkıntı, bu “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” gibi absürt bir ekonomik modelin Türkiye’ye dayatılması sonucu doların geldiği fiyattır ve bu fiyattan etkilenen gariban çiftçimiz, esnafımız, vatandaşımızdır. Herkes yoksulluğu hissediyor ama dolar kurunun artışından dolayı biz bu yoksulluğu maalesef 2 kat daha fazla hissediyoruz. Evet, devlete ait fabrikalarda 50 kiloluk şeker 280 liraya satılırken özelleştirilen fabrikalarda bu fiyat 680 lira, 700 lira civarında, o da nakliye hariç bir fiyatla. Şimdi, bu fiyata alan esnafımız nasıl üretim yapacak, nasıl bundan kâr edecek, nasıl evine ekmek götürecektir? İçler acısı. Bakın, şöyle bir örnek de vereyim: Pancarın kilosunu çiftçiden yaklaşık 40 kuruştan alıyorsunuz; çiftçi “Geçinemiyorum.” diyor, ağlıyor ama küspesini 36 kuruşa satıyorsunuz aynı çiftçiye; şimdi, bu hak mıdır?

Geldiğimiz nokta itibarıyla, bu şeker krizinin yaşanacağını öngörerek yaptığınız özelleştirmelere “Şeker vatandır, satılamaz.” başlığı altında ciddi anlamda karşı çıktık, bu öngörüü sizlere söyledik ama siz, şeker fabrikalarını yok pahasına özelleştirmekten geri kalmadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET GÖKER (Devamla) – Geldiğimiz netice itibarıyla, benim memleketim, seçim bölgem olan Burdur’da şeker fabrikam var, özelleştirmeden, yapılan ihale yolsuzluğu nedeniyle son anda kurtuldu ama şeker fabrikasının bulunduğu bir ilde yine üreticilerimiz şeker almakta, şeker bulmakta zorlanıyor. Dün görüştüğüm şeker üreticileri market market dolaşıp kilo kilo şeker toplamaya çalışıyor. Burada üreticiye bir kota uygulanması, ekstra bir öncelik tanınması gerektiğinin altını çiziyorum ve bu krizin bir an önce çözüme kavuşturulması için yetkilileri göreve davet ediyorum.

Evet, bu krizde 2 tane önemli sebep var ki bunun da ciddi anlamda araştırılması gerekir. Bir, ihracat kotasını doldurabilmek adına şekerin yurt dışına 350 liradan satılması buna sebep.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÖKER (Devamla) – İki, yalnızca bir firmaya rant sağlaması adı altında bir yönlendirme mevcut. Bunu da takdirlerinize bırakıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Sayın Özel, yoklama talebiniz var.

Sayın Özel, Sayın Kılıç, Sayın Şeker, Sayın Alban, Sayın Kaya, Sayın Hancıoğlu, Sayın Keven, Sayın İlhan, Sayın Köksal, Sayın Sertel, Sayın Kayan, Sayın Polat, Sayın Taşcıer, Sayın Şahin, Sayın Kılınç, Sayın Kaya, Sayın Ünver, Sayın Ünlü, Sayın Göker, Sayın Ceylan.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.18

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ**KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için beş dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 21, 184, 186, 189, 190, 191, 317, 290, 47, 72 ve 75 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 41, 42, 43, 44’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun 5, 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Nisan 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 60’a göre söz talebinde bulunan sayın milletvekillerimiz var.

Sayın Taşlıçay...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay’ın, eczacıların özlük haklarına ilişkin açıklaması

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

2020 verilerine göre Sağlık Bakanlığı bünyesinde 3.697 eczacı çalışmaktadır. Kamuda çalışan eczacıların aylık gelirleri bağlamında kurumlar arası farklılıklar olduğu ve çeşitli nedenlerle ek ödeme almakta sıkıntı yaşandığı bilinmektedir. Ek ödeme alımındaki eksikliklerden dolayı kamu eczacılarının kamu hastanelerinden ayrılmak zorunda kaldığı da bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır. Bu ve buna benzer sorunların giderilmesi adına özellikle ek ödeme katsayısı değişikliğinin yapılması, bu kapsamda Meclisimizde hekim ve diş hekimleri için yapılacak olan tüm düzenlemelerin hekim, diş hekimi ve eczacı olarak yapılması yerinde olacaktır.

Bakanlığımızın emekli eczacılarımızı da kapsayacak şekilde tüm sağlık çalışanlarımız gibi gerek kamuda gerekse özel sektörde mesleğini sürdüren eczacılarımızın da daha iyi koşullarda görev yapmasını sağlayacak adımları atacağına inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

38.- *Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana'da Alparslan Kuytul ve öğrencilerine meydanlarda işkence yapıldığına ilişkin açıklaması*

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhur İttifakı işkenceyi artık mahzenlerde değil, meydanlarda yapıyor. Adana'da anayasal haklarını kullanmak isteyen Alparslan Kuytul ve öğrencilerine meydanlarda işkence yapıldı. İçişleri Bakanını, Adana Valisini, Emniyet Müdürünü ve Güvenlik Şube Müdürünü istifaya davet ediyorum.

Ben yıllardır başörtüsüne özgürlük için mücadele etmiş bir insanım ama bu iktidarın, başörtülü polisler eliyle, hak arayanlara karşı cop vurdurmasına da en başta karşı çıkan, mücadele eden bir insanım. Bu iktidar, kadına şiddeti kadına emrediyor. İşkence yapan polisin alnından öpülmez, ancak ve ancak hukuk önünde o polislerden hesap sorulur. Cumhur zulüm ittifakı nasıl zalimleştiğini her geçen gün gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İşkence yapanları alnından öpeceğini söyleyen bir genel başkanın sözleri esef vericidir.

BAŞKAN – Sayın Ünlü...

39.- *Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, şehit ve gazi ailelerinin yaşadığı mağduriyetlere ilişkin açıklaması*

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Harp Malulü Gaziler-Şehit, Dul ve Yetimleri Derneği aileleri elektrik ve suyu indirimli tarifeden kullanmaktadır fakat bu ailelere doğal gaz kullanımlarında indirim yapılmamaktadır. Aileler son zamlardan sonra gelen yüksek doğal gaz faturalarını ödeyememekte ve mağdur olmaktadır. Vazife malulü şehit yakınlarının ve gazilerimizin yaşadığı diğer bir sıkıntı da özel hastanelere muayene için gittiklerinde kendilerinden ücret farkı istenmesi ve kartlarının kabul edilmemesidir. Şehitlerin dul ve yetimleri ile gazilerin sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda yaşam standartlarının iyileştirilmesi ve sosyal dayanışmanın en aza indirilmesi anayasal bir zorunluluktur. Bu nedenle şehit ve gazi ailelerinin yaşadığı bu mağduriyetler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

40.- *Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Bingöl Özel Harekât Şube Müdürlüğünde şehit olan polislere, 1915Çanakkale Köprüsü'nün açılışına ve Çanakkale şehitlerine ilişkin açıklaması*

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bingöl Özel Harekât Şube Müdürlüğünde yaşanan elim kazada şehit olan Özel Harekât polislerimize Allah'tan rahmet, aileleri ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Geçtiğimiz cuma günü Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından açılışı gerçekleştirilen asrın projesi 1915Çanakkale Köprüsü'nün ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. 1915Çanakkale Köprüsü'yle Asya ile Avrupa bir kez daha birleşti. Ecdadımızın mirasını teknoloji ve mühendislikle geleceğe taşıyan köprümüz sayesinde artık sıra bekleme olmayacak, altı dakikada kıtalar arası geçiş sağlanacak. Ülkemizin demokraside ve kalkınmada katettiği mesafenin örneklerinden biri olan, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını simgeleyen 2.023 metrelik orta açıklığıyla dünyanın en uzun orta açıklıklı asma köprüsünün bir kez daha hayırlı olmasını diliyorum.

Sözlerime son verirken, Çanakkale şehitlerini ve vatanımızın bölünmez bütünlüğü için hayatlarını feda eden tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyor Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

41.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, besici ve çiftçilerin desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ofis hayvancılığı desteklemek adına besiciye yem veriyor. Müracaat edene bu ay verdikleri inek başına günlük 800 gram arpa, 610 gram mısır. Besici diyor ki: “Bu miktar destekle bırak inek bakmayı horoz ancak bakılır.” Sürekli tarım girdilerine zam üstüne zam geliyor. Çiftçi ve besici için huzur gidiyor, gam geliyor. Gebe hayvanlar, süt inekleri kesime gönderiliyor. AKP iktidarı yemi ithal ediyor, hayvan ithal ediyor, meraları tüketiyor, kırsalda küçük aile işletmeleri eziliyor, tüketiliyor. Çözüm “Planla, üret, destekle, yönet.” olmadan sorunlar bitmez. Bu aynı zamanda tüketiciye de yansıyor, tüketici de daha pahalı ürünü almak zorunda kalıyor. Girdi maliyetleri düşürülmeli, besici ve çiftçi desteklenmeli.

BAŞKAN – Sayın Gültekin...

42.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Niğde'de hayata geçirilen ve yapılması planlanan sulama projelerine ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarım şehri Niğde’imizde 2002 yılından önce sadece 6 adet baraj ve gölet varken son on dokuz yılda yaklaşık 1 milyar TL’lik yatırım yapılarak 18 adedi baraj ve gölet olmak üzere 77 adet tesis çiftçilerimizin hizmetine sunulmuştur.

Dünya Su Günü’nde, Niğde’imize 114 milyon 900 bin TL değerindeki Bor Kemerhisar Gökbeş Barajı ve Sulaması, Çamardı Bademdere Barajı Sulaması, Ulukışla Handeresi Barajı Sulaması, Niğde Merkez Hançerli Barajı Sulaması, Niğde Merkez Kayırlı Barajı Sulaması, Çiftlik Bozköy Taşkın Koruma Tesisi ile merkez Alay beldemiz yer altı suyu suni besleme tesislerimizin açılışını gerçekleştirdik. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, üreten Niğde’imizde 2022 yılında da Merkez Elmalı Göleti ve Orhanlı beldemiz taşkın koruma projemiz başta olmak üzere birçok Devlet Su İşleri projemizin yapım ihalesini gerçekleştireceğimizi ve hayata geçireceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Turan.

43.- Mersin Milletvekili Ridvan Turan'ın, üreticilerimizin Rusya'ya yaş meyve, sebze ihracatının finans ayağında yaşadıkları sorunlara ilişkin açıklaması

RİDVAN TURAN (Mersin) – Rusya-Ukrayna arasındaki savaş Hükümetin yanlış tarım politikalarıyla birlikte üretici açısından çileye dönüştü. Seçim bölgemden bir üretici şunları yazmış: “Rusya-Ukrayna savaşından dolayı yaş sebze meyve ihracatçıları olarak her 2 ülkeden alacaklarımız var ancak devalüasyon sebebiyle de ciddi kayıplarımız var. Rusya’dan yalnızca ruble tahsil edebiliyoruz ve Denizbank üzerinden gelen rublelerde Denizbank yüzde 50 komisyon fırsatçılığı yapıyor. Gelen rubleleri 11’e alıp 16’ya satıyor; bu da ciddi bir sıkıntı bizim açımızdan.” Talepleri şöyle: Merkez Bankası ve kamu bankalarının devreye girip gelen rubleleri gerçek değerinden almaları. Ve Rusya dünyadan izole olmuş durumda olduğu için her zamankinden daha fazla ülkemize ihtiyacı var ve bizden ciddi oranda yaş sebze meyve talepleri var. Bunun finans ayağını çözemediğimiz için bu ürünleri gönderemiyoruz. Çözüm önerisi olarak da daha önce yapılmış olan takas işleminin yapılması... Yani Rusya’dan ciddi anlamda doğal gaz ithal ediyoruz ve Rusya Hükümetine borcumuzu göndereceğimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 320 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurunuz Sayın Altıntaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tüketici haklarını korumak devletin görevlerindendir ve Anayasa’mızın 172’nci maddesi de devletimize tüketicileri korumak için gerekli tedbirleri alma görevi vermiştir. Nitekim, aldığı mal ve hizmetten memnun kalmamış, kalite ve fiyat hususunda aldatılan, ürün ve hizmetler konusunda yeterli şekilde bilgilendirilmemiş tüketicilerin devlet tarafından korunması, diğer yönüyle tüketici haklarını savunan örgütlerle desteklenmesi de gereklidir. Zira üretici, satıcı, tüketici üçgeninde tüketici en korumasız paydaştır.

Tüketicinin korunması gerekliliği de yeni bir mesele değildir; Ahilik geleneğinden başlayarak Selçuklu ve Osmanlı Devletlerinde de bunun izlerine rastlamak mümkün. Kullandığımız “pabucunu dama atmak” tabirinin, Ahilik geleneğinde yaptığı pabuçların uygun olmadığı tespit edilen zanaatkârın işine son verilmesi ve ilanen uygun olmayan pabucun dama atılmasından kaynaklandığı bilinmektedir. Tüketicinin korunması konusunda atılan adımlar ta 1502 yılında Sultan II. Bayezit zamanında çıkarılan Kanunname-i İhtisab-ı Bursa fermanıyla ortaya çıkmıştı. Kaldı ki bu ferman dünyadaki ilk tüketici kanunu olma özelliği de taşımaktadır.

Ülkemizde tüketicinin korunmasına ilişkin ilk mevzuat çalışması Avrupa Birliği üyelik süreci dâhilinde 1994 yılında Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1995 yılında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’la yapılmıştır. Tüketici Kanunu zaman içinde birkaç kez değiştirilmiş; ekonominin değişen kurallarına ve tüketicinin ihtiyaçlarına cevap vermemesi nedeniyle 2014 yılında 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe girmiş, 4077 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Ülkemizde devletin attığı adımlar yanında halk da sivil toplum örgütleri kurarak

(x) 320 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

kendi haklarını korumak için çaba sarf etmiştir. Kurulan çeşitli sivil toplum kuruluşları, tüketici hakları hususunda tüketicileri bilinçlendirmeye çalışmışlar ve tüketiciyle ilgili uygulamaların önemli taraflarından olmuşlardır. Tüketici örgütlerinin beklentisi, istişare süreci içerisinde yeterli çalışmayla bir kanun teklifi verilmesi ve bu sayede de daha tatminkâr ve işlerliğe sahip bir teklifin hazırlanmış olmasıdır. Ancak tüketici örgütleri bugünkü düzenlemelerden memnun değil. Bakın, biz, tüketicilerin korunması adına yapılan düzenlemeleri olumlu bulsak da sürece katkı sağlayabilecek ve sürecin sağlığı açısından büyük önem arz eden paydaşların görüşüne başvurulmamasını çok büyük eksiklik olarak görüyoruz. Tüketici hakları hususundaki düzenlemelerde tüketici örgütlerinin de talepleri göz önünde bulundurulmalıdır. Zira, bu örgütler tüketiciyle iç içedir, sorunlarla karşı karşıyadır ve tüketicinin korunmasında yok sayılmayacak paydaşlardır. Tüketicinin hakkını aradığı ilk adres tüketici hakem heyetleri olsa da Tüketici Konseyi, Reklam Konseyi, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu gibi onlarca kurumda da birçok tüketici örgütünün temsilcisi görev yapmaktadır. Bu kanun teklifinde de tüketici örgütleri, kanun teklifine ilişkin hazırlık çalışmaları sürecinde katkı sunmak, görüş ve önerilerini paylaşmak istemiş ve bu isteklerini Ticaret Bakanlığına iletmış ve bu konuda birlikte çalışılacağı yönünde olumlu cevap almışlardır. Ancak 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da yapılması öngörülen değişiklikler konusunda ortaya konulan çalışmaları tüketici örgütleri, medya aracılığıyla öğrenmek durumunda kalmıştır. Kanun teklifinin gerekçesinde “Tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması...” ifadesi yer alsaydı da teklif Komisyon gündemine alınana kadar tüketici örgütleriyle bir araya gelinememiştir. Çıkarılacak kanunlar doğru, adil ve demokratik bir şekilde, makul biçimde, paydaşlarla müzakere ve istişare edilerek kararlaştırılmalıdır ki tüketicilerin de beklentileri karşılansın ve gerekçede gösterilen hedeflere ulaşılabilsin. Bu kanun teklifinin görüşüldüğü Komisyon toplantısından sonra 43 tüketici örgütü bir araya gelerek basın aracılığıyla “Taslağın kendisini dahi görmeden birkaç saat içinde taslağı inceleyip görüşlerin yasama Meclisine iletilmesini beklemek ‘Biz yaptık, oldu.’ yaklaşımının açık bir göstergesidir. Yasa değişikliği çalışmasının hiçbir sürecine dâhil edilmeden Tüketici Yasası'nın yaşama geçirilmesinde en önemli paydaş olan tüketici örgütlerini ve evrensel bir hak olan tüketicinin temsil edilme hakkını yok sayan bu yaklaşımı reddediyor, güçlü şekilde protesto ediyoruz.” dediler. Kaldı ki aynı şekilde, kanun teklifi hazırlık çalışmalarına tüketici örgütleri dâhil edilmediği gibi Komisyon üyelerine de kanun teklifini incelemek için yeterli süre maalesef tanınmamıştır. Meclis Genel Kurulu çalışmalarının devam ettiği geç bir saatte Komisyon üyelerine bir gün sonra saat 13.15'te toplanmak üzere bildirim yapılmıştır. Ancak, maalesef hemen her kanun teklifi görüşmelerinde bu durum bu kürsüden dile getirilir; iktidarın, istişare etmediği, eleştirileri dinlemediği, yeterince çalışılmayan ve sonra düzeltilmesi gereken kanun teklifi verdiği ve bunları da yine koltuk çoğunluğu sayesinde komisyonlarda kabul ettiği söylenir ancak iktidar partisi bir türlü ikna edilemez. Sonuçta, aynı kanunda onlarca kez değişiklik kaçınılmaz olur; İhale Kanunu, Maden Kanunu, Diyanet İşleri Kanunu gibi. Tüketici Kanunu da sık sık değişikliğe uğrayan, düzenlenen bir kanun. Bugün görüştüğümüz, Eylül 2014'te yürürlüğe giren 6502 sayılı Kanun dahi 8 defa değişikliğe uğramış. Buradan da genel olarak kanun tekliflerinin iyi düşünülmeden, yeterli istişare yapılmadan, özensiz hazırlandığı sonucuna varabiliriz. Bu özensizliklerin önemli bir örneğini terminolojide yaptığımız hatalarda görüyoruz. Mesela, bu kanun teklifinde, daha öncesinde yapılmış terminolojik hatalarda düzeltmeye gidilmiş. Örnek verecek olursak: Sigortacılık mevzuatıyla kavram birliği sağlanması için 4'üncü maddede geçen “krediyle ilgili sigorta” ifadesi “kredi bağlantılı sigorta” olarak değiştiriliyor. Bir başka örnek, 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu'nun da terminolojisinde hatalar olduğu, “uygunsuz, hatalı, ayıplı” gibi kavramların bir arada kullanılmasının da uygulamada tereddüt ve sorunların yaşanmasına sebebiyet verebileceğidir. Ki komisyon üyesi arkadaşımız Yasin Öztürk bu hususu

Komisyon görüşmelerinde söylemişti. Bu terminolojik farklılıklar muhtemelen İngilizceden çeviriden kaynaklanmaktadır. Tüketicinin korunmasıyla ilgili düzenlemeler büyük ölçüde Ticaret Bakanlığınca İngilizceden dilimize çevirilerek getirilmiş görünüyor. Belli ki bu çeviriler de konuyla ilgili uzmanların görüşlerine yeterince başvurulmadan ve hukuk sistemine uygunluğu irdelenmeden yapılıyor.

Bu konuşmamda, başta Türetici Örgütleri Konfederasyonu olmak üzere, tüketici örgütlerinden aldığım geri bildirimlerle teklif üzerinde değerlendirmelerimi yapip sunacağım.

Bugünkü değişiklik ve düzeltme ihtiyacı 6502 sayılı Kanun'da da değişiklik yapılmasını içeren bu kanun teklifiyle giderilmeye çalışılmakta ancak tüketicinin sorunları 19 maddelik bir kanun değişikliğiyle sınırlı değil. Ele alınması gereken birçok sorun hâlâ çözüm beklemektedir, tüketicilerin çok şikâyet ettiği ama çözülemeyen pek çok konu var.

Örneğin, açma-kapama bedellerinin tahsili konusu. Elektrik, su, doğal gaz gibi sayaçların tüketici mahallinde olduğu durumlarda açma-kapama bedeli alınmasını makul ölçülerde kabul edebiliriz ama dijital hizmet alanlarında açma-kapama uzaktan erişimle yapılmaktadır. Bu nedenle, bu hizmetlerde açma-kapama bedeli alınmasının haksızlık ve tüketiciyi mağdur eden bir uygulama olduğunu ifade etmek isterim ama bu teklifte bu hususta bir iyileştirme bulunmuyor.

Mesela, internet üzerinden satış yapan sitelerdeki mesafeli satışlarda kişisel verilerin korunması meselesi, ayıplı malların iadesi, kargo sorunları gibi eksik bırakılan konular mevcut. Cep telefonu beklerken paketten salatalık çıktığını gören tüketici kargo firmasıyla baş başa bırakılıyor, onlar da paketin içeri görmediklerini söylüyorlar. Mahkemeye intikal eden olaylarda da hukuki süreç o kadar yavaş çalışıyor ki tüketiciyi hakkını aramaktan caydırıyor.

Bir başka örnek ise, geçen sene tasfiye edilen faizsiz finans sistemiyle ev satan firmaların katılımcılarının durumları. Ev almak için aylarca taksit ödemişler ama kurada çıkmadıkları için sıralarını beklerken firma tasfiye edilmiş; ev almayı bırakın, ödedikleri paraları kurtaramaz hâle gelmişler. Bu arada ev fiyatları da 2'ye ve hatta 3'e katlanınca ev almaları iyice imkânsız hâle gelmiş. Tahminî olarak 20 bin katılımcının mağdur olduğu ifade ediliyor. Bu hususta da teklif bir çözüm getirmiyor.

Değerli milletvekilleri, Komisyon görüşmeleri esnasında 1'i Cumhuriyet Halk Partili üyelerle olmak üzere 2 adet madde ihdasına yönelik önerge verdik. Bunlardan ilki, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 73'üncü maddesindeki "tüketici mahkemeleri" ifadesinden sonra "idare mahkemeleri" ibaresinin eklenmesiydi. Bu önergeyle kayda değer gelirleri olmayan ve gönüllülük esasına göre çalışan tüketici örgütlerini tüketici haklarını ilgilendiren ve idare mahkemelerinde görüşülmesi gereken hususlarda da harç ücreti külfetinden korumayı amaçlamıştık. Zira belediyelerin yahut kamu kuruluşlarının yaptığı bir düzenleme için tüketici örgütlerinin idare mahkemesine gitmesi gerektiğinde karşılarına çıkacak olan maddi külfet caydırıcı bir niteliğe bürünüyor. İdare mahkemesinin alanına giren konularda tüketicilerin haklarını koruma amacıyla verdiğimiz bu önerge iktidar milletvekillerince reddedilmiştir.

25 Haziran 2010 tarih ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun'un 30'uncu maddesinin (1) ve (5) numaralı fıkralarında geçen "dört" ibaresinin "iki" olarak değiştirilmesini teklif etmiştik. Bu önergemizin gerekçesi kara yolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yaptığı tespit edilen vatandaşlara uygulanacak cezai yükün tüketiciler lehine azaltılmasıydı. Burada ayrıca sistemdeki sorunlar nedeniyle örneğin, HGS sisteminin verdiği hatalar ya da bakiyenin yetersiz kalması gibi durumlar neticesinde tüketici cezalandırılmaktadır. Bunun yanı sıra, burada asıl sorunlardan biri de otoyol işletmecisi firmaların cezalı geçişleri araç sahibine bildirmeden cezaları uygulaması ve aylar sonra avukat marifetiyle haciz yoluyla tahsil etmeye kalkışmasıdır. Bu firmaların ihbar yapmadan ceza ve haciz uygulamasına da son verilmelidir.

Değerli arkadaşlar, maddeler üzerindeki görüşlerimizden de kısaca bahsetmek istiyorum. İlk 3 madde kredili satışlarla ilgili olarak tüketiciye kolaylıklar getirmektedir; olumlu buluyoruz.

Madde 4'te tüketici kredilerinde, madde 5'te de konut kredilerinde sigorta zorunluluğu kaldırılmaktadır. Özellikle uzun vadeli konut kredileriyle beraber istenen bu hayat sigortaları için tüketicinin yaşına bağlı olarak aşırı yüksek bedeller istenmektedir. Bir diğer deyişle bankalar ucuz diye sattıkları kredilerde dosya masrafı, zorunlu sigorta gibi yollarla tüketiciye daha ağır bedeller ödetmektedirler. Bu gibi gizli maliyetlerin açıklığa kavuşturulması olumlu olmuştur. 6'ncı maddeyle büyük ölçekli, ön ödemeli konut projelerinde inşaat sürecinin tamamlanmasının uzun süreler alabilmesi göz önünde bulundurularak bu konutların tüketiciye azami teslim süresinin otuz altı aydan kırk sekiz aya çıkarılması öngörülmekte. Başka bir deyişle Bakanlığın inceleme yapabilmesi için gerekli olan asgari süre otuz altı aydan kırk sekiz aya çıkarılmaktadır. Bu durumun projelerin tamamlanması, müteahhitlerin zora girmemesi gibi durumlar açısından önemli olduğunu söyleyebilirsiniz; bu hususta da haklısınız. Ancak tüketicinin bir sene daha bekleyecek olması sizce tüketici lehine bir düzenleme midir? Kaldı ki Komisyon görüşmeleri sırasında iktidar partisindeki milletvekili arkadaşlarımız bu düzenlemeye gerekçe olarak hiç kabul etmedikleri ekonomik sıkıntıları sebep göstermişti.

7'nci maddede, tüketicinin ihtiyaçlarına göre hazırlanan mallarda teslim tarihi otuz günle sınırlandırılmak yerine sözleşmeyle belirlenmektedir. Bu maddeyle de üreten firmalara kolaylık sağlanmaktadır.

8'inci maddeyle devre tatil uygulamaları düzenlenmekte, bunu genel itibarıyla olumlu buluyoruz ancak devre tatil hususunda aidat meselesinin de düzenlenmesi gerekiyor. Bazı devre tatil uygulamalarında tüketicilerin karşısına çıkarılan aidatların kontrolsüz ve keyfi bir şekilde arttığını görüyoruz, bunun sınırlandırılması önemlidir. Ayrıca, birçok örnekte devre tatil uygulamalarında başlangıçta tüketiciye vad edilen imkânların zaman içerisinde farklı amaçlarla kullanıldığı, satıldığı ve netice itibarıyla tüketicinin başlangıçtaki anlaşmasına aykırı bir süreç işlediği, başlangıçta anlaşılan tesis imkânlarının önemli ölçüde değiştirildiği de ortaya çıkıyor. Devre tatil uygulamalarında buna da çözüm bulunması ve bu tarz olumsuzlukların önüne geçilmesi gerekmektedir.

9'uncu madde, özellikle teknolojik cihazların yenilenmesi hakkında olumlu bulduğumuz bir madde. Bilhassa kullanılmış cep telefonlarının yenilenerek Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Merkezi Cihaz Kayıt Sistemi'ne kaydedilmesi yoluyla tekrar kullanılabilir duruma getirilmesi faydalı olacaktır. Bu arada Merkezi Cihaz Kayıt Sistemi'nde bulunan kayıtların sayısı aşırı artmış durumda. Bu da kaçak telefonların "klonlama" denilen yöntemle yasal hâle getirilmesine yol açıyor. Bu konuda çalışma yapılarak Merkezi Cihaz Kayıt Sistemi'nden üç yıldan uzun süre kullanılmayan telefonların çıkarılması uygun olacaktır.

Madde 10 yetkili servis izlenimi veren özel servislerin düzenlenmesini içeriyor, olumlu buluyoruz.

Madde 11'de Reklam Kurulunun çalışmasıyla ilgili bir düzenleme yapıyor, onu da olumlu buluyoruz.

Madde 12'de il ve ilçelerde tüketici hakem heyetlerinin oluşumu Bakanlığın yetkisine bırakılıyor. Bu tür yetkisel işlemlerin kanunda yer alması daha uygun olacaktır görüşünderiz.

Madde 13'te tüketici hakem heyetlerine başvuru koşulları güncellenmiş görünüyor.

Madde 14'te ise tüketici hakem heyetlerinin kararları ve kararlara itiraz usulü belirleniyor. Mevcut yasada bulunan tüketici mahkemelerinin kararlarının üst mahkemelere taşınmaması hak arama açısından sınırlama getirmektedir.

Madde 15’te ceza hükümleri yer almaktadır. Bu maddenin (c) bendinde yer alan “internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı” suçu işleyen yerine çok daha genel bir kitleyle cezalandırma sonucunu doğuracaktır. Bu ifadenin çıkarılması daha adil olacaktır görüşünderiz.

Daha sonraki maddeler için olumlu görüş taşıyoruz.

Değerli milletvekilleri, tüketicilerin ürün ve hizmet satın alması ile ekonominin genel tablosu arasında bir orantı vardır. TÜİK tarafından şubat ayında yapılan açıklamaya göre tüketici güveninde daha önceki aylarda yaşanan artış, yerini düşüşe bırakmıştır. 2021 yılının Şubat ayında yüzde 84,5 civarında hesaplanan Güven Endeksi, 2022 yılının aynı ayında yüzde 71,2 oranına düşmüştür.

Bakın, TÜRK-İŞ’in Ocak ayında açıkladığı verilere göre ülkemizde 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 4.250 liranın üzerinde, yoksulluk sınırı 14 bin lira civarında; bekâr bir çalışanın yaşama maliyeti aylık 5.587 lira. Tüketici Hakları Derneğinin tespitine göre nüfusumuzun yüzde 30’undan fazlası yani 25 milyon kişi açlık sınırının altında, yüzde 60’ından fazlası yani 50 milyondan fazla insan da yoksulluk sınırı altında yaşıyor; Türkiye’de nüfusun yüzde 90’ından fazlası yani 76 milyondan fazla tüketici aç ve yoksul olarak yaşamını sürdürüyor.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener 16 Mart Çarşamba günkü grup toplantımızda söylemişti: “Bu ülkede evine et alamayan milyonlar var, kirasını ödeme hayali kuran vatandaşlarımız çok sayıda. İstiyoruz ki bir annenin gece düşündüğü ‘Yarın çocuklarıma ne yedirebilirim?’ olmasın. İktidar, her bir vatandaşını düşünsün. Devletin adaletini ve cömertliğini bütün vatandaşlarımız eşit olarak hissetsin istiyoruz. Maalesef bugünkü sistemde bunun pek mümkün olmadığını da görüyoruz çünkü sürekli aksine bir gidiş var.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Ancak milletimiz müsterih olsun, demokrat ve kalkınmacı bir anlayışın hüküm süreceği iktidarımızda her vatandaşımızı gözeteceğiz diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurunuz Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHPGRUBUADINAABDURRAHMANBAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüketim, kısaca, üretilen mal ve hizmetlerin insanların temel ihtiyaç ve isteklerini karşılamak amacıyla kullanılmasıdır. İnsan hayatını sürdürmek için beslenme, barınma ve giyinme gibi temel ihtiyaçların karşılanmasıyla değişen toplumsal hayat, ilerleyen teknoloji, küreselleşme ve gelişen ekonomik koşullarla birlikte her geçen gün artmakta, farklı isteklerin de karşılanması önemli hâle gelmektedir. İnsan ihtiyaçları özellikle medya ve reklamlar aracılığıyla da desteklenerek giderek çeşitlendirilmiş; harcama ve tüketim bir statü, kimlik göstergesi hâlini almıştır. Modern insan “tüketim kültürü” vizyonuyla tanımlanmış, alışveriş merkezleri ise etkinlik alanı hâline getirilmiştir. Diğer taraftan, pek çok kampanyayla desteklenen özel günler tüketimi teşvik etmektedir.

Gerçekleştirilen yüksek satış rakamları ise âdeta özel günler ekonomisi yaratmakta ve bu da yine eğlencenin tüketimle özdeşleşmesine neden olmaktadır. Ancak sınırsız ve nedensiz tüketim felakettir. Elbette bir ülkede üretim yapılabilmesi ve ülkenin ekonomisinin büyüebilmesi için talebin ve tüketimin olması gerekmektedir ancak burada ekonomik büyümeyi destekleyecek fakat gereksiz harcamalardan kaçınacak bir denge tutturmak çok önemlidir. Burada bilinçli tüketici ve bilinçsiz tüketici ayrımı ortaya çıkmaktadır.

Bilinçli tüketici şöyle olur: Bir mal ya da hizmet satın alırken gerçek ihtiyaçlarını göz önünde tutar, ihtiyaç duyulmayan ürünlere gereksiz yere harcama yapmaz; israfi engellenen insani ve vicdani bir görev olduğunu bilir; planlı alışveriş yapar; kaliteli, sağlıklı, güvenli, çevreye saygılı ürünü seçer; yerli malına öncelik verir; ayıplı bir mal ya da hizmet satın aldığı anda hakkını arar; sosyal hayatta ailece alışveriş merkezi gezileri yerine doğada vakit geçirmeyi tercih eder ya da farklı sosyal, kültürel aktiviteler yapar. Her konuda olduğu gibi tüketicinin bilinçlenmesinde ve korunmasında da devlete büyük bir rol düşmektedir. Bunların başında tüketim konusunda gerekli bilinçlendirmenin yapılması gelmektedir. Devlet, ilkokuldan başlayarak çocuklarımıza “ev ekonomisi” kavramını, yerli malı kullanmanın önemini ve israfın kötülüklerini aşılacak bir müfredat belirlemelidir. İkinci önemli husus ise tüketicinin korunmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “tüketicinin korunması” kavramı modern anlamda 1960’lı yıllardan sonra dünyada ivme kazanmış olsa da oldukça eski bir kavramdır. Sümer tabletlerinden, Hammurabi Kanunları’ndan Roma hukukuna kadar pek çok kadim hukuk metinlerinde tüketicinin korunması vardır. Bu açıdan kendi tarihimize baktığımızda lonca uygulamalarının ya da padişah fermanlarının tüketicinin korunması yönünde pek çok kural koyduğunu da görmekteyiz. Ülkemizde de 1982 Anayasası’nın 172’nci maddesi ise devlete tüketicileri koruyucu tedbirleri alma görevi vermiştir. 23 Şubat 1995 tarihinde kabul edilen 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’la ülkemiz ayrıntılı yasal düzenlemeye kavuşmuştur. Daha sonra, özellikle Avrupa Birliğine uyum sürecinde kanunun yeniden kaleme alınmasına karar verilmiş ve 7/11/2013 tarihinde 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yasalaşmıştır. Ülkemizde ve dünyada ticaret hayatında çok hızlı bir değişim ve gelişim yaşanması nedeniyle mevcut 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’da değişiklik yapma ihtiyacı hasıl olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmelerini yaptığımız bu teklifte kangren hâline gelmiş bazı sorunların çözülmesi için önemli adımlar atılmakta, pek çok konuda tüketici lehine yeni düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda, devre mülklerle ilgili hızla büyüyen rahatsız edici sorunların çözümüne yönelik adımlar atılmakta, yasal çerçeve oluşturulmaktadır. Tüketicilerin mağduriyet yaşadığı alanların başında gelen devre tatil sözleşmelerine ilişkin yapılan değişikliklerle bu sektörde yaşanan tüketici sorunları minimuma indirilecektir. Saldırgan ticari uygulamaların başında gelen ve tüketicilerimizin yoğun şikâyetlerine konu olan devre tatil sektörüne ilişkin yapılan değişikliklerle bu sektörde faaliyet gösteren şirketlerin uymak zorunda oldukları kurallar tüketici lehine olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Öncelikle, kanun teklifinde yer alan düzenlemeyle, tüketicinin ön ödemeli devre tatil satışlarında yaşadığı tüketici mağduriyetlerinin önlenmesi, sistemin iyi işlememesi nedeniyle tanımlanamayan ve atıl hâlde kalan tesislerden dolayı yaşanan millî servet kaybının önlenmesi ve kaynakların daha sağlıklı yatırımlara yönlendirilmesi amacıyla ön ödemeli usulle devre mülk ve şahsi hakka konu devre tatil satışı yasaklanmaktadır.

Tüketicilerin haklarının daha kapsamlı bir biçimde korunabilmesi amacıyla, aynı hakka konu devre tatil sözleşmelerinin sadece Kat Mülkiyeti Kanunu’nda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde devre mülk sözleşmesi şeklinde kurulması zorunlu kılınmaktadır.

Ayrıca kanun teklifiyle, kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği şeklinde devre tatil hakkı tanınmayacağı düzenlenmiştir. Bu alandaki bir diğer önemli düzenleme de tüketicinin en az doksan gün içerisinde devre tatili kullanamayacağını sağlayıcıya bildirmesi durumunda, o dönem için herhangi bir isim altında bedel alınmayacağına ilişkin düzenlemedir.

Taksitle satış sözleşmelerinde, mesafeli satış sözleşmelerinde, tüketici kredilerinde, konut kredilerinde tüketici lehine önemli düzenlemeler de yapılmaktadır. Ayrıca yenilenmiş ürünlerin satılmasına yönelik yasal çerçeve de bu teklifle detaylı olarak yeniden düzenlenmektedir. Bu kapsamda, taksitli satış sözleşmelerinde tüketicinin temerrüde düşmesi hâlinde, tüketicinin tüm borcunun talep edilmesi konusunda tüketici lehine düzenleme yapılmaktadır.

Kanun teklifiyle, tüketici kredisi borcunun tamamını on dört gün içinde ödeyen tüketicilerin bildirim aranmaksızın kanunun cayma hakkına ilişkin tanıdığı haklardan yararlanması da sağlanacaktır. Kanun teklifinde yer alan düzenlemeyle, kredi kartı veya kredili mevduat hesabı gibi belirsiz süreli tüketici kredisi sözleşmelerinde faiz oranının düşürülmesi hâlinde tüketicilerin otuz gün beklemeden bu indirimden faydalanması sağlanmaktadır. Ayrıca, kanun teklifiyle, tüketici kredilerinde ve konut kredilerinde krediyle ilgili olmayan sigortalar ve yan finansal ürün ve hizmetler de yasaklanmaktadır.

Kanun teklifinde yer alan bir diğer önemli düzenleme de mesafeli sözleşmelerde aracı hizmet sağlayıcı konumunda olan platformlara ilk defa sorumluluk ve yükümlülüğün getirilmesidir. Bu kapsamda yapılan değişikliklerle, tüketicilerin taraf olduğu mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak aracı hizmet sağlayıcılara tüketicilerin bildirim ve taleplerini üretebilecekleri ve söz konusu hususları takip edebilecekleri kesintisiz bir sistemi kurma yükümlülüğü de getirilmektedir.

Tüketici uyuşmazlıklarının adil, hızlı, basit ve masrafsız bir şekilde çözüme bağlanması amacıyla kolay ulaşılabilir şekilde yargı dışı karar mercisi olarak teşkil edilmiş olan tüketici hakem heyetlerinin görev sınırı 30 bin TL'ye çıkartılarak daha fazla sayıda tüketicinin uyuşmazlığının hızlı ve masrafsız bir şekilde çözüme kavuşturulması da sağlanmış olacaktır. Tüketicinin yerleşim yeri veya tüketici işleminin yapıldığı yerde karar veren tüketici hakem heyetinin bulunmaması hâlinde bu tüketicilerimizin herhangi bir hak kaybına uğramadan o yerin kaymakamlıklarına başvuru yapabilmesine de bu teklifle imkân sağlanmaktadır. Yapılan bu başvurular, kaymakamlıklarca gereği yapılmak üzere çeşitli tüketici hakem heyetine de iletilecektir.

Kanun teklifiyle, tüketicilerin tüketici mahkemesine erişiminin kolaylaştırılması amacıyla tüketici hakem heyeti kararlarına karşı yapılacak itirazlarda kararı veren tüketici hakem heyetinin bulunduğu yerdeki mahkemeye yapılmasının yanında tüketicinin yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesinin de yetkili olması düzenlenmektedir.

Ayrıca “Satıcı veya sağlayıcılar tarafından mevcut olduğu hâlde tüketici hakem heyetine sunulmayan bilgi veya belgenin sonradan tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle hakem heyeti kararının iptali hâlinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekâlet ücretine hükmedilemeyeceği.” şeklinde de düzenlenecektir.

Sahte yetkili servis sorununa neşter vurulmakta ve satış sonrası hizmetlerle ilgili tüketicilere yeni haklar getirilmektedir.

Son zamanlarda tüketicilerimizin yakındığı konulardan bir tanesi de yetkili servis algısı yaratarak tüketicilerin ürünleriyle ilgili satış sonrası hizmeti konusunda mağduriyete sebep veren sahte yetkili servislerdir. Bunların mağdurlarından bir tanesi de ben olmuşumdur. Yapılan düzenlemeyle tüketicilerin, firmaların doğru ve güncel, yetkili servis istasyonu bilgilerine ulaşabilmeleri, herhangi bir aldatıcı uygulama nedeniyle mağdur olmamalarını sağlamaya dönük adımlar da atılmıştır.

Kanun teklifiyle, kullanım ömrü sürecinde üretici veya ithalatçılar tarafından mala ilişkin satış sonrası hizmetin sağlanmaması durumunda tüketicilere zararın tazminini talep etme hakkı da getirilmektedir. Ayrıca, sürdürülebilir tüketimi özendirme ve tasarrufu teşvik ederek israfı önlemek amacıyla yenilenmiş ürünler ilk defa teklifle düzenleme altına alınmaktadır. Kanun teklifinde yer alan düzenlemeyle, cep telefonu gibi tüketicilerimizin sıklıkla değiştirdiği ve ithalatta önemli bir yer tutan ürünlerin, Bakanlık tarafından yetkilendirilen yenileme merkezleri aracılığıyla, donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak en az bir yıl süreyle garantili olacak şekilde tüketicilere yeniden satılması sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin malumu olduğu üzere dünya her geçen gün gelişmekte, buna orantılı olarak da toplumlar gelişmekte ve ticari emtialar artmaktadır. Yirmi sene öncesine kadar internetten satış diye bir şey yoktu, günümüzde ise dünyanın en büyük şirketlerini, internet üzerinden satış yapan şirketler oluşturmaktadır. İki yıl öncesine kadar “NFT” diye bir sistem bilmiyorduk -resimlerin internet üzerinden dijital haklarının satışı- iki yıldır gündemimize onlar da girmiştir. Buna bağlı olarak, TURKON olarak adlandırdığımız 6 teknoloji şirketimizin her biri, yaklaşık 1 milyar doların üstünde bir seviyeye gelmiş ve gün geçtikçe değerlerine değer katmaya devam etmekte ve sürekli de yatırım almaktadırlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle tüketiciyi korurken dikkat etmemiz gereken bir husus da kötü niyetli tüketicilerin de olabileceğini göz ardı etmememiz son derece önemlidir. Çünkü kötü niyetli olarak bundan fayda sağlayan, bundan imkân sağlayan tüketicilerin de olacağını unutmamalı, her iki tarafı gözetmenin bizlerin sorumluluğu olduğunu da burada ifade etmek istiyorum.

Son olarak, kanun teklifiyle ilgili olarak yapılan değişikliklerle kanuna aykırılık hâlleri için öngörülmuş bazı idari para cezaları, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu dikkate alınarak ve orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek yeniden düzenlenmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde 4659’uncu yılını kutladığımız Ergenekon’dan çıkışımızı müjdeleyen Nevruz Bayramı’ndan bahsetmek istiyorum. Nevruz, Türk’ün toyu, Türk’ün bayramıdır, Türk milletinin yeni günü, Türklüğün tarihin derinliklerinden süzülüp gelen kültürel gücüdür. Nevruz, binlerce yıllık tarih içinde milletimizi ortak sevinç ve huzurda, ortak ülkü ve dostlukta buluşturan atalarımızdan miras, torunlarımıza emanet bir övünç vesilesidir. Nevruz, büyük Türk milletinin sönmeyecek varlık ateşi, Ötüken ormanlarından Balkan dağlarına uzanan birlik beraberlik nişanesidir. Nevruz, Türk’tür, Turan’dır, ülküdür, heyecandır. Nevruz, ülkemizin kardeşlik ve dayanışma güvencesidir. Balkanlardan Orta Asya’ya kadar gönüllerin coşkusu, yüreklerin heyecanı, kalplerin huzuru, Türk’ün bahar bayramıyla daha da güçlenmiş, eşsiz güzelliklerini bizlere sunmuştur. Binlerce yıldan bu yana Balkanlardan Orta Asya bozkırlarına, Adriyatik’ten Çin Seddine, Kafkas yaylalarından Orta Doğu vadilerine, Kırım köylerinden Sibiryaya düzlüklerine kadar yakılan Nevruz ateşi Türklüğün hayat ve varlık hakların tescil etmiştir. Nevruz, Türk milletinin nesilden nesile taşıdığı barış ve bayram meşalesidir. Bu meşalenin altında birlik ve kardeşlik duyguları, dostluk ve dayanışma hasretleri canlı bir şekilde var olmuştur. Türk milleti, Nevruz’la birlikte yeni ve umut dolu günlerin geleceğine inanmış buna güvenmiştir. Asırlar geçse de bu çok önemli tarihsel ve kültürel gerçek Türklüğün vicdan ve ruhunda bugüne kadar özenle korunmuş, safiyetle yaşatılmıştır. Bu yüzden Nevruz yeniden doğuşun, bolluğun, bereketin, dirilişin, uyanışın, kardeşliğin, huzur ve esenliğin simgesi olmuştur. Tarihiyle, coğrafyasıyla, şiiriyle, şarkısıyla, gelenek ve görenekleriyle Türklüğün bayramlarını yaşamak, yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak milletçe hepimizin görevi olmalıdır. Bu vesileyle Nevruz’unuzu kutluyor, Türk İslam dünyasına ve İslam âlemine huzur ve kardeşlik, beraberlik

ve bolluk getirmesini temenni ediyorum. Nevruz'un taşıdığı değere ve anlama uygun olarak yaşanan bütün olumsuzlukların geride kalmasını yeni ve güzel günlerin, bereketin, mutluluğun ve şurlu bir uyanışın aziz milletimizle beraber olmasını Cenab-ı Allah'tan diliyorum.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; sözlerime son vermeden önce Ankara Ziraat Fakültesi öğrencisi iken 23 Mart 1970 tarihinde şehit edilen, meslektaşı olmaktan onur duyduğum ağabeyim Süleyman Özmen'i şehadetinin 52'nci yıl dönümünde destan şairimiz Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu'nun "Öz menem!./Öz menem!./Onlar kabuk... Öz menem.../Sen yerde savrulan kül./Yüreklerde köz menem!./Ülkü uğruna şehid/Men Süleyman Özmen'em!.." mısralarıyla rahmet, minnet ve duayla anıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Genel Kurulu ve televizyonları başlarında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, konuya geçmeden önce ben de bütün halklarımızın Nevroz Bayramı'nı kutluyorum. Tabii, Nevroz bütün bu coğrafyada Orta Asya'dan, Orta Doğu'dan, Balkanlardan, Anadolu'dan, Mezopotamya'dan bütün halkların ortak kutladığı bir bayram. Kimisi buna "baharın gelişi" der, Kürt halkının kutladığı şekliyle bir başkaldırı, direniş; Demirci Kawa'nın zalim Dahak'a karşı direnişinden yola çıkarak böyle bir anlam katar. Örneğin, biz Aleviler de "Sultan Nevruz" diye kutlarız ve cem yaparız Nevruz'da, Nevruz cemi yaparız ki yapıldı bu 21 Marttaki Nevruz'da da. Dolayısıyla Nevruz bütün bu coğrafyalarda yaşayan halkların ortak bayramıdır, cümle halklarımıza kutlu olsun.

Değerli arkadaşlar, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz aldık, esas konumuz bu ve üzerinde konuşacağımız konu da bu. Tabii, bu tür kanunların getirilişine, komisyona gelişine yönelik itirazlarımız var. Bu itirazlar şahsımızla, komisyon üyeleriyle ya da bizlerle ilgili değil. Hani Komisyon Başkanı kimi zaman yazılı, kimi zaman sözlü, kimi zaman nezaketle bizi arayıp bu tür toplantılara davet ediyor, biz onay veriyoruz zaman uygunluğumuza göre, komisyondaki diğer arkadaşlarımızın uygunluğuna göre tamam diyoruz, kabul ediyoruz, bu toplantılara katılıyoruz; bunların hepsi başka bir şey. Tabii, bunun dışında, bu işin bizim dışımızda, Meclis dışında ilgilendiren bir tarafı var. Bu da bizzat bu kanunların muhatabı olan kişilerdir, kurumlardır; bütünüyle aslında bu ülkenin yurttaşları, bu ülkenin halkıdır. O anlamıyla, bu kanunlar yapılırken yani bizim kişisel hassasiyetlerimizin ya da kişisel durumlarımızın ötesinde bu kanunlardan, bu kanunların yapım sürecinde -bu kanunların daha taslak sürecinde, teklif aşamasında- kamuoyunun bilgisi olması gerekir yani kamuoyuna bilgi verilmesi gerekiyor. Denilmesi lazım ki: "Ya, biz böyle bir kanun hazırlığı yapıyoruz; tüketici haklarının korunmasıyla ilgili düzenleme yapacağız, kimi eksiklikler var." Bütün tüketici dernekleri, kurumları hatta vatandaşlar kendi yaşadıkları pratikler üzerinden, yaşadıkları sorunlar üzerinden bu kanuna katkı sunabilirler, sunmalılar ve işin doğrusu da budur zaten. Bu süreçle birlikte oluşturulmuş bir teklif komisyona gelir, komisyonda tartışılır, konuşulur ve arkasından Genel Kurula gelir. Şimdi, bütünüyle yapmış olduğumuz bütün kanunlarda bunu işletemiyoruz. Özellikle eleştirimiz şuradan: Yani bizim gibi komisyonlar, yani benim de üyesi olduğum bu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu teknik bir komisyon. Yani çoğunlukla siyasi tartışmaların olmadığı, genellikle teknik konularda konuşulan, ülkedeki işte, çeşitli teknik düzenlemelerin de yapıldığı bir komisyon. Şimdi, bu Komisyonda ortaklaşamayacaksak, bu Komisyonda hemfikir olamayacaksak biz bu Mecliste hangi anlamda ortaklaşa çalışma yapacağız,

hangi şeyi birlikte üreteceğiz? Burada ciddi bir sıkıntı var. Tabii, bu sıkıntının yansıması vatandaşa oluyor bu anlamıyla. Bu kanundaki temel eleştirimiz de en başta budur. Yani kanunun kendinde şüphesiz ki tüketicilerin faydasına olan işler var; şüphesiz ki düzenlemelerde tüketicileri kimi konularda rahatlatacak kimi konulardaki sıkıntılarını da çözecek durumlar var ama bir bütün olarak baktığımız zaman, ya, tüketici dernekleri dahi yani 44 dernek bir araya gelmiş ve açıklama yapıyor, diyorlar ki: “Ya, arkadaş, biz bu taslağı görmedik ki, bizim bu taslaktan haberimiz olmadı ki hiçbir zaman; ya, biz buna karşı nasıl görüş belirteceğiz?” Şimdi, Komisyona geldiler apar topar, kimler geldi? Komisyona apar topar Ankara’da faaliyet yürüten birkaç tane dernek geldi, o da bizim yani milletvekillerinin “Ya, arkadaş, böyle bir kanun teklifi var, sizin bu konuya ilişkin itirazınız nedir, ne diyorsunuz?” diye araması üzerine oluşan bir geliş bu. Söyledikleri şu, söz aldılar Komisyonda ve dediler ki: “Biz daha taslağı görmedik ki, hiçbir hazırlık yapamadık ki; hiçbir şey söyleyemeyiz bu kanun teklifiyle ilgili. Dolayısıyla, talebimiz şudur: Kanun teklifi hiç olmazsa bir hafta ertelensin, biz inceleyelim, bu konuda bir görüş belirtelim kanun teklifiyle ilgili.” Yok, o da olmadı tabii.

Şimdi, diğer taraftan, baktığımız zaman, tüketicilerin hakları var, yani şöyle: Bunlar, sadece bizim ülkemizdeki kanunlarla belirlenmiş haklar değil, 1985 tarihli Birleşmiş Milletler Evrensel Tüketici Hakları Bildirgesi var; şimdi, burada kabul edilmiş 9 tane temel evrensel tüketici hakkı var, 9 tane temel tüketici hakkı; bunlar: Temel ihtiyaçların karşılanması hakkı, sağlık ve güvenlik hakkı, bilgi edinme hakkı, -nedir bu? Tüketicinin mal ve hizmetler satın alırken doğru karar verebilmesini sağlaması için tüketicinin gerekli bilgilere ulaşabilmesi ve zararlı, yanıltıcı reklamlardan, etiketlerden, ambalajlardan korunması meselesidir- eğitime hakkı, zararların giderilmesi hakkı, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı, ekonomik çıkarların korunması hakkı, seçme hakkı ve bizi de ilgilendiren, tam da burayı ilgilendiren temsil edilme, örgütlenme, sesini duyurma hakkı.

Şimdi, yukarıda sayılan hakların elde kullanılabilmesi, tüketicinin haklarını koruyabilmeleri, mağduriyetlerinin giderilmesinde bir araya gelecek güç birliği oluşturmaları ve hükümetlerin ekonomik ve siyasi politikalarında dikkate alınma ve kamu kurumlarında temsil edilebilmeleri açısından temsil edilme, örgütlenme ve sesini duyurma hakkı vardır. İşte, bu hak ihlal edilmiştir. Yani burada, hiçbir şekilde, tüketicilerin kendi sesini duyurabilmesini bırakın, kendileriyle ilgili çıkan kanunda Komisyonda görüş bildirme hakkı dahi ellerinden alınmıştır. Dolayısıyla, böyle bir süreci yaşıyoruz ve buradan topyekün olarak etkilenen tabii ki tüketiciler oluyor.

Şimdi, tabii, tüketicilerin çeşitli konularda şikâyetleri var; hakem heyetleri var, buralara başvurular var, tüketici derneklerine yapılan başvurular var. Baktığımız zaman, bunların çoğunluk açısından sıralaması yapılmış; biz de inceledik, baktık nedir diye. Tüketici derneklerini aradık “Ya, böyle bir kanun teklifi var, siz ne diyorsunuz? Bu konuyla ilgili çalışmalarınız nedir ya da size gelen şikâyetler nedir?” dedik.

- 1) İnternet abonelikleri yani bu en çok şikâyet edilen konulardan bir tanesi.
- 2) Ayakkabı sektöründeki şikâyetler.
- 3) Cep telefonu.
- 4) Kredi kartı üyelik ücretleri.
- 5) Mobilya sektörü.
- 6) GSM abonelikleri şeklinde gidiyor.

Bunları sektörel bazda ele aldığımız zaman, perakende ticaret sektöründe yüzde 46, abonelik hizmetlerinde yüzde 18, finansal hizmetlerde yüzde 13’le takip ediyor. Örneğin, TÜRK TELEKOM’dan ciddi bir şekilde şikâyet var. Şöyle, internete girin, “tüketici şikâyetleri” diye bir gezinin, bir bakın,

şunları görüyorsunuz: TÜRK TELEKOM'da ve benzeri telekom şirketlerinde aboneliklerde cayma bedeli alıyorlar. Yani şimdi, sizi aradıkları zaman -iki gün önce beni de aradılar, evde kullandığımız bir internet aboneliğimiz sona eriyormuş- onun üzerine çok güzelleme yapıyorlar. İşte, iki yıl taahhüt verirsiniz şu var, beraberinde bu var; bilmem ne... Yani sizin "Hayır." deme şansınız yok. Hani, böyle bu konuda belli bir birikiminiz de yoksa, bir bilgi dağarcığınız da yoksa "Hayır." deme şansınız yok, hemen "Tamam." diyorsunuz çünkü sundukları bütün cazibeler bunun üzerine kurulu. Olumsuz hiçbir tarafından bahsetmeden bütün olumlu taraflarını anlatıyorlar, sonra da rızanızı almış oluyorlar, "Ses kaydınızı da aldık." diyerek size ekliyorlar, zaten onu başta söylüyorlar falan. Arkasından işte, aradan bir sene geçiyor, şu ya da bu nedenle siz caymak istiyorsunuz, diyorsunuz ki: "Ya, tamam, ben bir yıldır ödüyorum bunun bedelini ve iptal etmek istiyorum." Şimdi, TÜRK TELEKOM'dan iptal etmek istediğiniz zaman -bu bir hafta önceki şikâyet- 1.189 lira cayma bedeli ödüyorsunuz, 1.189 lira. Şimdi, buna yönelik bir önlem almayacaksak biz burada, ne işe yarar o zaman bu teklif. Yani, tüketicileri doğrudan ilgilendiren konularda bir düzenleme yapmayacaksak, onları soyup soğana çeviren, soygun düzenini oluşturan bu şirketlerin bu konudaki keyfi uygulamalarını engellemeyeceksek o zaman ne işe yarayacak bu teklif.

Şimdi, diğer taraftan, kredi kartı üyelik ücreti var. Artık bütün yaşam kredi kartıyla, pandemiden kaynaklı olarak da neredeyse nakit kullanımı bitmiş durumda. Bakkallara gidiyorsunuz, ekmeği bile kredi kartıyla alıyor insanlar. Kimisi parası olmadığı için orada bir zaman kazanıyor, kimisi de hakikaten paraya dokunmak istemiyor hijyenik nedenlerden kaynaklı olarak; kredi kartı tümüyle yaygınlaştı.

Şimdi, siz, kredi kartıyla bu kadar harcama yapıyorsunuz ama buna rağmen her sene size üyelik ücreti çıkartıyorlar ve vatandaş diyor ki... Çoğunun haberi bile yok. Yani, o kadarlık alışverişin içerisinde siz kredi kartı ekstrenizi alacaksınız, onu tek tek inceleyecekseniz de o harcamaların arasında onu göreceksiniz ve ondan sonra "Aa, bu ne?" diyeceksiniz, bankayı arayacaksınız. Ben bir kere aradım -geçen sene miydi, önceki sene miydi bilmiyorum- "Ha, efendim, şikâyetiniz mi var? Tamam, o zaman üyelik ücretinin yarısını indirelim." Ya, bir dakika yani şikâyetim olması mı gerekiyor? Demek ki sen bunu fazladan alıyorsun, demek ki sen bunu gereksiz yere alıyorsun, vatandaş soyuyorsun, dolandırıcılık yapıyorsun, demek ki alman gerekmiyor yani bunu. Ha, bu bir tarafa, sonra "Ben kredi kartımı iptal ediyorum o zaman." deyince hemen siliyorlar "Tamam efendim, üyelik aidatı almıyoruz." diyorlar. Şimdi, bunu engellememiz gerekir yani bununla ilgili düzenleme yapılması gerekiyor. Ha, yönetmelikse yönetmelikle yapılsın, ha, kanunsa kanun olarak biz bunun düzenlenmesini yapalım ama vatandaşın bu şekilde aldatılmasını, soyulmasını, soygun düzenine mağdur edilmesini engellememiz gerekiyor.

Şimdi, diğer taraftan GSM abonelikleri var. Bir şey alıyorsunuz, işte, şu anda TurkNet gibi, Superbox gibi birtakım abonelikler de çıkarttılar bunlar; televizyon yayını filan yapıyorlar, şudur, budur... Şimdi, vatandaş abone olmuş, kendisine denilmiş ki: "Bu dağda, taşa nerede isterseniz her yerde çeker, hiçbir sıkıntı yok." "Tamam dedim, abone oldum, ondan sonra getirdik eve çekmiyor." diyor. Hat çekmiyor, hat çekmediği için o da kullanılamıyor yani filan... Böyle bir sıkıntısı var. "Çekmiyor kardeşim bunu iade etmek istiyorum." diyorsunuz, cezayla karşı karşıya kalıyorsunuz, ceza ödemek zorunda kalıyorsunuz. Şimdi, bütün bu anlamda tüketiciyi istismar eden bu şirketlere karşı bu konuda tüketicinin elini güçlendirecek ve bunların bu istismarlarını engelleyecek düzenlemeleri oluşturmamız gerekiyor, çıkartmamız gerekiyor.

Şimdi, banka kredileri konusu, ciddi şikâyet konularından bir tanesi banka kredileri konusu. Kredi kullanıyoruz, hepimiz kullanıyoruz artık yaşamımız tümüyle krediler üzerine kurulu; araba alacaksak kredi kullanacağız, kimse böyle belli bir miktar parayı biriktirip gidip parasını masaya koyup

alamıyor yani alanlar varsa helal olsun, bilemiyorum yani. Ev alacaksanız mutlaka krediyi kullanmak durumundasınız ve benzeri. Şimdi, burada, krediyi kullanırken sorunlar var. Şimdi, bu kanunla biraz düzenleniyor bu sigorta mevzusu. Yani başta sigortaya zorluyorlar sizi, ömür boyu hayat sigortası, işte, ölürseniz oradan parayı garanti altına alacaklar. Ya, diyorsun ben ölürsem ev orada duruyor, mirasçılarım var, bunlardan alırsın. “Yok, biz onunla uğraşamayız, seni hayat sigortası yapacağız ölene kadar, oradan biz paramızı alacağız.” filan gibi böyle tedbirler. Bu sigorta konusunda, bu konuda kimi iyileştirmeler var.

Şimdi, diğer taraftan, kredilerin faiz ödeme sistemi tüketiciyi mağdur ediyor. Krediyi aldınız, kullanıyorsunuz, taksitlere başladınız, birinci taksitin neredeyse tamamına yakını faizden oluşuyor. Yani siz anaparaya gelebilmek için kredinin yarısına gelmeniz gerekiyor. Yani yarısına geldikten sonra anapara artmaya başlıyor. Ya, bu şu anlama geliyor: Ya, kredi aldınız, işte, ev aldınız, araba aldınız ya da tüketici kredisi kullandınız, beş yıllık aldınız krediyi o anki hesaplarınız kitaplarınız böyle sonra elinize imkân geçti ve kapatmak istediniz. Bir yıl sonra krediyi kapatacaksınız, ödediğiniz paranın büyük bir çoğunluğu faize gidiyor. Bu bir soygun düzeni, hani, bunun bir ortalaması olması gerekmez mi? Bu konuda tüketiciyi koruyacak tedbirlerin alınması gerekmiyor mu yani? Olduğu gibi bankaların faizini besleyecek bu faizci yaklaşımı desteklemek neyin nesi yani? Niye bunu destekliyor bu Meclis ya da bu iktidar; muhalefetin bu konudaki uyarılarını dikkate almıyor?

Ve bankaların işlem ücreti. Bir sürü işlem yapıyorsunuz, bir sürü paranız giriyor çıkıyor, havale yapıyorsunuz, kredi kartı kullanıyorsunuz; yetmiyor, bir de bankalar sizden işlem ücreti alıyor. Bütün bunları engellememiz gerekiyor. Şimdi, bu açma kapama bedelini Komisyonunda gündeme getirdik ve Komisyonunda biz HDP Grubu olarak önerge verdik, dedik ki: “Ya, bu ‘açma kapama bedeli’ diye saçma sapan bir soygun var. Nedir bu? Cep telefonu kullanıyorsunuz, bankaya ödeme talimatı vermişsiniz. Kimi zaman, o anda hesabınızda para yok. Unutmuşsunuz ya da ödeyememişsiniz, paranız yok, ödeyememişsiniz, telefonunuz kesilmiş. Kesiliyor, ondan sonra gidiyorsunuz, parayı yatırılıyorsunuz üç gün, beş gün, bir hafta sonra. Büyük miktarda -100 liraydı en son benim karşılaştığım, şu anda kaç lira olduğunu bilmiyorum- açma kapama bedeli ödüyorsunuz. Şimdi, “Şöyle bir şey var mı?” diye düşünüyorum, diyorum ki: Ya, benim telefonum kapandı. Yani şunu mu yapıyor şirket: “Ali Kenanoğlu’nun gidin evine, oradan telefonunu açın.” Böyle bir şey yok, bu yok. Ne oluyor? Bilgisayarın başında tuşa basıyor ve senin telefonun açılıyor, hatta öyle bir sistem var ki hiç buna gerek bile yok yani parayı yatırdığınız zaman otomatik açılıyor. Peki, bunun için niye açma kapama bedeli alınıyor? Önerge verdik Komisyonunda, dediler ki: “Kanuna gerek yok, bunu yönetmelikle düzeltebiliriz.” E, niye düzeltmediniz bugüne kadar? Demek ki tüketici lehine çalışmıyorsunuz yani, şirketlerin lehine çalışıyorsunuz. Bilmiyorum, söz verdiler, şimdi buradan da yine tekrar tutanaklara geçirmiş olalım. Bununla ilgili bir haberle karşılaştım “Komisyonunda kabul edildi, faturada açma kapama bedeli kalkıyor.” diye; böyle bir şey kabul edilmedi. Komisyonunda biz önerge verdik, ben verdim önergeyi HDP Grubu adına, reddedildi ama şu söz verildi, denildi ki: “Bu yönetmelikle düzenlenecek bir şeydir, biz buna çalışıyoruz, yönetmelikle düzenliyoruz, açma kapama bedelini kaldıracamız.” Bunun takipçisiyiz, umarız, kısa sürede kaldırılır.

Diğer konu da HGS yani kara yollarından otomatik geçiş sistemleri. “Kaçak geçtiniz.” deniliyor, işte bazen okuyor, bazen okumuyor, bazen hakikaten HGS’izde para olmuyor filan. İşte, muhalefet grubu önerge verdi, biz de HDP olarak desteklediğimizi söyledik, bu doğru bir önerge dedik en azından 2 katına indirilsin ceza dedik çünkü kaçak geçtiniz ya da geçmişsiniz, haberiniz bile yok, 4 katı ceza geliyor ve siz ne zaman haberdar oluyorsunuz bundan? Avukat sizi arıyor, diyor ki: Kaçak geçmişsiniz, bize intikal etti, paranızı ödeyin. Yani avukata gidene kadar da size tebligat falan yok, böyle bir durum. Dedik ki: Ya, bu en azından 2 katına indirilsin. Şimdi, Komisyonun Sayın Başkanı bize orada “Bunu

Genel Kurulda düzeltelim.” demişti, şimdi dediğine göre bununla ilgili ayrı bir çalışma yapılacaktı. Umarız ayrı bir çalışma yapılır, bunun da takipçisi olacağız. En azından, buradan vatandaşlarımıza bunu söylüyoruz, bakın, bu soygun düzeni, bu sizin cebinizden alınan paralardır, şirketin lehine yapılan soygundur. Bunların takipçisi olalım hep birlikte, biz Mecliste, siz sokakta.

Şimdi, diğer bir konu vardı, bu doğal gaz 2013 yılında Ankara’ya geldiğinde, Ankara’da doğal gaz abonelikleri ve benzeri olurken sayaç bedeli alınmış, bunu tüketici derneklerinden bize ilettiler, Ankara’daki tüketici derneği başkanı söyledi. 300 dolar doğal gaz sayaç bedeli. Şimdi, bu parayı geri alamıyor vatandaşlar. Niye geri alamıyorlar? Mevcut yönetime, şu anki Belediye Başkanına başvurmuşlar, o da diyor ki: “Bunu tahsil ederken ‘güvence bedeli’ falan diye bir şey yazmamışlar. Ben bu parayı nereden geri ödeyeceğim, nasıl ödeyeceğim?” Yani sen benden alacaklı pozisyonunda değilsin ki muhasebe tekniği açısından da işleyiş açısından da bu parayı almışlar, nasıl muhasebeleştirilirse, nasıl gelir kaydı yaptılarsa bunu vatandaştan alınan bir güvence bedeli olarak işlememişler ve dolayısıyla vatandaş şu anda mahkemelik, 300 dolarının peşinde. İşte, tüketiciyi korumak budur, bu sorunu çözmektir tüketiciyi korumak. Bütün bunları ifade ediyoruz, tabii, ifade etmeye de devam edeceğiz.

Şimdi, vatandaş bir tane “tweet” atmış -şimdi, OGS’ler kaldırılıyor, biliyorsunuz- “‘OGS yerine HGS kullanılacak.’ dediler, gittik, değiştirdik. Peki, biz bu OGS’yi alırken 40 dolar karşılığında para ödedik. Bize iade edilecek mi, yoksa üstüne bir bardak su mu içeceğiz bu 40 doların?” diye. Yani OGS alan her bir vatandaştan 40 dolar alındı. Ne olacak bu paralara? HGS’ye geçiş yapılıyor; peki, bu paralara nereye gidiyor? Ödeyecek misiniz geri? Bununla ilgili bir düzenleme var mı ya da bir açıklama var mı? Üzerine su için hesabı.

Şimdi, bütün bu meselelerin ötesinde, tabii ki tüketicilerin bir taraftan da hani... Elektrik faturalarını burada çok konuştuk. Torba fatura dönemine geçilmiş durumda. Elektrik faturası elinize geliyor; nelerden ibaret olduğunu bilmiyorsunuz, neye itiraz edeceğinizi bilmiyorsunuz yani. Fatura üç hanede torbalaştırılmış, detayını bilmiyorsunuz. Nelerden ibaret olduğunu bilmediğiniz için itiraz etme hakkınız da yok çoğunda.

Bununla birlikte bir de hakikaten ortada tüketici kaldı mı? Bir de bu mesele var. Demin vekil arkadaşlarla konuşurken dediler ki: “Önce bunu söyle bence.” Ortada tüketici kalmadı çünkü mal var, ürün var; tüketebileceği gelire sahip vatandaş yok. Yani neredeyse temel gıda maddelerinde bile sıkıntı yaşayan, onları dahi almakta zorluk çeken bir halk var. Ülkemiz maalesef bu durumda. Enflasyon rakamlarına baktığınız zaman, resmî rakamlar dahi, TÜİK’in açıkladığı rakamlar dahi yüzde 50’nin üzerinde ama gerçek anlamda baktığınız zaman, bir sıkıntı ve sorun had safhada. O anlamıyla, tüketicinin mutlaka korunması gerekiyor. Esas tüketicinin enflasyona karşı, fiyat artışlarına karşı ve bu soygun, talan düzenine karşı korunması gerekiyor öncelikle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Arkadaşlar, dolayısıyla tüketicilerin korunması meselesi, öncelikle tüketicilerin yaşadıkları ülkede huzur içerisinde, güven içerisinde, ekonomik refah içerisinde yaşamasıyla doğru orantılıdır, bu da, Türkiye’nin demokratikleşmesiyle doğru orantılıdır. Türkiye, demokratik bir ülke olduğu takdirde hem şeffaf, sorgulanabilir, denetlenebilir hem de ekonomik açıdan da güçlü bir ülke olabilir, bu ancak bununla mümkün olacaktır. Bunu da sağlayacak olan bizleriz, mutlaka biz kazanacağız ve bunu mutlaka biz sağlayacağız.

Teşekkür ederim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin Tarhan.

Buyurunuz Sayın Tarhan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifi geneli itibarıyla olumlu buluyoruz. Bu teklif, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasının ardından sadece on dokuz saat sonra Komisyonunda apar topar görüşüldü. Sivil toplumun ve meslek kuruluşlarının görüşleri sağlıklı bir biçimde alınmadı. Komisyon görüşmeleri için acele ettiniz, aradan geçti iki hafta, dün ve bugün teklifi görüşmek üzere burada yoktunuz. Teklifi ancak şimdi Genel Kurulda görüşmeye başladık. Nitelikli bir yasama anlayışını her teklifte ayaklar altına alıyorsunuz. Yasamanın saygınlığını sürekli olarak yok sayıyorsunuz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesini neden bürokratların eline teslim ediyorsunuz? Her yasa teklifinde Anayasa'nın 88'inci maddesini ihlal ediyorsunuz, her komisyon görüşmesinde İç Tüzük'ün 36'ncı maddesini ihlal ediyorsunuz. Bürokratlarca bir teklif hazırlanıyor, altına siz imzayı basıyorsunuz, dayatma düzenlemeler getiriyorsunuz. Tekliflere yaklaşımınız talimatla “El kaldır.” “El indir.”den öteye gitmiyor. Bu şekilde kukla gibi bu milletin Meclisine gelmeyi, maş almayı içinize nasıl sindiriyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, teklifin 4'üncü ve 5'inci maddesiyle tüketiciye sigortasız kredi seçeneği imkânı getirilmesi olumludur ancak kanunun mevcut 29 ve 38'inci maddelerinde tüketici ve konut kredilerindeki sigorta şartını bankalar kötüye kullanıyorlar. Tüketicinin açık talebi varmış gibi ayrı bir dilekçe alıp bağımsız bir sözleşme yapıyorlar ve tüketiciyi kendi sigorta sözleşmeleriyle bağlıyorlar. Değişikliğin uygulamada daha önce yaşanan bu sorunlara yol açmamak için yeterli olmadığını düşünüyoruz.

Sayın milletvekilleri “Tüketiciyi koruma amaçlı değişiklik öneriyoruz.” diyorsunuz ama teklifin 6'ncı maddesindeki düzenleme müteahhidi koruma düzenlemesi. Konut satışlarında mevcut düzenlemelerde otuz altı ay olarak yer alan azami teslim süresini kırk sekiz aya çıkarıyorsunuz. Arkadaşlar, etmeyin, eylemeyin. Bu düzenlemenin tüketiciye faydası nerede? Halihazırda ülkemizde on binlerce konut mağduru var. Vatandaşlarımız ev almak için varını yoğunu ortaya koyuyorlar ama evlerini mevcut kanunda düzenlenen otuz altı ay içinde teslim alamıyorlar. Siz şimdi müteahhitlere bu süreyi kırk sekiz aya uzatma imkânı sağlıyorsunuz. Her kanun değişikliğinde mutlaka müteahhitleri koruma maddesi koyuyorsunuz çünkü siz müteahhitlerin partisisiniz. Bu düzenlemenin mevcut hâliyle kalması yönündeki önergemizi kabul edin, müteahhidi değil, tüketiciyi koruyun.

Sorunlu bir diğer düzenleme de 7'nci maddede yer alıyor. Özel üretime tabi ürünlerde mesafeli satış sözleşmelerinde otuz günlük teslim süresini kaldırılıyorsunuz. Azami bir süre öngörüyor musunuz? Hayır. Mesafeli sözleşmelerde tüketicinin mağduriyetine neden olabilecek bu düzenlemede değişiklik yapılmalı ve azami süre belirlenmelidir.

Teklifin 13'üncü maddesinde Tüketici Hakem Heyetine başvuru için parasal sınır 15 bin liradan 30 bin liraya yükseltilmektedir. Aslında bu düzenleme neyi gösteriyor biliyor musunuz? Artık düşük fiyata ürün almak mümkün değil, artık en küçük bir alışverişte dahi uyumsuzluk sınırını aşabilecek duruma geldik. “Ekonomi iyi gidiyor, enflasyonla mücadelede örnek ülkeyiz.” diyorsunuz ya, işte, bu düzenleme söylediklerinizin nasıl yalan olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Bu değişiklik, Türk lirasının alım gücünün ne kadar düştüğünün ispatıdır. Vatandaş temel gıda ve ihtiyaç ürünlerindeki fiyat artışlarının hızına yetişemiyor, siz ise tüm gerçeklere gözünüzü kapatıp marketlere yönelik fahiş fiyat ve etiket denetimleriyle enflasyonu yenebileceğinize inanıyorsunuz. Hakikaten, insanlık tarihinde eş benzeri görülmemiş enflasyonla mücadele modelinizle tarih yazıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, teklifin, Reklam Kuruluna, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimi engelleme kararı verme yetkisi içeren 15'inci maddesi Anayasa'nın 13, 26, 28, 35, 36 ve 153'üncü maddelerine aykırıdır. Bu düzenlemenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir. İnternet sitesinin tamamını kapatma cezası Türk Ceza Kanunu'na tabi olmalı, bu kararı mahkeme vermelidir, Reklam Kurulu, sadece, ihlali yapan reklamlarla sınırlı olarak erişim engelleme kararını almaya yetkilendirilebilmelidir. Daha önce benzer bir yetkiyi, sayısal çoğunluğunuzla Futbol Federasyonuna verdiniz, o zaman da "Anayasa'ya aykırı." diye uyardık, dinlemediniz. Bir kapıyı araladınız mı sizi durdurana aşk olsun, o kapıları illa sonuna kadar açmak için tüm imkânları sonuna kadar kullanmak istiyorsunuz. Futbol Federasyonuna aynı şekilde yetki veren düzenlemede olduğu gibi biz bu düzenlemenin iptali için Anayasa Mahkemesine gideceğiz.

Değerli milletvekilleri, 15 Mart Tüketici Hakları Günü'nde tüketici sorunları raporu yayınlandı. Bu rapora göre, tüketicinin en yoğun şikâyeti dolandırıcılık, Türk Ceza Kanunu'nda açıkça tanımlanmış bir suç ancak Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da özellikle internet satışlarında tüketiciyi dolandırıcılardan korumak için bir hüküm yok. Dolayısıyla dolandırılan tüketicinin bu Kanun kapsamında yapabileceği bir başvuru da yok. Gelişen, değişen ticaret hayatında ve özellikle de pandeminin etkisiyle internet alışverişleri arttı. Mesafeli satışlarda, sosyal medya üzerinden satışa sunulan mal ve hizmetlerde çok fazla dolandırıcılık oluyor.

Sayın milletvekilleri, teklife iki düzenleme eklenmesi yönünde ek madde ihdası talebimiz vardır. 6001 sayılı Kanun'da ihlalli geçişlere dair düzenleme gereğince otoyol ve köprülerde ceza 4 katı olarak uygulanıyor. Üstelik, bu hizmetlerin kullanıcıları olan tüketicilere herhangi bir bildirim yapılması zorunluluğu bulunmuyor. Sistem hata verse, bakiyesi yetersiz olsa da tüketici suçlu; doğrudan 4 katı cezayı yazıyorsunuz. Yap-ışlet-devret projelerinde geçiş bedelleri zaten can yakıyor. Bu konuda, özellikle kamyoncu esnafı mağdur durumda. Bu insanların ömrü yollarda geçiyor. Ekmeğini âdetâ taştan çıkarmaya çalışan, artan köprü, otoyol ve mazot fiyatlarından maliyetleri yükselen kamyoncu esnafı bir de aracının değerinin üzerinde cezayla ve yargılama masraflarıyla karşı karşıya kalıyor. Bir kamyoncu esnafı İzmir'den İstanbul Avrupa yakasına her gidiş dönüşte geçiş ücreti olarak 3.600 lira ödüyor, cezayla ödemesi gereken tutar oluyor 18 bin lira. Uyarı yok, bildirim yok, cezaya itiraz ederse dava masrafları, avukatlık ücretleriyle kamyonun masrafı katlanıyor da katlanıyor.

Bakın, burada, size bir icra takibini göstermek istiyorum. Kamyoncu esnafına kesilen ceza ve itiraz üzerine açılan dava sonucunda ödemesi gereken miktar 240 bin lira; anapara, faiz ve 50 bin lira yargılama gideri toplamı 240 bin lira. Yazıktır, günahıdır! (CHP sıralarından alkışlar) Bu kamyoncu esnafımız evine ekme mi götürsün cezaları mı ödesin, kamyonunu satarak bu borcu mu ödesin? Nasıl ödeyecek yani? Teklifimizle bu mağduriyetin azaltılması amacıyla 4 katı olarak uygulanan cezaların 2 katı olarak düşürülmesini öneriyoruz. Komisyon görüşmelerinde Komisyon Başkanı bu önergemiz üzerinde çalışma sözü verdi, bu sözü tutmasını bekliyoruz.

Sayın milletvekilleri, tüketicinin önemli sorunlarından biri de telefon, internet gibi hizmetlerin abonelik sözleşmelerinde şirketlerin açma kapama bedelleri ve taahhütlerde yüksek cayma bedeli talep etmeleridir. Bu bedellerin talep edilmemesi yönünde kanun teklifine madde eklenmesini öneriyoruz.

Değerli milletvekilleri, tüketicilerin korunması için kanun yapıyoruz ama çok dar bir taslak çerçevesinde kalmışız, pek çok soruna bu kanun değişikliğinde çözüm yok, tüketiciyi tüm ağırlığıyla ezen gıda krizi, enerji krizi ve akaryakıt krizi gibi sorunlara da bir çözüm sunulmuyor. Tüketicinin çözülmesi gereken onlarca sorunu var, akaryakıttaki vergi yükü, enerji bedeli, kayıp kaçak bedeli, dağıtım bedeli, perakende satış hizmetler bedeli, iletim bedeli, açma kapama bedeli, kredi kartlarından alınan yıllık ücretler, "tasarruf finansman modeli" adı altında konut mağduriyeti bunlardan sadece bazıları.

Değerli milletvekilleri, elektrikte fiyat artışı tüketiciyi, üreticiyi ve ülkenin tümünü ilgilendiriyor. Özelleştirdiğiniz elektrik dağıtım firmalarına tüketici mahkûm. Sanayideki elektrik fiyatı artışı da hem üreticiyi hem de enflasyon olarak yine tüketiciyi vuruyor. Tüketici tüm bu zamların altında ezilirken dağıtım şirketleri kârlarıyla övünüyor, iktidar buna göz yumuyor ama bu zor günlerde yine bizim yönetimimizdeki belediyeler askıda fatura uygulamalarıyla vatandaşın yanında duruyor. Aylardır Genel Başkanımız söyledi; kara kış fonunu yine CHP’li belediyeler hayata geçiriyor.

Değerli milletvekilleri, tüketicinin evrensel haklarından biri de bilgi edinme hakkıdır. Ocak 2016’dan itibaren tüketiciler hiçbir detayı faturalarında göremiyorlar. Faturalarda yer alması gereken 5 kalem bedel yerine “enerji bedeli” diye tek bir birim fiyat görülmekte. Vatandaş tüketime, kaççağa ne kadar ödediğini bilmiyor. Binali Yıldırım, Başbakanlığı döneminde “Kayıp kaçak bedeli için mahkemeye gitmeyin, biz düzenleme yapacağız.” demişti; “düzenleme” dediğiniz faturaların üstünü örtmekmiş, tüketiciyi bilgisiz bırakmış.

Ocak 2021 ile Ocak 2022 arasında enerji bedellerindeki artış yüzde 148, dağıtım bedellerindeki artış yüzde 34, fatura toplamındaki artış yüzde 103. Vatandaşın elektrik açma kapama bedeli olarak 189 lira, doğal gaz açma kapama bedeli olarak 36 lira, GSM operatörleri için 30 ile 50 lira arasında ücretler almıyor. Tüm bu bedellerdeki artışların seviyesi neredeyse 2 katına çıkmışken tüketici enflasyonundaki değişim nasıl yüzde 36 oluyor, bunu da anlamak mümkün değil.

Bir diğer çok önemli konu akaryakıt fiyatları. Vatandaş benzin istasyonlarında her gece zam kuyruğunda, daha bu sabah güne zamlı uyandık; benzine 1,68 kuruş, motorine 1,59 kuruş zam geldi; zam sonrası motorinin litre fiyatı 22 lirayı geçerken benzinin litre fiyatı ise 20 liraya dayandı. “Dünyada petrol fiyatları yükseliyor.” diyerek buna da kılıf buluyorsunuz ama dünya üzerinde petrol fiyatı sabit kalsa bile ülkemizde döviz artınca fiyatlar yükseliyor. Tüketici aynı litre akaryakıtı her gün farklı fiyata alıyor, litresi dün 23 lira, bugün 22 lira, yarın 21 lira, öbür gün kaç lira olduğu belli değil. Vatandaş aldığı akaryakıtta ödediği bedel kadar da devlete ÖTV, KDV ödüyor. Yani akaryakıtta ödenen paranın yarısı devlete vergi olarak gidiyor. Vatandaşına hizmet eden değil, varını yoğunu sömüren bir iktidar izliyoruz. Şimdi de döviz kurundaki artış nedeniyle tatil için yurt dışına çıkması zaten hayal olan vatandaşa zorunlu çıkışlarda âdeta haraç gibi harç uygulaması getirdiniz. TOKİ, yoksullara ev yapsın diye 15 lira yurt dışı çıkış harcı koydunuz, sonra bu harcı 50 lira yaptınız, şimdi bu harcı 150 liraya çıkardınız, yüzde 300 zamdır bu. TOKİ, lüks konut projelerine ve emlakçılık işlerine daldı, yoksul vatandaşı unuttu ama siz bu yurt dışı çıkış harcıyla yurttaşın, vatandaşın cebinden elinizi hiç çıkarmıyorsunuz. Kaşıkla değil, çay kaşığıyla verdiğiniz asgari ücret zammını kepçeyle değil, hortumla çekip alıyorsunuz halkın cebinden. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, tüketicilerin mağduriyetleri bunlarla sınırlı değil, 350 bin katılımcısı olan tasarruf finansman modeli var. Unutmayalım, peşinatsız, faizsiz, kredisiz konut edinme hayali satan firmalar, konut mağduru tüketiciler için düzenleme bu teklifte yok; buna benzer haksız uygulamalar için yasal düzenlemeler yapılmayan bu teklifi görüşüyoruz.

Sayın milletvekilleri, Anayasa’da sosyal devletin bir gereği olarak tüketicinin korunmasını öngören açık bir hüküm var. Bu maddeye göre, devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirleri almak zorunda. Sosyal devlet ilkesi gereği kaynakların adaletli biçimde dağılımını sağlamak da devletin görevi. Devlet, bu görevi yerine getirirse ulusal gelirin daha doğru paylaşılması, ulusal gelirden herkese anlamlı bir pay düşmesi sağlanmış olur. Bu anlamda, zayıfların korunması, sosyal adaletin gerçekleştirilmesi için devletin yasalar çıkararak, nizamlar koyarak vatandaşını koruma yoluna gitmesi gerekirken memleketi iyi yönettiğini iddia eden iktidar toplumdaki kopuk, sorunlara kulakları tıkalı; enflasyona, zamma, yoksulluğa, işsizliğe bir çözümü yok; tüketiciyi koruma konusunda ise hiç yok ama

merak etmeyin, Cumhuriyet Halk Partisi olarak kalıcı ve sürdürülebilir politikalarla tüm Türkiye'yi kucaklayacak, güven verecek çalışmalarımızla biz geliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Umudu dolu yarınların yakın olduğu sözünü vererek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Akif Hamzaçebi.

Buyurunuz Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle ilgili olarak Türkiye'de konut satış vaadiyle dolandırılan vatandaşlarımızın sorunlarını sizlerin dikkatine sunmak istiyorum. Türkiye'de tüketicinin korunması hakkındaki ilk kanun 1995 yılında yürürlüğe girmiştir, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun. Bu kanun aslında tüketicileri koruyacak son derece yeterli, önemli hükümlere sahipti; elbette eksiklikleri vardı. Daha sonra, 2013 yılında kabul edilen ve 2014 yılında yürürlüğe giren 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hukukumuzda dâhil oldu. Bu kanunda da tüketicileri korumaya yönelik son derece önemli hükümler vardır. Bu kanunun uygulanmasını Ticaret Bakanlığı gerçekleştirecek ama bir şey söyleyeyim: Ticaret Bakanlığı, Ticaret bakanları -Sayın Mehmet Muş göreve yeni başlamıştır, onun dönemini hariç tutuyorum çünkü bu konuda yasayı iyileştirici bir birkaç adımı burada atmış görüyorum- o Bakanlığın ilgili bürokrasisi bugüne kadar bu kanunu ön ödemeli konut satışlarında uygulamamışlardır, görevlerini ihmal etmişlerdir. İstanbul'da, Esenyurt'ta o zamanın Belediye Başkanı döneminde Türkiye'nin en büyük soygunu, en büyük dolandırıcılığı yapılmıştır; arsa sahibi-kötü niyetli müteahhit-belediye üçgeninde 100 bine yakın vatandaşımız dolandırılmıştır. Aileleriyle birlikte 500 bin kişilik kitledir bu. Aslında, konu sadece Esenyurt'la da sınırlı değil; Tuzla var, Fikirtepe var, Türkiye'nin diğer illeri var, kitle çok büyük ama maalesef, Ticaret Bakanlığı bu yasaların kendine vermiş olduğu görevi uygulamamıştır. 95 yılında yürürlüğe giren 4077 sayılı Kanun şöyle diyor: "Kampanyalı konut satışları -bugünkü adıyla ön ödemeli konut satışları-Bakanlığın iznine tabidir." Yani müteahhit ön ödemeli konut satışı yapacaksa Bakanlıktan izin alacak. Bakanlık ne yapacak? Kendisinden teminat isteyebilir, birçok şey isteyebilir ama bu yasaya uyan yok, kimse uymamış. 2014 yılında yürürlüğe giren 6502 sayılı Kanun çok daha katı kurallar getirmiş; inşaat ruhsatı alınmadan ön ödemeli konut satışı yapılamaz, müteahhit yapamaz bu satışı, imkânsız. E, fiilen yapılmış mı bu satışlar? Yapılmış. Bakanlık ne yapmış? Bir şey yapmamış. Şimdi, birtakım rakamlar verebilir belki arkadaşlar, o rakamların hepsi bende var ama Bakanlık herhangi bir şey yapmamış. Ne diyor kanun? Sigorta ettirilecek o inşaat ya da teminat gösterecek. Başka? Noterde yapılacak sözleşme, tapuya tescil edilecek, bütün bunlar olmasına rağmen Esenyurt'taki vatandaşlarımız dolandırılmış, vatandaşlarımız kendileri söylüyor bunu. "Türkiye Konutla Dolandırılan Hak Sahipleri Platformu" diye bir platform kurdular, seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Dilekçe Komisyonunda bir alt komisyon kuruldu, bu Komisyonun çalışmalarına katıldım, hepsine katıldım hemen hemen, katıldım, Komisyon üyesi değilim. Alt komisyon kuruldu, alt komisyona katıldım, orada söyledim: "Bu Komisyondan bir şey çıkmaz." Alt Komisyon Başkanı buradaysa kendisi herhâlde bir cevap verecektir, satışıyorum kendisine. Alt Komisyon Başkanı maalesef konutla dolandırılan vatandaşlarımızı uyutmuştur. O vatandaşlar bir ümitle bu Komisyona geldiler, dinlediler, ben de dinledim kendilerini; yoksul, dar gelirli vatandaşlarımız. Anlattılar derlerini, sunumlar yapıldı orada, toplantılar; bakanlıklar geldi, sunumlar yaptılar; Hazine geldi, Ticaret Bakanlığı geldi, Gelir İdaresi geldi; herkes sunum yapıyor "Yasalarda şu değişiklikleri yapacağız." diye. Nerede o değişiklikler? Bunların hiçbirisi yok burada. Ayrıca, geçmişte dolandırılan bu vatandaşlarımıza yönelik olarak da burada onlara çözüm üreten, çözüm getiren hiçbir

şey görmedim. Komisyon tam bir buçuk sene çalıştı, sayın Komisyon bir buçuk yıl çalıştı, ne yaptı acaba? Bir buçuk yılda 5-6 toplantı yaptı. Son toplantıyı da haber vermedi doğru dürüst, katılma imkânı bulamadım; son dakikada alelacele, kimsenin haberi yok.

Bakın, bir vatandaşımız, Memduha Kayacan. İnternete girdiğinizde bu ismi göreceksiniz. Esenyurt'ta vatandaşlarımızı dinlemeye gittiğimde kalkıp oraya geldi sabahın erken saatlerinde, kış kıyamette oraya geldi. Açıklamaları basında var, çare arıyor. “Benim engelli bir çocuğum var, yüzde 99 engelli. Efendim, gazetede bir ilan gördüm: ‘Engelli vatandaşlara özel indirim.’ Gittim, gayet güzel bir ofis, beni güzel karşıladılar, ikna edici buldum onları. Fiyatı 100.800 lira, 30 bin lira civarında bir param vardı, onu verdim. Ustadan 10 bin lira borç aldım; kredi alma imkânım yok, öyle şeyleri de bilmiyorum. Çocuğumun kumbarasında da 700 lira para vardı onu da verdim, vicdansızlar, benim evim ortada yok, bana ‘Sattık.’ dedikleri evi başka birine de satmışlar ortada ev yok, ben kaldım böyle.” diyor. Kadın oraya gelmiş Memduha kardeşimiz çare istiyor. Yürütme organına sesleneceğim elbette burada, Sayın Erdoğan, Memduha Kayacan vatandaşımızın, onun benzeri yüz binlerce insanımızın derdini çözmeyecekseniz ne yapıyorsunuz Allah aşkına? (CHP sıralarından alkışlar) Bu insanlar çaresiz, lütfen... Lüks otellere gidiyorsunuz, toplantılar yapıyorsunuz, biraz vatandaşın arasına girin, gidin o Memduha kardeşimizi dinleyin, buraya öyle şeyler getirin. Bu Bakanlıkta “Reklam Kurulu” diye bir kurul var; 19 üyesi var, tüketicileri temsilen 1 üye var. Reklam verenler var orada yani müteahhitler var, 1 kişi; reklam ajansları var, 1 kişi; Odalar Birliği var, 1 kişi; TESK var, 1 kişi yani işveren tarafında 4 kişi var, ayrıca işte üniversiteler, şunlar bunlar, gariban tüketicinin de 1 temsilcisi var. Şimdi ben sormak istiyorum: Memduha Kayacan kardeşimizin, o engelli çocuğu olan kardeşimizin o ilana kanarak gittiği ofiste dolandırılmasının sorumlusu kimdir? Bu ilanı o Reklam Kurulu gözden geçirmiyor mu? Ne iş yapıyor bu Reklam Kurulu, ne iş yapıyor Allah aşkına? 19 üye var. Ben reklamları gazetede görüyorum, kendi idari görevlerim sırasında da ben bir gün gazetede bir ilan gördüm, baktım, efendim, vatandaşa muazzam konutları, şunları, bunları satacaklar -İstanbul Defterdarlığım-denetmenlere dedim ki: Gidin, bakın bakalım, vatandaş dolandırılıyor mu? Baktılar, geldiler arsa marsa yok, adamın değil, rapor yazdım ta Ticaret Bakanlığına kadar gönderdim onu. Reklam Kurulu gazetede bu ilanları görmüyor mu? İlla birisinin şikâyet mi etmesi lazım? Bakanlık görevini yapmıyor. Sayın Muş iyi niyetle göreve başladı, kendisine başarılar diliyorum, güzel de çalışmalar yapıyor, teşekkür ediyorum ama Sayın Muş’un eminim bu konularda atacağı başka adımlar olacaktır. Bu yasa çok eksik, çok yetersiz. MASAK’a bildirimde bulundum. Bu insanlar vatandaşı dolandırıyor, elde ettiği parayla gidip başka yerde iş yapıyor; kara para aklama suçu. E, Sayın MASAK’a, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Nebati’ye soruyorum: Bu MASAK raporunu savcılıklara göndermeyecek misiniz? Ne oluyor? Ben bildirim yaptım, bana sonucunu bildirmediğiniz daha, şikâyetçi benim. 500 bin vatandaşımız adına MASAK’a bildirimde bulundum, ben şikâyetçiyim, bu vatandaşlarımızın sesiyim ve buradan soruyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, bir dakika daha ver.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekrar söylüyorum: Bakın, 21’inci yüzyılın en büyük soygunu yaşanmıştır Esenyurt’ta, arsa sahibi-kötü niyetli müteahhit-Belediye Başkanı üçgeninde. Ben o Belediye Başkanını buradan bu şekilde suçlayacak başka konuşmalar da yaptım. Bir AK PARTİ milletvekilimiz de çıkıp Belediyeyi savundu, o zaman çok üzülmüştüm: “Hiçbir belediye yasaya aykırı iş yapmaz.” Esenyurt’taki imar cinayetlerinin tek sorumlusu Belediye Başkanındır. İnşaat ruhsatı 5 kat -bir maket önünde Belediye

Başkanı müteahhitle poz veriyor- maket 12 kat, 18 kat üzerinden müteahhit satış yapıyor. “Belediye Başkanı orada, arkada Belediye var.” izlenimi veriyor vatandaşta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Bu dolandırıcılığın bir sorumlusu da o zamanın Belediye Başkanıdır.

Teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir kısa söz talebim var buradan.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, Sayın Akif Hamzaçebi Reklam Kuruluyula ilgili önemli çağrılarda bulundu. Biz, daha önce birçok kez dile getirdiğimiz bir hususu tam yeri olduğu için bugün Komisyon Başkanımızla da paylaştık.

Bakın “250 bin dolara daire alanlara Türk pasaportu hediye” diye İngilizce reklamlar var “Bu ev bir Türk pasaportuyla geliyor.” diye kampanya var. Aynısının Arapçası var, Türkçesi var, her dilde olanı var. Reklam Kurulu mevcut meri mevzuatıyla bunlara bir şey yapabiliyorsa derhâl bu konuda bir açıklama yapsın. Niye bugüne kadar yapmadılar? Bu Meclisten bir düzenleme gerekiyorsa biz Türkiye Cumhuriyeti pasaportunu bir promosyona dönüştüren bu reklamlara karşı ne yapmamız gerekiyorsa o tedbiri alalım diyorum. Bir kez daha konuya dikkatlerinizi çekmek istiyorum efendim.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) (Devam)*

BAŞKAN - Şahıslar adına Manisa Milletvekili Sayın İsmail Bilen.

Buyurunuz Sayın Bilen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL BİLEN (Manisa) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; milletvekili arkadaşlarımızla birlikte yüce Meclisimize arz ettiğimiz Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başlarında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle kanunun tamamının görüşmesinde burada olmadığım için de özür diliyorum. Aynı zamanda Anayasa Komisyonunda toplantılarımız var, orada da çalışmalarda bulunuyoruz, arada bir gelip gidiyorum. Takip edebildiğim kadar, katkı sunan bütün arkadaşlara ve Sayın Akif Hamzaçebi Bey’e de kanunla ilgili konuştuğu için çok çok teşekkür ediyorum.

İşte, tam da burada, bu kanun değişikliği teklifimizle bu sıkıntıları giderecek öneriler getiriyoruz; yaklaşık 10 tane maddede gerek bu tür istismara açık alanları kapatan gerekse Bakanlık yetkililerinin

özellikle bu tür kötü amaçlı reklam verenlere karşı alması gereken tedbirleri gerek Komisyonumuzda gerekse burada huzurlarınızda bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Evet, kötü amaçlı reklam verenlerin bazılarında ulaşamıyor. Bakanlık takip yapıyor, sayfalarını kapatmaya çalışıyor ama sayfaları kapatılmadığı için de şimdi bu kanunla o sayfanın erişiminin engellenmesi hakkında kendilerine bir yetki talep ediyoruz. Kötü amaçlı insanlar yurt dışından bu yayınları veya reklamları verebildikleri gibi kendilerine tebligat da yapılamıyor, kesilen cezalar da kendilerinden tahsil edilemiyor. Yine, 18 kişilik bir kurul var, bu 18 kişilik kurulda da hakikaten karar alma zorluğu da var. Zaman zaman da tüketicilerin de belki fazla olması gerekirken ilgili olmayan bazı kurumlardan da fazla sayıda bu kurula üye verilmek suretiyle âdetâ bu kurulun da çalışması biraz zorlaştırılmış. Şimdi burada bu kurula başkanlık etmek üzere genel müdür yardımcımıza da bir yetki veriyoruz, sizlerin oylarıyla eğer kanunlaşırsa.

Yine, getirilen bazı önerilerle veya teklifle, taksitle satışlarda taksitini zamanında ödeyemeyen tüketicinin kalan tüm borcunun, taksitlerinin talep edilmesini belirli koşullara bağlayan mevcut hüküm, kalan borcun tümünün talep edilmesini güçleştirecek şekilde tüketici lehine düzenleniyor. Eskiden burada sadece geciken, kalan borç hesaplanırken şimdi borcun tamamı dikkate alınıyor.

Yine, konut kredilerinde tüketicilere ihtiyaç duymadıkları diğer yan ürün ve hizmetlerin kredi kullanım şartı olarak öne sürülmesinin de önüne geçiliyor.

Bir diğer maddede de “maketten satış” olarak bilinen ön ödemeli konut satışlarında, konutların sözleşmede taahhüt edilen sürede tüketiciye teslim edilmesi zorunlu hâle getiriliyor, buradaki otuz altı aylık süre de kırk sekize ay çıkarılıyor.

Yine, 6502 sayılı Kanun’un mevcut 50’nci maddesinde yer alan -biraz önce Akif Bey’in de bahsettiği- devre mülk ve devre tatil sözleşmeleriyle vatandaşın ve tüketicinin mağdur edilmesine yönelik çaba, gayret veya satışlar burada bununla engelleniyor, bu satışların tamamen yasaklanması hükmü getiriliyor. Akif Bey’in de bahsettiği gibi, Ticaret Bakanlığımızın 2013 yılında yaptığı değişiklikle artık bu tür şeylerde isminin geçmesi veya taahhütte bulunulması engelleniyor çünkü zaman zaman da art niyetliler bunu Bakanlıktan aldıkları izinle, Bakanlığın da arkalarında olduğu izlenimiyle tüketiciye yansıtıyor ve tüketici de bu şekilde yanlış bilgilendirilip yanlış yönlendirildiği için de mağdur edilmiş oluyor.

Süre sınırlı olduğu için bazı hususları atlayarak geçmek istiyorum. Şahsi hakka konu devre tatil sözleşmelerinde, devre tatil hakkını belirli bir dönem için kullanamayacağını, tatil hakkının başlayacağı günden en az doksan gün önce sağlayıcıya bildiren tüketicilerden o dönem için herhangi bir isim altında aidat veya benzeri bir ücret veya bedel talep edilmesi de getirdiğimiz öneriyle, teklifle oylarınıza sunulacak, kabul gördüğü takdirde de bu tür mağduriyetlerle tüketicinin bu şekilde mağdur edilmesinin de önüne geçilmiş olacak.

Bir başka madde de sürdürülebilir tüketimin özendirilmesine ve tasarrufu teşvik ederek israfın önlenmesine ve yeşil dönüşüme büyük katkılar sunması nedeniyle, benim de özellikle benimsediğim, önemseydiğim bir diğer düzenleme de kanunda ilk defa yer alan yenilenmiş ürünlere ilişkin düzenlemedir. Bu düzenlemenin yanı sıra, sahte yetkili servisler ve satış sonrası hizmetlerle ilgili tüketicilere yeni haklar getiren düzenleme de tüketicilerimizin uygulamada karşılaştıkları sorunlara çözüm olabilecek en önemli düzenlemeler arasında yer almaktadır.

Bir başka madde de tüketici uyuşmazlıklarının adil, hızlı, basit ve masrafsız bir şekilde çözüme kavuşturulması amacıyla oluşturulmuş ve 1995 yılından bugüne yaklaşık 16 milyon başvuruyu karara bağlayarak ülkemiz yargı teşkilatının üzerindeki iş yükünü önemli ölçüde azaltmış olan tüketici hakem

heyetleri konusunda da ehemmiyet arz eden değişiklikler yapılarak tüketicimizin hak arama yolları kolaylaştırılmakta ve genişletilmektedir. Ayrıca, 2022 yılı itibarıyla değeri 15.400 Türk lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda yetkili olan tüketici hakem heyetlerinin görev sınırı 30 bin Türk lirasına yükseltilerek daha fazla sayıda tüketicimizin masrafsız ve hızlı bir şekilde sorunlarını çözüme kavuşturması sağlanacak ve yargının üzerindeki yük de hafifletilecektir.

Kanunun idari yaptırımlara ilişkin hükümleri de tekrar gözden geçirilmiş olup cezaların uygulanabilir ve caydırıcı olması amacıyla gerekli değişiklikler de yapılmıştır.

Dikkat çeken bir diğer düzenleme ise internet üzerinden yapılan, tüketicileri aldatıcı ve mevzuata aykırı reklamlar hakkında Reklam Kuruluna erişim engellemesi kararı verme yetkisidir.

Son olarak vurgulamak isterim ki toplumu oluşturan her bireyin kendi sosyal yaşantısında tüketici olması sebebiyle tüketicinin korunması toplumun her kesimini yakından ilgilendirmektedir. Tüketicinin korunmasıyla ilgili yapılan çalışmalar, toplumun ekonomik ve sosyal yönden kalkınması üzerinde de ülkede üretilen mal ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi ve rekabet ortamının sağlanması bakımından da önem arz etmektedir.

Girişte söylemem gereken bir hususu da ifade ederek sözlerimi toparlamak istiyorum. Aslında geçmişte de tüketicilerin hak arama yöntemleri vardı. Bu hak arama yöntemleri, genel prensiplere, ticaret hukukuna ve borçlar hukukuna göre yapılırdı. Ancak tüketicimin daha fazla yoğun olması ve belki de tüccarların, şirketlerin daha fazla güçlenmesi sebebiyle bütün ülkelerde tüketicileri korumaya yönelik özel kanunlar çıkarılmış ve ülkemizde de ilk defa 1995 yılında 4077 sayılı Yasa getirilmiş, bu yasayla da tüketici olabildiğince koruma ve güvence altına alınmıştır. Şimdi, getirdiğimiz bu düzenlemelerle, bundan sonra arkadaşlarımızın tenkit ettiği hususları da dikkate alarak, o eksiklikleri de ikmal ederek tüketicinin daha fazla korunması, aldatılmasına yönelik çabaların, gayretlerin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle, kanun teklifinin ülkemize ve tüketicilerimize hayırlı olmasını temenni ediyor, kanunun hazırlık sürecinde katkı sağlayan herkese teşekkürlerimi sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, soru cevap işlemine geçmiyoruz.

Yalnız, 60'a göre söz talebi olan sayın milletvekillerimizin söz taleplerini karşılayacağız.

Sayın Öztürk...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- *Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale'de Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu koordinatörlüğünün kurulmasının önemine ilişkin açıklaması*

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, 2007 yılında, 5648 sayılı Kanun'la kurulmuştur; ulusal program ve stratejilerde öngörülen ilke ve ödevler çerçevesinde, başta Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynaklar olmak üzere, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetler yürütmektedir. 42 ilde faaliyet göstermesine rağmen, seçim bölgesi Kırıkkale'de Kurumun koordinatörlüğü olmadığı için Kurumun çok sayıdaki destek ve yardımından veya hibesinden Kırıkkale'miz, çiftçimiz, üreticimiz faydalanamamaktadır. Bu bakımdan, Kırıkkale'de Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu koordinatörlüğünün kurulması, projelerin fonlanması ve yeni iş imkânları yaratılması, yatırımcımızın, çiftçimizin mağdur olmaması açısından önemlidir diyorum ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığımı bu konuda, Kırıkkale'de bu fonu ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu açmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu...

46.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dünya Sağlık Örgütüne göre, 65 yaş üstü yaşlı kesimdir. Yaşlılık konusunda farkındalık yaratmak amacıyla 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası olarak anılmaktadır. Yaşlılar, üretim kabiliyetleri azalsa da uyumsuzlukları çözücüdürler, geçmişimizin kaydırdılar, günlük sorunlardan tecrübeleriyle çıkış gösterirler, toplumun vazgeçilmez kesimidirler. Millet olarak yaşlılara saygılı, hürmetkâriz. Yaşlılarımız, toplumumuzun kıymetli büyükleri, ana ve babalarıdır, olgun insanlar topluluğudur.

Yaşlılarımızı kutlar, tüm büyüklerimize sağlık ve esenlik temennisiyle saygılar sunarım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

47.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Muhsin Yazıcıoğlu'nu vefatının 13'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vatan ve millet sevgisiyle, ilkeli duruşuyla Türk siyasi hayatında iz bırakan liderlerden biri olan Muhsin Yazıcıoğlu'nu vefatının 13'üncü yılında rahmetle ve duayla anıyorum.

Muhsin Yazıcıoğlu, zalime alp, mazluma eren şiarından hiç ayrılmayan, düşmüş olduğu hapisnede dahi ülkesinin çıkarları doğrultusunda şiiirler yazabilecek kadar kudretli ve erdem sahibi, kendisine sunulan hiçbir mevki, makam ve koltuğa tenezzül etmeden siyasi hayatını sürdürmüş, partili partisiz herkesin takdirini kazanmış bir liderdi. Anadolu gençliğinin en iyi şekilde yetişmesi düşüncesiyle hareket edip gençlerin iyi bir eğitim alıp vatanına ve milletine hizmet etmesi gerektiğini söylemiştir. Kendi deyimiyle, “bir saniyesine bile hükmedilemeyen dünyanın fırladığı” olmadı.

Kabri nur, mekânı cennet, ruhu şad olsun diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

48.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 18-24 Mart Yaşlılar Haftası'dır. Ülkemizde ve tüm dünyada yaşlı nüfus artmaktadır. Dünya nüfusu yaşlanmaktadır, ülkemizde 65 yaş üstü nüfus tüm nüfusun yüzde 10'unu oluşturmaktadır. Buna göre düzenleme yapılmalıdır, yaşlı insanların yaşam şekilleri, hastalıkları ve sorunları farklıdır. Yaşlılarımızın aktif yaşamasını sürdürmesini sağlamak zorundayız; onların fiziksel ve psikolojik sağlıkları açısından ve toplum açısından bu önemlidir. Kendi çevrelerinde, kendi sosyal hayatlarını yaşamalarını sağlamak en doğrusudur. Bu şekilde yaşam desteklenmelidir, hobileri desteklenmelidir. En riskli yaşlılar evlerinde yalnız yaşayanlardır. Engellilik ve kronik hastalığı olması riski daha da artırmaktadır. Bu durumdaki yaşlıları mutlaka evde bakım, evde sağlık hizmetiyle desteklemeliyiz. Tüm engelli, bakım zorunluluğu olanlar ise engelli bakım merkezlerine alınmalıdır.

Herkese sağlıklı yaşam diliyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Peköz...

49.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, cezaevlerindeki kötü uygulamalara ilişkin açıklaması

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cezaevlerinde kötü uygulamalar devam ediyor. Demans hastası olan Aysel Tuğluk bütün raporlarına rağmen tahliye edilmediği gibi, cezaevinin de yirmi iki yıllık bir cezaevi olmasına rağmen şantiye

elektriği kullanılmakta ve tutuklu ve hükümlüler çok ciddi paralar ödemek zorunda kalmaktadırlar. Daha önce görülerek yapılan yoklamalar yerine şimdi ayakkabılarla koşullara girilerek yoklama yapılmakta ve aynı zamanda ince aramaya tabi tutulmaktadır. Pandemi öncesi bir buçuk saat olan görüş yarım saate düşürülmüş durumda, telefon görüşmeleri ise on dakikayla sınırlandırılmıştır. Pandemi gerekçe gösterilerek diğer koşullardaki tutuklu ve hükümlüler birbirleriyle görüşüp sohbet edebilirken şimdi bu hakları da ellerinden alınmıştır. Cezaevlerinde yatan insanlar devletin kontrolünde ve devletin güvencesi altındadır. Bu uygulamalardan vazgeçilmesi ve onlara haklarının tanınması gerekir.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

50.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, üreticilerin piyasadana yüksek fiyatlı arpa ve yem almak zorunda kalmasının gıda enflasyonuna yol açtığına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – AKP'den önce atın ölümü arpadan olurdu, şimdi Türkiye hayvancılığının ölümü arpasızlıktan oluyor. Ülkede bereket bırakmadığınız için her üründe kıtlık, pahalılık yaşıyoruz. Geçtiğimiz hasat döneminde kendi üreticimizden 1 ton arpayı 1.750 liradan satın alan TMO, ihaleler yaparak 1 ton arpayı 4.500 liradan ithal etti. En önemli yem ham maddelerinden olan arpayı bulamayan çiftçiye Toprak Mahsulleri Ofisi 2.500 liraya tahsilat yapıyor ve hayvan başına 4 kilogram arpa veriyordu. Herhâlde paralar suyunu çekti ki artık 4 kilo değil 1 kilo arpa verir hâle geldi. Bundan dolayı da üreticiler piyasadana yüksek fiyatlı arpa ve yem almak zorunda kalıyorlar. Şimdi “Neden ete zam geliyor, neden gıda enflasyonu oluyor?” diyenlere diyoruz ki: AKP hayvanlara yem vermiyor. “Paramız var ki ithal ediyoruz.” diyenler Türk tarımını yok etti. AKP kıtlıktır, pahalılıktır, zamdır, zulümdür.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

51.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Ankara Büyükşehir Belediyesinin Öveçler Vadisi'ndeki ağaçlara ve Melih Gökçek zamanında yapılan süs havuzlarına sahip çıkmadığına ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarları döneminde ağaçlandırmaya çok büyük önem verilmiş ve milyonlarca ağaç toprakla buluşturulmuştur. Ankara ilimizde de Belediye Başkanımız Melih Gökçek döneminde pek çok ağaç dikilmiş ve pek çok mezbelelik yer vadi hâline getirilmiş, kişi başına düşen ağaç miktarı 14 kat artırılmıştır. Maalesef 2019 yerel seçimlerinden sonra Öveçler Vadisi'ndeki ağaçlara bakılmamış, ağaçların pek çoğu maalesef ölmüş ve diğer taraftan, o dönemde yapılan süs havuzlarına da sahip çıkılmamış, bugün topraklarla dolu olduğunu görmekteyiz ve doğru dürüst hiçbirinin çalışmadığına şahitlik etmekteyiz. Ben buradan yetkilileri uyarıyorum, Ankara Belediye Başkanını uyarıyorum. Herhâlde hayal ettikleri, millete vadettikleri belediyecilik bu olmasa gerekti diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Keven...

52.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürünün et fiyatlarına yaptıkları zamma dair açıklamasına ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Et ve Süt Kurumu mübarek Ramazan ayının yaklaştığı şu günlerde ani bir zam kararı alarak et fiyatlarına yüzde 48 zam yaptığını duyurdu. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü Osman Uzun yüzde 48'lik zamma ilişkin dün bir gazeteye yaptığı açıklamada “Çok uzun kuyruklar oluşuyordu. Vatandaşımız kuyruklarda üşümesin diye fiyatları arttırdık.” diyor. Muhtemelen saraydan bir talimat aldı ve halkımızın bir nebze olsun rahatça tüketmeye çalıştığı et fiyatlarına yüzde 48 zam yaptı. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü kuşbaşı etin kilosunu 92 liraya yükselttiği için uzun kuyruklar oluşmayacak

artık, rahatça uyuyabilir yatağında. Halkımızın bir nebze olsun ete ulaşabilmesini, üstelik Ramazan ayı öncesinde engellemiş oldular. AKP Hükümeti “zam hükümeti” olarak zaten tarihe geçti ancak halkına eti bile çok gören bu vicdansızlığı halkımızın takdirine bırakıyor, halkımızla alay eden Et ve Süt Kurumu Müdürünü istifaya davet ediyorum.

Saygılarımla.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.37

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.56****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın Tutdere...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere’nin, ekonomik krize ve işsizliğe ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; derinleşen ekonomik kriz, zamlar, hayat pahalılığı ülkemizde milyonlarca vatandaşımızın canını yakmaya, gençlerimizin hayallerini yıkmaya devam ediyor. Ülkenin dört bir yanında işsizlik ve yoksulluk kol gezerken iktidar olarak siz rahat koltuklarınızda sadece tabloyu izliyorsunuz. Basiretsizliğiniz, ekonomideki beceriksizliğiniz sayesinde işsizler ordusu her gün çoğalıyor ve artıyor. Sayenizde her evde işsizler var, 81 ilde yoksullar var. Ülkeyi bu hâle siz getirdiniz. Örneğin, seçim bölgem olan Adıyaman’da, Sağlık Bakanlığının İŞKUR aracılığıyla 19 kişilik temizlik personeli alımı için çoğu üniversite mezunu tamı tamına 17 binden fazla kişi müracaat etti. Buradan iktidara çağrı yapıyorum: İşsizliği önleyecek tedbirleri alın; yazıktır, günahtır, ayıptır diyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

54.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil’in, AK PARTİ Hükûmetinin 2021 yılı içerisinde gerçekleştirdiği yatırımlara ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

AK PARTİ Hükûmetinin, lideri Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde 2021 yılı içerisinde gerçekleştirdiği yatırımlarını anlatmaya devam ediyorum.

Rüzgâr enerjisi üretiminde 188,834 megavatla tüm zamanların üretim rekorunu kırdık. Amasra-1 Kuyusu’nda 135 milyar metreküp doğal gaz keşfedildi. Fatih, Yavuz ve Kanuni’nin ardından 4’üncü sondaj gemimizi de filomuza dâhil ettik. Türk mühendisleri tarafından geliştirilen dünyanın ilk seri üretim 4’üncü seviye sürücüsüz elektrikli otobüsünün tanıtımını gerçekleştirdik. İnşallah, ATAK elektrikliyi dünyanın pek çok ülkesinde yollarda göreceğiz. Şişecamın 1 milyar TL yatırımla inşa ettiği Avrupa’nın en büyük düzcam üretim tesisinin açılışını yaptık. Türkiye’nin tek çinko izabe tesisi 102 milyon dolarlık yatırımla hizmete açıldı. Hizmet vermekle olur, almakla değil. Milletın kar küreme aracını da balık yemeye giderken önü sıra götüren Ekrem İmamoğlu’nun bu hareketini unutmayacak, ilk fırsatta hesabını soracağız.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

55.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı kurumlarda ek ders ücreti karşılığında çalışanların sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aile ve Sosyal Hizmetlere bağlı kurum ve kuruluşlarda ek ders ücreti karşılığında görev yapan sosyolog, öğretmen, psikolog, hemşire ve benzeri personelin çalışma koşulları kabul edilemez. Haftalık otuz dokuz saat çalışması gereken personel fiili olarak kırk saat çalıştırılmakta ve resmîyette mesailerini otuz dokuz saat olduğundan özlük haklarını alamamaktadırlar. Makam oluruyla işe başlayan ek ders karşılığı çalışanların hiçbirinin iş güvencesi yoktur; anayasal hak olan yıllık izin, analık izni, evlilik izni, süt izni gibi haklardan yoksundurlar; çalışmadıkları ve izinli oldukları günlerde maaşları kesilmektedir. Daha da vahimi, doğum yapan kadınların işten çıkarıldığı söylenmektedir. Diyanette, Devlet Opera ve Balesinde, CSO'da benzer şekilde çalışanlara kadro verildiği hâlde Aile ve Sosyal Hizmetlere bağlı kurumlarda çalışanlar görmezden gelinmiştir. Ek ders karşılığı çalıştırılanların sorunları bir an önce çözümlenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

56.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Van F Tipi Cezaevinde şüpheli ölümler devam ediyor. Sinan Kaya, 25 yaşında, iki üç gün önce hayatını kaybetti. Ardından, dün 20 yaşında Şervan Can Güder hayatını kaybetti. Zaten adil olmayan yargılamalarla çocuk yaşta cezaevine girmişti Şervan Can Güder ve şüpheli bir şekilde hayatını kaybetti. Bunların nedeni, kanser hastalarının hâlâ içeride tutulması. Ahmet Zeki Özkan da Antalya Cezaevinde, infaz erteleme verilmiyor. Yusuf Özmen Erzurum Cezaevinde üçüncü kez rapora rağmen ATK'den ret cevabı aldı. Bunlar olacak işler değil, son üç ayda 20 civarında hasta mahpus hayatını kaybetmiş durumda. Bu politikalar devam ettiği müddetçe cezaevlerinden tabutla tahliyeler devam edecektir. Adalet Bakanlığımı göreve çağırıyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

57.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'ın sorunlarına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Afyonkarahisar merkeze bağlı İsmail Mahallesi ile Küçükçobanlı köyü arasındaki yol hâlâ yapılmadı. Afyonkarahisar'ın sebze ihtiyacının yüzde 80'ini karşılayan İsmail Mahallesi'nde arazi yolları da sıkıntılı. Ayrıca, Gecek Kaplıcalarına çıkan yoldaki tozdan dolayı yol kenarındaki tarlalarda yetişen ürünler mahvoluyor. Kısacası, mahalle doğru dürüst hizmet alamıyor. Özel idare “Mahallesin.” diyor, hizmet vermek istemiyor; belediye “Köysün.” diye hizmetten kaçınıyor. Şimdi, vatandaş da haklı olarak soruyor: “Bize hizmeti kim verecek?” Herkes birbirinin üstüne atıyor, mağdur olan hemşehrilerim oluyor. Hizmet edemiyorsunuz, bari çekin gidin, hizmete talip olan bizler gelelim.

Yine, Afyonkarahisar merkezde bulunan Hürriyet İlkokulu iki yıldır tadilatla. Çocuklar Namık Kemal İlkokuluna gidiyor ve mesafe yüzünden birçok öğrenci mağdur oluyor. Pandemi dönemi okullar kapalıyken tadilatı niye yapıp bitirmediniz? Bu kadar öngörüsüzlük olur mu?

BAŞKAN – Sayın Pekgözegü...

58.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, cezaevlerindeki ağır koşullara ilişkin açıklaması

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cezaevleri gerçekten çok ağır koşullarda, ben de dikkatinizi buna çekmek istiyorum. Bugün 2 tane mektup aldım; bir tanesi Buca Kırıklar Cezaevinden Ozan Alpaya'dan, diğeri Şakran 1 No.lu F

Tipi Cezaevinden Yasin Karasulu'dan. İnsanların hayatlarıyla oynanıyor âdeta. İzmir Kırıklar'da Buca Cezaevinde mahpusların insan haklarından oluşan talepleri kabul edildi, açlık grevleri vardı, bu talepler kabul edildi ama bu talepler hayata geçirilmemiş, karşılanmamış, verilen sözler tutulmamış, "Verilen sözlerin tutulmasını bekliyoruz." diyorlar. Yine, Şakran'da da benzer bir durum var, insan haklarına dayalı pek çok talep var.

BAŞKAN – Sayın Komisyon Başkanı, 60'a göre size söz veriyorum.

59.- *Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Biraz önce, önceki oturumda Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özel'in sormuş olduğu Türk vatandaşlığının 250 bin TL'ye satıldığına ilişkin reklamlarla ilgili bir konu vardı. Bakanlığımızla yaptığımız araştırmada ortaya çıkan hususu Genel Kurulla paylaşmak istiyorum. Bu reklamlardan biriyle ilgili inceleme yapılmış ve 104 bin TL idari para cezası uygulanmış ancak diğer 2 reklamla ilgili işlem yapılmadığı tespit edilmiş ve mevcut yasanın -Tüketicinin Korunması Hakkındaki Yasa- cezai hükümleri düzenleyen 77'nci maddesindeki durdurma, düzeltme, idari para cezası ve tedbiren durdurma cezası gibi öngörülen cezalardan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Teşekkür ederim Başkanım.

...idarenin resen olayı gündemine alıp tedbiren durdurma cezası uygulama hakkı olduğundan, diğer 2 reklamla ilgili yani işlem yapılmayan 2 reklamla ilgili tedbiren durdurma cezası uygulamak üzere işlem başlatılmıştır. Sonuçlarıyla ilgili yarın tekrar bilgi arz edebilirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel...

60.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, uzun süredir dile getirdiğimiz bu konuda bugünkü bu yaklaşım memnuniyet verici. Tabii, ben 3 reklamı örnek yolladım ama ilgili Kurulumuz bu yetkisinin de olduğunu söylüyor. Reklam Kurulumuz internet üzerinde bir tarama yaparsa... Onlarca böyle reklam var, bunların hepsiyle ilgili böyle bir işlem başlatıldığı takdirde zaten önümüzdeki günlerde kimse buna yeltenemeyecektir, sorun da çözülmüş olacaktır. Ama sadece benim bildirdiklerim değil, internetteki tüm bu benzeri reklamların taranmasını talep ederiz efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir de süresi içinde tarasınlar. Reklam amacına ulaştıktan sonra durdurulsa ne olacak?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Komisyon, buyurun.

61.- *Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu belirtmeye istinaden şunu söylemek istiyorum: Şu an, Bakanlığımız, dijital reklamlarla ilgili bu tür resen takip için tarama yoluyla takibe yönelik bir sistem kuruyor. Belirtilen husus doğru, yapılması gereken bir şey ve önümüzdeki bir ay içerisinde bu sistemi icra noktasına getirip her gün tarama yaparak resen işlem yapma konusunda yetkin hâle geliyor; bunu belirtiyim.

İkinci bir husus; buna rağmen, durdurma cezasına rağmen durduramayan ve kendisine ulaşamayan, Tebligat Kanunu çerçevesinde tebligat yapılan kişilerde de mevcut yasa teklifinde, Başkanım, bu tür reklamlarda erişimin engellenmesine dair bir yetki var. Bunu da işlettığımız zaman resen reklam ortadan kaldırma yetkisini Bakanlığa tanımış olacağız ve bu tür reklamları temelinden kesmiş olacağız.

Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Zamanında müdahale olmazsa sonuç alınamaz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 9'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tüm ekonomik faaliyetlerin amacı mal ve hizmetlerin ihtiyaçlara göre en uygun bir biçimde üretilerek tüketicinin kullanımına sunulmasına yöneliktir. Üretici, satıcı ve tüketici ekonomik sistemde birbirinin olmazsa olmazıdır ama bu üçlü ayakta çoğunluğu teşkil etmesine rağmen zayıf durumda bulunan grup tüketicidir. Sanayileşme ve teknolojiye gelişmeler hem üretim hem satış yöntemlerindeki değişimi beraberinde getirmektedir. Artık dünya 7/24 alışveriş yapılabilen sanal bir pazar hâlini almıştır ve koltuğunuzdan bile kalkmadan dünyanın herhangi bir noktasındaki ürüne erişebilmek mümkündür. Bu durum bir kolaylık gibi görünse de tüketici açısından tek başına çözüm bulamayacağı yeni sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, ekonomideki gelişme ve değişiklikler, teknolojinin ekonomiye etkileri hem ticari pazarın yeni yapısına yönelik düzenlemeleri hem de tüketiciyi koruyan mevzuattaki değişimi de zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, tüketiciyi korumak amacıyla yapılan bu düzenlemeyi olumlu ama yetersiz bulduğumu belirtmek isterim. Neden yetersiz? Kanun teklifi yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 19 maddelik bir düzenleme. Kanun teklifinde madde sayısının çok olması bir kanunu elbette kusursuz yapmaz ama sürece katkı sağlayacak paydaşların görüşüne başvurulması gerçekleşmesi beklenen nihai sonuca ulaşılmasına yardımcı olur.

Yine, bu kanun teklifinde de anlam veremediğimiz, nedensiz bir acelecilik baskın gelmiştir. Bir gün sonra öğle saatinde yapılacak Komisyon toplantısı için üyelere toplantı bildirimini Genel Kurulun devam ettiği akşam saatlerinde duyurulmuş, üyelerin yemeden içmeden, uyumadan, danışmadan ve incelemeye bile imkân bulmadan Komisyona katılımı beklenmiştir. İktidar milletvekillerinin genel bir kabulü var: Kanun teklifi ne getirirse getirsin muhalefet kabul etmez. Galiba komisyonların kabulü de bu yönde ki kanun tekliflerini incelememize bile fırsat vermiyorlar. Bakın, bu kanun teklifinde olduğu gibi belki getirdiğiniz öneriye destek vereceğiz, katkı sunacağız; bırakmıyorsunuz ki desteklemek için bile fırsatımız olsun. Ayrıca, eğer maddelerde yapılan değişiklikleri uygun bulmuyorsak dile getirmek hakkımız, daha da önemlisi kamu adına görevimiz. Sizler bu yöntemle milletin hakkını gasbediyorsunuz.

Hadi, kanun teklifini bizlerden kaçırıyorsunuz, konunun uzmanlarıyla ne alıp veremediğiniz var? Onlardan niye kaçırıyorsunuz? Her kanun teklifi saha uzmanlarının, konunun paydaşlarının görüşüne başvurulmadan çıkarılmaya çalışılıyor. Gerekçeye göre kanun teklifi, tüketicileri daha ileri seviyede koruma amacını taşıyor. Tüketicilerin üretici ve satıcı karşısında tek başına hareket edebilmesinin mümkün olmaması mevzuatta da yerini bulan tüketici örgütlerinin oluşumunu sağlamıştır. Eğer kanun teklifinde amaçlandığı gibi tüketici ileri seviyede korunacaksa mevzuat ve uygulama bakımından kamu otoritesinin en önemli paydaşı tüketici örgütlerinin değil yok sayılması, görüşünün alınması tüm tüketiciler açısından önemli ve zorunludur. Bu, günümüze kadar böyle kabul edilmiştir ki tüketici örgütleri tüketicinin korunmasına ilişkin bugüne kadar mevzuatta yapılan değişiklik ve iyileştirmelerde sürece dâhil edilmiştir ancak 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'da zorunlu hâle gelen değişiklik konusunda yapılan çalışmaları tüketici örgütleri medya aracılığıyla öğrenmek durumunda kalmıştır. Taslağı dahi görmeden Komisyon toplantısına davet edilen tüketici örgütleri de haklı tepkisini “‘Biz yaptık oldu.’ anlayışıyla tüketicinin temsil edilme hakkını yok sayan yaklaşımı güçlü bir şekilde protesto ediyoruz.” sözleriyle ortaya koymuşlardır. Haklılar mı? Sonuna kadar. Gerçi Komisyon üyesi milletvekillerine bile son gece bilgi verilirken STK'lere haber vermelerini beklemek de bu iktidar için çok iyimser bir yaklaşım olurdu.

Değerli milletvekilleri, bir kişinin tüketici olabilmesi için istek ve ihtiyaçları doğrultusunda ürün satın alabilmesi ve en önemlisi, satın alma gücünün olması, harcanacak gelirin olması gerekir. İktidarımızın ekonomi politikası nedeniyle ürün ve hizmetlere gelen zamlar vatandaşın cebinde para bırakmamış, satın alma gücünü yok etmiştir. Maksat tüketicinin korunmasıysa tüketici öncelikle enflasyona karşı korunmalıdır. İktidarın “fahiş fiyatla mücadele” söylemine karşı aldığı tedbirler yetersizdir, ekonomi politikası belirsizdir. Tüketici -isteği ve zevki doğrultusunda harcama yapmasını geçtik- temel ihtiyaçları için bile harcama yapamamaktadır. Bu durumda ne yapıyor tüketici? Kendini iktidarın ekonomi politikasının zararlı etkilerinden korumaya alıyor, tüketim alışkanlıklarını değiştiriyor. Mesela, market alışverişlerinde alışkın olduğu ürünleri almak yerine uygun fiyatlı ürünleri tercih ediyor ya da ihtiyacına rağmen tüketimini kısıyor. En zorunlu ihtiyaç gıda; aç mı kalsın? En zorunlu ihtiyaç barınma; sokakta mı kalsın? En zorunlu ihtiyaç ısınma ve aydınlatma; soğukta, karanlıkta mı yaşasın? Ama yaşamaksa bu, yaşıyor. En zorunlu ihtiyaçlarından vazgeçip yoksunlukla, yoksullukla yaşıyor. Elektriği kapatıp karanlıkta yaşıyor, kombisini kapatıp soğukta yaşıyor. Bu zamlar sonrasında -tebrik etmek lazım- trafik sorununu kökten çözdünüz. Akaryakıt zammı sayesinde vatandaş zorunlu olmadıkça arabasını kımıldatmıyor, kımıldatmıyor. Çiftçi tarlasına gübre atamıyor, esnaf kirasını ödeyemiyor. Vatandaş şöyle keyif yapabilmek için bile bir kafeye, bir restorana gidemiyor; çocuğunu yanına alıp bir AVM'ye, markete giremiyor; çocuğunun canı bir şey çeker de ister diye açıkçası korkuyor. Velhasıl, tüketiciyi gerçekten tükettiniz.

Değerli milletvekilleri, tüketici alışkanlıklarının ekonomi piyasalarına da doğrudan yansımaları hem kamu kurumlarını hem piyasada faaliyet gösteren büyük ölçekli firmaları bu alanda veri oluşturma

çabasına mecbur bırakmaktadır. Bunlardan biri de Tüketici Güven Endeksi verileri. Tüketici Güven Endeksi tüketicilerin kişisel mali durumları, genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri ve gelecek dönem beklentileri ile yakın gelecekteki harcama ve tasarruf eğilimlerini ölçmek amacıyla yapılıyor. Resmî olarak bu verileri hazırlama görevi TÜİK'te. TÜİK, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğiyle bu verileri hazırlamak durumunda. Bu 2 kurum kendilerine kalsa bu verileri ne araştırmak ister ne de sonucunu açıklamak çünkü bu dönemde sonuç belli ve bu 2 kurum için de sonuçları açıklamak can sıkıyor ama bu kural Avrupa Birliği İstatistik Ofisi tarafından konulmuş ve aslında şeffaflık ilkesi gereği değil, zorunlu oldukları için açıklamak zorundalar. TÜİK'in veri cambazlığını biliyoruz ancak ülke gerçekleri o kadar acı ki açıklar bir yere kadar saklanabiliyor. TÜİK tarafından şubat ayında yapılan açıklamaya göre tüketici güveninde daha önceki aylarda yaşanan artış, yerini düşüşe bırakmıştır. 2021 Şubat ayındaki yüzde 84,5 civarında hesaplanan Güven Endeksi, 2022 Şubat ayında yüzde 71,2 oranına düşmüştür. Sizi rakamlara boğmak istemiyorum, bu nedenle sadece sonucu açıklıyorum: Geçen on iki aylık döneme göre mevcut dönemde Hanenin Maddi Durumu Endeksi azalmıştır, geçen on iki aylık döneme göre Hanenin Maddi Durum Beklentisi Endeksi gerilemiştir; gelecek on iki aylık döneme ilişkin Genel Ekonomik Durum Beklentisi Endeksi düşmüştür, gelecek on iki aylık dönemde Dayanıklı Tüketim Mallarına Harcama Yapma Düşüncesi Endeksi gerilemiştir. Bunlar resmî veri, muhalefetin algısı değil. Özeti şudur: Hanelerde para yoktur, para biriktirmesine dair beklentileri kalmamıştır; ekonominin düzeleceğine ilişkin umut kalmamıştır, harcama ve tasarruf yapmak hayal hâlini almıştır, tüketici iktidara güvenini kaybetmiştir.

Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'da değişiklik yapılması, değişen piyasa koşullarına karşı tüketicinin korunması adına olumlu bir adımdır ancak ortada tüketici kalmamıştır. Sayenizde tüketici dibi görmüş, velhasıl tüketici tükenmiştir.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın başında da belirttiğim gibi bu teklife olumlu yaklaşıyor ama yapılan düzenlemeleri yetersiz buluyoruz. Bu kanun teklifinde mesafeli satışlarda kişisel verilerin korunması, ayıplı malların iadesi, e-ticarette ürün güvenliği hususu daha önce de yapılan düzenlemelere rağmen eksik bırakılmıştır. Bakınız, biz bu hususu Rekabetin Korunması Kanunu'nda dile getirdik, Ürün Güvenliği Kanunu'nda dile getirdik, adı "Bazı Kanunlarda..." diye başlayan çok benzer düzenlemede dile getirdik. Kendi gerekçelerinizi bu anlamda yine hatırlatıyoruz, vatandaşımız kişisel verilerin kimlerin eline geçtiğiyle ilgili kaygı taşımaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Velhasıl, tüketicinin en büyük sorunlarından biri, kendi iradesi dışında gelişen ceza ödetmesi, dayatması. Bunlardan biri de otoyol ve köprülerden geçiş ücreti ödmeden ya da teknik arızalar nedeniyle ödeyemeden geçenlerle ilgili geçiş ücretinin 4 katı tutarında uygulanan para cezaları. Bakiyesinde 50 kuruş bile eksikliği olan, on beş gün geçtiği hâlde bu ödemeyi yapmazsa, bu cezayı, ilavesinde avukatlık ücreti de dâhil ödemek zorunda kalıyor. Garip olan şu: Vatandaşın ödediği ceza devlete değil, otoyolu, köprüyü işleten şirketin cebine giriyor. Komisyon muhalefet milletvekilleri olarak ortak bir önerge verdik bu ceza oranı 2 katına indirilsin diye. Tabii ki önerge reddedildi ama Komisyon Başkanımız Ziya Altunyalız "Genel Kurula kadar çalışıp ekleyebiliriz." diye söz verdi; sadece o değil, aynı zamanda, kanun teklifini açıklayan ilk imza sahibi milletvekilimiz. Gördüğümüz kadarıyla yetiştiremediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Başkanım, selamlamak için olsun. Konunun bağlantısını yapayım.

BAŞKAN – Selamlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Komisyon Başkanının ve kanun teklifinde ilk imza sahibi olan milletvekilinin iyi niyetinden şüphemiz yok. Komisyona bundan sonra gelen ilk teklifte sözünüzü inşallah yerine getirirsiniz. Ama tüketici yararına bir söz verildiği hâlde milletvekillerini vatandaş önünde mahcup eden bu mevcut Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemidir, bu sistemde iktidar milletvekili bile olsanız hür iradeniz, vicdanınız bile tek adamın onayına bırakılmıştır.

Bu sözün takipçisi olduğumuzu vurguluyor, kanun teklifinin eksikliklerine rağmen tüketici için, vatandaşlarımız için hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Tamer Osmanağaoğlu.

Buyurunuz Sayın Osmanağaoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Tüketici hakları dünyanın gündemine maalesef oldukça geç girmiş bir kavramdır. Asırlar boyunca ürünü onun yegâne müsebbibi olan ustasından bire bir temaslı alan insanlık, hakkını üreticiye karşı da birey olarak savunma imkânı bulmuştur fakat zaman içinde el yapımı zanaatlar tarih sahnesinden silinmiş, üretim bantları işledikçe insanlığın mağduriyetleri artmıştır. İnsanoğlunun sanayi toplumuna doğru evrildiği son yüz elli yılda öncelikle bu durum problem olarak ortaya çıkmış, bilahare de mevzu bahis duruma çözüm olarak tüketici hakları doğmuştur. Modern çağda ise çeşitli ülkeler konuyla alakalı yasal düzenlemeler yapmaya başlamıştır.

Tüketici hakları ikinci büyük kırılmayı ise dijital dönüşüm vasıtasıyla yapmıştır çünkü artık, ticaret, bilgisayar ekranlarının gerisine taşınmış ve bu da birtakım suistimallerin önünü açmıştır. Ayrıca, kötü niyetli olmasa da bazı altyapı eksiklikleri tüketiciyi zor durumda bırakmıştır, internetin global bir pazara dönüşmesi her köklü değişiklik gibi sancılı olmuştur. Tüketiciyi hedef alan propaganda araçlarının çoğalması, tüketiciyi mağdur eden etkenlerin dinamikliği ve çeşitliliği, haklarını aramak isteyen tüketicinin, mevzuatın istismar edilmesi suretiyle hak arama sürecinin zorlaştırılması yeni önlemlerin alınmasını da beraberinde getirmiştir. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle, tüketicilerin haklarını korumaya yönelik önemli adımlar atılmakta, vatandaşlarımızın maddi ve manevi olarak mağduriyet yaşamasına sebep olan bazı hususlarla ilgili önlemler alınmaktadır.

Bu vesileyle ifade etmem gerekir ki yol ve yöntemleri hepimizi şaşırtan dolandırıcılık hadiselerinden kaynaklı mağduriyetlere her gün bir yenisinin eklenmesi, tüketicinin neye inanıp neye inanmayacağı konusunda tereddüt etmesi, işlerin ahlaki boyutunun da incelenmesini mecbur kılmaktadır. Şüphesiz, Türk devlet geleneği ve binlerce yıllık Türk tarihinin tecrübe ve birikimlerinin kazandırdığı değerlerimiz her alanda olduğu gibi üretim, ticaret ve tüketim alanlarında da ilham veren yaşanmışlıklarla doludur. Bunların en önemlisi Ahilik teşkilatı ve Ahilik teşkilatının bu topraklara kazandırdığı prensiplerdir. Ahiliğin sadece ticaret alanında bir kontrol mekanizması olmasının ötesinde hem ahlaki hem de muhataplara değerlerini öğreten, bunları gerçek yaşamda tatbik etmelerine yardımcı olan bir sivil toplum örgütü hüviyeti taşıması, tüketicinin haklarını da gözetken bir oluşum olmasını da beraberinde getirmiştir.

Günümüzde sosyal hayatı düzenleyen, medeniyet tasavvurumuzun gelişmesini sağlayan, hatta üretim ve tüketimin düzenlenmesini temin eden yegâne unsur kanunlardır. Ahilik düşüncesinin 13'üncü yüzyılda başlamak üzere bugüne ışık tutan, toplumsal ihtiyaçları karşılayan, oluşturduğu sistemle sadece mensuplarını değil tüketicileri de koruyan ve kollayan yapısının bugün dahi örnek alınması

gerektiği de bir muhakkaktır; II. Bayezit döneminde, 1502 yılında yayımlanan Bursa Kanunnamesi bu anlamda bir örnektir.

Sadece tüketici penceresinden olayların ele alındığı “tüketicinin haklarının korunması” stratejisinin tam anlamıyla başarıya ulaşamayacağını da hatırlatmakta fayda görüyoruz. İşte, tam bu noktada, Ahiliğin, üründe ve hizmette kaliteyi sağlayan, kalitenin devam etmesini temin eden, tüketici odaklı olmayı örgütleyen, tüketiciyi koruyan etkili bir denetim mekanizmasını kuran, sayısal hedefler ve değerlendirmeler yerine kaliteye öncelik veren norm ve değerlerini hatırlatmanın yerinde olacağını düşünüyoruz. Hatırımızdan çıkarmamız gereken bu değerlerle birlikte kanunlarla alınacak önlemler bir bütün hâline geldiğinde ise tam anlamıyla hakkı gözeten bir sistemi oturtmamız uzak bir hedef değildir. Doğal felaketlerden salgın hastalıklara, yeni teknolojilerden ekonomik dalgalanmalara kadar her şey ticarete birtakım etkileri ve tepkileri tetiklemektedir. Ayrıca, bilinçli kötülük, tüketiciyi mağdur etmek üzere pusuda beklemekte ve günceli kendi açısından manipüle etmektedir.

Yeri gelmişken bir hususa daha dikkatinizi çekmek istiyorum, gıda terörüne. Vatandaşlarımızın kullanmak zorunda bırakıldığı, aslıyla alakası olmayan sahte ve hileli ürünleri üretenden sadece Kabahatler Kanunu’na göre değil, Ceza Kanunu’nda da düzenlenerek cezalandırılması elbette ki elzemdir. Eğer birisi pul biberin içine kiremit tozu katarak vatandaşın sağlığını hiçe sayıp onun sağlığına kastediyorsa o kişinin sadece idari bir para cezasıyla cezalandırılmasının yeterli olmayacağı gerçeğini hepimizin gördüğünü düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin e-ticaret platformları üzerinden alışveriş yapan vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin önlenmesine yönelik getirdiği düzenleme de oldukça önemlidir. Tüm dünyayı kasıp kavuran ve milyonlarca insanın hayatını kaybetmesine sebep olan ve hâlâ etkilerini gördüğümüz Covid virüsünün hayatımıza silinmemek üzere soktuğu en önemli platformlardan biri de e-ticarettir. Evde sadece parmaklarımızı oynatarak gerçekleştirdiğimiz alışverişlerde karşılıklı güven esasına dayalı bir alışveriş ortamının oluşmaması, bu alanı denetleyen ve tüketicinin haklarını koruyan kanunların da yeniden düzenlenmesini kaçınılmaz kılmıştır. Bu sebeple, bu alışverişlerin yapılmasına olanak sağlayan aracı hizmet sağlayıcılarının sorumluluklarını inkâr etmesinin de önüne geçilmesinin hedeflenmesi önemli bir hadisedir.

Diğer yandan, oluşturulduğu günden bu yana birçok vatandaşımızın takdirini kazanmış tüketici hakem heyetlerinin işlevselliğinin artırılması da oldukça yerindedir. Vatandaşlarımızın artan bilinçli tüketim alışkanlıklarının bir sonucu olarak çoğalan başvurularla birlikte başvuruların daha kolay ve hızlı yapılabilmesinin önünün açılması, verimliliğin artırılması önemli gördüğümüz diğer bir husustur. Şüphesiz, tüketici hakem heyetlerinin yargının iş yükünü azalttığı da inkâr edilemez bir gerçektir. Şöyle ki: Sadece 2021 yılında tüketici hakem heyetlerine yapılan başvuru sayısı 537.479 olarak belirlenmiştir. Söz konusu başvuruların yüzde 52’sinin tüketicilerin lehine sonuçlanması, tüketicilerin karşılaştıkları sonuçların ciddiyeti açısından önem arz etmektedir. Vatandaşlarımızın tüketici haklarıyla ilgili yaşamaları muhtemel mağduriyetlerin ne kadar büyük meblağlarla anıldığını görmemiz açısından bu istatistiği sizlerle paylaşmak isterim.

Tüketici hakem heyetlerine yapılan başvuruların sektör bazında değerlendirmelerine bakıldığında ise ilk sırada yüzde 46,3’le perakende ticaret yer almış olup bunu yüzde 18,3’le abonelik hizmetleri ve yüzde 13’le finansal hizmetler takip etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (Devamla) - Hepsini topladığımızda, vatandaşlarımızdan gelen talep üzerine ele alınan uyuşmazlıkların maddi karşılığı ise 870 milyon lira olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu meblağ dahi tüketicilerin haklarının korunmasına yönelik atılan en küçük adımın bile ne kadar faydalı sonuçlar doğurduğunu göstermektedir.

Bu sebeple, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin birçok alanda tüketicilerimizin korunmasına yönelik değişiklikler getirmesi sebebiyle hayırlara vesile olmasını diliyor, yüce Meclisi ve sizleri saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Muazzez Orhan Işık.

Buyurunuz Sayın Orhan Işık. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şu bir gerçek ki: Türkiye’de tüketicilerin hakları tehdit altındadır ve korunması gerekmektedir. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu’nda yapılacak düzenlemeleri görüşüyoruz ancak yine ne tüketici hakları örgütlerine danışılmış ne tüketicilerin talepleri sorulmuş ne de var olan talepleri dikkate alınmıştır.

Yurttaş, mülteci, turist fark etmeksizin bu ülkede yaşayan herkes alışveriş yaparken, hizmet alırken fahiş fiyatlarla, internette sipariş verirken de dolandırılma riskiyle karşı karşıyadır. Maalesef, 6502 sayılı Tüketici’nin Korunması Hakkında Kanun’un temel ilkeleri de ihlal edilmektedir. İnternette yapılan alışverişlerden yurttaşlar büyük zararlar görmektedir. Özellikle, ürünün kontrolü zaman alan alımlarda kurye beklemediği için ayıplı olan malın tutanağı tutulmadığından; yine satıcının fatura göndermemesi gibi nedenlerle çoğu zaman ilgili satıcı malın kusurunu, cayma hakkını, değiştirme ve iadeyi kabul etmemektedir, tüketici mağdur edilmektedir. Maalesef tüketicinin hak arama süreçleri de tüketici hakem kurullarının hantallığı ve çeşitli gereksiz prosedürlerden dolayı çok uzun sürmekte ya da sonuçsuz kalmakta, bu nedenle çoğu kişi de hak arayışına girmemektedir. Ayrıca, şikâyetler dikkate alınmadığından ve denetimler yetersiz olduğundan “Evform, İstanbul Bilişim, İndirimzade” gibi bazı internet siteleri de bu durumu suistimal etmekte, sanal dolandırıcılık ve elektronik sahtekârlık yapmaktadır.

AKP iktidarının politikaları da bu sitelere taş çıkarmaktadır. İktidarın yarattığı hukuki, politik ve diplomatik krizin bedeli halklara, yurttaşa, tüketiciye ekonomik kriz olarak yansımaktadır. Ekmekten doğal gaza, gıdadan iletişime, ulaşımdan sağlığa, kısacası iğneden ipliğe zam yağmuru sağanak hâlinde devam etmektedir. Merkez Bankasının 2021 ve 2022 yılı enflasyon hedefi yüzde 5 iken açıkladığı oran ise yüzde 36 oldu. Şu an itibarıyla resmî olarak enflasyon oranı yüzde 55’tir. Halkın yaşadığı enflasyon ise bunun katbekat üzerindedir. TÜİK’in, Hazine ve Maliye Bakanlığının tahminleri bir türlü tutmuyor. Keşke bunların tahminleri de meteoroloji gibi tutsaydı da çiftçi, işçi, emekli, öğrenci enflasyona ezdirilmeseydi.

AKP’nin politikaları her zaman sermayeye öncelik vermiş, halkı yoksullaştırmıştır. Birileri saray sofrasında gününü gün ederken milyonlarca kişi işsiz kalmış, günlük ekmeğe muhtaç bırakılmıştır. Ağır bir kışın yaşandığı bu yıl milyonlarca yurttaşın elektriği, doğal gazı kesilmiştir, insanlar çoluk çocuğuyla soğukta kalmıştır. Kiraların fahiş bir şekilde yükselmesi nedeniyle milyonlarca insan kirasını ödeyememiş, evsiz bırakılmıştır. Kasım ayında 8 lira olan mazot, benzin şimdi 21 TL bandındadır. Akaryakıt zamları, şoförler başta olmak üzere tüm esnafa, çiftçilere, yediden yetmişe herkese zor günler yaşatmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülke genelinde yaşanan yoksulluk ve işsizlik sorunu bölgede daha da derin yaşanmaktadır. Bölgede halkın aşına kan doğrayan VEDAŞ ve DEDAŞ gibi şirketler haydutça uygulamalara başvurmaktadır. Kaçak elektrik kullandığı iddiasıyla halka iftira atan bu hırsız çeteler hanelere keyfi ve denetimsiz faturalar kesmektedir. Faturasını ödeyemeyen yoksullara elektrik, su ve doğal gaz desteği verilmesi gerekirken siz onları soğukta aç ve susuz bırakıyorsunuz. Öte yandan, milyonlarca yurttaştan “açma kapama bedeli” adı altında tahsilat yapılmaktadır. Genelde herkesin elektrik saati evinde ve apartmanın içindeyken bu çete şirketler bölge halkının elektrik saatlerini direk tepelerine çıkarttı. Saatler direk tepelerinde ve kontrolü şirketlerde olmasına rağmen bu saatler bir iki ayda bir “bozuk” veya ”Lehim var.” gibi gerekçelerle alınarak aboneye 15-20 bin liralık cezalar kesilmektedir. VEDAŞ, bir yıldır Antalya’da yaşayan bir ailenin kapalı olan evine bile 17 bin lira kaçak bedeli kesmiştir. Bu, yaşananlardan sadece bir örnek. Hanelere aydan aya birbirili tutarsız 3 bin, 5 bin liralık fahiş faturalar kesilirken iş yerlerine de bir önceki ayın 5 katı faturalar gelmektedir. Yurttaşlar fahiş ceza ve faturalara itiraz edeceği, hakkını arayacağı bir muhatap bulamamaktadır. Böyle bir zulüm, bir talan olamaz. VEDAŞ, tam bir soygun çetesine dönüşmüş durumdadır. Bu zulüm, halkı canından bezdirmiştir. Bu soygunlara bir “Dur!” denilmesi gerekmektedir. Bu soyguncu şirketler denetlenmeli, keyfi, hukuksuz faturalar iade edilmeli, halkın itiraz edebileceği mecralar oluşturulmalıdır.

AKP tahsildarları, bir evde engelli, çocuk, yaşlı, gebe, hasta olup olmadığına bakmadan “Faturasını ödeyemedi.” diye su, elektrik ve doğal gazını kesmektedir. Mademki tüketiciyi koruyacağız ve düzenleme yapıyoruz, öyleyse bu yasa teklifine “Bir hane yoksulsa, o evde engelli, gebe, yaşlı hasta ve muhtaç bir insan yaşıyorsa o hanenin doğal gazı, elektriği, suyu kesilemez.” diye bir madde ekleyelim. Bu düzenleme, en temel hak olan yaşam hakkının korunması için yapılmalıdır. Evrensel tüketici haklarının temeli de buraya dayanır.

Değerli milletvekilleri, HES uygulamalarıyla suyu doğadan ve canlıdan kopartmak isteyen bu iktidarın işlemediği herhangi bir ekolojik suç da kalmamıştır. Bunu, nükleer enerji, HES’ler, orman ve maden politikalarından biliyoruz. Su hakkı da gasbedilmiş durumdadır.

Van’da su sorunu büyük kangrene dönüşmüş durumdadır. Kilimli, Kıratlı, Yedi Kilise mahalleleri başta olmak üzere temiz suya erişim sorunu birçok mahallede devam etmektedir. Van’ın Çatak ilçesi pek çok su kaynağının olduğu bir ilçedir. Bu ilçe de dâhil şimdiye kadar doğal kaynaklarla su ihtiyacını sağlayan, su saati bile olmayan birçok köyde VASKİ, yeterli bir altyapı çalışması yapmadığı hâlde hanelere binlerce liralık faturalar kesmektedir. Bu fahiş faturalar ödenemediğinden Van genelinde 50 bin abonenin icraya verildiği de kamuoyuna yansımıştır. Bu icralar geri çekilmeli, halkın su hakkına saygı duyulmalıdır. Bu sorunlar sadece Van’da da değil, kayyum gasbı altındaki tüm belediyelerde yaşanmaktadır. Türkiye’de temiz ve sağlıklı suya erişim hakkı ihlal edilmektedir. Bu yasada da bu ihlallere ilişkin herhangi bir düzenleme yoktur çünkü AKP için halk sağlığı değil, rant akışı önceliklidir.

AKP’nin ortaya çıkarttığı ekonomik kriz nedeniyle inşaat sektörünün maliyetleri de artık öngörülemezdir. Bazı kalemlerde maliyetler yüzde 800-900 oranında artmıştır. Bu gidişle ne yurttaşlar ev alabilecek ne de müteahhitlerin ev yapabilecek gücü kalmayacaktır. Bu nedenle, hem yurttaşlar hem de yükleniciler mağdurdur.

Bu yasada, yine tüketiciler değil, AKP’nin yandaş müteahhitlerini koruyan bir düzenleme yapılıyor. Ön ödemeli satılan konutların azami teslim süresi otuz altı aydan kırk sekiz aya çıkarılıyor. Bu şekilde, müteahhitler korunurken tüketici mağdur edilecek, barınma sorunu yaşayan yurttaşların sayısı daha da artacaktır. Çözüm, süreyi uzatmak değil, maliyet artışının önüne geçmektir; otuz altı ay teslim için yeterlidir ve bu süre değiştirilmemelidir.

Bu yasadaki başka riskli bir değişiklik de ihlal yapan internet sitesinin Reklam Kurulu gibi bürokratik bir kurul tarafından kapatılması yönünde bir düzenleme yapılmasıdır. AKP iktidarının bürokraside nasıl bir yozlaşma yarattığı ortadadır. Şimdiye kadarki uygulama ve pratiklerinin muhalife ceza, yandışa koruma olduğunu biliyoruz. Bu düzenlemeyle birçok muhalif internet sitesinin kapatma tehdidi altında olacağı, keyfi bir şekilde kapatılacağı riski vardır. Reklam Kuruluna bu yetki verilerek bürokrasinin keyfi ve denetimsiz uygulamalarına müsaade edilmemeli, bu konuda mahkemeler yetkili olmalıdır.

Diğer bir sorun da ücretli yol geçiş bedellerinin yüksekliği ve cezalarıdır. Bu kapsamda halkımızın en temel talebi, yol geçiş ücretlerinin indirilmesi ve uygulanan gecikme zammının ve cezaların düşürülmesidir. Tabii ki tüketicilerin haklarını koruyan uygulamaları destekliyoruz. Ayrıca partimizin bu konudaki yaklaşımı, ulaşım başta olmak üzere temel kamu hizmetlerinin parasız, ana dilde, bilimsel ve kamusal bir şekilde sunulmasıdır.

Değerli halkımız, yoksulluk nedeniyle yaşanan aile içi huzursuzluğun, şiddetin nedeni AKP'dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Devamla) – Ekonomik nedenlerle intiharın eşiğine getirilen toplum, AKP'nin ürünüdür. AKP'nin bitmek bilmeyen zamları nedeniyle yurttaşlar kira, gıda, akaryakıt, elektrik, doğal gaz gibi zorunlu ihtiyaçlarını karşılayamıyor; bebekler mamaya, öğrenciler kitaba ulaşamıyor; üniversite öğrencileri barınamıyor; engelliler, çoğu ithal olan iştirme cihazı, tekerlekli sandalye, koltuk değneği gibi zorunlu medikal cihazlara erişemiyor; hastalar ilaç alamıyor, tedavi olamıyor. Bu yoksulluğu en derinden yaşayan KHK'liler, ataması yapılmayan öğretmenler, umutlarını aldığımız gençler, işsizler intihar ediyor. Tüm bu sorunlardan ve sorunu yaratanlardan kurtulmanın yolu var elbette. Gerçi, tüm baskı ve engellemelere, kara, tipiye rağmen halk, doğudan batıya her yerde bu zulmünüze, talanınıza, halk düşmanı politikalarınıza karşı “Nevroz” alanlarında gereken cevabı verdi; ilk seçimde de sizleri sandığa gömecektir.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz.

Buyurunuz Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, ekranları başında bizi izleyen çok değerli, aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

320 sıra sayılı -6502 sayılı- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Teklifi hakkında grubum adına konuşacağım. Tabii, kanun teklifini görüşürken tüketicinin yüksek enflasyon, yüksek kredi faizleriyle boğuştuğu ortamda fahiş fiyatların bir nebze önüne geçebilecek hal yasası, Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'daki değişiklikleri, üretim ve vergi reformu gibi öncelikli kanunları görüşmemek, tüketicinin, insanların temel sorunlarına kalıcı bir çözüm sunmamaktadır. İşte bu noktada, gelen düzenlemeye baktığımızda, biz -bunu Komisyonda da ifade ettik- 6, 7, 9 ve 15'inci maddelere dair önergeler verdik, 17'nci maddeden sonra gelmek üzere ek madde ihdasına dair önergemizi de burada verdik. Bu yaşadığımız ülkede kanunları çıkarırken gerçekten bu ülkede yarattığımız mağdurların sayısını azaltabilme adına, bizlerin de bu ülkede yaşadığımız, alanda birçok sorunla beraber buraya katkı sunma niyet ve muradımızın iktidar partisi ve onun küçük ortağı tarafından görülmesini, dikkate alınmasını istiyoruz. Çıkardığımız bütün yasalar sayısal çoğunluğa dayalı çıkmakta ama yüce Meclisi Kanunlar Dairesi Başkanlığı gibi gören iktidarımız, çıkardığı yasalara ilave birkaç ay sonra, beş altı ay sonra, bir yıl sonra yeniden tekliflerle yüce Meclisi meşgul

emektedir. Ve bu arada, en asli işlerimiz olan bu ülkenin öncelikli sorunlarından da maalesef yüce Meclis gittikçe uzaklaşmaktadır. Tüketiciyi koruma adına yapılan düzenlemeler, niyet olumlu gibi görünüyorsa da yeterli değil değerli arkadaşlar. Okunmayan, küçük puntolu sözleşmelerin altına imza atan vatandaşların yüce Meclisten beklentisi var. Mağdur olduğunda ancak hukukçusuna gidip hakkını aradığı zaman, o sözleşmeleri okutup “Eyvah, neye imza atmışım.” diyen ama bunlar onay alırken, bunlar ticaret yaparken, bunlar para kazanırken ve bunların o dayalı döşeli büroları, ofisleri varken vatandaşın aradığı devlet yok. Ancak başına iş geldiği zaman... Ve bunların bir bölümü tabii, bunları yargıya taşımış, yargıya taşıyıp da dava açmayı başarabilenlerin sayısı toplam 1 milyon 525 bin 850. Hangi yıllar? Bu sadece 2012 ila 2019 yılları arkadaşlar yani geriye doğru 2002’den 2012’ye kadar on yıl ve sonrasında da iki yıl da buradan var, bunları topladığımızda bu rakamın oldukça yüksek olduğunu hepimiz biliyoruz, burada tek tek bunları okumayacağım.

Öyleyse bu yaptığımız işi doğru yapmanın hazzını ve keyfini yaşamak istiyorsanız değerli Komisyon Başkanımız, kıymetli üyeleri ile iktidar ve yardımcısı Milliyetçi Hareket Partisinin saygıdeğer temsilcileri; lütfen -bu yasa teklifinde aksayan çok şey var- bizim muhalefet olarak çalışıp önergesini verdiğimiz konuları duyarlı ve dikkatlice dinleyelim arkadaşlar. Her birinizin yakınları vardır; bugün bana, Meclise geldiler, bir şirketin mağdur ettiği yaklaşık olarak 42 bin insan var. İnsanlar dolandırıldıktan sonra, devlet, bir bölümüne el koyuyor, TMSF’ye alıyor ama on yıllık süreç Türkiye gibi bir ülkede oldukça zor, insanların birikimi yok. Zaten parası olan, kaynağı olan, imkânı olan bunların tuzağına düşmüyor; dar gelirli, muhtaç, devletin o şefkatli elinin üzerinde olması gerekenler bunların tuzağına düşüyor.

O yüzden, bu konuda ortak bir anlayışla, verdiğimiz önergeleri birazcık dikkatli inceleyerek eksiklerinizin bir bölümünü lütfen, düzeltin. Bakın, Anayasa’mızın 172’nci maddesi “Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder.” hükmüyle tüketicileri güvence altına almış ama bizim yaptığımız hiçbir şey bunlara uymuyor.

İnsanoğlu, yaşadığı dünyada doğal afetlerin dışında... Onların da bir bölümünden suçluyuz ama birçok bölümüne yaptığımız yasal düzenlemelerin yetersizliği nedeniyle kapı açıyoruz. Kapıların biri kapanıyor, diğerini açıyoruz ama bu ülkenin masum insanlarını dolandıranlar hep şekil değiştiriyor arkadaşlar. Hatırlayın, 80’li yıllarda Banker Kastelliler, bilmem, Banker Bilolar, cilolar vardı; sonra bir başkası, daha sonra bir başkası, şimdi isimleri güzel güzel olan Eminevim, Ahmetevim, falan evim, filan evim gibi ve bunların daha değişik şekilleri var. “Ayda şu kadar parayla ev sahibi ol, otomobil sahibi ol, devre mülk sahibi ol.” diyenlerin, bunların sayıları oldukça yüksek. Şu anda Türkiye’nin her tarafından bunların mağdurlarının -aileleriyle birlikte milyonları ilgilendiriyor- kulakları yüce Mecliste; vatandaştan yana, adaletli, hakkaniyetli, o baba bildiği devletin sahip çıkacağı yurttaşlar olmak istiyor. Bu ülkede birçok şeyi sayısal çoğunluğunuzla bozdunuz ama inaniyorum yine de bizim düzeltmeyeceğimiz kadar bozamadınız; bu aziz millet bize fırsat verdiğinde biz tekrar düzelterceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Konu Komisyonunda görüşülürken usulen teklif sahipleri sıralamış bir yığın sivil toplum örgütünün ismini ama içlerinde gerçekten mağdurların temsilcileri yok ya da eğitilmiş, donanımlı, konuyu bilen, her gün gazete köşelerinde, televizyonlarda ya da ofislerinde fakire fukaraya, mağdura yardımcı olan insanların o Komisyonunda olmadığını gördük. Ben iktidar partisi grubundan olan arkadaşların da vicdanlarının sızladığını, o insanların mağduriyetlerini dinledikçe üzüldüklerini biliyorum. Çünkü bugün gelen arkadaşlar, siz “7’nci uğradığımız milletvekilimizsiniz. Ne olur bu feryadımızı duyun ve dile getirin.” dediler.

Arkadaşlar, Türkiye'nin altına imzasını attığı -daha önce de ifade ettim- Birleşmiş Milletler Tüketici Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre 9 tane temel evrensel tüketici hakkı mevcut.

1) Temel ihtiyaçların karşılanması hakkı. Her tüketici barınma, haberleşme, ulaşım ve temel ihtiyaçlarının karşılanması hakkına sahiptir. Peki, günümüz Türkiye'sinde bu nedir? Maalesef yok. İnsanlar temel ihtiyaçlarını bile alamaz, mağdur ve muhtaç durumda. Yine bu ülkede 2 milyona yakın hanenin elektrik ve suyu, gazı kesilmiş, ödeyemez durumda. Peki, devlet bu konuda nerede? Maalesef, orada da yok.

2) Bilgi edinme hakkı. Arkadaşlar, bu noktada bakın, 46 bin aile, on aydır TMSF'den, CİMER'den veya kamuya ait bütün şikâyet mercilerinden başvurularına yanıt almış durumda değiller.

3) Eğitilme hakkı. 131.707 öğrenci bu ülkede kırtasiye masraflarını karşılayamıyor arkadaşlar. Binlerce öğrenci çalışmak için okulunu bırakmak zorunda. Çocuk işçiler, bunların eğitim hakkı devlet eliyle ihlal ediliyor. Öğrenim kredisi mağdurlarını hepimiz bilmekteyiz.

4) Zararların giderilmesi hakkı. Yap-işlet-devret modeliyle ülkemizde yapılan, bu ülkenin geleceğini ipotek altına alan hazine garantili birçok proje maalesef sizin elinizde bu ülkenin geleceğine zarar vermekte; işte, az önce saydığımız mağdurlara yeni mağdurlar eklenmeye devam etmektedir.

5) Seçme hakkı. Arkadaşlar, AK PARTİ iktidarında tüketici kaliteli ve seçebileceği hiçbir ürün alamıyor. Sadece çaresiz, günü kurtarıp o gün açsa karnını doyurmak, bir yere gidecekse ulaşabileceği yere en kısıdan ve keseden ulaşmanın derdinde; yarattığımız bir başka mağduriyet.

6) Temsil edilme, örgütlenme, sesini duyurma hakkı. Biz bunu komisyonlarda hep beraber görüyoruz, birçok komisyona konunun bileşenlerinin çağırılmadan yasa yapıldığı gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KADİM DURMAZ (Devamla) – 7) Ekonomik çıkarların korunması hakkı. Ekonomik çıkarlar ne yazık ki enflasyon ve kur farkıyla hiç korunamıyor. Girdiğiniz kampanyalardan “Çıktım.” dediğiniz zaman da başvurup bu mağduriyetinizi giderecek, ömrünüzün vefa edeceği bir yasal düzenleme ülkemizde yok.

Kıymetli arkadaşlar, bütün bunları hep birlikte yaşıyoruz; yaşatmanın yolu uzlaşma, konunun bileşeni sivil toplum örgütlerini önemseme ve bu Parlamentoda saygın yasaları çıkarmaktan geçiyor. Bakın, bunda siyasi rant yok. Eğer ayağına basamayacağınız... Bu konuda aziz milleti soyup zengin olan yakınlarınız yoksa bu yasayı bari doğru düzgün çıkaralım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 320 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına konuşmak için söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, piyasalara güven aşıl原因, denge getiren, ticaretin iç ahlakını esas alan ve muhafazada hassas davranan bir kanundur. Bu kanunun dayanağı olan Anayasa'nın 172'nci maddesi devlete tüketicileri koruyucu tedbirleri alma görevi yüklemiştir. Bakınız, kanunun 1'inci maddesi “Bu kanunun amacı; kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı, tüketiciyi aydınlatıcı ve bilinçlendirici önlemleri almak, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirme ve bu konulardaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri

teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir.” şeklindedir. Piyasaları kanunla ve diğer mevzuatlarla da düzenleyebilirsiniz ancak piyasaların verimli çalışabilmesi için piyasa aktörlerinin karşılıklı bilgi paylaşımı, kalite ve standart tercihleri, maddi boyut önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, üretici, satıcı ve tüketici ilişkilerinin ülkemizde özellikle son yıllarda sağlıklı işlediği söylenemez. Piyasa dengesi, kısacası katledilmiştir, istikrar söz konusu değildir. Gerek üretim sektörü gerek finans piyasaları gerekse taşımacılık ve nihai tüketicinin memnuniyeti darmadağındır. Onun için sürekli artan döviz kurları yüzünden hiç istikrar da kalmamıştır. Diğer taraftan, çalışanların satın alma gücü paritesinin düşüklüğü de ayrı bir felakettir. Bu da piyasalarda otomatikman daralmaya yol açmaktadır. Daralma, tehlikeli bir durumdur arkadaşlar. Bu, işsizlik demektir, pahalılık ve yokluk demektir, mutfakta yangın demektir, total tüketici taleplerinin düşmesi demektir, kısaca ulusal piyasaların küme düşmesi demektir, yaşadığımız da budur.

Tüketicinin Korunması Kanunu değişiklikleri görüşülürken tüketici lehine muhtelif düzenlemelerin yapılması da takdirle karşılanacak bir durumdur. Teknik olarak geç kalınmış bir yasama faaliyeti olarak da değerlendirebiliriz fakat vücutta iltihap varsa iltihabı gidermeden neşter vurmak, hastaya yapılacak bir ihanettir. Yani demem o ki iktisadi ve ticari hayatımız iltihaplıdır. Ne demek gerekir, ne yapmak gerekir? Önce piyasaya güven aşılacak gerekir. Piyasada güvensizlik had safhadadır. Tüketici Güven Endeksi’ne biraz önce konuşmacı Sayın Yasin Öztürk de değinmişti ancak ben bazı rakamlar vermek istiyorum: Tüketici Güven Endeksi, Bloomberg HT’ye göre 45,32’ye kadar gerilemiştir ancak TÜİK’e göre Şubat 2021 yılında 84,5 olan Güven Endeksi 2022 Şubatında 71,2’ye gerilemiştir. Kaldı ki 100’ün altında hiçbir seviye tüketici güveni açısından yeterli değildir arkadaşlar. İşte, bu güven meselesi ekonomik sistemin her alanını etkileyecek kadar mühim bir konudur. Bakınız, yapılan araştırmaya göre bir ekonomide güvenin yüzde 10 artması ekonomik büyümede yüzde 0,8’lik bir artış sağlıyor yani ekonomide güven yoksa büyüme de yok.

Değerli arkadaşlar, Profesör Doktor İskender Öksüz’ün tabiriyle kanunun hâkimiyetini bırakıp kanunla hâkimiyete, hukukun üstünlüğünü bırakıp üstünlerin hukukuna başvurmak aslında sorunların temelini teşkil etmektedir. Buna yol açan da bu işlevsiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemidir. Böyle bir sistemde ne tüketici korunabilir ne güven sağlanabilir ne de ülkemiz ekonomik krizlerden kurtulabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - Evet, makroekonomik dengenin sağlanması için üretim, yatırım, tasarruf, tüketim unsurlarının istikrarlı bir boyutta tutulması önem arz etmektedir. Ne maliye politikasında ne de para politikasında bir başarı olmadığı gibi niteliksiz ve çapsiz birtakım saray bürokratlarıyla işler götürülmeye çalışılmaktadır. Buradan başarı çıkmaz arkadaşlar. Einstein’ın dediği gibi “Her defasında aynı girdilerle farklı sonuçlar beklemek ahmaklıktır.” Şimdi biz hep bu ahmaklığı gözlüyoruz. Dolayısıyla, bu kanun teklifi çürük bir ekonomik temel üzerinde inşa edilmiş bir duvar gibi durmaktadır. Esas olan, temeli tahkim etmektir. Bu yapılıyor mu? Hayır.

Sözlerime son verirken hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına İzmir Milletvekili Sayın Necip Nasır.

Buyurunuz Sayın Nasır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NECİP NASIR (İzmir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

“Tüketicinin korunması” kavramı, her ne kadar modern anlamda dünyada 1950’lerden sonra önem kazansa da bizim kültürümüz ve geleneklerimizde daha eskilere dayanmaktadır. 13’üncü yüzyılda Anadolu Selçuklularında ortaya çıkmış olan Ahilik kurumu, tüketicinin korunması alanında faaliyet gösteren meslek örgütü olarak çalışmalar yapmıştır. Tüketicinin aldatılması, yüce dinimize göre de haram sayılmış olup İslam’a göre ticaret ahlakının en önemli ilkesi doğruluk ve dürüstlüktür. Peygamber Efendimiz de “Bizi aldatan bizden değildir.” diyerek konunun önemini vurgulamıştır.

“Tüketicinin korunması” kavramı, toplumsal yaşamın değişimine paralel olarak alışveriş kültüründeki değişimlere ayak uydurmak amacıyla sürekli gelişen dinamik bir kavramdır. 1995 yılına gelinceye kadar tüketicinin korunması genel hukuk kurallarıyla düzenlenmeye çalışılmış, ilk defa 1995 yılında çıkarılan 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’la özel bir yasa olarak düzenlenmiştir.

Daha önce de belirttiğim üzere tüketicinin korunması hukuku sürekli değişen ve dinamik bir alandır. Bu nedenle değişen piyasa şartlarına uyum sağlamak için 2013 yılında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yasalaşmıştır. Ancak 2013 yılından günümüze kadar gelen süreçte küresel çapta gerek ülkemiz ticari hayatında önemli değişimler olmuş ve gerekse dünyada özellikle pandemi sürecinde alışveriş kültüründe, satış kanallarında önemli gelişim ve değişimler olmuştur. Tüketicilerimizi ve tüketiciye mal ve hizmet sunan tüm tarafların hak ve yükümlülüklerini yeniden bu değişen şartlarda daha ileri seviyede korumak amacıyla mevcut 6502 sayılı Kanun’da da değişiklik ihtiyacı hissedilmiştir. Bu çerçevede hazırlanan kanun teklifiyle tüketicilerin ekonomik çıkarlarının korunmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilmektedir. Yeni düzenlemeyle taksitle satış sözleşmelerinde tüketicinin temerrüde düşmesi hâlinde tüketicinin tüm borcunun talep edilmesi konusunda tüketici lehine düzenlemeler yapılacaktır.

Bilişim sistemlerinde yaşanan gelişmeler, teknolojiye erişim kolaylığı, dijitalleşmenin sağladığı işlem hızı ve maliyetinin azalmasıyla koronavirüs salgınının etkileri ülkemiz de dâhil olmak üzere tüm dünyada e-ticaret hacminde büyük artışa neden olmuştur. Bu durum, satıcı ve ürün sayısının çok ve çeşitli olması, kurumsal yapıları, kampanya ve indirimlerin sürekli ve yaygın olması özellikleriyle birlikte tüketicilerin taraf olduğu mesafeli sözleşmelerin büyük kısmının aracı hizmet sağlayıcı olarak faaliyet gösteren e-ticaret platformlarında gerçekleşmesine neden olmuştur. E-ticaret sektöründe yaşanan bu değişim dikkate alınarak yapılan değişikliklerle, tüketicilerin taraf olduğu mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak aracı hizmet sağlayıcılarına sorumluluklar ve yükümlülükler getirilmektedir.

Tüketicinin mağduriyet yaşadığı alanların başında gelen devre tatil sözleşmelerine ilişkin yapılan değişikliklerle bu sektörde yaşanan tüketici sorunları minimuma indirilecektir.

Sürdürülebilir tüketimi özendirmek ve tasarrufu teşvik ederek israfı önlemek amacıyla yenilenmiş ürünler ilk defa kanunla düzenleme altına alınmakta ve satış sonrası hizmetlerle ilgili yeni haklar getirilmektedir. 21’inci yüzyıl, dijital ve yeşil dönüşümü küresel gündemin merkezine taşımıştır. Özellikle elektronik ürünlerde meydana gelen hızlı değişim ve dönüşüm karşısında sürdürülebilir ve etkin bir kaynak yönetimi için tasarruf odaklı bir tüketim anlayışının yerleşmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

NECİP NASIR (Devamla) – Diğer taraftan, yapılan düzenlemenin dış ticaret ve arz talep dengesi bakımından ülke ekonomimize olumlu katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.

Son olarak vurgulamak istediğim konu: “Tüketicinin korunması” kavramı esasen sadece tüketicilerin değil, aynı zamanda tüketicilerin istek ve ihtiyaçlarına uygun kaliteli ürün üretmeleri

için üreticilere de katkı sağlamakta, tüm bu hususlar ise genel ülke ekonomisine katkılar yapmaktadır. Üreticilerimiz tüketicilerin istek ve ihtiyaçlarına uygun, yüksek kalitede ürün üretmek zorunda olduğu için dünyadaki rekabet edebilirlikleri de olumlu yönde etkilenmektedir.

Bu vesileyle, bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyor ve ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Soru-cevap işlemi yoktur.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Sayın milletvekilleri 1’inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinde geçen “yer alan” ibaresinin “bulunan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sürücü

Kemal Peköz

Erdal Aydemir

Şanlıurfa

Adana

Bingöl

Züleyha Gülüm

Rıdvan Turan

İmam Taşçier

İstanbul

Mersin

Diyarbakır

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurunuz Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

RİDVAN TURAN (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifin bütünlüğü değerlendirildiğinde faydalı olan şeyler var ama ben bu kanun teklifinin yeterince tartışılmadığını, meseleleri bütünlüklü olarak ele alma kabiliyetine sahip olmadığını düşünüyorum.

Gıdalardaki taktit ve tağşiş meselesi tüketicilerin çok temel sorunlarından bir tanesi. Ne oluyor? Yani işte, balından yoğurduna, zeytinyağından tereyağına bütün gıda maddelerinde olmaması gereken birtakım şeyler, birtakım katkı maddelerinden tutun üretilmemesi gereken biçimde üretimlerine kadar pek çok sorunla karşı karşıya kalıyoruz. Peki, ne oluyor sonra? Bakanlık tetkikler yapıyor, analizler yapıyor ve bu yüzüzleri sıralıyor. Ardından ne oluyor? Bunlara ceza veriliyor, verilebilenlere ceza veriliyor. Sonra ne oluyor? Bu firmalar, A firması olarak üretim yapan firma kapanıyor, gidiyor C firması olarak yoluna devam ediyor. Diyeceğim şu sayın heyet: Yani şimdi, yargı kararı olmadan internet sitelerini denetlemek ve kapatmak konusunda bir yetki isteniyorken hazır enselerine çökülmüş, hazır bulunmuş, hazır ceza verilmiş bu kesimlerin niye bir kez daha müteşebbis olmalarını engelleyecek, bir kez daha ticari faaliyette bulunmasını engelleyecek bir madde bunun içerisinde olmaz. Mesela, bakınca ilk aklıma gelen şeylerden bir tanesi bu. Olmalıydı. Yani, biz tabii yargı kararı olmadan internet

sitelerinin kapatılmasını AKP'nin demokrasi sicilini bildiğimizden dolayı doğru görmüyoruz ama ona varana kadar en azından bu yüzüzleri, her yıl afişe olan, pehlivan tefrikası gibi böyle yüzlerce firmanın bir kez daha firma olarak faaliyet göstermesini engelleyecek bir madde burada olabilirdi. Bu bir yerde dursun.

Diğer mesele Tüketici Güven Endeksi diye bir şey var biliyorsunuz; tüketicilerin davranışlarını gösteriyor aslında. Yani memleketin nasıl gideceğine ilişkin olarak tüketicilerin duygularını, harcama biçimlerini vesaire pek çok şeyi gösteren bir veriler bütünü bu. Ve orada 71'lerde şu anda Türkiye. Zannedilmesin ki bu yüzde 71'dir, bunun skalası 200'dür, 100'ün Altıysa zaten çuvallamışsın demektir. Ya, buradan bakıldığında tüketicilerin tüketmek, yeni şeyler almak, piyasayla daha sağlam ilişkiler kurmak, yatırım yapmak konusunda iştahının bir hayli azaldığını görüyoruz.

Meseleyi buradan ele aldığımızda bu sorun tüketici haklarını korumanın ötesinde devasa bir iktisadi ve siyasi sorun olarak önümüze çıkıyor. Komisyon diyecektir ki “Ya, o bizim görev tanımımızın içerisinde değil.” Belki değil. Belki değil ama meseleleri yasa yaparken böyle departmanlara, su geçirmez bölmelere hapsederek yasa yapmanın teknik olarak da önemli eksiklikleri bağrında taşıdığını ifade etmek gerekiyor.

Tüketici haklarını koruma deyince herhâlde ilk akla gelen şeylerden bir tanesi bu taklit, tağşişten sonra şu enerji piyasaları meselesi ve elektrik meselesi. Ya, bu elektriğin özelleştirilmesine karşı yıllarca mücadele ettik; biz olduğu gibi özelleştirmelere karşıyız sonuçta ama elektrikte hep şu dendi: “Ya, hizmet kalitesi artacak.” Özelleştirmeyi niye yapıyorsunuz dediğimizde “Hizmet kalitesi artacak çünkü buralar arpalık olmuştur.” denilmişti, şimdi başka türlü bir arpalık hâline geldi ve hizmet kalitesi artmadı. Mesela benim hiç gitmediğim meskenime 500 lira elektrik parası gelmiş, tek bir kör lambanın yanmadığı bir yer burası; akıllara zarar, milyonlar geliyor insanlara. Yani bir hizmet kalitesinden bahsetmek mümkün değil. Bunların kâğıt üstünde karşılıklı olarak varılan mutabakat sonucunda denetlenmesi ve cezai işlem uygulanması söz konusu iken mesela DEDAŞ gibi orada derebeyliğini ilan etmiş firmalara tüketici hakları lehinde herhangi bir şey yaptırmak da mümkün değil çünkü orası biliyorsunuz, sarayın prenslerinden birisinin ya da bir ekibin. Yani yıllardır bölgede DEDAŞ'ın yaptığı zulmü anlatsak buradan Fizan'a yol olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Ürünler yandı, hayvanlar susuzluktan telef oldu, hasta olanlar tedavi olamadı ve buna benzer birçok şey daha.

Mesela burada, sonuçta evet, bu, enerji piyasalarının meselesidir, esas olarak oranın uhdesinde olan bir şeydir ama yani “tüketici hakları” deniyorsa vatandaşın en fazla canının yandığı meselelerden bir tanesi olan, belki de en başında gelen bu konuya bir şey söylemesi gerekiyordu bu teklifin; ne yazık ki orada da böyle bir şey yok. Aslında şöyle bir şey var arkadaşlar: Yani üreticinin garantide olmadığı yerde tüketicinin de garantide olması mümkün değil. Tarımdan bahsedilebilecek çok fazla şey var ama Komisyon diyecek ki “Onlar bizim görev alanımızın içerisinde değil.” Yani Rusya'dan gelen, Ukrayna'dan gelen yağ bando mızıkayla karşılayacak hâletiruhiyeye kaptırmışız kendimizi, ondan sonra tüketici haklarından bahsediyoruz. Biraz daha detaylı düşünmekte fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde yer alan “değiştirilmiş” ibaresinin “yeniden düzenlenmiş” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Enez Kaplan

Zeki Hakan Sıdalı

Konya

Tekirdağ

Mersin

Orhan Çakırlar

Ümit Beyaz

Edirne

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ OSMAN BOYRAZ (İstanbul) –Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Tüketici Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre 9 temel tüketici hakkı bulunmaktadır, bunlar 9 başlıkta toplanmıştır. Temel ihtiyaçların karşılanması hakkı, sağlık ve güvenlik hakkı, bilgi edinme hakkı, eğitime hakkı, zararların giderilmesi hakkı, ekonomik çıkarların korunması hakkı, seçme hakkı, temsil edilme, örgütlenme, sesini duyurma hakkı ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı. Ülkemizin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Evrensel Tüketici Hakları'ndan büyük bölümü, maalesef, bugün ülkemizde ya uygulanmamaktadır ya da ihlal edilmektedir. Siyasi iktidarın yanlış ekonomik politikaları nedeniyle tüketiciler bugün en temel asgari ihtiyaçlarını bile karşılayamaz duruma gelmişlerdir. Oysa her tüketicinin temel ihtiyacını karşılama ve talep etme hakkına sahipliği vardır. Vatandaşlarımızın karnını doyurmak için ucuz gıdaya yöneldiği görülmektedir. Ne yediğini bilmiyor vatandaşlarımız, sahte, taklit, tağşiş ve merdiven altı gıda ürünleri maalesef vatandaşlarımızın sofrasını süslemeye devam ediyor. Denetimler ne yazık ki hâlâ yetersiz. Oysa sağlık ve güvenlik hakkına göre satışı sunulan her türlü mal ya da hizmetin tüketicinin sağlığına zarar vermesinin engellenmesi gerekiyor. Tüketicinin sağlığıyla oynayanlara karşı defalarca bu kürsüden dile getirmemize rağmen gerekli düzenlemeler maalesef iktidar tarafından yapılmamıştır. Denetim yetersizliklerinden her yerde merdiven altı üretimin artmasına maalesef yol verilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birkaç hafta sonra mübarek ramazan ayı geliyor. Bu ekonomik krizde vatandaşımız ramazan ayında sofrasına kırmızı et koyabilecek mi? İftar ve sahurunu nasıl yapacak? Bu konu kimsenin derdi mi acaba? Sayın Cumhurbaşkanımız bir yandan “Türkiye şahlanıyor, ekonomi şahlanıyor, ihracat patladı, büyüme çatladı.” diye övüne övüne gidiyor, gidiyor da şimdi ramazan ayı geldi, yine gidecek gariban sofralarına kurulacak, fakir fukaranın sofrasına kurulacak ve diyecek ki: “Bak, biz fakirin fukaranın sofrasındayız.” İnşallah bu defa onu yapmaz. Türk lirası pul oldu, ocaklar söndü, tencereler kaynamaz oldu, çarşı pazar alev alev yanıyor. İşte, Türkiye'nin şu anda yaşadığı tabloyu özetleyen durum. İktidar olarak, yakında, kırmızı et alamayan vatandaşlar için “Kırmızı et zararlı, özellikle kalp damar hastalığı yapabilir; aman ha, sakın yemeyin.” diye mutlaka bir açıklamanız olacaktır çünkü daha önce bunları çok yaptınız, bu tip şeyleri çok yaptınız. Yaparsanız yine şaşmayız çünkü sizler Hükümet olarak, hatalarımızı düzeltmek yerine her hataya bir kulp takmayı alışkanlık hâline getirdiniz, devlet yönetimini böyle yapar oldunuz.

Değerli milletvekilleri, bu arada, Konya Cihanbeyli’de bir sıkıntı var, bunu da bu vesileyle ifade etmek isterim. Konya ili Cihanbeyli ilçesinde Cihanbeyli Belediyesinin 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 18’inci maddesiyle yapmış olduğu uygulamaya göre, arazi ve arsa düzenlemelerinin asli amacı inşaata elverişli imar parseli üretmek olmasına rağmen Cihanbeyli Belediyesi, vatandaşın elindeki taşınmazları kanunun verdiği imkânlardan kurnazlıkla faydalanarak kendisine kazandırmaktadır. Cihanbeyli Belediyesi, imar planına dayanarak yapmış olduğu düzenlemeyle, vatandaşları, ortaklık payı kesintileri sonucu elde etmiş olduğu payları satmak istemesi ve vatandaşların bu satış işlemine yanaşmamasını takiben sulh hukuk mahkemesinde ortaklığın giderilmesi davası açma tehdidi altında bırakmakta, imar planının amacını gözler önüne sermektedir. Davaya konu olan taşınmaz, temelinde mülkiyet hakkını ilgilendirmektedir. Herkes mülkiyet hakkı edinme ve kanuni sınırlama haricinde dilediği gibi tasarrufta bulunma hakkına sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Bu hak keyfiliğe varacak derecede her ne sebeple olursa olsun kısıtlanamaz. Cihanbeyli’de akıl almaz işlere imza atılıyor –tabiri caizse- vatandaşın malına el koyup sonra yine vatandaşa fahiş fiyatla kendi arsaları, kendi malları satılıyor. Cihanbeyli Belediyesinin bu süreçte ecrimisil davalarında mahkemelere baskı yaptığı iddiaları artık şehirde her gün konuşuluyor. Belediyenin avukatlarının davalara cübbesiz girdikleri bile artık Cihanbeyli gerçeğinin ne hâllere geldiğini gösteriyor. Vatandaşlar korkutulmuş, vatandaşlar âdeta bir zorba ve soygun düzeniyle karşı karşıya. Cihanbeyli’nin Ahırığüzel, Yeşilöz ve Karşıyaka Mahallelerinde yapılan bu haksız uygulamalar maalesef diğer mahallelerde sırayla devam etmek üzeredir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Buradan siyasi iktidara sesleniyorum: Hak, hukuk tanımayan, halka âdeta zulmeden Cihanbeyli Belediye Başkanını durdurunuz. Cihanbeyli halkı sahipsiz değildir.

Buradan bir kere daha ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinde geçen “değiştirilmiş ve” ibaresinin “değiştirilerek” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Çetin Osman Budak

Tacettin Bayır

Kocaeli

Antalya

İzmir

Ali Şeker

Tekin Bingöl

Müzeyyen Şevkin

İstanbul

Ankara

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurunuz Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

1'inci madde, borcu gecikmeye düşen tüketiciye kolaylık sağlıyor, taksitli satış sözleşmelerinde borcun gecikmeye düşmesi hâlinde tüketicinin kalan borcunun tümünün ödenmesinin talep edilmesi için kalan borç yerine, sözleşmede yer alan toplam bedelin dikkate alınmasını sağlıyor. Olumlu bir madde olmakla birlikte Türkiye'de ekonomideki yönetim biçiminin tüketici nezdinde artık iflas ettiğini de belirtmemiz gerekiyor. Neden iflas etmiş, şimdi ona bir göz atalım.

Vatandaşın neden borçlandığını göz önüne almayan, hayat pahalılığının ayyuka çıkmasına seyirci kalan bir iktidarla karşı karşıyayız. Ülkenin yeniden yapılanması, ekonomik olarak düzlüğe çıkması için vatandaşın evine bir lokma ekmek, bir kilogram et götürebilmesinin önü açılmıyor; peki, ne yapılıyor? Milletimiz borçlandırılıyor, milletimiz bir lokma ekmeğe muhtaç ediliyor, milletimiz her geçen gün daha çok fakirleştiriliyor. Cebinde 5 kuruşu kalmayan vatandaşımız benzin kuyruklarına, ekme kuyruklarına, yağ kuyruklarına, şeker kuyruklarına ve 1 kilogram et kuyruğuna mahkûm ediliyor. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü yüzde 48'lik zammı “Uzun kuyruklar oluşuyordu, o nedenle zam yaptık.” diye yaptığı akla ziyan bir açıklamayla izah etmeye çalışıyor ne yazık ki.

Arkadaşlar, evet, çok şükür sonunda bu hâle getirdiniz ülkeyi. Et kuyrukları bunlar, et kuyruğu.

Baktığınız zaman, Et ve Süt Kurumunun mağaza satış fiyatlarında sığır kıyımına 56 liradan 83 liraya, sığır pirzola 103 liradan 152 liraya, sığır bonfile 154 liradan 228 liraya çıkarılmış durumda. Vatandaş zaten gramla et alıyordu; kamu yararına hizmet etmesi gereken Et ve Süt Kurumu, sağ olsun, kuyrukları bitirmek üzere yüzde 48'lik zamlarla iyice et alamaz hâle getirdi. İnsanlar kuyruklarda gözyaşı döküyor, televizyonlarda izliyoruz.

Evet, milletimiz borçlandırılıyor. İnsanlar ne yazık ki... Baktığımızda, resmî verilere göre, TÜİK verilerine göre Türkiye'de günde 34 liradan az geliri olan 12 milyon 267 bin kişi var arkadaşlar, 34 lira günlük geliri olan. Yine, Türkiye'nin en yoksulları: Günde 15 lirayla geçinen 4 milyon 157 bin kişi var arkadaşlar. 15 lira, tahayyül edebiliyor musunuz, günde 15 lira alan? Sürekli yoksulluk içinde olanlar 11 milyon 216 bin 601 kişi. Siz, tüketiciyle ilgili yasa mı çıkarıyorsunuz arkadaşlar? Tüketiciyi tükettiniz, tükettiniz; milletin tüketecek hâli mi kaldı Allah aşkına? Ekonomiyi tükettiniz, milleti bitirdiniz. Millet icra dosyalarıyla baş başa kaldı. Uçan kuşa borçlandırılıyorsunuz, sonra çıkıp “Tüketicinin borçlarına dönük kolaylık sağladık.” diye burada bizlere maalesef hikâye anlatıyorsunuz.

Sayın hükümet edenler, milletimiz, gençlerimiz, öğretmenlerimiz, sağlıkçılarımız işsizlikten, yoksulluktan tükendi, haberiniz var mı? Güya faiz indirdiniz, “Politika, tabela faizini yüzde 14'e indirdik” dediniz; peki, tüketici kredilerinden haberiniz var mı? Haberiniz yoksa ben söyleyeyim, tüketici kredileri yüzde 30'lara dayandı arkadaşlar, bunu da bilin istedim.

1 Ocak-18 Mart tarihleri arasında icra ve iflas dairelerine 2 milyon 290 bin yeni dosya geldi, icra dairelerinde derdest olan dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 265 bin adet artarak 18 Mart itibarıyla 23 milyon 524 bine çıktı. Bir avuç saray oligarkından başka herkes borçlu ne yazık ki. Vatandaşın sadece bankalara olan kredi kartı ve tüketici kredi borçları 1 trilyon 52 milyar liraya ulaştı. Varlık yönetim şirketlerine devredilenlerle birlikte takipteki borçlar 58 milyar lirayı buluyor. Vatandaşın vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları 200 milyon lira daha artarak toplam 27,6 milyar düzeyine çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Hazinesinin en son yaptığı -yıllık faizi yüzde 8,63'e yükselen dış borçlanmada olduğu gibi çok yüksek reel faizler ödemedi dışarıdan borçlanmakta zorlanan Türkiye ekonomisinde gelecek on iki aylık dönemde ödenmesi gereken dış borç miktarı 171,6 milyar dolardan 174 milyar dolara çıktı. Kim ödeyecek bu borçları arkadaşlar? Bir avuç tefeciye tüm muslukları açıyorsunuz ama faturayı 84 milyona çıkarıyorsunuz; ayıptır, yazıktır, günahıdır! Türkiye'nin kaynaklarını kimsenin bu kadar hovardaca yok etmeye hakkı yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Gün gelir, devran döner; millet bunun hesabını sorar. 84 milyon 1'den büyüktür. Yoksulun ahı elbette bir gün sizi devirecek diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde yer alan “değiştirilmiş ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “taksidi veya’ ibaresinden sonra gelen” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Salih Cora

Ahmet Özdemir

Çanakkale

Trabzon

Kahramanmaraş

Necip Nasır

Yaşar Kırkpınar

İzmir

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle metinden çıkarılacak ibarenin kanun tekniği açısından açık bir biçimde belirtilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen “bu madde” ibaresinin “işbu madde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kadim Durmaz

Müzeyyen Şevkin

Kocaeli

Tokat

Adana

Çetin Osman Budak

Tacettin Bayır

Cengiz Gökçel

Antalya

İzmir

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Cengiz Gökçel.

Buyurunuz Sayın Gökçel. (CHP sıralarından alkışlar)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni konuşuyoruz. Tüketicinin korunması sadece hukuki olarak bazı hakların olması anlamına gelmiyor. Zaten bu teklif akaryakıt krizine, enerji krizine, hatta gıda krizine çare olmuyor. Bu teklif, AKP'nin yirmi yıldır yaptığı gibi dostlar alışverişte görsün teklifi.

Değerli arkadaşlar, tüketicinin korunması bir yandan da vatandaşların sağlıklı ve yeterli gıdaya erişmesini de kapsar. Bizim de taraf olduğumuz Tüketici Hakları Evrensel Beyannamesi, temel ihtiyaçların karşılanması hakkından bahseder; bu teklifte bunu göremiyoruz. Ülkemizde insanlar temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyor.

Türkiye gıda enflasyonunda dünyada 7'nci sırada. İnsanlarımız artık, evine, tenceresinde kaynatacak gıdayı bile alamıyor. Bakın, Et ve Süt Kurumu et fiyatlarında yüzde 48 zam yaptı. Genel Müdür makamını işgal eden kişi utanmadan çıkmış “Bizim fiyatlar çok düşüktü, çok uzun kuyruklar oluşuyordu, bu nedenle biz fiyatı artırdık.” diyor. Siz artık, vatandaşın yoksulluğuyla alay eder hâle geldiniz. 1 kilo kıyma 100 liraya dayandı; ayçiçeği, markette bulunamıyor; tavuk, yumurta alamaz oldu insanlar; millet çocuğuna süt içiremiyor; asgari ücretlinin, emeklinin bunları alması mümkün değil. İnsanlarımızın temel gıda ihtiyaçlarını karşılaması için önce üretimimizi artırmamız gerekiyor, çiftçilerin ahırına hayvanlarını bağlayabilmesi gerekiyor, kümesinde tavukları olması gerekiyor, toprağını ekip biçmesi gerekiyor, tarlasını ekip biçmesi için gübre alması gerekiyor ama maalesef gübre çok pahalı. Kimyevi gübrenin temel ham maddelerinden biri doğal gaz. Gübre üretimi için kullanılan doğal gaz miktarı toplam doğal gaz ihtiyacımızın yüzde 1,5'una denk geliyor yani toplam kullanılan doğal gazın yüzde 1,5'u. İşletmeler eğer ucuz doğal gaz kullanırsa gübreyi ucuz üretecek ve çiftçiye ucuz fiyatla gübre verecek. Burada çiftçinin ucuz gübre alabilmesi için mutlaka doğal gaz fiyatlarının gübre üreticisine indirimli kullanılması gerekiyor. Alın size öneri, buyurun.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Öyle öneri mi olur ya, fabrika o. Anlamıyorum.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Anlayın.

Değerli arkadaşlar, doğal gaz, azotlu gübre kullanımı için gerekli olan bir ham madde ve toplam ihtiyacımızın yüzde 1,5'u gübre sektöründe kullanılıyor dolayısıyla siz yüzde 1,5 doğal gazı gübre üreticilerine ucuz kullanırsanız gübre ucuzlar, ben bunu iddia ediyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Gübre kullanım oranını artırırsak ülkenin 81 ilinde yetişen buğdaya, arpaya muhtaç kalmayız. Hâlbuki bu bitkilerin üretimini artırırsak hayvan yeminde sıkıntı kalmayacak, yem fiyatları ucuzlayacak, hem çiftçi kazanacak hem hayvan varlığını artıracak. AKP yirmi yılda ülkemizi öyle bir hâle getirdi ki süt sığırları, süt veren koyunlar kesime gidiyor. Bu benim canımı acıtıyor, bilmiyorum sizler ne düşünüyorsunuz? Gerçi sizlerin umuru değil, sizin için her şey toz pembe.

Vatandaş yoksulluğa mahkûm edeceksin, sonra gelip tüketicinin korunmasından bahsedeceksin. Kimi kandırıyorsunuz? Bizim önce vatandaşlarımızı AKP'den korumamız lazım, AKP'den. Bunu da başaracağız. (CHP sıralarından alkışlar)

AKP'nin çiftçiye bitirme politikası sonucunda vatandaşlarımız buğdaya, ete, tavuğa, ekmeğe, yağa muhtaç kaldı. Hayvanları yeme muhtaç bıraktınız, yeme. Hayvanlar yem yiyemiyor, yem yiyemedikleri için hayvanlar kesime gidiyor. Çiftçinin borcunu 230 milyar liraya çıkardınız, yabancı çiftçiye siz ihya

ettiniz. Aynı üretim sezonu içerisinde, AKP, bizim çiftçimizden 2.250 liraya aldığı buğdayı yabancı çiftçiden 6.750 liraya aldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, daha konuşulacak çok şey var. Çiftçi gübre, zirai ilaç kullanamıyor diyoruz, bunu defalarca tekrarladık. Eğer siz, çiftçiye gübreyi, ilacı kullanırsanız, tohumu ucuza verirsiniz, ucuza kullanmasını sağlarsanız çiftçi üretime de devam eder, ülkemizde gıdayla ilgili sıkıntı kalmaz, emekliler, dar gelirli, bütün fakir fukara bundan fayda görür. Biz, üretimin artması noktasında bazı önerilerimizi dikkate almadığımız için bu üretim artmıyor diyoruz.

Değerli arkadaşlar, burada aslında söylenecek çok şey var. Ben sadece şunu söyleyip konuşmamı bitireceğim: Eğer 81 ilimizin ve bütün yerleşim birimlerimizin, köylerimizin hepsinde buğday ve arpa üretilabiliyorsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Başkanım, selamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – ...ayçiçeği üretilabiliyorsa, yağlı tohumlar üretilabiliyorsa ve bu kadar üretim çeşitliliğinin olacağı bir ülkede biz bu ürünlere muhtaç bırakılıyorsa bu sizin uyguladığınız yanlış tarım politikası nedeniyle. Gelin, dostane bir el uzatıyoruz size, arkadaşlar, burada bir planlama yaparak Toprak Mahsulleri Ofisini devreye alın; ekim ayında, daha tarlaya tohum atılmadan çiftçinin kullanacağı gübreyi ve fiyatını belirleyin. Toprak Mahsulleri Ofisi o ürünlerin ekildiği anda fiyatlarını açıklasın, bir referans fiyatı oluştursun, çiftçi sadece üretime odaklansın, sadece üretim yapsın ki bugün Rusya'dan gelecek yağ gemilerine alkış tutmayalım diyorum, yüce Meclisi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle 6502 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasına eklenen cümlede "erken ödenmesi hâlinde" ibaresinin "erken ödenmesi durumunda" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Özyürek

Muharrem Varlı

Nevin Taşlıçay

Sivas

Adana

Ankara

Ümit Yılmaz

Ayşe Sibel Ersoy

Düzce

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Sivas Milletvekili Sayın Ahmet Özyürek.

Buyurunuz Sayın Özyürek.

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dünya genelinde satış tekniklerinde yaşanan değişime ve gelişmelere ek olarak firmaların giderek daha kurumsal hâle gelmeleri ve büyük firmaların sayısında yaşanan artışlar “tüketicinin korunması” kavramının önemini artırmıştır. Tüketicinin korunması konusunun dinamik yapısı yanında gerek ülkemizde gerekse dünya ticaret hayatında yaşanan değişimlerin hızı ve boyutu dikkate alındığında mevcut 6502 sayılı Kanun’umuzda değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, tüketicileri korumaya yönelik tedbirlerin artırılması, hak arama yollarında kolaylaştırmanın sağlanması, tüketicilerin bilgilendirilmesi hususuna verilen ağırlığın artırılması ve ceza sisteminin yeniden düzenlenmesi amacını taşımaktadır. Tüketici uyumsuzluklarının adil, basit, hızlı ve mümkün olan en az masrafla çözüme kavuşturulması amacıyla tüketici hakem heyetleri kurulmuştur. Tüketici hakem heyetlerinin kolay erişilebilir olması yanında, verimli ve etkili çalışmalarının sağlanması büyük önem arz etmektedir. Kanun teklifinde tüketici hakem heyetlerinin verimli ve etkin çalışmalarının sağlanması hususunda yapılan düzenlemelerle amaçlanan faydaların sağlanabileceğine inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, Sivas’ımızın kenevir ekimine izin verilen illerimiz arasında yer alması, şehrimiz için önemli olan TÜDEMSAŞ’ın tamamen kaldırılmaması için hemşehrilerimizin taleplerini her zaman dile getirdik. Sivas’ımızla ilgili bir diğer talebimiz de 6’ncı bölge teşviklerinden faydalanması üzerinedir. Aralık ayında “Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki İller” başlıklı listeye Sivas Demirağ Organize Sanayi Bölgesi’nde gerçekleştirilecek imalat sanayisi yatırımları eklenmiştir. Bu gelişmeler Sivas’ımız için oldukça sevindiricidir. Öncelikle, bu hususta, Sayın Cumhurbaşkanımıza, Cumhurbaşkanımız’ın milletvekillerine ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Ancak, listede bulunan diğer şehirlerde cazibe merkezi yatırımları tüm şehri kapsarken Sivas’ımız için sadece, Demirağ Organize Sanayi Bölgesi’yle sınırlı tutulmuştur. Bu durum, Sivas 1. Organize Sanayi Bölgesi açısından bazı sorunlara yol açacaktır. 1. Organize Sanayi Bölgemizde 2021 yılı verilerine göre toplamda 270 firma, 12 bin çalışan bulunmaktadır. Organize sanayi bölgeleri arasındaki teşvik farkları 1. Organize Sanayi Bölgesi’nde bulunan firmaların olumsuz etkilenmesine, rekabet gücü zayıflayan firmaların küçülmeye ya da kapanmaya gitmesine sebep olabilecektir. Öyle ki karar sonrasında bölgedeki firmaların faaliyetlerini Demirağ Organize Sanayi Bölgesi’ne taşımalarının yollarını aramaktadırlar. Sivas’ımızda uzun yıllardır hizmet veren 1. Organize Sanayi Bölgesi’nin atıl duruma düşme tehlikesi, çeşitli sektörlerde faaliyetlerin aksamasına ve üretim zincirlerinde kopmalara sebep olacaktır. Bu sebeple sanayicilerimizin, çalışanlarımızın ve tüm Sivaslı hemşehrilerimizin Sayın Cumhurbaşkanımızdan ve Sayın Bakanımızdan isteği, Sivas’ımızdaki her iki organize sanayi bölgesinin de Cazibe Merkezleri Programı kapsamına alınmasıdır. Böylelikle değinmiş olduğum sorunların önüne geçilebilecek ve Sivas’ın gerek üretimde ve ihracatta gerekse de istihdam yönünden ülke ekonomisine olan katkısı artacaktır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sürücü

Züleyha Gülüm

Kemal Peköz

Şanlıurfa

İstanbul

Adana

Rıdvan Turan

İmam Taşçier

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Mersin

Diyarbakır

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Fahrettin Yokuş

Zeki Hakan Sıdalı

Orhan Çakırlar

Konya

Mersin

Edirne

Ümit Beyaz

Şenol Sunat

Enez Kaplan

İstanbul

Ankara

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay'ın.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; bir tarafta para ve deneyim bakımından güçlü, iktidara yakın şirketler var, karmaşık ürün ve hizmetleri piyasaya sürüyorlar; öte taraftan, tüketicinin bu mal ve hizmetler konusunda yeterli bilgiye sahip olması mümkün değil. İhtiyaçları nedeniyle bağımlı kimseler olarak teknoloji ve üretimin ulaştığı baş döndürücü hız nedeniyle halkımız, çoğu zaman, satın aldığı malın ya da hizmetin kalitesi hakkında bilgi sahibi dahi olamıyor. Şartlardan doğan tehlikelerin ve zararların bilinme imkânı mümkün olmuyor. Sağlıklı bir iradeyle karar verecek durumda olunmaması, halkımızın şirketler, tekeller, piyasa karşısında zarara uğramasına, sömürülmesine neden oluyor. Bireyler ve tekeller, bireyler ve şirketler, bireyler ve girişimciler, hatta, şöyle de söyleyebiliriz, yurttaş ve hükümetler tarafları oluşturuyor. Taraflar arasında korkunç bir eşitsizlik var, dengesizlik var ve teknoloji gelişip karmaşıklaştıkça bu fark daha da açılıyor ve uyuşmazlıklar oluşuyor. O zaman, devreye, kamu yararına duruma müdahil olacak güçlü mekanizmaların girmesi gerekiyor ancak uyuşmazlıklarda başvuru hukuk normları gelişmelerin çok gerisinde, demokratik, katılımcı, şeffaf bir yapıda da olamıyor. Türkiye'de tüketicinin korunması mevzuatı uluslararası hukuk alanındaki gelişimin, hızın gerisinde kalıyor, ayak uyduramama gibi bir sorun var ve bunun da faturasını halkımız ödüyor. Ancak sorun sadece gelişen teknolojiye, değişen dünyaya ayak uyduramamaktan kaynaklanmıyor, aynı zamanda toplum yararını, kamu çıkarını temel politika olarak görmeyen siyasi anlayıştan besleniyor. Halkın çıkarlarını korumak yerine halkı gelir kaynağı olarak görmek, halkı müşteri olarak görmek en büyük günahı oluşturuyor, ranta, kâra, sömürüye dayalı politik kararların terk edilmemesi durumunda yasalar da fayda vermiyor.

Dolaysız vergileri düşünelim yani hükümetlerin yaptıklarına bakalım. Dolaysız vergi gelir ve servete göre alınan vergi, dolaylı vergi de örneğin harcamalar üzerinden alınan vergi değil mi? Yol, su, elektrik olarak bize dönecek olan vergiler. Bu vergilerin nasıl harcandığına baktığımız zaman, servetten vergi alınmazken yurttaşlar ücretlerini alırken cebine girmeden vergisini ödüyor. İşçiler, emekçiler ya da işsizler ödedikleri KDV, ÖTV gibi vergileri çifte vergi şeklinde ödemiş oluyorlar, şirketler ise ÖTV ve

KDV'yi gidere atıp bu vergileri ödemedikleri gibi, bir de şirketler vergi muafiyetlerinden yararlanıyor, teşvikler alıyor. Buna göre, en büyük tüketici hakkı ihlali vergi sisteminden kaynaklanıyor. Üstelik halkın yol, su, elektrik, hizmet almak için devlete ödediği vergiler geçilmeyen köprülere, uçulmayan havalimanlarına, uçan saraylara, yüzen saraylara, şatafata, savurganlığa gidiyor. Yani balık baştan kokuyor.

Türkiye ağır ekonomik bir buhran içindeyken önce şunu söyleyelim: Bir kere, şu zamları geri alın. Toplam vergi gelirleri içindeki bu dolaylı vergileri, yüzde 75 dolaylı vergi payını kaldırım. “Bu projeler için cebimizden tek kuruş bile çıkmadı.” şeklinde gayriciddi açıklamalardan, aydınlatıcı olmayan açıklamalardan vazgeçin; uygulamalardan da vazgeçin. Otoyol, HES, köprüler, havalimanları, özelleştirmeler aracılığıyla yer üstündeki kaynakları, varlıklarımızı tüketen şirketlerden; iktidarların koruması altında yer altı kaynaklarını yağmalayan, doğayı, çevreyi tahrip eden şirketlerden, onların uygulamalarından da vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Son cümlem...

BAŞKAN – Buyurunuz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Ne şirketlerin ne iktidarların, kimsenin, hiçbir gücün Türkiye halklarının bugününe de geleceğine de ipotek koymaya hakkı yok diyoruz; yaşanacak bir ülkeyi bu düzeni değiştirerek hep birlikte kuracağız.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Ankara Milletvekili Sayın Şenol Sunat'ın.

Buyurunuz Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım, yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Evet, kredi tahsis ücreti gibi masrafların iade zorunluluğu yokken bu değişiklikle tüketici lehine iade hakkını doğuran bir madde olduğu için bu maddeye olumlu bir madde olarak bakıyorsunuz. Sayın Milletvekilleri, tüketicinin hakları evrensel insan haklarındandır; Anayasa'mızın 172 maddesinde “Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder.” diyor. Evet, bu Hükümet, belki 8 kere Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'unda değişiklik yapmış olmasına rağmen, bu son gelişen, özellikle teknolojinin gelişmesiyle birlikte değişiklik yapılması gereken konular maalesef bu kanuna girmemiştir. Bugün de, getirilen bu teklifin yeterli olmadığını ve önerilerimizi hatiplerimiz çok açık bir şekilde ifade etmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, tüketiciler de üreticiler de Türkiye'de kan ağlıyor. İçinde bulunduğumuz ekonomik buhranda sizler kabul etmeseniz de her fırsatta bu durumun üzerine örtmek için kendinize hayali bir düşman yaratmaya çalışsanız da milletimizin alım gücü günden güne düşüyor. Borç içinde yaşayan insanımız fahiş faturalarla boğuşurken, içinizden birileri çıkıp hâlâ “Ekonomiyi kurtardık.” diyor.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Bankalar Birliği verilerine göre, geçtiğimiz yıl yani 2021 yılında kredi kartı borcundan dolayı 611 bin kişi, bireysel kredi borcundan dolayı ise 1 milyon 182 bin kişi yasal takibe düşmüştür. Bakın, daha iki gün önce Et ve Süt Kurumu kırmızı ete yüzde 48 zam yaptı. Ramazan ayının gelmesine çok az kaldı sayın milletvekilleri. Milletimizin en önemli besin kaynaklarından biri olan kırmızı ete gelen zammın serbest piyasaya yansımasının ise daha ne kadar ağır olacağını düşünmenizi istiyorum. Geçtiğimiz hafta Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Nebati “Faiz

ve kur odağında, sığ bir alanda sıkışan Türkiye ekonomisini kurtardık.” dedi. Sayın Nebati’nin hangi ülkenin Maliye Bakanlığını icra ettiğini sormak istiyorum. Kimin ekonomisini kurtardık Sayın Nebati, aldıkları ihalelerle semiren yandaş şirketlerin ekonomisini mi kurtardınız? Kimin ekonomisi kurtuldu, 5 maaşla sizlere harikalar diyarını anlatan danışmanlarınızın ekonomisini mi düzelttiniz? Hangi ülkede yaşıyorsunuz Sayın Nebati? Bürokrasiyi arkanızdaki Cumhurbaşkanının gücüyle alaşağı edeceğinizi söylediğiniz, mevzuatı kafanıza göre değiştirebileceğiniz ülke neresi? Bu millete yaşattıklarınız yetmiyormuş gibi, yüz yıllık Türkiye Cumhuriyeti’nin itibarını da kendi çıkarlarınız doğrultusunda hiçe sayıyorsunuz. Birilerine şirinlik yapmak için Türkiye Cumhuriyeti devletinin ruhuna zarar veriyorsunuz.

Kıymetli iktidar milletvekilleri, milletin kapısını çalıyor musunuz? Marketlerdeki temel gıda ürünlerinin fiyatlarından haberiniz var mı? Vatandaş enflasyon canavarına göz göre göre ezdirdiğinizin farkında mısınız? “Yarın evime ne götüreceğim?” diyen babalardan, “Çocuğuma ne pişireceğim?” diyen annelerden hiç mi haberiniz yok? Dükkânına gelen faturaları nasıl ödeyeceğini düşünen esnafa hiç görüşüyor musunuz? Hiç sanmıyorum sayın milletvekilleri. Ama bakın, gerçek sokakta; sizin için çok kıymetli olduğunu bildiğimiz konfor alanlarınızdan çıkarak bir de sesleri artık çılgın olanlara kulak verseniz çok daha iyi olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Atanamayan öğretmenlerin, atanmayı bekleyen okul öncesi öğretmenlerinin, matematik ve edebiyat öğretmenlerinin, engelli öğretmenlerin, mülakatlarda haksızca elenenlerin, okullarıyla ilişkisi kesilip af bekleyen ön lisans, lisans, yüksek lisans öğrencilerinin seslerini ne zaman duyacaksınız? Giderayak, bu ülkede genç olmanın ne kadar tatlı ve güzel olduğundan bahsedecek kadar milletin aklıyla alay etmeyi göze almışsınız. Sizin genç işsizliğinden, iş bulamadıkları için evlerinde oturup anne-babalarından harçlık bekleyen üniversite mezunlarından haberiniz var mı? Artık az kaldı sayın milletvekilleri, bu ucube sistemin değişmesine, Türk milletinin refaha, zenginliğe ve huzura ermesine çok az kaldı. Yirmi yıllık AKP iktidarı ve beraberinde getirdiği bu sistem, inşallah, çok yakın zamanda sona eriyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 3’üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinde geçen “yer alan” ibaresinin “bulunan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sürücü

Kemal Peköz

Züleyha Gülüm

Şanlıurfa

Adana

İstanbul

İmam Taşçer

Erdal Aydemir

Rıdvan Turan

Diyarbakır

Bingöl

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Kemal Peköz.

Buyurunuz Sayın Peköz. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 3’üncü maddesi üzerine söz aldım.

Tüketiciyi korumaktan söz ediyoruz, tüketiciyi korumanın sadece yasalarla mümkün olmadığını öncelikle söylemek istiyorum. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bir açıklama yaptı on gün kadar önce ve bazı rakamlar verdi, o rakamlardan önce bir söz etmek istiyorum, sonra da onlarla ilgili açıklamalar yapmak istiyorum. 5 milyon 903 bin haneye sosyal yardım yapılmış, 11 milyon 396 bin haneye gıda yardımı yapılmış, 9 milyon 482 bin kişinin genel sağlık sigortası borcuna katkıda bulunulmuş, 41 bin 965 öğrenciye yardım yapılmış, yine 30 bin 363 bakımsız haneye de katkıda bulunulmuş. Şimdi bu rakamları gördüğümüz zaman, normalde “Aa, ne güzel olmuş.” demek belki gerekir ama hiçbir ülkede bu kadar yoksulluğun olduğu bir yer söz konusu olamaz. Yani 5 milyona sosyal yardım, 11 milyona gıda yardımı dediğimiz zaman 16 milyon; her ailede sadece dörder kişi olduğunu varsayarsanız 65 milyon civarında insanın yoksullukla baş başa kaldığını ifade etmiş oluruz. Dolayısıyla bana göre tüketiciyi korumanın üç yolu var: Birincisi, gelir dağılımında adaleti sağlamak. İkincisi, yeterli üretimde bulunmak ve bu yeterli üretimde insanların ihtiyaçlarını giderebilecekleri düzeyde fiyatlarla karşılaşmasını sağlamak. Üçüncüsü de yasalar yoluyla alım sırasında uğradıkları haksızlıkları gidermek.

Şimdi, üretimden söz ettiğimiz zaman da tabii, önce tarım üretimi söz konusu oluyor. 2022 bütçesi görüşülürken dolar 9 liraydı, sadece garanti ödemeleri için 42 milyar lira ayrılmıştı. Şimdiki dolar kuruna bakarsanız dolayısıyla 67 milyar lira ayrılmış olacak ama 500 binin üzerindeki çiftçiye 25 milyar lira ayrılmıştı, oysa ki ödenmesi gereken, yapılması gereken ödeme yasa gereği 78 milyar civarındaydı. Her yıl çiftçilerin tarım alanından, çiftçilikten, çiftçilik yapmaktan çekildiği, tarımda çalışan nüfusun gitgide yaşlandığı ve gençlerin tarımı terk ettiği bir yerde tarım üretiminden ve de çoğu üretimi artırmaktan söz etmek mümkün değil.

Yine, TÜİK rakamlarına göre üretimde nasıl yer almışız 2021 yılında? Bir önceki yıla göre oranlarını okumak istiyorum: Yazılı olarak okuyorum doğrudan bir eksik rakam söylememek için. Buğday üretimi yüzde 13,9 oranında azalmış ve 17,7 milyon ton olarak gerçekleşmiş. Arpa üretimi 30,7 oranında azalmış, çavdar üretimi 32,4 oranında azalmış, yulaf üretimi 12,2 oranında azalmış, mısır üretimi 3,8 oranında artmış, nohut üretimi 24,6 oranında azalmış, kuru fasulye 9,1 oranında artmış, kırmızı mercimek 30,6 oranında azalmış, yumru bitkilerden patates yüzde 2 oranında azalmış, tütün üretimi de yine 7,7 oranında azalmış, şeker pancarında ise üretim yüzde 20,7 oranında azalmış. Şimdi bu rakamlara baktığımız zaman insanların gıda alabilmeleri, yaşamlarını temin edebilmeleri mümkün gözüküyor. Siz ne kadar yasa çıkartırsanız çıkartın ne kadar yasal düzenleme yaparsanız yapın insanların gıdaya ulaşamadığı bir yerde tüketiciyi korumaktan söz etmek mümkün olmaz. Sadece gıdayla ilgili değil tabii, diğer ihtiyaçlar için de aynı şekilde; işte enerji üretimi için, elektrik için, doğal gaz için de aynı şeyleri sırasıyla söylemek mümkün. Dolayısıyla eğer tüketiciyi gerçekten korumak istiyorsanız öncelikle tarım alanındaki üretimin artırılması için bir çaba içerisinde olmak ve üreticiyi desteklemek lazım. Girdi fiyatlarının bu kadar yüksek olduğu bir yerde, girdi fiyatlarının her gün katlanarak devam ettiği bir yerde insanların tarım alanlarından yavaş yavaş çekilmesi çok normal karşılanabilir belki ama bu, ülkenin geleceğine... Dolayısıyla da önümüzdeki dönemde daha fazla sıkıntı yaşayacağımızı, tüketicinin korunmasının da yasal düzenlemelerle hiçbir şekilde gerçekleştirilmesinin

mümkün olmadığını hep beraber görüyoruz. Dolayısıyla bunlara dikkat etmemiz gerekiyor ve bunlardan, şimdiki uygulamalardan vazgeçip tarım alanında olsun, diğer üretim alanlarında olsun insanların üretim yapabilir duruma gelmesinin yolunu açmalıyız diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Zeki Hakan Sıdalı

Ümit Beyaz

Konya

Mersin

İstanbul

Enez Kaplan

Orhan Çakırlar

Tekirdağ

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Edirne Milletvekili Sayın Orhan Çakırlar.

Buyurunuz Sayın Çakırlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğiyle yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarında hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış Tüketici Güven Endeksi şubat ayında bir önceki aya göre yüzde 2,8 oranında azalmıştır. Ocak ayında 73,2 olan endeks, şubat ayında 71,2 olmuştur, geçen yılın şubat ayına göre yüzde 10 oranında düşüş göstermiştir. Peki, bunun sebepleri nelerdir? Tüketici Güven Endeksi'nin düşüklüğü Tüketici Koruma Kanunu'nun bir eksikliğinden mi kaynaklanmaktadır, yoksa Tüketici Güven Endeksi'nin azalmasının sebebi halkımızın tasarruf etmek istemesi midir? Eğer halkımız tasarruf etmek istiyorsa bu durum durduk yere mi ortaya çıkmıştır? Bu sorunun cevabını yüce milletimizin takdirine bırakıyorum.

Değerli milletvekilleri, iktidarımızın izlemiş olduğu istikrarsız ekonomi politikaları tüketici kavramını altüst etmiştir. Ranta ve betona dayalı ekonomi politikanız üretimi akamete uğratmıştır. İktidarımızın ithalatı kayıran politikası milletimizi üretmekten alıkoymaktadır. Bunun yanında, paramızın döviz karşısında her geçen gün erimesi fiyat artışlarına sebep olmaktadır. Yapılan maaş iyileştirmeleri günü kurtarmaya yetmediği gibi, yapılan zamlar tüketiciyi alım gücünden mahrum bırakmıştır.

Değerli milletvekilleri, bir ülkenin kalkınabilmesi üretimden geçer; bu sebeple, ithalatçı politikalarından vazgeçip üretim odaklı politikalar izlememiz gerekir. Küreselleşen dünya üreten ülkelerin üretmeyen ülkeleri kendine bağlı kıldığı bir yer hâline gelmiştir. Ancak, kibiriniz sadece sizi değil bütün milleti bumerang gibi vurmıştır. Dün, çiftçiye "Al ananı, git." dediniz, şimdi Rusya'dan gemi beklemek zorunda kaldınız. Şimdi, aynı kibirle doktorlarımıza "Varsın gitsinler." diyorsunuz. Peki, bu kibirle isterseniz övündüğünüz şehir hastanelerinde ortopedisyen yerine kırık çıkıkçı mı bulacaksınız

ya da genel cerrah yerine üfürükçü mü bulacaksınız? Türk hekimlerine güveni olmayan, bu onurlu mesleğe ötenazi uygulamaktadır. Bu gaflete düşenlere cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Beni Türk hekimlerine emanet edin." sözünü hatırlatmak isterim.

Değerli milletvekilleri, akaryakıt zamları her geçen gün durmak bilmeden ve sürekli olarak artmakta sadece yeni yıldan itibaren benzine yüzde 50, motorine yüzde 65 civarında zam yapılmıştır. Bu fahiş fiyat artışları, doğrudan ulaşım sektörünü etkilemiş, insanların en temel hürriyeti olan seyahat hürriyetine ket vurmuştur. Hiç kimse fırlayan akaryakıt fiyatlarının faturasını dünyada artan petrol fiyatlarına bağlamaya çalışmasın. 2008 yılında 150 dolara dayanan Brent petrol fiyatları döneminde dahi vatandaş, akaryakıtı 3 liraya alabiliyordu ve bugün, Brent petrol 100 dolar civarındayken akaryakıt fiyatları 18-20 lira civarında seyrediyor. Bunun sebebi, sadece sizin ekonomi bilmez politikanızın sonucu Türk lirasının pul olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte gıda güvenliği krizi ülkemizde tekrar vuku bulmuştur. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, gıda ve yem fiyatlarının yüzde 8 ile yüzde 22 arasında artış sağlayacağına dikkat çekmiştir. Bu sebeple, yanlış planlanan tarım politikalarının önüne geçerek çiftçimizin, hayvancımızın sorunlarına eğilmek, tarımsal üretimi artıracak adımları ivedilikle atmak gerekir. Ayçiçeği ekim sezonunun başladığı bugünlerde, yüzde 25 oranında azalan buğday ekim alanlarında girdi maliyetlerini azaltarak ve destekleri artırarak ayçiçeği ekimi teşvik edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN ÇAKIRLAR (Devamla) - Bu zenginliği Afrika'da aramaya gerek yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde geçen "şeklinde" ibaresinin "olarak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kadim Durmaz

Müzeyyen Şevkin

Kocaeli

Tokat

Adana

Tacettin Bayır

İsmail Atakan Ünver

Çetin Osman Budak

İzmir

Karaman

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Karaman Milletvekili Sayın İsmail Atakan Ünver.

Buyurunuz Sayın Ünver. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz bu kanun teklifi tüketicinin güncel sorunlarına çözüm üretmemektedir; yaşadığı gıda krizi, enerji ve akaryakıt krizi, fahiş zamların yarattığı hayat pahalılığı, yoksulluk ve yoksunluk sorunlarına çare üretmemektedir. Ekonomi yanıyor, millet kavruluyor, milletin Meclisinin gündemi

böyle mi olmalıydı? Aslında sizden beklediğimiz şeyin biraz fazla olduğunun farkındayım. Zira, sizin elinizde de fazla bir şey yok. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde sizlerin fonksiyonu “Kaldır.” “İndir.”den ibaret. Anlaşılan, halkın ekonomik sorunları da pek ilginizi çekmiyor, durum da zaten hepimizin gözleri önünde. Hükümetin de pek ilgisini çektiğini zannetmiyorum. Zira, üye sayısıyla övünen AK PARTİ, ne hikmetse, ekonomi tahsili yapmış bir Hazine ve Maliye Bakanı bulamıyor. Erdoğan, her atamasında olduğu gibi, bu Bakanlığa atama yaparken de liyakati değil sadakati esas alıyor. Ondan sonra, vatandaşlar olarak bizler, bakanların abuk sabuk sözlerine ve politikalarına tahammül etmek zorunda kalırken sizler de “Başka adam yok muydu?” serzenişlerine muhatap oluyorsunuz. Mesela “Gözlerime bakar mısınız? Ne görüyorsunuz? Ekonomi gözlerdeki ışıltıdır, ekonomi rakam demek değildir, siz benim enerjimi görmelisiniz, enerjimi hissetmelisiniz.” diyen, yabancı yatırımcıya “Bir problem mi yaşadınız? Rahat olun, bürokrasiyi alaşağı ederiz. Arkamızda Cumhurbaşkanımız var, rahat olun, mevzuatı da değiştiririz.” diyen bir bakanı, zamlar altında ezilmiş vatandaş karşısında savunmak zor olsa gerek. Muhterem ekonomiden o kadar uzakta ki yabancı yatırımcıya vadettiği durum, zaten Türkiye’de yıllardır var olduğu için yabancı yatırımcının Türkiye’ye yatırım yapmadığını bile kavrayamamış.

Şimdi, Nebati Bey’in “Kurtardık.” dediği ışıltılı ekonomisine kısaca bakalım: Son bir yılda tarımsal ÜFE yüzde 68; ekme, un, bulgur, makarna fiyatları yüzde 94; et, balık fiyatları yüzde 54; süt ve süt ürünleri ile yumurta fiyatları yüzde 55; yağ fiyatları yüzde 62; meyve fiyatları yüzde 150; sebze fiyatları yüzde 241; bakliyat fiyatları yüzde 78; diğer gıda fiyatları ortalama yüzde 49 zamlanmış, resmî rakamlara göre. Bitmiş mi? Hayır, bitmemiş. Benzinde artış yüzde 200’e yaklaşırken motorinde yüzde 250’ye yaklaşmış, elektriğe ve doğal gazla yapılan zamlarla vatandaşın enerji faturası 2’ye katlanmış. Aslında, ekonomiyi düşürdüğünüz durumu anlatmak için bu kadar uğraşmaya gerek yok, Bakan Nebati’nin son sözlerine kulak versek yeter. Nebati Bey “Dolar kuru için 20, 25, 30 TL olacak diyorlar. Niye olsun? TL zaten zayıf durumda, gideceği yer yok, vatandaş rahat olsun.” demiş. Bence, Nebati Bey TL’nin tarihin en dip seviyesinde olduğu itirafıyla ilk defa doğru söylüyor. İşte, biz de aylardır bunu söylüyoruz “AK PARTİ TL’yi tarihinin en dip seviyelerine düşürdü.” diyoruz. Ekonomi bu durumdayken AK PARTİ’nin ekonomi yönetimi muhtemeldir ki yeni planlarını devreye alacak. Muhtemel planlara bakacak olursak, A planı yok, B planı yok, C planı yok; utanmak yok, hesap vermek yok, istifa etmek yok. Aslında, AK PARTİ’nin ekonomide tek bir planı var; o da şapkadan tavşan çıkarmak. Ekonominin durumunu Hazine ve Maliye Bakanı üzerinden anlattım ama ekonominin bu hâlinin esas sorumlusunun kim olduğunu herkes biliyor. Ekonominin bugünkü hâlinde, seçim meydanlarında “Ekonominin sorumlusu benim, ben. 24 Haziranda bu kardeşinize verin yetkiyi, ondan sonra faizle, şununla, bununla nasıl uğraşılır göreceksiniz. Ahdim olsun ki faizler, enflasyon ve cari açık düşecek. Biz ekonominin kitabını yazdık.” diyen kişi sorumludur. Ekonominin tek sorumlusunun yazdığı sözde kitaba baktığımızda ise kitabın “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” cümlesiyle başladığını görüyoruz ve anlıyoruz ki yazar kitabı tersten yazmış. O zaman bize işin düzünü bakmak düşer, aslında sebep ne, sonuç ne?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, eğitimsizlik sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetim sebep, baskı ve otoriteleşme sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, adaletsizlik sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, hukuk tanımazlık sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, yoksulluk sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, yokluk sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, ekme kuyrukları sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep,

yağ kuyrukları sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, enflasyon sonuçtur. MHP destekli Erdoğan tek adam yönetimi sebep, devletin yüksek faizle borçlanması sonuçtur.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Takıldı, takıldı.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – Dolayısıyla enflasyon sebep, faiz sonuçtur; anlayanlar anlamayanlara anlatsın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 4'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleeri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde geçen "hariç" ibaresinin "hariç olmak üzere" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kadim Durmaz

Müzeyyen Şevkin

Kocaeli

Tokat

Adana

Tacetin Bayır

Çetin Osman Budak

Barış Karadeniz

İzmir

Antalya

Sinop

Abdurrahman Tutdere

Adıyaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Sinop Milletvekili Sayın Barış Karadeniz.

Buyurun Sayın Karadeniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Divan Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de "tüketici" deyince, tabii, birçok kesim akla geliyor ama ben Türkiye'de balık tüketenlerden bahsedeceğim biraz, daha doğrusu tüketemediklerinden. Az önce arkadaşım dedi, sebep-sonuç ilişkisi. Türkiye'de şu anda zor bir süreç geçiyor, evet ama balıkçılarımız o kadar mağdur ki... Bunu defalarca kürsüden dile getirdim, siz anlayana kadar, dinleyene kadar çok kez daha anlatacağım.

1 Temmuz Kabotaj Bayramı'nda, Sayın Genel Başkanımız, Samsun'dan, Atatürk'ün Samsun'a çıktığı iskeleden bizi uğurladı. Bir balıkçı teknesiyle, Hopa'dan başladık bütün limanlara girerek Türkiye'deki balıkçılarımızı, sektörü, paydaş sektörleri, fakültelerimizi ve enstitülerimizi gezdik, iki gün önce Hatay Samandağ'da turumuzu sonlandırdık. Türkiye'de girmedüğimiz balıkçı limanı kalmadı ama gördük ki mutlu olan bir kişi yok. Gene dinlemiyorsunuz, dinleyene kadar anlatacağım. Şu anda Türkiye'de balıkçılık bitme noktasına geldi, kontak kapattılar. Mazot fiyatlarının yarın 1 TL daha

artması öngörülüyor. Bu fiyatlarla balıkçının denize çıkma şansı yok. Maalesef -“balıkçı” deyince aklınıza ne geliyor bilmiyorum ama- balıkçımızın meslek tanımı bile yok. Anlatıyoruz, balıkçılarımıza ilk başta meslek tanımı yapalım, daha sonra sosyal güvenlik haklarını yeniden gözden geçirelim. Olmazsa, bundan bir sene sonra, önümüzdeki sezonda balıkçı artık denize çıkamayacak, her gittiğimiz yerde artık isyan ediyorlar. Bakın, daha limanlar konusunda başaramamışız. Balıkçıların barınaklarını elinden almaya çalışıyorsunuz. Limanı olmayan bir sürü kent var. Sakarya Karasu’da limanı olmadığı için teknesi batan -7 kişinin öldüğü- balıkçılar var, aynıysa Samandağ’da var, Asi Nehri’nin denize döktüğü yerde. Birçok şey de bunları yaşıyoruz ama siz bunu hâlen görmekten imtina...

Pardon özür dilerim. Moralim bozulduğu için artık bazı şeyleri de zor anlatmaya başladım. (CHP sıralarından alkışlar)

Balıkçının sesi olmaya çalışıyoruz, dinlemiyorsunuz. Şu anda da dinlemiyorsunuz ya! Yazık, gerçekten yazık!

“Balıkçıya destek verelim.” diyorsunuz. 1.250TL destek verdiniz kıyı balıkçısına. 1.250 TL’yle 2 kova boya bile alamıyor balıkçı. Ağ fiyatları artmış, maliyetler artmış. Kuşadası’nda, bir toplantıda balıkçı İbrahim Ağabey vardı, “Evime ekmek götürmüyorum, çocuğum aç.” diye gözlerinden yaş geldi. Rica ediyorum, Sayın AK PARTİ Grubu dinlemiyor, MHP’ye rica ediyorum. Şu balıkçılara ses verin ya! Dinleyin, limanlara gidin. Bir dinleyin bakalım ne anlatıyorlar size. Balıkçı şu anda Türkiye’de ceza makinesi gibi, yaptıkları işler tamamen cezaya dönüştürülüyor. Balıkçının elinden avlak sahalarını aldınız, demirleme alanı... Fabrikaları daha önce koydunuz, balıkçının av yapacağı yerleri şu anda fabrikalara sattınız, limanları da peşkeş çekiyorsunuz. Yazık, yazık.

Daha konuşacak çok şey var. “Denizcilik ve su ürünleri” deyince sadece balıkçılık akla gelmesin; bundan beslenen, bundan Türkiye’yi besleyen birçok -60’a yakın- sektör var, bunlar da yakında beyaz bayrakları çekecekler.

Şimdi, Samandağ’da bir balıkçımız “Abi, artık tekneme binemiyorum; bindiğim zaman gözümden yaş geliyor çünkü kantağını açamıyorum.” dedi. 5 litre, 3 litre mazota ihtiyacı olan insanlar var.

Daha konuşulacak inanın o kadar çok şey var ki büyük balıkçıdan, kıyı balıkçısından tutun endüstriyel balıkçısına kadar, üreticiye kadar, üreticinin yem fiyatına kadar. Burcu Hanım az önce bahsetti, yem fiyatları pahalı, enerji maliyetleri pahalı; sektörde mutlu olan bir insan yok. Bu insanların büyük bir çoğunluğu da sizlere destek verdi, bunu da biliyoruz. Gidip oralarda siyaset yapmıyoruz, sorunları dinliyoruz, çözüm önerilerini alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Karadeniz.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Ama görüyorum ki sizin bu ilgisizliğiniz, bu alakasızlığınız onları da yıldırılmış. Ben sizin adınıza da onlara üzüldüm biliyor musunuz?

Sayın MHP Grubu, sizden rica ediyorum, şu balıkçı limanlarına arkadaşları sokun. Bakın, çok zor durumdalar. Anlatacağımız o kadar teknik şey var ama maalesef anlatamıyoruz. Yapacağınız iş -7 tane bakanlık şu anda denizi yönetiyor- kurun balıkçılık ve denizcilik üzerine bir bakanlık, nasıl düzelecek bakın. 7 bakanlığın uhdesinde, hepsi de birbiriyle anlaşmıyor. Maalesef bunu da başaracağımız yok.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu belki dördüncü konuşmam ama bu sefer dikkate alacağınızı düşünüyorum, almazsanız Sayın Genel Başkanımıza bir sefer daha buradan teşekkür ediyorum iktidarımızda kuracağımız denizcilik ve balıkçılık bakanlığı için.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde geçen "şekilde" ibaresinin "biçimde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sürücü	Kemal Peköz	Züleyha Gülüm
Şanlıurfa	Adana	İstanbul
Oya Ersoy	İmam Taşçier	Rıdvan Turan
İstanbul	Diyarbakır	Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, İstanbul Milletvekili Sayın Oya Ersoy.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, enflasyon almış başını gitmiş, işsizlik öyle bir hâle gelmiş ki artık milyonlarca işsiz iş aramaktan umudunu kesmiş, zamlar her gün üzerimize yağıyor ve her geçen gün bir önceki günümüzü aratıyor. Halk markete, pazara gidemiyor, korkuyor ve en temel yaşamsal ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle geldi. Bu ülkede raflardaki bebek mamalarına, ayçiçeği yağına kilit vuruldu, marketlerde çalışan özel güvenlik görevlileri bu rafların önüne dizildi. Sizin "Cari açık azaldı, ekonomimiz büyüdü." laflarınızın gerçek yaşamdaki karşılığı ne biliyor musunuz? Bunun gerçek yaşamdaki karşılığı, halkın cebindeki delik büyüdü.

Evet TÜRK-İŞ'in verilerine göre şubat ayında açlık sınırı, asgari ücretin 300 lira üzerine çıkarak 4.552 liraya yükseldi, yoksulluk sınırı 15 bin lirayı aştı. Sözde, gıda ürünlerinde KDV'yi yüzde 1'e indirdiniz, hani enflasyona ezdirmeyeceksiniz ya halkı. Sonuç ne oldu? Her bir yurttaşın yediği, içtiği ne varsa hepsine aslında yüzde 100 zam bindirdiniz.

Bakın, KDV oranı yüzde 8 uygulanırken 2 Ocak 2022'de 5 litre ayçiçeği yağı 105 lira. Burada, devletin aldığı vergi ne? 8,4 lira. Gelelim 22 Mart 2022, KDV oranı yüzde 1 uygulanırken 5 litre ayçiçeği yağı 219 lira. Aldığınız vergi ne? 21,9 lira. "İndirdim." dediğiniz şey aslında tam bir bindirme. Buna ihtiyacınız var, vergileri indiremezsiniz çünkü siz halktan alıp zengine, şirketlerinize verdiğiniz bir sistem kurdunuz ve bu sistemin işlemesi için her attığımız adımdan vergi alır hâle geldiniz.

Evet, dışa bağımlı tarım politikalarınız sonucunda çiftçinin toplam borcu 210 milyar liraya ulaştı. Mazota, tohuma, gübreye gelen zamlarla çiftçi artık tarlasını ekemiyor, traktörünü satıyor, ürettiği sütü sokağa döküyor. Tarım ülkesi olan Türkiye'yi, tarım ithal eden ülke durumuna getirdiniz ve halkı savaş dönemlerindeki gibi kuyruklara soktunuz. Et ve Süt Kurumu Başkanınız çıktı, kuyruklar azalsın diye zam yaptığını söylüyor; gerçekten utanma sıkılma yok. O kuyruktaki insanlar, o uzun kuyruklara giren insanlar evindeki çocuklara et götürebilmek için, gramla et alabilmek için o kuyruklarda saatlerce bekliyor. Sizin yaptığınız, o çocukların önünden eti almak.

Evet, işsizlik sayısını 8,5 milyona çıkardınız, ülkeyi yabancı şirketlerin ucuz iş gücü cenneti hâline getirdiniz. Çıkmış, Ekonomiden Sorumlu Bakanınız Nebati -yine utanma yok- "Bir problem yaşadığınızda bize hemen ulaşırsınız. Bürokrasiyi alaşağı ederiz, arkamızda Cumhurbaşkanımız var,

mevzuatı değiştiririz.” diyor. Yani diyor ki “Bakın burada kelepircilik, kelepircilik memleket var, gel yağmala, gel sömür; ne hukuk, ne kural, ne kaide hiçbir şeye gerek yok. Sendikal hakları da tamamen sıfırlıyoruz biz ve önünüze ne engel çıkarsa Cumhurbaşkanımız var, bir gece yarısı kararnameyle o engelleri kaldırırız.” Ha, bu davete Amazon -vergi kaçakçısı, emek hırsız, sendika düşmanı Amazon- icabet etmiş ve ülkemize üs kuracakmış. Nerede? Tuzla’da. Bir kez daha uyarıyoruz buradan: Evet, bu ülkede sömürü varsa direniş de var. Gebze’de, o Tuzla’nın yanında Gebze Farplasta DİSK’e bağlı BİRLEŞİK METAL-İŞ, LASTİK-İŞ ve LİMTER-İŞ’te örgütlendiği için işten atılan; Çerkezköy PAS South Fabrikasında PETROL-İŞ Sendikasına üye olduğu için işten atılan; Çorlu’da Lila Kâğıt Fabrikasında yine SELÜLOZ-İŞ Sendikasına üye olduğu için işten atılan işçiler fabrika önlerinde sendikal hakları için, insanca bir yaşam için direniyorlar. Direniş varsa başarı da vardır. Biz mutlaka kazanacağız.

Ve halk, tarihte eşi görülmemiş bir yoksullaşma tehdidi altındayken bir tarafta da ciddi zenginleşme var, bu zenginliğin kaynağı demin de dedim: “İşçinin alın terinden, halkın cebinden çıkan, çalınan kazanılanlardır.” Ve en büyük soygun da kur korumalı mevduattadır. Dolar garantili faiz sistemine para yatıranlar yattığı yerde, hiçbir emek harcamadan üç ayda net yüzde 27,5 faiz elde etti ve ödenen faizin yıllık karşılığı yüzde 110, yıllık bileşik faizi ise yüzde 164’tür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

OYA ERSOY (Devamla) – Soygun burada bitiyor mu? Bitmiyor. O, yap-işlet-devretlerle yaptığımız geçiş garantili otoyollar, köprüler, tüneller, yolcu garantili havalimanları; işte, bunların hepsiyle şirketleriniz kârlarına kâr katarken halkın sırtına döviz üzerinden on yıllarca ödenecek yüzlerce milyar dolar borç yüklediniz ve en son elektrik zamlarıyla da o 5’li çeteye halkın cebinden bir hortum bağladınız. Bu da yetmiyormuş gibi 10 elektrik şirketine kamudan, halkın vergilerinden 14,4 milyar lira ödediniz.

Ekonomik krizin yükünden halkı kurtarmak mümkün müdür? Evet, mümkündür. Öncelikle krizin sebebi ortadan kaldırılacak, saray rejimine son verilecek, neoliberal politikalara son verilecek yani yağma, talan ve sömürü politikalarına son verilecek ve bütün halktan o aldıklarınız, çaldıklarınız halka iade edilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı).

OYA ERSOY (Devamla) – Başta eğitim, sağlık, barınma olmak üzere kamulaştırılacak ve ülkedeki kapitülasyonlar kaldırılacak. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “değiştirilmiş” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş	Zeki Hakan Sıdalı	Enez Kaplan
Konya	Mersin	Tekirdağ
Orhan Çakırlar	İmam Hüseyin Filiz	Ümit Beyaz
Edirne	Gaziantep	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili Sayın İmam Hüseyin Filiz.

Buyurunuz Sayın Filiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesiyle ilgili olarak İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle tüketicinin açık talebi olmaksızın kredi bağlantılı sigorta yapılamayacağı, tüketicinin istediği sigorta şirketinden sağladığı teminatın kredi veren tarafından kabul edilmesi gerektiği ve kredi sözleşmesinde krediyle ilgili olanlar hariç yan ürün ve hizmetlerin satın alınmasının şarta bağlanamayacağı teklif edilmektedir. Bu maddeye olumlu baktığımızı belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, zengini daha zenginleştiren, fakiri kuru ekmeğe muhtaç hâle getiren mevcut ekonomik yapı içinde her gün gelen zamlar, artan enflasyon, hayat pahalılığı ve geçim sıkıntısının yarattığı sosyal problemler sebebiyle intiharların yaşandığı günümüzde, tüketicilerin binbir fedakârlıkla tasarruf ettikleri birikimlerini aldatılmadan harcamalarını sağlamak bakımından tüketicilerin daha fazla korunması gereği apaçık ortadadır. Bu bakımdan, önerilen değişiklikleri önemli bulmaktayız.

Değerli milletvekilleri, tüketicilerin yaptığı harcamalarda alışveriş yaptığı kişi ya da kurumların haksızlıklarına uğramaları, aldatılmaları; farklı fakat birbiriyle ilişkili 2 faktörden kaynaklanmaktadır. Birincisi, değerlerin erozyona uğradığı ahlak sorunudur. Açıklamak için Doğan Cüceloğlu'ndan bir anekdot sunmak istiyorum. Doğan Cüceloğlu bir seminerinde yere bir parça ekmeğe koymuş ve “Bu ekmeğe basacak birisi var mı?” diye sormuş, hiç ses çıkmamış tabii. “Sahneye gelip bu ekmeğe parçasına basana 100 dolar vereceğim.” diye devam etmiş, salonda yine çıt yok. Fiyatı artırıp 5 bin dolara kadar getirmiş, bu sırada salonda bulunanlardan birisi “Hocam, istersen 500 bin dolar ver, yine bize o ekmeği çiğnetemezsin, boşuna uğraşma.” demiş; Doğan Cüceloğlu da “İşte, değerler eğitimi budur.” diye noktayı koymuş. “Para vererek ekmeğe çiğnetebileceğiniz insan sayısı yok denecek kadar azken bedavaya yalan söyleyen, insanları aldatan, riyakâr, dedikodu yapan, yetim hakkı yiyen insanların bu kadar çok olması biraz garip değil mi? Acaba yalan söyleme, aldatma, sahtecilik konularında bu kadar hassas olamaz mıydık? Yere düşen ekmeği çiğnememek için duyduğumuz hassasiyet bazı değerlerimiz çiğnenirken niçin kendini göstermiyor acaba?” diye ekliyor Cüceloğlu.

Değerli milletvekilleri, değerler öğretilmez ise bu sonuçlar normaldir ancak erozyonun kişisel olduğu kadar kurumsal olduğunu da ifade etmeliyim. Yönetimlerin, yıllardan beri yaptıkları işlemlerde, bilerek ve isteyerek yandaşlığı, usulsüzlüğü esas almaları değerler erozyonunda önemli bir etkindir ve erozyon yirmi yıldan beri sistematik bir şekilde kurumlara yayılarak devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, tüketicinin korunmasıyla ilgili ikinci konu ise yanlış ekonomi politikalarıyla paranın alım gücünün azaltılması yani vatandaşın enflasyona ezdirilmesidir. TÜİK'in yumuşatılmış verilerinde bile enflasyon yüzde 55 ve birçok üründe fiyat artışları yüzde 200'lere varmışken Hazine ve Maliye Bakanı “Hiç kimseyi enflasyona ezdirmedik, bundan sonra da ezdirmeyeceğiz.” diyor. Bir süre sonra enflasyonu fark ediyor ki “Şu anda enflasyonun baskısı altındayız, halledeceğiz.” diyor. Önceki gün Şanlıurfa'da “Enflasyonla ilgili bir sıkıntımız var, aşılıyor, aşacağız.” diyor. Hem “Ezdirmedik.” diyor hem de “Enflasyon baskısı altındayız.” diyor. Sayın Bakanın bundan sonra ne diyeceğini gözlerine

baksak da tahmin edemeyiz. Bu arada, Sayın Nebati Bakan yabancı yatırımcılara da garanti verdi. “Bir problem mi yaşadınız? Rahat olun, bize hemen ulaşırsınız, bürokrasiyi alaşağı ederiz; arkamızda Cumhurbaşkanımız var, rahat olun, mevzuatı da değiştiririz.” dedi. Bunlar devlet anlayışımızı altüst eden sözlerdir. Bu devlet, aşiret devleti değildir Nebati Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Siz öyle düşünseniz de bu devletin şahıs devleti olmadığını; kurum ve kuruluşları, yasa ve yönetmelikleri olan, kökü mazide olan bir devlet olduğunu hatırlatmamız lazım.

Değerli milletvekilleri, milletimiz merak etmesin, İYİ Parti olarak akıllı projelerimizle, liyakatli kadrolarımızla ülkemiz ekonomisini içinde bulunduğu krizden çıkarıp, tüketicilerin haklarını eksiksiz koruyup, kurumları yerli yerine oturtup şeffaf yönetimle ülkemizi huzura, mutluluğa ve refaha biz ulaştırırız, biz hazırız diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 5’inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleeri aykırılık sırasına göre işleme alacağım, ilk önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinde geçen “hariç” ibaresinin “hariç olmak üzere” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Kadim Durmaz	Müzeyyen Şevkin
Kocaeli	Tokat	Adana
Çetin Osman Budak	Tacettin Bayır	Abdurrahman Tutdere
Antalya	İzmir	Adıyaman
	Ömer Fethi Gürer	
	Niğde	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüketicilerle ilgili çıkarılan her kanunu olumlu buluyoruz ancak bunun daha faydalı olabilmesi için muhalefet olarak getirilen önerilerin de değerlendirilmesi gerekir. Adalet ve Kalkınma Partisinin genelde bu tür düzenlemeleri bir iş düzenlemesi gibi geliyor, adı “tüketiciyi koruma” olarak konya da mevcut sistemle ilgili bazı düzenlemeleri içeriyor.

Örneğin, bu kanun teklifi içinde özel servis ve yetkili servislerle ilgili düzenleme yer alıyor. Bu düzenlemede yetkili servislerin lehine olumlu bir gelişme var. Peki, yetkili servislerin vatandaş

ilişkisiyle ilgili bir düzenleme var mı? Yok. Gidiyorsunuz; bakım parası, yedek parça parası, bunun gibi fiyatlarda korkunç artışlar var. Burada tüketiciyi koruyacak bir düzenleme ne yazık ki yer almıyor, orada bir oran da konmuyor.

Yine bu kanunla çıkarabileceğimiz Avrupa’da çoğu ülkede var olan bir düzenleme var, o da nedir? Reklam olayı. Televizyonlardaki reklamlarda özellikle çocukların uyku saatlerinden önce tüketici olarak onları teşvik edecek, obeziteye de yol açan bazı reklamların engellenmesi lazım. Tüketiciyi koruyorsanız ekonominin de bu kadar sorunlu olduğu bir dönemde çocukların izlediği belli bir saatte özellikle gıdaya dönük tüketici reklamlarını öteleyelim. Bunu yapabiliriz. Keza, sentetik tatlandırıcı diye insan sağlığına zararlı bir ürünün 2015 yılından beri ürünlerde kullanılmasına izin veriliyor. Tüketiciyi koruyacaksak şeker pancarı yetmedi NBS’ye yol açtınız, bir de sentetik tatlandırıcı. Bilim insanları bunun kanser yapacağını bas bas bağıyor. Bu yönde tüketiciyi koruyacak bir düzenleme var mı? Yok. NBS’ye ise “Türkiye’de kota koyduk.” deniyor. Yurt dışından NBS’li gelen ürünlere baktığımız zaman esasında NBS’ye sınır konmuş gibi gösterilip özünde yurt dışından gelen ürünlerle onun da yolunun açıldığı görülüyor. İnsan sağlığına zararlı tüketim anlamında çok üründe ülkemizde ne yazık ki sorun var. Telefon açacaksınız, şikâyet edeceksiniz, gelecekle, inceleyecekler, değerlendirecekler. Peki, bunların yurt dışından ithalatında neden gümrükten geçmeden bu kontroller yapılmıyor? Basit bir soru. GDO’lu yemler giriyor Türkiye’ye; bunları Biyogüvenlik Kurulu inceliyor, raporuna bakıyor, Türkiye’ye sokuyor, içeriğine bakma yetkileri yok. GDO’lu yemi yiyen hayvanların insanlar tarafından tüketildiğinde insan sağlığı üzerindeki etkisi ne yazık ki araştırılmıyor, incelenmiyor.

Bakınız, gencecik kızlarımız, çocuklarımız kanserle karşılaşiyor. Tüketilen gıdaların çoğunun olumsuz etkisi insan sağlığını bozuyor. Bu yönde de ne yazık ki düzenlemeler yeterli değil. Yurt dışından ithalat yapanları soruyoruz: Kim bunlar? “Ticari sır.” Ya, öküzü getirenin neresi ticari sır arkadaşlar? Kim bunlar? Yani buradaki ticari amaç ne? Kimler ne kazanıyor? Buna benzer olaylarda ne yazık ki sorunlar devam ediyor.

Depozito diye bir olay var. Gidiyorsunuz, elektrik, doğal gaz, su bağlatıyorsunuz, bir para veriyorsunuz. Yıllar sonra gidiyorsunuz, size aynı parayı aynı miktarda iade ediyorlar. Niye orada “O parada enflasyona endekli bir artış olup tüketiciye öyle verilir.” diye bir düzenleme yapmıyor musunuz? Tüketiciyi koruyacaksanız tüketici bu şekilde korunur.

Keza, OGS’yi kaldırdınız, Hızlı Geçiş Sistemi... PTT’den eğer Hızlı Geçiş Sistemi aldıysanız size bakiyeniz bildirilmiyor ama ne yapılıyor? Doğrudan icra yoluyla geçiş ücretinizin en az 5 katı sizden para tahsil ediliyor. Hani tüketiciyi koruyacaktık? Yaşamın her alanında herkes tüketicidir. Eğer bir kazıklama olayı varsa o bir döngüdür, herkes bir dönemde birbirini kazıklamış oluyor. Onun için Anayasa’nın da gereği devletin düzenleyici olma sorumluluğu var. Siyasi iktidarın bu bağlamda tüketiciyi koruyan ve kollayan düzenlemelerinde geneli kapsayacak uygulamaları da içerecek teklifleri öncelmesi lazım. Muhalefetin getirdiği... Komisyonunda konuşuyorsunuz, “Bunu bunu öneriyoruz.” diyorsunuz, virgül değişmeden buraya geliyor; sonra buraya geldiğinde biz konuşmalar yapıyoruz, yine üzerinde hiçbir değişiklik olmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Üzerinde gene hiçbir değişiklik olmadan, bir bakıyorsunuz, kanun teklifi geçiyor. Aradan bir süre geçiyor, yine birilerinin siparişi üzerine bir düzenleme daha geliyor. Arkadaş, bunu, 84 milyon insanın bu konuda yaşayabileceği olası sorunları içine alan bir düzenlemeyle ele alsak ve o anlamda yapacağımız düzenlemeyle kanunları çıkarsak da hem sık sık benzer konuları gündeme getirmeyerek Meclisin zamanını da doğru kullansak hem de bu konuda mağdur olan kesimlerin sesine kulak versek...

Benim konuşacağım madde, sigortayla ilgili olumlu bir düzenleme ama Türkiye’de geriye de dönük, daha önceden başlayan yığınla kooperatifte, konutta sorunlar var. Bunları bir bütün içinde ele alıp yargıda olan dosyaları da değerlendirip çözmek en doğru yol diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinde geçen “şekilde” ibaresinin “biçimde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sürücü	Kemal Peköz	Abdullah Koç
Şanlıurfa	Adana	Ağrı
Züleyha Gülüm	İmam Taşçier	Rıdvan Turan
İstanbul	Diyarbakır	Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurunuz Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifi Tüketiciyi Koruma Kanunu’nu düzenleyen ve bu konuda çeşitli düzenlemeler getiren bir kanun teklifi. Fakat şunu hemen belirtiyim: Tüketici Türkiye’de her tarafta abluka altında. Dünyası dar edilmiş ve aynı zamanda her tarafı abluka altına alınmış bir kesimden bahsediyoruz. Bakın, biz -bu iktidarın faaliyeti- yoksulu daha da yoksullaştıran bir faaliyetten bahsediyoruz. Tüketiciye yönelik olan bankalardaki krediler 1,60 ile 1,90 arasında değişen faizlerle tüketiciye veriliyor. Tüketiciler için oluşturulan tüketici mahkemeleri resmen bir kâbusa dönüşmüş durumda yani yıllarca sürüyor ve tüketici resmen sürünüyor. Günlük; akaryakıtta zam, ete zam, ekmeğe zam, suya zam, elektriğe zam, sürekli zamlar... Yani Türkiye zam yağmuruyla âdetâ dünya 1’incisi. Yoksul bir ülke, huzurun kalmadığı bir ülkeden bahsediyoruz. Bakın, bu sorunlar, aynı zamanda can yakan sorunlar. Bu iktidarın uygulaması, zengini yoksuldan korumaya dayalı bir sistem. Emekçiye, kadına, çocuğa ve toplumun tamamına düşman bir iktidar. Borçlu olmayan Allah’ın bir kulunu göremezsiniz. Her aile, her fert şu anda borçlu maalesef.

Bunca yoksulluk içerisinde daha da yoksul olan bir ilden bahsedeceğim size; Ağrı ilinden. Bakın, Süleyman Soylu geçen hafta Ağrı’ya geldi. Yerel seçimlerde Soylu ve bakanlar seçim meydanlarında Savcı Sayan’ın emrinde olduğunu söylüyorlardı ve bu şekilde halktan oy talebinde bulundular. Vaatlerinden dolayı Ağrı Belediyesini alan AKP yani Savcı Sayan, Ağrı’yu doğunun yıldızı yapacağımı belirtti ve bu şekilde seçim meydanlarında beyanlarda bulundu. Ağrı’ya doğunun çamurunu getirdi bu Savcı Sayan. Bakın, Ağrı ilinin mevcut olan sokaklarının hâline bakın; çamur deryası. İnsanlar karşıdan karşıya geçemiyor, insanlar karşıdan karşıya geçmek için âdetâ araç ve bot kullanmak zorunda kalıyor. Doğunun yıldızı olabilecek Ağrı ilinden bahsediyoruz. Çevresine bakın, mahallesine bakın ve sokaklarına bakın. Ağrı’da bütün araçların alt aksamları arızalı hâlde, arıza yapıyor ve götürebilecekleri bir sanayi sistemi yok, sanayisi şu anda içler acısı.

Halk yoksul ve yoksul bırakılmış durumda. Ağrı'ya yoksulluk ve acı getirdi bu iktidar; maalesef öyle. Ağrı'nın sokakları bu hâlde. 21'inci yüzyılda bir kentten bahsediyoruz.

Bakın, Savcı Sayan, Ağrı'da yapılan "Nevroz"a dil uzatıyor. Bakın, Ağrı'nın "Nevroz" alanı hıncahınc dolu. İnsanlarımız "Nevroz"larını büyük bir coşkuyla kutladı Ağrı'da. Bakın, bu Ağrı'daki "Nevroz" alanını size gösteriyorum. Ağrı'daki "Nevroz", büyük bir coşkuyla kutlanan bir "Nevroz". Savcı Sayan'a sesleniyorum: Ağrı'daki "Nevroz"a dil uzatacağına Ağrı'daki çukurları tamir et, Ağrı'daki mevcut olan bozuk yolların yapımına zaman ayır. Sen neden Ağrı'nın "Nevroz"una dil uzatıyorsun? Bakanlar senin emrindeydi, onlardan destek iste.

SALİH CORA (Trabzon) – Ekrem Bey cevabı verecek sana.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Sayın Çelebi'nin bu konudaki samimiyetine ben inanıyorum çünkü hizmet yapmak istiyor ama Ağrı'nın mevcut olan durumu da maalesef bu.

550 bin nüfusu olan Ağrı ilinin... Bakın, Osmangazi Köprüsü'ne, Çanakkale Köprüsü'ne, her sabah uyandığında her Ağrılı buraya ödeme yapıyor. Daha doğmamış olan Ağrılı bebekler şu anda borçlu. Fakat Ağrı'dan Hamur'a, Hamur'dan Tutak'a, Tutak'tan Patnos'a gidecek olan bir kara yolunun yapımı tam on yıldır devam ediyor, on yıldır ve yapılmadı. Bütün Ağrılılar buraya para ödüyor, buraya borçlanıyor ve hayalini bile kuramıyorlar. Bu yollar nerede, bu köprüler nerede, bunun hayalini bile kuracak durumda değiller. Ama borçlular ve borç ödüyorlar fakat Ağrı'nın yolları çukur, Ağrı'nın mevcut olan kara yolu maalesef yapılmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Bakın, bu çukurlu yollarla Ağrı yoksullaştı, yoksul bırakıldı. Ağrı ili tarihinde bunca zararı ancak bu sistemde ve bu düzende gördü. Ağrı halkı "Nevroz" alanını şölene çevirdi; seçimde sandığı şölene çevirecek ve Ağrı kendi tarihini ve makûs talihini bu şekilde değiştirecek. Ağrı'nın, Ağrı halkının eliyle seçimde sizler gideceksiniz, Ağrı halkından size bundan sonra 1 oy olmayacak ve oy çıkmayacak.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, benim adımla zikrederek ilimin adıyla birlikte sataşma yaptı, uygun görürseniz cevap vereyim.

BAŞKAN – O bir sataşma değil iltifattı efendim ama ben yerinizden, yine, 60'a göre bir söz veriyorum.

Buyurunuz efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

62.- Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un 320 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Tabii, bana göre Ağrı'nın makûs talihini AK PARTİ değiştirdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, şunu söyleyeyim: Sayın Cumhurbaşkanımızdan, AK PARTİ'den önce Ağrı'da 1 eğitim enstitüsü vardı, bizim yaklaşık olarak 400 öğrencimiz vardı ve onlar da Erzurum'daydı ama 2007'de Ağrı'da İbrahim Çeçen Üniversitesini kurduk, şu anda 15.637 öğrencimiz var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yollardan bahsedin.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bunun yanı sıra, özellikle, Hamur-Tutak-Patnos kara yolunu söylüyor; bakın, 2011’de başladık, geçen sene burada -Abdullah kardeşimiz de biliyor- 204 trilyon lira para ayırdık, bu sene 500 trilyon lira para ayırdık, Allah bir sıkıntı vermezse on birinci aya kadar biz bu duble yolları viyadükleriyle birlikte açıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Bakanlarımız da geldiklerinde şunu söyledik: Evet, “1915Çanakkale” ama aslında “1915” bizim oraya da yakışıyor. Neden dolayı? Ermeni mezaliminden dolayı.

Şunu söyleyeyim: Tabii, bu sene, hamdolsun, bütün Türkiye’de çok güzel kar yağdı, Ağrı’da da kar yağdı, şu anda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelebi, teşekkür ediyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İstirham ediyorum, eğer takdir buyurursanız sevinirim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Elbette ki şu anda Ağrı merkezde sular var ama nasıl? Kar eriyor. Hamdolsun, bu sene kar demek, en büyük sermaye demek, en büyük para demek. Büyük şehirlerimizde su yoktu, Ağrı’ımızda su yoktu, geçen sene Ağrı il merkezi, 7 ilçe, 4 belde dâhil olmak üzere bizim su seviyemiz 10 metreydi 80 metreye çıktı. Şunu da söyleyeyim: Değerli kardeşim, bakın, biz bu sene Valimizle görüştük -paralarını da çıkarayım- 2 tane sondaj aracı alıyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ya bunlar?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Onlar şöyle: Haziran ayına kadar, sizin o su olarak gösterdiğiniz, karımız eriyor; o, paradır, o paraya bizim şükretmemiz lazım, hiçbir sıkıntımız yok. Ağrı ili olarak söylüyorum, bizim şu anda 1.136 kilometre sıcak asfaltımız var. Bakın, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekillerimiz var, bunu gururla söylüyorum. Şu ana kadar Ağrı ilinin yüz ölçümüne baktığımız zaman, hiçbir yerde 1.136 kilometre sıcak asfalt yoktur, takdirlerinize sunuyorum.

Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz gidin Ağrı’da anlatın onları, Ağrı’da halka anlatın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çelebi.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben bunu bir sataşma olarak değerlendiriyorum çünkü söyleminin haricinde bir söylemle Sayın Çelebi cevap verdi, ben sizden söz hakkı istiyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, bu Ağrı muhabbeti artık kuliste devam etsin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sataşma yok.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz.

Buyurunuz Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Benim söylemlerimin haricinde Sayın Çelebi bir söylemde bulundu dolayısıyla bir sataşma söz konusu. Ben kürsüden...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kuliste bir çay içsinler Başkanım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yok ya, sataşma yok ya.

BAŞKAN – Sayın Koç, bir sataşma yok, hizmetleri ikiniz de... Sayın Çelebi hizmetleri konuştu, siz de eksiklikleri konuşunuz ama ilave edeceğiniz...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır, benim Sayın Çelebi'ye dönük bir şeyim yok.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ekrem Bey Ağrı'da yapılanları söyledi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dışarıda çay içsinler beraber.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Eriyen karla ilgili, bunu bir lütuf olarak, bir...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yani kar erimesin mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, dışarıda çay içsinler, konuşsunlar.

BAŞKAN – Efendim...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dışarıda çay içsinler beraber.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Hatta çayı da biz ismarlayalım Başkanım.

BAŞKAN – Zaten kardeşçe konuştular, ben yerinizden bir dakika söz vereyim efendim.

Buyurunuz.

63.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, benim Sayın Çelebi'nin samimiyetine gerçekten bir diyeceğim yok yani çabası da var, bu bir gerçek, ben biliyorum fakat şöyle bir durum var: Bakın, Ağrı'nın sokakları, Ağrı'nın caddeleri bunlar. Maalesef şu anda Ağrı'nın caddeleri çamur altında ve çukur altında. Gerçekten bu iktidar, bu mevcut olan... Savcı Sayan'ın Ağrı Belediye Başkanı olmasından sonra ciddi bir şekilde mağduriyet yaşanıyor Ağrı'da. Bakın, burası resmen gölet yani biz bununla nasıl şükür edeceğiz? Ya böyle bir şey olabilir mi yani biz bununla şükür mü edeceğiz? Şöyle göstereyim ben size.

Dolayısıyla Ağrı gerçekten çok mağdur. Sayın Çelebi'nin... Ben gene de onun çabaları için de bir şey diyemiyorum ama iktidar gerçekten Ağrı'ya çok büyük kötülük etti. Yani bundan sonra Ağrı'dan iktidara oy olmayacak, kesinlikle, evet.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ağrı'yı onlar ağırttı zaten.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Enez Kaplan

Hayrettin Nuhoğlu

Zeki Hakan Sıdali

Tekirdağ

İstanbul

Mersin

Fahrettin Yokuş

Ümit Beyaz

Orhan Çakırlar

Konya

İstanbul

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoğlu.

Buyurunuz Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Ticari faaliyetlerin ve ekonomik sistemin en önemli unsuru tüketicilerdir. Her ne kadar üretici, satıcı ve tüketici sistemin ayaklarını oluştursa da tüketici yoksa üretimden de satıcıdan da söz edilemez. Ne var ki tüketiciyi aldatmaya yönelik sahtekârlıkların önü alınmadığı gibi, yeni metotlarla daha da arttığı görülmektedir. Bu sebeple, tüketiciyi ileri seviyede korumaya yönelik her türlü tedbirin alınması, caydırıcı, ağır müeyyidelerin getirilmesi, tüketicilerin bilgilendirilmesi ve hak arama yollarının kolaylaştırılması mutlaka sağlanmalıdır. Uluslararası Tüketici Hakları Evrensel Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 1985 yılında ilan edilerek "15 Mart Dünya Tüketiciler Günü" olarak kabul edilmiş ve teklifin görüşülmesi iyi bir tesadüf olarak bugünlere denk gelmiştir.

Tüketicilerimizin korunması Anayasa'mızda da yer almaktadır. Dördüncü Kısım'ın İkinci Bölüm'ünde "Ekonomik Hükümler" başlığı altında "Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirleri alır." denilmiştir. Ne var ki, bu doğrultuda bugüne kadar çıkarılan kanunlar yeterli olamamıştır. Getirilmiş olan bu kanun teklifinin de ihtiyaçları tam olarak karşılamaktan uzak olduğunu ifade etmek istiyorum. Son zamanlarda yaşamakta olduğumuz enerji ve akaryakıt krizlerinde tüketicinin haklarına bugünkünden farklı olarak çare bulunmalı, çözüm getirilmelidir. İnternet üzerinden satışlarda; kişisel verilerin korunması, kargo sorunlarının çözümü ve ayıplı ürünlerin iadesi konularında da eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir.

5'inci maddeyle, 6502 sayılı Kanun'un 38'inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Tüketicinin yazılı ve açık talebi olmadan sigorta yaptırılmayacağı, tüketicinin istediği sigorta şirketinden teminat alabileceği ve yan finansal ürün ve hizmet alınması için zorlama yapılamayacağı düzenlemede yer almıştır. Bu düzenlemenin yerinde olduğunu düşünüyoruz. Ne var ki partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilen 27'nci Yasama Döneminde, diğer kanun tekliflerinde olduğu gibi bu teklifte de yasama sürecinin nitelikli bir şekilde işlemediği ana komisyon ve tali komisyon safhalarında görülmüştür. Dünya tüketici haklarına ve Anayasa'mızın hükümlerine uyumun gerektiği gibi sağlanmadığı, dolayısıyla yakında yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulacağı düşüncemi de paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, geçen hafta yapılan açılış törenine kısaca değinmek istiyorum. Bilindiği gibi, ertelenen tören Çanakkale Zaferi'nin 107'nci yıl dönümünde, 18 Mart Cuma günü yapılmıştır. Çanakkale Köprüsü ülkemize ve milletimize hayırlı olsun. Köprü'nün yapılış ve işletmesiyle ilgili teknik ve ekonomik eleştirilerimiz devam edecektir ancak eleştirilerimizi sürekli çarpıtarak projeye karşı çıktığımız algısını yaratmak eleştiri konularını oluşturan yapım bedelinde ve garanti ödemelerinde yapılan büyük soygunu gizlemeye yetmeyecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Burada bir kez daha vurgulamak isterim ki İYİ Parti projelere değil, ranta karşı çıkmaktadır.

Ben şimdi törenle ilgili iki eleştirmiyi dile getirmek istiyorum. Birincisi, köprü açılışından önce Cumhurbaşkanının şehitlerimiz için düzenlenen törende konuşma yaparken sağında ve solunda dekor oluşturan 2 yeniçeriyle ilgili olacaktır. Osmanlı'nın ihtişamlı günlerinde bol ulufe dağıtılan gösterişli Yeniçeri Ocağı, gerileme dönemiyle birlikte devletin başına sürekli bela açan bir kuruma dönüşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Çok sık isyan bayrağı açmak suretiyle başıbozuk bir hâl alan Yeniçeri Ocağı, büyük bedel ödenerek 1826 yılında yani Çanakkale Zaferi’nden doksan yıl önce kapatılmıştır. Çanakkale Zaferi’ni ise modern tarzda yetmiş subaylar komutasında düzenli Osmanlı orduları kazanmıştır. Bu durumda, Cumhurbaşkanının her iki yanında dekor oluşturan yeniçerilerin yerine, zafer kazanan düzenli ordunun temsilcileri olsa daha doğru olmaz mıydı? Bu dekoru hazırlayanlar kimlere, hangi mesajı vermektedir?

Eleştirilerimin ikincisi, aynı gün o büyük zaferin başta TRT olmak üzere televizyon yayınlarında gerektiği gibi yer almamış olmasınadır. Türkiye Cumhuriyeti devletinin bağımsızlık yolunu açan bütün dünyanın kabul ettiği o muhteşem zafer köprü açılış töreniyle gölgelenmek istenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Selamlamak için...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türk milletinin yapılanları çok iyi fark ettiğini ve asla unutmayacağını hatırlatıyor; kaniyla, canıyla zaferi bizlere emanet eden başta Mustafa Kemal Atatürk ve bütün kahramanlarımızı rahmetle, minnetle anıyor; saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri ve alkışlar, CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 6’ncı madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin işlenecek hükmünde yer alan “kırk sekiz” ibaresinin “otuz altı” şeklinde değiştirilmesini ve düzenlemeye aşağıdaki (2) numaralı fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) Ön ödemeli konut satışları kat irtifakına geçmiş bağımsız bölümlerde yapılır. Ön ödemeli konut satış sözleşmeleri damga vergisi ve harca tabi değildir. Noterde düzenlenen satış vaadi sözleşmeleri alıcı veya satıcı tarafından bildirilmesi halinde tapuya şerh edilir. Adi yazılı sözleşme yapılması halinde yüklenici tarafından ertesi iş günü tapuya şerh talebi bildirilmedikçe hiçbir şekilde ön ödeme talep edilemez. Ön ödemeli konut satışı nedeniyle alıcılardan alınan temsil yetkisini haiz vekaletnamelerde projelerde değişiklik yapma yönünde yetkilendirici düzenleme yapılamaz. Ön ödemeli konut satışına ilişkin ticari reklamlar Reklam Kurulunun izni olmadıkça yayınlanamaz.”

Ali Şeker	Tahsin Tarhan	Mehmet Akif Hamzaçebi
İstanbul	Kocaeli	İstanbul
Cengiz Gökçel	Tacettin Bayır	Neslihan Hancıoğlu
Mersin	İzmir	Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Tacettin Bayır.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun Teklifi görüşmelerinin 6'ncı maddesi üzerine söz aldım, bu vesileyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki iktidar mensubu milletvekilleri kanun teklifi konusunda oldukça başarısız. Bunu en son Nükleer Düzenleme Kanunu'nda da yaşadık, bugün de yaşıyoruz. Bir gün öncesinden haberdar olduğumuz kanun tekliflerini STK'lerin, derneklerin, konunun uzmanı kişilerin görüşleri dahi alınmadan Komisyonunda görüşüyoruz. Aslında şu anda da baktığımız zaman, 25 kişilik çalıştığımız Komisyonun -neredeyse- iktidar partisinin 12 milletvekilinden Komisyon sıralarında sadece 1 genç milletvekili arkadaşımız var. Salona baktığım zaman, solanda da Komisyonunda görev alan milletvekillerinden kimse yok. Bu, şu demektir: Bu iktidarın tüketiciyi koruma hakkında çıkaracağı kanuna Adalet ve Kalkınma Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisinin verdiği önem bu kadardır arkadaşlar, bu kadar.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – CHP'nin verdiği önem de bu kadar. Bak, CHP'nin verdiği önem de bu kadar, 15 kişi var; 130 kişiden 15 kişi var. Oraya da bak!

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Bu salonda gözüküyor. Şimdi, konunun uzmanı kimseyle...

Sen sonra cevap verirsin, sen işine bak!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Oraya da bak! 15 kişi var orada da.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Konunun uzmanı kimseye danışmıyoruz, sormuyoruz, görüşünü almıyoruz, önerilerini görmezden geliyoruz; “Ben yaptım, oldu.” anlayışıyla yasalıyor maddeler. Sonra ne mi oluyor? Anayasa Mahkemesi “Dur bakalım, burada bir yanlış var.” diye iptal ediyor. Yani işimizi doğru yapmıyoruz arkadaşlar. Bu salonda bunu niye anlatıyorum, niçin anlatıyorum? Çünkü kaliteli yasa çıkaramıyoruz; zamanımızdan kaybediyoruz, Anayasa Mahkemesini uğraştırıyoruz, bize hizmet eden insanları yoruyoruz, kâğıda zarar veriyoruz, enerjiyi boş yere tüketiyoruz; yeri geliyor geriliyoruz, tartışıyoruz, birbirimizi üzüyoruz. Hâlbuki çok zor değil bir kanun teklifini hazırlarken uzman kişilerden, odalardan, derneklerden, STK'lerden, başka partili vekillerden görüş almak, katkı sunmasını beklemek. Daha sağlıklı bir işleyiş varken neden zoru seçiyoruz? Biz bunu söylemekten bıktık, siz bunları dinlemekten bıkmadınız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin geneliyle ilgili toplum adına tüketiciye atılan her olumlu adıma biz parti olarak varız, hiçbir itirazımız yok. Bu maddelerin toplum yararına olması için elimizden gelen katkıyı da vermek istiyoruz ancak ne yazık ki bazı çıkarılan kanun ya da yönetmelikler uygulamalarla çelişiyor yani uygulama farklı, yasa farklı olabiliyor.

6'ncı maddede “Ön ödemeli konutun sözleşmede taahhüt edilen süre içinde tüketiciye teslim edilmesi zorunludur. Bu süre her hâlükârda sözleşme tarihinden itibaren kırk sekiz ayı geçemez. Kat irtifakının tüketici adına tapu siciline tescil edilmesiyle birlikte devir ve teslim yapılmış sayılır.” deniyor. Biz bu sürenin otuz altı ayı geçmemesini belirttik ve önerge verdik, dedik ki... Tabii, reddedildi önergemiz. Niye karşıyız bu süreye? Onu kısaca anlatayım. Diyelim ki ben kiracıyım, bir ev alacağım, gittim müteahhitle anlaşma yaptım. Müteahhit bana evi yirmi dört ayda teslim edeceğini söyledi, ona

göre gittim bankadan kredi aldım. O anda kiracı olduğum için hem kira ediyorum hem de evimin taksitlerini bankaya ödüyorum. Dolayısıyla müteahhit bana iki yılda bunu teslim etmemesi durumunda, ben hesabımı ona göre yaptığım için hem bankadaki taksitleri ödemeye devam edeceğim hem de kirayı ödemeye devam edeceğim, dolayısıyla mağdur duruma düşeceğim. Bunun bu yüzden uzatılmasını doğru bulmuyorum. Kaldı ki hasbelkader kendim de inşaat sektörünün içinde olduğum için... İnşaat teknolojisinin gerek vinçlerle gerek hazır betonla gerek demir sistemlerinin hızlandırılmasıyla, artık, geçmişte üç yılda yapılan bir apartmanın bugün bir yılda yapıldığını hepimiz biliyoruz. Yani müteahhitler açısından geçilen bu teknolojiyle daha hızlı inşaat yapmak mümkün artık.

Bir başka şey, 70 bin lira ceza konulmuş yani 1 milyonluk da alsanız bir konutu 70 bin lira ceza, 5 milyonluk da alsanız 70 bin lira ceza; bu da adaletli gözüküyor. Ne olabilir? Yıllık ödediğiniz taksit miktarı kadar ya da 1-2 katı olabilir, bunları da önermiştik ama bunlar da ne yazık ki reddedildi. Dolayısıyla “Çayın taşıyla çayın kuşunu vurayım.” diyen uyanık müteahhit hiç elini cebine atmadan, gelen parayla inşaat yapar, zamana yayar, hele hele bir de inşaat birim fiyatlarına göre fiyat farklarını da alıyorsa uzatır da uzatır inşaatı müteahhit; bunu gözden kaçırmayalım arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Sağ olun Sayın Başkan.

Dolayısıyla bu teklifin adı, bu yüzden, Tüketiciyi Koruma Kanunu değil, olsa olsa “müteahhidi koruma kanunu” olur.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “kırk sekiz ayı” ibaresinin “otuz altı ayı” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş
Konya

Zeki Hakan Sıdalı
Mersin

Ümit Beyaz
İstanbul

Enez Kaplan
Tekirdağ

Orhan Çakırlar
Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurunuz Sayın Sıdalı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; maddeyi görünce müteahhitler taahhütlerini neden otuz altı ayda bitiremiyorlar diye düşünmemek elde değil. Sonuçta, dünyada köprüler, yollar, havaalanları çok daha kısa sürede bitiriliyor; evler, siteler neden bitmesin? Sorunun cevabı aslında çok basit. Sizin yönettiğiniz ekonomide hiçbir şey yürümüyor. Bu ekonomik bakışla, değil kırk sekiz ayda, seksen sekiz ayda da bitmez. Aslında maddeyi değil, sizi değiştirmek lazım. Neden mi? Teklifin genel gerekçesinde de yer aldığı gibi, değişen ve gelişen şartlarda tüketici haklarını yasalarla güvence altına alabilmek elbette ki çok önemli zira tüketiciyi kur artışlarına, fiyat istikrarsızlığına, enflasyona ve total krizlere karşı korumak gerekiyor. Peki, bu yapılıyor mu? Maalesef

hayır. Üstelik bir de mütebessim bir ifadeyle “Türk lirası şu anda en zayıf durumunda, gideceği bir yer yok. Vatandaş rahat olsun.” deniliyor. Bir Maliye Bakanının ağzından böyle bir talihsiz ifade nasıl çıkar? Çıkmamalı. Gerçekten Türkiye ekonomisini kurtarmış hâliniz bu mu? Bir de kurtarmasaydınız ne olurdu kim bilir!

TÜİK’in ilk iki ay enflasyonu yüzde 16,45. Bugün sabit gelirlilerin alım gücü geçtiğimiz yılın da gerisinde. Yani asgari ücretin alım gücü tam 601 lira erimiş ve bu sadece iki ayda olmuş. Nihayet hayat pahalılığını kabul edebildiniz. Şaşırdık ama alım gücünün düştüğüne dair bir öz eleştiri bile yaptınız. Millet adına umutlandık. Bu öz eleştiri yapan iktidardan ne beklenir? Kendi yarattığı krize çözüm bulması. Peki, siz çözüm yerine ne söylediniz? İstenilen her ürüne erişimin olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Doğru, ürüne erişiliyor ama fiyatlarına erişilemiyor. Peki, vatandaş ne yapsın? Kemal Sunal’ın “Tokatçı” filmindeki gibi cama ekmek banarak mı erişsin? Bu ifadeler vatandaşın akıyla alay etmekten başka bir şey maalesef değil. Açlık sınırının –utanarak söylüyorum- asgari ücreti geçerek 4.682 lira olduğu, 4 kişilik bir ailenin yalnızca gıda harcamasının 3.130 lira olarak hesaplandığı ekonomik bir ortamda, bu kürsüden defalarca, iktidarın sebep olduğu yüksek enflasyon yüzünden asgari ücretin buhar olup uçacağını söyledik. Yüzde 50 zamlı asgari ücret sadece iki aydır vatandaşlarımızın cebine giriyor ve girdiği gibi de gidiyor. Eskiden, hatırlarsınız “Ay sonunu getiremiyoruz.” denilirdi, artık ücretli çalışanlar ay ortasını bile getiremiyor, eksi bakiyelerle kredi kartlarına taklalar atılarak yaşamaya çalışıyorlar. Maliye Bakanı bir gelsin de şimdi o insanlara “Rahat olun.” desin. “Özellikle yüksek enflasyon dönemlerinde üç ayda bir asgari ücret güncellenmeli.” dedik, hâlen de diyoruz. Son günlerde de konuyu anladınız zannettik ama Sayın Çalışma Bakanı “Asgari ücret tartışmalarını anlamlı bulmuyorum.” dedi, kapıyı da sert bir şekilde kapattı yani asgari ücretliyi bir kez daha kaderine terk etti. Ama vatandaş bu beyanınızı anlamlı buluyor, sandıkta daha da anlamlandırarak, hepimiz bir kerede anlayacaksınız. Vatandaş derin yoksulluk sarmalının içine iten sizler onların “Geçinemiyoruz!” çığlığını anlamsız bularak herkesi yoksullukta eşitleme niyetindediniz, belli. Herkesin açlık sınırının bile altındaki asgari ücretle eşitlendiği maaşları biz kabul etmiyoruz. Yüksek oranda asgari ücret asgari ülke yaratır diyoruz; asgari ülke değiliz, olmak da istemiyoruz. Bizi, yoksul bir ülkenin kaderini kabullenmiş mazlumları yapamazsınız. Vasat halklar vasatlığa razı olur, biz olamayız; refahı hep beraber hak ediyoruz. Bugün bir kez daha anladık ki yoksulluk AK PARTİ iktidarlarının halka dayattığı kadardır bunu değiştirmek de İYİ Partinin kaderidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

İYİ Parti fırsat eşitliğini sağlayan, yoksulluk döngüsünü kıran, hak temelli bir sosyal devlet anlayışıyla Türkiye Cumhuriyeti’nin de Türk halkının da hak ettiği demokrasiye, adalete, refaha taşınmasına aracılık edecektir.

Özetle, üretimde mağdur, tüketimde mağdur, tarımda mağdur, konutta mağdur yani memleket mağdurlar memleketi oldu. Siz, ekonomiyi düzeltereçinize kanunları eğip бүкүp günü kurtarma peşindediniz. Bu kadar mağduriyet yaratan zihniyetin mağlubiyeti de yakındır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6’ncı madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 7’nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeki Hakan Sıdalı

Enez Kaplan

Fahrettin Yokuş

Mersin

Tekirdağ

Konya

Ümit Beyaz

Orhan Çakırlar

İstanbul

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN - Gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Teklifin 7'nci maddesiyle “Tüketicinin isteği veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmeler haricinde mal satışlarında bu süre her halükarda otuz günü geçemez.” düzenlemesi de tüketicinin istek ve kişisel ihtiyaçları doğrultusunda sipariş edilen mal taahhütlerinde edimin yerine getirilme süresini satıcı sağlayıcıya bırakmaktadır. Bu düzenlemede, tüketicinin korunabilmesi için bir tarih sınırlaması getirilmelidir. Bu sebeple, maddenin teklif metninden çıkarılıp tüketicinin haklarını koruyacak şekilde yeniden düzenlenmesi yerinde olacaktır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Tüketicinin isteği veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmeler haricinde mal satışlarında bu süre her halükarda otuz günü geçemez.” ibaresinden sonra gelmek üzere “Tüketicinin isteği veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmelerde ise bu süre her halükarda 60 günü geçemez.” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kadim Durmaz

Müzeyyen Şevkin

Kocaeli

Tokat

Adana

Tacettin Bayır

Çetin Osman Budak

Bedri Serter

İzmir

Antalya

İzmir

Abdurrahman Tutdere

Adıyaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Bedri Serter.

Buyurunuz Sayın Serter. (CHP sıralarından alkışlar)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine yangından mal kaçırıcısına gündeme alınan kanun maddelerini tartışıyoruz. “Bunu bir geçirelim, sonra gerisine bakarız.” anlayışı ülkeyi batırmaya devam ediyor. Artık iktidarsız iktidarınız ne yapacağını bilemez hâldeyken son düzlükte hız kesmeden talan politikalarına devam diyorsunuz. Bir yandan da millete “Bak arkadaş, ben senin haklarını, tüketici haklarını tekrar tekrar revize ediyorum, Meclisi bu işler için son hızla çalıştırıyorum.” diyor, göz boyamaya çalışıyorsunuz ama milletimiz artık yemiyor, tüm çırpınılarınız boşuna.

Tüketicinin Korunması Kanunu ilk kez 1995’te çıkarılmış, 2014’te iktidarınız döneminde yürürlüğe girmiş olan 6502 sayılı Kanun’la 4077 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış; 6502 sayılı Kanun’da sekiz yıldan bu yana 8 defa da değişiklik yapmışsınız.

Ben –bildiğiniz gibi- milletvekili olmadan önce iş insanı olarak mobilya sektöründeydim. Sektör olarak AR-GE, modelleme, dizayn, sağlamlık çalışmalarından sonra, en son, tüketicinin keyifle kullanabileceği ürünleri üretir ve sunarız. 1995 yılında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Kanunu’yla başlayan süreçte mobilya sektörünün üreticileri ile tüketicileri arasında ciddi bir çalışma olmuş, ortak bir anlayış geliştirilmiştir ve bu düzlükte yüzde 95’e yakın uygulama ortaya konulmuştur. Tabii ki yıllar geçtikten sonra, değişen ihtiyaçlar doğrultusunda da kanunlar üzerinde çalışmalar yapılabilir ve yapılmıştır da. Fakat yine bu kanunda “Ben yaptım, oldu.” deyip direktlikte niyetlisiniz. Soruyorum: Bu madde üzerinde çalışırken Türkiye’nin mobilya sektörü temsilcileri, odaları, dernekleri bu kanun değişikliğinden haberdar edilmiş miydi? Onların görüşleri, önerileri, düşünceleri ve mesleki deneyimleri göz önüne alınmış mıydı? Pandemi dönemiyle çöken mobilya sektörü şimdi de AKP’nin iş bilmez, piyasa tanımaz, sadece rant ekonomisini önceleyen ekonomi politikalarıyla uğraşmasını izliyor ve sonuca gidiyor bu halk. Mobilya sektöründeki fiyat artışlarının ne kadar olduğunun farkında mı acaba bu yasayı yapan zatimuhteremler? Sektörün acil talep ve isteklerini hiç duymamışlar mı acaba? Tek adam sisteminde bilenen tek şey “Her şeye ben karar vereyim, her şeyi ben dizayn edeyim. Millet kimmiş! Ben ne dersem o olur.” anlayışıyla Türkiye’yi de ülkenin önde gelen sektörlerini de ya bitirdiniz ya da bitirme noktasına geldiniz.

Sizlere mobilya sektörünün ham madde olarak kullanıldığı belli başlı birkaç kalemi, bu kalemlerin artışlarını sıralamak istiyorum: Mesela, süngerin 2021’de 600 lira olan metreküpü şu gün, altı ay sonra 1.120 lira; kumaş, normal bir döşemelik kumaş geçen sene 23 lira, bu sene 66 lira; aynı şekilde, birinci sınıf bir ham MDF geçtiğimiz sene 250 lira, bu sene 750 lira; en son, birinci sınıf gürgenin metreküpü 2020’de 900 lirayken şimdi 8.500 lira. “Nedendir bu artışlar?” diye acaba hiçbiriniz sormuyor musunuz kendi kendinize? Sektörün üreticileri bu fiyatlarla boğuşurken inat yapar gibi üreticinin üstüne yeni yeni vergiler getirip onları boğmaya çalışmak ancak AKP’ye yakışır (!) Sektörde zaten standart ürünlerde ürün teslim termini otomatik olarak otuz altmış gün arasındadır. Özel imalat ve özellikli mobilya yapımlarında üretici ve tüketici arasında yapılan sözleşmeler geçerlidir. İmalatın yapım zorluğu ve teslim yerine göre teslim tarihleri dört ay ile bir yıl arasında değişebilir ama Komisyon görüşmelerinde 7’nci maddeye dair bir noktaya değindik ve kanun maddesinde tüketicinin isteği ve kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan, standarda yakın mallara ilişkin sözleşmelere “Teslim süresi her durumda altmış günü geçemez.” ibaresinin eklenmesini talep ettik ve ediyoruz.

Yine, iktidarın iş bilmezliği ve sektörü tanımamasının sonucunda geldiğiniz noktada, mobilya sanayisini, ham madde tedariki başta olmak üzere pek çok konuda mağdur duruma getirmiştiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEDRİ SERTER (Devamla) – Böyle bir ortamda hâlâ üretim yapmak için çaba sarf eden üreticilerden vergi borcu olanların hesaplarına bloke koyuyor ve icrayla üstüne gidiyorsunuz. Bugün geldiğimiz noktada ürün almak isteyen tüketici güven, malını satmak isteyen üretici ise önünü görmek istiyor.

Bu itibarla, 2 tarafın mağdur edilmeyeceği, devletin yatırımlarıyla garantör olacağı bir sistemi kurmak, inşallah, bize nasip olacak diye düşülmekteyiz. Bu konunun eksik noktalarını en kısa zamanda tamamlayıp ümit ediyorum, sonuca vardıracağız.

Şu anda hepimize saygılar sunuyorum ama gerçekten, AKP’li milletvekillerinin işi zor; “Bu kadar sorunu burada dinlemek sizi şişirmiyor mu?” diye düşünmekten kendimi alamıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinde geçen “şekilde” ibaresinin “biçimde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sürücü	Züleyha Gülüm	Ömer Faruk Gergerlioğlu
Şanlıurfa	İstanbul	Kocaeli
Kemal Peköz	İmam Taşçier	Rıdvan Turan
Adana	Diyarbakır	Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurunuz Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle tüketici hakem heyetlerinin feshedilmesi gerektiğini söylüyorum. Pratikte sahaya bakmak lazım; bu heyetler şu anda laçka bir hâlde, işlevsiz hâlde çünkü yükleri çok ve angarya olarak hissediyorlar. 2014’teki 6502 sayılı Yasa değişikliğinden sonra, gelen vatandaşı geri çeviriyorlar “Kardeşim, kazanamazsın, geri git, boş ver, şu bu...” diyerek. O yüzden ticaret il müdürlüklerine devredilmeli, bu bir.

İkincisi: Şimdi, vatandaş, tüketici başvuruyor, satıcıyla olan bir ilişkisi var. Tüketici eksik evrak veriyor, heyet kabul ediyor evrakı ve tüketici haksız çıktığı zaman buradaki masrafı hazine ödüyor. Tüketici hakem heyeti üyelerinin hatasından dolayı hepimizin cebinden çok büyük ödemeler, masraflar çıkıyor. Bunu önlemek için, eğer böyle eksik işlem yapıyorsa tüketici hakem heyeti masrafı ödesin; buna dikkat etmek gerekiyor.

Yine, uzaktan satışlar pandemi döneminde arttı, hepimiz uzaktan satışla bir şeyler alıyoruz fakat uzaktan satışla geliyor, cep telefonu istiyorsunuz, kutuyu açıyorsunuz, bir bakıyorsunuz -işte, oldu bu hadiseler- salatalık çıkmış. Şimdi, bunu engellemek için ne yapmak lazım? Şeffaf paket uygulaması gerekiyor. Şimdi, kargocu getiriyor size, siz paketin içindekini görmelisiniz, şeffaf pakette ne geldiğini görmelisiniz. Görmeden alıyorsunuz ve daha sonra satıcı diyor ki: “Tamam, ben sattım artık.” Uğraş dur. O yüzden şeffaf paket uygulaması gelmeli.

Yine, pandemi döneminde özel okullar, tabii, uzaktan eğitim yaptılar ve tüketiciler hakem heyetlerine başvurdu “Ücret düşüşü olması lazım.” diye Yasanın uygulanması gerekiyordu ama özel okulları kurtarmak için kaymakamlıklar Bakanlıktan görüş istedi. “Ya, bize görüş verin de ona göre hareket edelim.” dendi ve özel okullar kurtarıldı. Bu da olmaz; ya, yasa var ortada, Bakanlıktan görüşe ne gerek var Allah aşkına!

Yine, bakın, “evim” mağdurları var; büyük bir yara. 54 bin “evim” mağdurunu aylardır anlatıyoruz. Maliye Bakanına sordum bütçe görüşmelerinde, Ticaret Bakanına sordum; hiçbir şey diyemiyorlar. Ya, 54 bin “evim” mağduruyla görüşüyorum. Kaç kez... Bir sürü mağdur; zaten kıt kanaat geçinen insanlar bunlar, faizsiz kurumlar diye gitmişler, yıllarca birikimlerini buraya yatırmışlar ve şu anda perişan durumdadalar. Çok büyük borçlar altında, çoğu boşanıyor, aileler bir bir facia yaşıyor, intihar edenler var; büyük bir sosyal travma yaşanıyor şu anda, 54 bin “evim” mağduru şu anda bunu yaşıyor. Peki, bununla ilgili neden bir şey söylemiyor iktidar? Bakın, yüz binlerce insan anlamına gelir bu çevresini de etkilediği zaman.

Şimdi, son olarak da ben bir başka konuda konuşmak isterim. Bugün Ankara Barosu Başkanı istifa etti. Neden? Açıklama yaptı Baro Başkanı Kemal Koranel, birkaç madde sıraladı. O maddelerden biri, benim aylardır gündeme getirdiğim bir konuyla ilgiliydi. Kimse dinlemiyordu bu konuyu ama çok önemliydi. İki ay önce Ankara Barosu İnsan Hakları Merkezi Ankara Emniyetindeki gözaltındaki işkencelerle ilgili bir rapor hazırladı. Sonra ne mi oldu? Baro kendi İnsan Hakları Merkezinin raporunu sitesinde yayınlamadı. Şaşırdık, inanılmaz bir durumdu; kendi avukatları gitmişti ve yayınlamıyordu. Neden? İki aydır biz baskı yaptık, “Neden açıklamıyorsunuz?” dedik; ben her gün “tweet” attım bir insan hakları savunucusu olarak ve sonunda bugün Ankara Barosu Başkanı istifa etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – “Ben aslında yayınlanması yanlısıydım, Yönetim Kurulundaki arkadaşlarım ‘Yayınlama.’ dedi ama şu anda hata ettiğimi anlıyorum.” dedi ve istifa etti koca Ankara Barosunun Başkanı. Çok vahim bir durum, işkence örtbas edilmeye çalışılmış. Aylardır söylediğimiz işkencenin ortaya çıktığını görüyoruz.

Peki, o zaman şunu sormak lazım... İşte, pazar günü Adana’da meydanlarda korkunç işkence görüntüleri yaşandı ve Devlet Bahçeli dedi ki: “O polislerin alnından öperim.”

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Aynen!

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Doğru demiş!

ESİN KARA (Konya) – Aynen öyle!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şunu söylemek lazım: Bakın, işkence insanlık suçudur, işkenceye sahip çıkmayın; işkenceye sahip çıkarsanız Kemal Koranel gibi mahcup duruma düşersiniz.

ESİN KARA (Konya) – Parmağımı sallama!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – İşkence insanlık suçudur.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Alakası yok. Devlete karşı gelenlerin...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – İşkence insanlık suçudur.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Otur orada! İşkenceyle alakası yok. Aldatma! İşkence değil.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – İşkence insanlık suçudur; kesinlikle sahip çıkmayın. (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Sen de teröristlere sahip çıkma.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Devlete karşı geleceksin, nümayiş yapacaksın; ödül mü vereceğiz buna?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İşkence yapıldı orada, insanlar etkisiz durumdayken üstlerine defalarca cop vuruldu; haberiniz yok mu? O görüntüleri görmediniz mi?

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Hadi oradan!

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – İyi olmuş, oh olmuş!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yazıklar olsun ya!

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sana yazıklar olsun!

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Sana yazıklar olsun!

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Devlet var orada.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Etkisiz durumdaki insanların üstüne binlerce defa vurdular.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sana yazıklar olsun, sana, sana! Bu kadar devlet düşmanı olmaz insan.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ne devlet düşmanı; sivil insanlar, kadınlar onlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, zapta geçsin, zapta geçsin.

Sayın Başkan, işkencenin insanlık dışı olduğunu iddia edip şimdiki kadar tüm çalışmalarda hassas davrandık, birçok yasal mevzuat düzenledik; işkencenin tümüne karşıyız.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 8'inci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Enez Kaplan

Yasin Öztürk

Zeki Hakan Sıdali

Tekirdağ

Denizli

Mersin

Fahrettin Yokuş

Orhan Çakırlar

Ümit Beyaz

Konya

Edirne

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 8’inci maddesi genel itibarıyla olumlu düzenlemeler içermektedir ancak devre tatil hususunda aidat meselesinin de düzenlenmesi gerekmektedir. Bazı devre tatil uygulamalarında tüketicilerin aidatlarının kontrolsüz ve keyfi bir şekilde arttığı görülmektedir. Bunun sınırlandırılması tüketicinin hakkını korumak hususunda önem arz etmektedir. Ayrıca, birçok örnekte, devre tatil uygulamalarında başlangıçta tüketiciye vadedilen imkânların zaman içerisinde farklı amaçlarla kullanıldığı, satıldığı ve netice itibarıyla, tüketicinin başlangıçtaki anlaşmasına aykırı bir süreç işlediği, anlaşılan tesis imkânlarının önemli ölçüde küçüldüğü görülmektedir. Devre tatil uygulamalarında bu sorunlara da çözüm bulunması ve bu tarz olumsuzlukların önüne geçilmesi gerekmektedir. Bu gerekçeyle maddenin teklif metninden çıkarılması ve yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 9’uncu madde üzerinde önerge yok.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

Sayın Çakırözer, buyurunuz efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

64.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’in, 12 Şubatta Eskişehir’de düzenlenen fahiş zamları protesto yürüyüşüne katılan Eskişehirliilere yapılan baskıya ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bin odalı saraylarda keyif çatanlar, “Kuyruk olmasın diye ete zam yaptık.” diyenler vatandaşın zam isyanını duymuyor; duymadıkları gibi “Geçinemiyoruz, zamlar geri alınsın.” demeyi dahi suç sayıyor. Eskişehir’de, 12 Şubat’ta, genç-yaşlı, kadın-erkek binlerce hemşehrimizle fahiş zamları protesto yürüyüşümüze hukuksuz biçimde izin verilmedi. Dahası, anayasal hakkımızı gasbedenler, şimdi çıkmış, o gün “Zamlar geri alınsın.” diyen yurttaşlarımızı Emniyete ifadeye çağırıyor.

Protesto hakkı, anayasal haktır; bu hakkın barışçıl ve demokratik kullanımının cezalandırılması kabul edilemez. Tek talepleri fahiş zamların geri alınması olan herhangi bir suç işlememiş Eskişehirliileri bu şekilde baskıyla susturamazsınız, sindiremezsiniz. Buradan bir kez daha çağrıda bulunuyoruz: Pankartlarımızı da indirseniz, yürüyüşlerimizi de engelleseniz haykırmaya devam edeceğiz; artık yeter, zamlar geri alınsın!

BAŞKAN – Sayın Gülüm, buyurunuz efendim.

65.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm’ün, iktidarın savunmaya yönelik saldırılarına ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İktidarın savunmaya yönelik saldırıları sürüyor. Dün, avukat arkadaşımız Alişan Şahin mesleki faaliyetleri nedeniyle gözaltına alındı. Bugün Çağdaş Hukukçular

Derneği üyesi avukat arkadaşlarımızın davası görüldü; Barkın Timtik, Oya Aslan ve Selçuk Kozağaçlı yıllardır hukuksuzca tutuklu yargılanıyor. Resmî belgede sahtecilikten hüküm giymiş bir polisin imzasının olduğu belge davada delil olarak kabul ediliyor, gerçekte var olmayan gizli tank beyanlarıyla sahte deliller yaratılıyor, var olduğu iddia edilen gizli tanıklar duruşmaya getirilemiyor çünkü yoklar.

Avukat Alişan Şahin'e yönelik gözaltının da ÇHD'ye yönelik davanın da hukuki değil, politik olduğunu ve savunmayı susturmaya yönelik olduğunu çok iyi biliyoruz ama bir kez daha söyleyelim: Savunma sizin baskılarınızdan dolayı asla susmayacak.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 320) (Devam)

BAŞKAN – Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.33

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.49****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 10 ila 19’uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz.

Buyurunuz Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili teklifin ikinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tüketim toplumunun en belirgin özelliği yapay ihtiyaçlar oluşturulmasıdır. Tüketiciler, kültür endüstrisi eliyle üretilen her şeyi tüketmeye yönlendirilmektedir. Kültür endüstrisinin ürettiği ürünlere karşı tüketicinin korunması ve tüketici hakları, artık günümüzde en temel insan hakları arasında sayılıyor. Tüketicinin korunması toplumun her kesimini ilgilendiren, etkileyen, hiç kimsenin kayıtsız kalamayacağı bir konudur. Ülkemizde tüketicileri koruyucu tedbirler almak anayasal bir görevdir. Özellikle, tüketim toplumu olmanın bir sonucu olarak, insanlarımız ihtiyacı olmadığı hâlde mal tüketmeye teşvik ediliyor, mal ve hizmetlerin niteliklerini tam olarak araştırmadan satın alma eyleminde buldukları görülüyor. Tüketicinin zihnini allak bullak eden büyük bütçeli reklamlar, kullanılan pazarlama teknikleri, tüketicileri bu ürünleri pazarlayanlar karşısında zayıf bir konuma oturtuyor. Bu koşullarda tüketicinin korunması âdeta bir mecburiyete dönüşüyor. Ülkemizde de tüketiciyi korumak için çeşitli yasa ve düzenlemeler yapılmış olsa da tüketicilerin haklarını bilmemesi, tüketicilerin eğitilip bilgilendirilmemesi, yaşanan yetersizlikler, ihtiyaçların tam tespit edilememesi sebebiyle yeni bir düzenleme yapma ihtiyacı hissedilmiştir. Maalesef, tüketici hakları konusunda yaşanmış bütün olumsuzluklara rağmen bu değişiklik yapılırken de hiçbir tüketici örgütünün görüşü alınmamıştır, Komisyon üyelerine kanun teklifini inceleyecek süre tanınmamıştır, yasal değişiklikler her zamanki gibi “Ben yaptım, oldu.” yaklaşımıyla Meclis Genel Kuruluna getirilmiştir. Biraz evvel “Tüketicinin korunması âdeta bir mecburiyete dönüşmüştür.” dedim fakat tüketici, iktidarın zamları karşısında korunmasız durumda. Biz tüketiciyi korumak için tüketici haklarında yeni düzenlemeler yaparken tüketiciyi iktidardan, zamlardan kim koruyacak? Akaryakıtta, elektriğe, temel gıdalara gelen yüzde 200’leri aşan zamlar karşısında tüketici, hakkını nasıl arayacak? Ekonomi kötü yönetiliyor, bedelini tüketici ödüyor; ekonomi kötü yönetiliyor, tarım kötü yönetiliyor, bedelini tüketici ödüyor. Ülkemizi yönetenler farkında değil ama tüketici aslında tüketemiyor, tüketici tükeniyor arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, bir toplumda tüketici hakları sadece çıkarılan yasalarla, yapılan düzenlemelerle korunmaz; tüketicilerin eğitilmesi, hakları konusunda bilgilendirilmesi gerekir. Tüketicii, kendisine tanınan hakları bilir, örgütlenir ve kendisini savunursa ancak o zaman piyasada

bir güç merkezi hâline gelebilir. Hatta bu bilinçlenme ve örgütlenme üretimin kalitesine, verimine de olumlu bir etki edebilir ama siz bırakın tüketicinin bilgilendirilmesini, eğitilmesini tüketicinin haklarını korumak için kurulan tüketici derneklerini bile dikkate almıyorsunuz, tüketici yasasını değiştiriyorsunuz ama yasa değişikliği çalışmasının hiçbir sürecine tüketici örgütlerini dâhil etmiyorsunuz. Oysa tüketici örgütleri, tüketicilerin hak ve yararlarını korumak ve geliştirmek, tüketici bilincini oluşturup yerleştirmek, tüketicinin kendi kendisini koruyabilecek aşamaya gelmesi için gerekli girişimlerde bulunmak, tüketicinin yasal haklarını kullanabileceği ortamı hazırlamak ve bu ortamların sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla kurulmuşlardır. Yani tüketici örgütleri gerek tüm mevzuat ve gerekse uygulama bakımından kamu otoritesinin en önemli ve yok sayılmayacak paydaşlarıdır. Tüketici örgütlerini dâhil etmeden tüketici haklarında düzenleme yapamazsınız, sadece kendinizi kandırır, seneye bir düzenlemeyle yine karşımıza çıkarsınız.

Değerli milletvekilleri, her hafta sonu, İYİ Parti İstanbul İl Başkanlığımızın “Anlat İstanbul” projesinde, İstanbul’un ilçelerinde vatandaşlarımızla ve esnafımızla bir araya geliyoruz. Geçen hafta Esenyurt, Şile ve Sultangazi ilçelerimizde vatandaşlarımızı dinledik. Özellikle Esenyurt’ta kimle konuşsak bin ah işittik. Esenyurt’ta yaşayan vatandaşlarımız çocuklarını uyuşturucuya kurban verdiğini söylüyor ve yardım bekliyor, uyuşturucu kullanımı konusunda Esenyurt çok kötü durumda. İstanbul’da en sorunlu yerleşim bölgesi Esenyurt, şu anda en büyük bela metamfetamin kullanımındaki patlama. Kontrolsüz göç bu sorunu daha büyük ve tehlikeli bir hâle getiriyor. Bugün 1 milyonu aşkın nüfusuyla Türkiye’nin onlarca ilini geride bırakan Esenyurt, âdeta AK PARTİ iktidarı tarafından gözden çıkarılmıştır. Cumhuriyet’in değerli milletvekillerinden bir günlerini ayırarak bu ilçemizde gezmelerini rica ediyorum. Durumun vahametini siz de anlayacaksınız. Geceleri zaten gezemezsiniz de gündüz gözüyle tek bir kişinin bile neredeyse Türkçe konuşmadığını, köşe başlarında kayıtsız göçmenlerin beklediği o gettoları Allah rızası için bir görün.

Değerli milletvekilleri, Esenyurt ziyaretimizde gördüğümüz diğer bir sorunu da buradan dile getirmek istiyorum. Esenyurt’un Örnek ve Çınar Mahallelerinde vatandaşlarımızın ciddi bir tapu sorunu vardır. Vatandaşlarımız İçişleri Bakanı Sayın Soylu’nun dört beş ay önce yaptığı ziyaret sırasında konuyu çözeceğinin sözünü verdiğini dile getirdiler. Gelin görün ki üzerinden belli bir zaman geçmesine rağmen vatandaşlarımızın mağduriyeti hâlâ giderilmemiştir. Bu konunun en kısa zamanda çözümlenerek vatandaşlarımıza tapularının verilmesini temenni ediyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, tüketici haklarını konuştuğumuz bugünde özellikle İstanbullu vatandaşlarımızın Hükûmet eliyle nasıl aldatılmak istendiğini dikkatinize sunmak istiyorum. Sizlerin de bildiği gibi, 31 Mart itibarıyla paralı yol ve köprülerden geçiş için kullanılan OGS sistemi kullanım dışı bırakılıyor; bunun yerine tüm araçlar “HGS” denilen etiketi kullanacak. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı Karayolları Genel Müdürlüğünün apar topar aldığı bu karar, vatandaşlarımız arasında şaşkınlık yarattı. HGS sisteminden daha verimli çalışan OGS’nin kullanımdan kaldırılmasına kimse anlam veremedi; ne Karayolları ne de Bakanlık bu konuda dişe dokunur bir açıklama yapmadı. Ben de bizzat bir OGS kullanıcısı olarak bu sistemin neden devre dışı bırakıldığını buradan açıklamak istiyorum: OGS cihazları, gişesi olmayan paralı bir yola girdiğinizde bakiyenizden para eksildiğini çıkardığı uyarı sesiyle haber veriyor; HGS etiketlerinde ise böyle bir durum söz konusu değil. OGS kullanan vatandaşlarımız artık İstanbul’da şehir içinde seyahat ederken bile bu sesi sık sık duymakta, geçiş garantisizle yaptırılmış bir yola girdiğini anlamaktadır. Bakınız, bugün İstanbul’da havalimanına aracıyla gitmek isteyen bir kişi, kullandığı güzergâha göre, ayrı ayrı müteahhitlerin yaptığı yollara girdiği için 5-6 kez bu sesi duymaktadır; HGS kullanan vatandaşlarımız ise kaç kere ücretlendirildiğini ancak ay sonunda ekstresine bakarsa anlayabiliyor. Yarım saatlik bir yolda 5 ayrı ücret ödemek tabii ki vatandaşlarımızın tepkisini çekmektedir. Hükûmetimiz de düşünüp taşınmış, bu tepkiyi azaltmak

için mümkün olduğu kadar sürücülerini kaç kere para verdiğini anlayamayacağı bir sisteme mecbur bırakma yoluna gitmiştir. Yani OGS sisteminin kaldırılmasındaki amaç, uyarı sesinden duyulan korkudur, vatandaşlarımızın geçiş garantili yollar vasıtasıyla söğüşlendiğinden haberinin olmamasının gayretidir. Hem insanları bu yollara mecbur bırakmak hem de ödedikleri fahiş ücretleri anlayamamaları diye böyle alıcengiz oyunlarına başvurmak ancak bu Hükûmete yakışırdı diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm. Buyurunuz Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) - Merhabalar.

Yine bir yasa teklifi ama yine sorunlara çözüm üretmeyen bir yasa teklifi var karşımızda. Bu yasa teklifinde ön ödemeli konut satışıyla ilgili müteahhitlerin yararına bir düzenleme yapılmış -otuz altı aydan kırk sekiz aya çıkarılıp- müteahhitler korunurken Türkiye’de konut dolandırıcılığıyla karşı karşıya kalan 300 bini aşkın konut mağdurlarına ilişkin hiçbir çözüm önerisi yok. Daha önce ne olmuştu? 456 dilekçeyle konut mağdurları Meclise başvurmuştu, bir komisyon kurulmuştu. Alt komisyon buna ilişkin geleceğe dair birtakım çözüm yöntemleri önermişti ama geleceğe dair bu çözüm yöntemlerine de bu yasa teklifinde maalesef hiç değinilmemiş. Ama alt komisyonun bir başka sorunu daha vardı, günün sorunlarını çözecek hiçbir öneride bulunmamıştı. Konut mağdurları yıllardır mücadele yürütüyor, her türlü yöntemle, her türlü mekanizmadan sorunlarını çözmeye çalışıyor ama mümkün olmuyor. Yargıya taşınabilen konut dolandırıcılığı dosyalarında da sonuç alınmıyor. Ön ödemeli gayrimenkul satış davaları zaman aşımına uğrattılıyor. Öbür yandan, savcılar suç duyurusu taleplerini geri çeviriyor, mağdurları muhatap almıyor, yapılan şikâyetlerde ısrarlar sonucu tutuklananlar ise yargıya müdahaleyle serbest kalıyorlar. İnşaat firmalarının iktidarın yandaşı olması, açıkça hak arama hakkının dahi engellenmesi insanların yargıya olan güvenini de tamamen ortadan kaldırdı. Ön ödemeli konut satış yöntemiyle halka hayalî evler satılıyor ve üstelik bu hayalî evleri satanlar geçmişte de benzer dolandırıcılık suçlarından hüküm giymiş insanlar; halkı dolandırıyorlar, şirketlerin içini boşaltıyorlar ve mal kaçırıyorlar. Halk ödediği parayı dahi geri tahsil edemiyor. Peki, devlet ne yapıyor? Hiçbir denetim yapmıyor ve önlem almıyor, bu dolandırıcılığa göz yumuyor. İktidara yakın olan bu inşaat şirketleri düzenledikleri birçok proje açılışı ve törenlere iktidar yetkililerinin, belediyelerin de katılımıyla halkta güven duygusu yaratıp sonra da hayalî evleri satıyorlar.

Bir tane örnek: Esenyurt mağdurların yoğun olduğu bölgelerden bir tanesi. 2010-2011 yılında sözleşmeleri yapıp halktan para toplandı, dairelerin otuz altı-kırk sekiz ayda teslim edileceği sözü verildi ancak bu projelere ya hiç başlanmadı ya da temeli atılıp yarım bırakıldı. Dönemin AKP’li Esenyurt Belediye Başkanının da garantör sıfatıyla birçok sözleşmeye imza attığı projelerde, 2022 yılına gelinmesine rağmen, 30 bine yakın insanın mağduriyetleri hâlâ çözülebilmemiş değil. Mağdurların mülkiyet hakkı ve yerleşme hakkı korunarak maddi kayıpları bir an önce giderilmeli, usulsüzlük ile dolandırıcılık işlemi yapan inşaat şirketlerinin müteahhitleri hakkında cezasızlığa son verilerek bir an önce yaptırım uygulanmalı.

İstanbul’da sorun alanları bitmiyor; Şahintepe, “Çılgın Proje” dediğiniz Kanal İstanbul Projesi halkı yaşam alanlarından sürgün etmeye devam ediyor. İstanbul Başakşehir Şahintepe halkı rant projesinin mağdurlarından bir tanesi. Şahintepe, kanal güzergâhındaki Sazlıdere Baraj havzasını Küçükçekmece Gölü’ne bağlayan kısmında bulunuyor. Şahintepe’de 2020’nin Aralık ayında askıya çıkarılan imar uygulamasıyla, yirmi beş-otuz yıldır Şahintepe’de yaşayan halk kendi yaşam alanlarından sürgün edilmeye çalışılıyor. Uzun süredir tapu sorunu süren bölgede önce halka tapular dağıtıldı, sonra da tapu dağıtımını sürerken Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 3 bine yakın tapu sahibini yaşadığı yerlerden

sürgün etme kararı aldı. İmar uygulamasıyla Şahintepe Mahallesi'ndeki halka yer olarak kendi yurtları değil, yıllardır yaşadıkları yer değil, Arnavutköy Hacımaşlı gösterildi. Şahintepe halkının yıllardır kurdukları düzen, iş yerleri, verdikleri emek yok sayılarak halkın tapulu yerleri ranta açılmak isteniyor. Yerinden edilmek istemeyen halk ise "Ranta karşı direneceğiz." diyor. Şahintepe bir arada yaşama kültürünün olduğu, insanların birbirini tanıdığı, dayanıştığı yoksul bir mahalle. Buraya yerleşen halk yıllarca zorluklarla yaşadı. Suyu olmayan, altyapısı olmayan, ulaşımı binbir güçlükle sağlanan bir yere insanlar yıllarca emek harcadı. Şimdi ise bu mahalle değer kazandı ve şimdi rantçılar diyor ki: "Buradan çıkacaksınız." Yeni sundukları yer ise suyu, yolu olmayan, bayındırlığı bulunmayan bir yer. Yirmi beş yıldır Şahintepe'de yaşayan bir mahalleli şöyle tepki gösteriyor: "Yol yoktu, elektrik, su yoktu, çeşmelerden kovalarla su taşıdık. Yirmi beş senedir buranın cefasını biz çektik, şimdi buralar değerlendirildi, bizi buradan atmak, Hacımaşlı'ya göndermek istiyorlar. Göndermek istedikleri yerde ne yol ne elektrik ne de su, altyapı var. 'Yirmi beş sene daha sefaleti siz çekin.' diyorlar. Bizim bütün emeğimiz burada, hiçbir yere gitmiyoruz." Halkın emekle ve binbir zorlukla elde ettiği evler ve araziler iktidar tarafından gasbedilerek barınma hakkı ihlal ediliyor. İstanbul halkı rant projenize karşı direnmiyor, "Sana kanal yaptırmayacağız." diyor. İstanbul, kanal projenizi de sizi de istemiyor; çekin ellerinizi halkın, doğanın üzerinden.

İktidarın zulmü sadece bu alanda değil, işçiler de diğer bir zulüm alanının içerisinde. İşçiler, ortağımız olan sermayenin dayattığı kölelik koşullarını kabul etmiyor, yılın başından itibaren ülkenin her yerinden "İnsani koşullarda yaşamak istiyoruz, yaşanabilir bir ücret istiyoruz." diyerek direnişe geçtiler. Birçok iş yerinde eylemler kazanımla sonuçlanırken işçilerin mücadelesi kararlılıkla sürüyor.

Tekirdağ Çorlu'da Lila Kâğıt Fabrikası işçileri sefalet zammına, uzun mesailere, ağır çalışma koşullarına karşı örgütlendiler, SELÜLOZ-İŞ sendikasına üye oldular. İşveren, sendikalaşan işçileri performans düşüklüğü bahanesiyle işten çıkardı. Seksen iki gündür fabrika önünde kar kış, kıyamet demeden mücadelelerine devam ediyorlar, sendikasızlaştırmaya, emeklerin gasbedilmesine, insanlık dışı çalışma koşullarına karşı direnmiyorlar. Sendika haklarını gasbeden sermaye suç işliyor ama iktidar da bunu izliyor yani suça ortaklık ediyor. İşten çıkarılan emekçiler bir an evvel işbaşı yaptırılın, insani koşullar sağlansın; sendika hakları, engellemeye de kimsenin gücü yetmez.

İstanbul Çerkezköy PAS South Fabrikasında çoğunluğu kadın olan işçiler fabrika önünde direniyorlar. İşçiler, insanlık dışı çalışma koşullarına, düşük ücrete "Hayır." diyor, "Sendika hakkımız engellenemez." diyor. Bunları dedikleri için işten atıldılar. Fabrikada kölelik koşulları dayatıldı, işçiler doğal gaz ve elektrikten tasarruf için soğukta ve karanlıkta çalıştırıldı, ücretlerine zam yapılmadı, istekleri dışında bir iki hafta izne çıkarıldı, sonra da çalıştırılmadıkları günler için "telafi mesaisi" diye zorunlu çalıştırma uygulandı. PETROL-İŞ sendikasında örgütlendiler ve bu nedenle de küçülme bahanesiyle 16 işçi işten atıldı, direnişçilere destek veren 3 işçi de kod 29'la işten çıkarıldı ama "küçülme" diyen patron, ne hikmetse aynı hafta 20 yeni işçiyi aldı; açıkça sendikal suç işledi. Fabrika önünde direnişlerini sürdüren 19 işçi işe iade edilsin, insanlık onuruna yaraşır ücret ve çalışma koşulları sağlansın.

İstanbul Avcılar'da Xiaomi Salcomp Fabrikası'nda yine çoğunluğunu kadınların oluşturduğu işçiler direnişlerini sürdürüyor. İşçilerin 2021 yılında düşük ücret, ağır çalışma koşulları, mobbing ve baskılara karşı yürüttükleri mücadele sonucunda, kod 49'la işten çıkarılan yaklaşık 200 işçi işlerine geri dönmüştü. 2 Şubat 2022 tarihinde toplu iş sözleşmesi imzalanmıştı, kadın işçilere dayatılan kölelik koşulları bütün bu toplu sözleşme görüşmelerine rağmen değişmedi; kadın işçilerin ayrı bir soyunma kabinleri yok, mevcut soyunma kabinleri kamerayla izleniyor, hijyen koşulları yok, x-ray uygulamasında alarm verdiği gerekçesiyle iç çamaşırlarındaki metal kopçalar bile çıkarılıyor. İkili

vardiya sistemiyle çalıştıkları için, gecenin dördünde işten çıkarılıyorlar ancak servis evlerinin önüne gitmediği için kadınlar güvenlik sorunu yaşıyor. İşveren tüm bu koşulları düzeltmek yerine krizi bahane gösterdi ve 110 işçiyi işten çıkardı. İşten çıkarırken de özellikle kıdem tazminatı vermemek için bir yılı doldurmalarına bir hafta kala bir süreyi seçti.

Yine, İstanbul'da Dorian çorap işçileri on yıldır hakları için mücadele ediyor. On yıl önce haksız yere işten çıkarılan işçiler işverene karşı açtıkları davaları kazandı ama kazanmaları yetmedi; haklarını, tazminatlarını alamıyorlar. Patron işçilerin haklarını vermemek için sahte iflaslarla şirketin içini boşaltıp "Karyam Tekstil" adıyla çorap sektöründe ticaret yapmaya devam ediyor. İktidar sermayeyi denetlemiyor, Çalışma Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı işçinin hakkını gasbetmek üzere davranan işvereni durdurmuyor, işçilerse "Haklarımızı alana kadar direnmeye devam edeceğiz." diyor.

Bir diğer direniş alanı; Çayırova'da Farplas işçileri. Onlar da elli gündür direniyor. İşçiler sendikasız ve kötü çalışma koşullarında sefalet ücretiyle reva görülen kölelik koşullarını kabul etmiyor. Farplas'tan atılan işçiler bir an önce işlerine geri alınsın, işçilerin seçtiği sendika iradesi tanınsın; sarı sendika, iktidar yanlısı sendika dayatmalarından vazgeçilsin, insanca yaşama koşullarına uygun ücret verilsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) - Yine bir direniş alanı; Yemeksepeti işçileri. Yemeksepeti işçileri sefalet zammına karşı elli gündür direniyor. İşçilere "Ne kadar çok sipariş teslim edersen o kadar çok para alırsın." denilerek, kar kış demeden motor üstünde canları hiçe sayılarak çalıştırılmak isteniyor, üstelik uyduruk bir esnaf kurye modeli dayatılıyor. Patronlar, insanca yaşamak ve çalışmak isteyen işçilere "Nankörler." diye hakaret ediyor. İşçilerin talepleri kabul edilene kadar Yemeksepeti boykot edilmeli diyoruz.

Ve birçok yerden de işçi direnişlerinin sesleri yükseliyor. Elbette ki sadece sermaye saldırmıyor, aslında iktidarın kendisi de işçilerin haklarına, emekçilerin haklarına saldırıyor, dayattığı neoliberal sistemle işçileri kölelik koşullarına zorluyor ve iktidar-patron el ele yürümeye devam ediyor ama buradan bir kez daha söyleyelim: İstedığınız kadar birlikte yol yürümeye devam edin, sermayenize de size yönelik de mücadele sürüyor; sokaklarda, meydanlarda, her yerde direniş sesleri yükseliyor. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Tacettin Bayır.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TACETTİN BAYIR (İzmir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşmelerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına ikinci bölüm üzerinde söz aldım. Bu vesileyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun tekliflerinin apar topar hazırlandığı meselesini az önceki konuşmamda da ifade etmiştim üzülerek. Gerçekten üzerinde fazla çalışmadan kanun teklifi görüşüyoruz. Oysaki özellikle bugünlerde, her şeyin el yaktığı, pahalılığın alıp başını gittiği bir zamanda tüketici hakları çok daha önem kazanmıştı, daha önemsemeliydik diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, kanunu İç Tüzük'ün 36'ncı maddesini bir kez daha hiçe sayarak kırk sekiz saat bekleme süresini göz ardı ederek görüştük. Tüketici ve ticari hayatı doğrudan ilgilendiren bu teklifte kimlerin görüşü alındı? Komisyona gelen yetkililer görmedikleri teklifle ilgili görüşlerini bildirmekte gerçekten zorlandılar; dediler ki: "Bize biraz zaman verin, biz de teklifi bir inceleyelim." Böylesine

önemli bir konuda aceleci davranılarak görüşler alınmadan ne yazık ki Meclise indi. Gelinen noktada, kanun teklifi görüşmelerinde derneklerin, odaların önerileri havada kaldı, sayısal üstünlük kullanıldı ve teklif Genel Kurula geldi.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; ikinci bölümü üzerine konuştuğum 19 maddeden oluşan bu kanun teklifinde karşı çıktığımız maddeler vardı; tabii ki desteklediklerimiz de oldu. 17'nci maddeden sonra gelmek üzere ihdas talebimiz vardı, İYİ Partiyle birlikte verdiğimiz önerge var. Devlete ait karayollarında HGS cezası 2 kat iken yap-işlet-devret modeli otoban, köprü ve tüp geçitlerde ceza 4 katına çıktı. İçinde bulunduğumuz ekonomik krizde geçim sıkıntısı çeken özellikle kamyoncular ve otobüsçüler, HGS'lerin okunmaması sebebiyle yaşanan kaçak geçişlerde yap-işlet-devret modeli otobanlarda on beş gün içinde ödeme yapmazlarsa cezanın tam 4 katını ödüyorlar. Hatta bu cezalar bazen araç fiyatının bile üzerinde olabiliyor. Bugün sohbet arasında, yemekte bir vekil arkadaşımızın maaşına bu yüzden haciz geldiğini üzülenek öğrendim. Biz bu mağduriyeti gidermek için bir önerge verdik, Komisyon Başkanı Ziya Bey, Ulaştırma Bakanlığıyla da görüştüğümüzden sonra olgunlaştırıp Genel Kurula inmesini gerçekten samimi bir şekilde ifade etmişlerdi. Önerge Komisyonunda, Genel Kurulda çalışılması üzerine oylandı ancak kabul edilmedi yani yeni madde ihdası kabul edilmedi. Bugün ilerleyen saatlerde tüketicinin yararına olacak bu maddede ne denli samimi olacağımızı göreceğiz. İstiyoruz ki oy birliğiyle verdiğimiz öneri kabul edilsin.

Saygıdeğer milletvekilleri, 15'inci madde bu teklif metninde en önemli itiraz ettiğimiz maddelerden biri. Maddede geçen "tümünün" ibaresinden duyduğumuz rahatsızlığı ifade ettik, dedik ki: "Türk Ceza Kanunu'nun vermesi gereken ceza Kurulun inisiyatifine bırakılmamalı." Söz konusu maddede Reklam Kuruluna internet sitesini veya yayını kapama yetkisi veriliyor. Dedik ki: "Sadece o ilanı kapama, kaldırma cezası verin, buna itirazımız yok ama ekmek yedikleri siteyi kapatarak cezalandırmayın, bu yetkiyi de onlara vermeyin." Yani bürokratlara böyle bir sorumluluğu verirseniz bunu siyasi olarak da kullanabilirler; bu, bugün size çalışır, yarın bize çalışır. Bu, doğru değil; ne size, ne bize olmasın, siyaseten bu kullanılsın, bu sorumluluğu bürokratlara vermeyelim. Öyle bir yetki ki istediğini kapatır, istediğini açabilir. Erişim engellenebilir ama tümünün kapatılmasına müsaade edilmemeli dedik.

Tüketici kanununu görüştüğümüz bu teklifte, ülkemizde ne yazık ki vatandaşlarımızın enflasyon karşısında ezildiği, TÜİK'in verdiği verilerden de halkın enflasyonuyla arasında yarıdan fazla fark olduğu görülüyor. Üzülenek ifade etmek isterim ki eğer böyle giderse bu fark daha da devam edecek.

Şimdi bir şey göstermek istiyorum, bugün Sayın Grup Başkan Vekilimiz Özgür Başkanım da gösterdi bunu: Dün ete yüzde 48 zam geldi arkadaşlar. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü Osman Uzun, bu zamla ilgili olarak "Çok uzun kuyruklar oluşuyordu, bu nedenle biz fiyatı artırdık." dedi. Pes yani! Ben bu yaşıma geldim, bir bürokratin böyle bir açıklama yaptığına hiç şahit olmadım.

Değerli arkadaşlar, açık ve net bir biçimde ifade etmek istiyorum ki bu açıklama kabul edilemez, kötü bir açıklama olmuştur. Kurumun başındaki bu laubali kişinin derhâl görevden alınması gerekmektedir. Ha, dersiniz ki: "Canım, biz bunu AKP olarak alışkanlık hâline getirdik! Biz, aslında trafik sıkışıklığını da benzine, mazota zam yaparak çözdük! Şimdi, kuyruklar oluşmasın diye ete, ekmeğe o yüzden zam yapıyoruz. Oluşan kuyrukları halkın alım gücünü azaltarak yok edeceğiz, kuyruk olmayacak!" (CHP sıralarından alkışlar) Unuttuğunuz bir gerçek var arkadaşlar: Çocuklar, gençler yatağa aç giriyorlar, aç! O çocuklar, tarihin sayfalarında sizi halkını yoksulluğa sürükleyen iktidar olarak hatırlayacaklar.

Şimdi size bir başka fotoğraf göstermek istiyorum. Bu fotoğraf arkadaşlar, dün sabah saat 07.10'da İzmir'in Buca ilçesinde çekildi. Bu fotoğrafta gördüğünüz insanlar bu kuyrukta ne yapıyorlar biliyor musunuz? Bu Halk Ekmeğinin ucuz ekmeğe kuyruğu değil arkadaşlar, bu askıda ekmeğe kuyruğu. Bu da bizim bugüne kadar İzmir gibi bir yerde görmeye alışkın olmadığımız askıda ekmeğe kuyruğu ve

saat sabahın yedisini. Şimdi diyorum ki: Bakın, bu fotoğrafta -pazartesi günü çektim ben bunu, yani evveli gün çektim, sabahleyin- sabah yataklarında olması gereken insanlar kendilerine, eşlerine, çocuklarına veya torunlarına başta bulunan bir kişinin verdiği ekmeği alabilmek için sıra bekliyorlar. Bu Türkiye'nin utanç fotoğrafıdır arkadaşlar. Şu fotoğrafta içimi acıtan bir başka tablo ise -dikkat edin fotoğrafa- ekmeğe kuyruğundaki insanların bir kısmının tanınmamak için yüzlerini kamufle etmeleridir. İşte bu yüzden utanç fotoğrafıdır bence bu.

Bugüne kadar neyi kınadıysanız başınıza geldi. "Kırk sene önce gaz, tüp, karneyle verilen ekmeğe kuyrukları vardı." dediniz, bu teknoloji çağında hem de yirmi senedir tek başınıza iktidar olarak yönettiğiniz bir ülkede benzin, mazot kuyrukları, ucuz ekmeğe kuyruklarıyla z kuşağımızı tanıştırdınız. Neyi siyasi malzeme olarak söylediyse aynı başınıza geldi. Bu başarısızlığımıza kılıf bulmak için gittiniz bunu dış güçlere bağladınız. Size araba, yedek parça, makine veren, gayrisafi millî hasılası sizden çok daha yüksek birinci sınıf dünya ülkesi olan Almanya için bile "Bizi kısıyor." dediniz. Bu ekonomiyi mi kısıyor Almanya ya da ülkemizde bağımsız bir yargı olmadığı için mi kısıyor veya işsizlik düzeyinin yüksekliği üzerinden mi kısıyor, niye kısıyor ki bizi Almanya, niye? Hangi devleti düşman olarak ilan ettiyseniz tıptı tıptı görüşünüz ilan ettiğiniz ülkelerle, diyalog kurdu. En son "15 Temmuz finans etti." dediğiniz Birleşik Arap Emirlikleri'yle niçin görüşme ihtiyacı hissettiğinizi açıklayamadınız. Acaba Katar'dan canlı para akışı gelmeyince yediğiniz sözleri yutarak yüzünüzü Birleşik Arap Emirlikleri'ne mi döndürdünüz?

Bir başka resim... Yirmi yılda halkı nasıl kandırdınız? Yirmi yılda sayısız yerli araba ürettiniz, 36 kez petrol ve doğal gaz buldunuz, yerli uçaklar ürettiniz, hatta "Yerli uçaklarımız göklerde." diye afişler astınız. Bunlar yetmezmiş gibi elektrikli ve uçan araba ürettik, personel bütçesiyle tam uzaya çıkıyorduk ki galiba benzine para bulamadık.

Saygıdeğer milletvekilleri, AKP Genel Başkan Yardımcısı Sayın Mahir Ünal bugün "Hazırlıklarımızı tamamlamamız on dokuz yıl sürdü, asıl şimdi başlıyoruz." ifadelerini kullandı. Ya, arkadaşlar, insana sormazlar mı, yirmi yıldır elinizi tutan mı oldu sizin? Mecliste ciddi bir üstünlüğünüz vardı, -matematik üstünlüğünüz- her istediğinizi yaptınız yani biz paçanızdan mı tuttuk sizi, asıldık mı? Sayısal üstünlüğünüz hep vardı, halkın yararına olan bütün önerilerimizi reddettiniz, "Zamanı gelince de biz yapacağız." dediniz. Şimdi, bunları yapmak için yirmi senedir hazırlıklı olmadığınızı itiraf ediyorsunuz; gerçek bu. Türk lirası günden güne değer kaybediyor, 100 liranın artık pazarda bir değeri kalmadı. Ekonomiyle gelen ekonomiyle gider.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Halkımıza yaşattığımız baskıyı, ekonomik krizin hesabını vatandaşımız ilk seçimde size sandıkta cevap olarak verecek. O yüzden milletimizden hiç son bir şans daha istemeyin çünkü o şans size verdiler, bir daha asla vermeyecekler.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan Kaşlı. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Kaşlı, süreniz on beş dakika, şahsınız adına da konuşacaksınız.

MHP GRUBU ADINA RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci

bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tüketicinin korunmasıyla ilgili hukuk sistemi 20'nci yüzyılın ikinci yarısından itibaren ortaya çıkmış olsa da Türk devlet geleneğinde önemli bir yer teşkil eden Ahilik teşkilatı, 13'üncü yüzyılın ortalarından başlayarak üretici-tüketici çıkar ve menfaat ilişkilerini birbirleriyle bir sürtüşmeye düşmeyecek biçimde düzenlemiş, ahlak ile sanatın uyumlu bileşimiyle o dönemde üretici ve tüketici faaliyetlerini sürdürmüştür. O dönemde de şimdi olduğu gibi millet ile devlet yani toplumun bütün fert ve kurumları arasında iyi ilişkiler ve denge kurularak herkesin huzur içerisinde yaşaması hedeflenmiştir. Ahiliğin bu yaklaşımını ülkeler için gelişmişliğin önemli bir göstergesi olarak bugün değerlendirecek olursak tüketici haklarına gereken önemin verilmesi, bu hakların tam olarak uygulanması, vatandaşımızın yaşam standardının yükseltilmesi ve ekonomik açıdan güçlü işletmelere karşı korunması gibi çalışmalarla günümüzde de örtüştüğünü söylemek mümkündür. Dolayısıyla bu köklü geleneğin devamı olarak Türkiye'de, Cumhuriyet Dönemi'nde dolaylı da olsa tüketicileri koruyan bazı yasalar yürürlüğe girmiş, devletin, tüketicileri korumasının anayasal bir görev olduğu 1982 Anayasası'nın 172'nci maddesinde yer almıştır. İlerleyen süreçte ise değişen ve gelişen satış teknikleriyle büyüyen ve kurumsallaşan firmalar karşısında uygulanan genel hukuk kuralları tüketicileri koruma konusunda yetersiz kalmış ve 1995 yılında yürürlüğe giren 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'la, tüketicileri koruma altına alan özel bir yasayla önemli bir mesafe kazanılmıştır. 4077 sayılı Kanun'da 2003 yılında kapsamlı bir değişikliğe gidilerek tüketicilere yeni haklar sağlanmış, 2014 yılında ise söz konusu kanun yürürlükten kaldırılarak tüketicilerin korunma alanını genişleten 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. Ancak gelinen süreçte tüketicinin korunması konusunun çok dinamik bir alan olması, ülkemizde ve dünyada ticaret hayatında çok hızlı bir değişim ve gelişim yaşanması nedeniyle mevcut 6502 sayılı Kanun'da değişikliğe gidilme ihtiyacı doğmuştur.

Değerli milletvekilleri, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tüketicilerimizin sahip olduğu haklara ilişkin bilinç düzeyi hızla artmaktadır. Dünyanın hızla küreselleştiği bu dönemde tüketici eğilimlerinin de hızla dönüşüm geçirmesi, teknolojik gelişmelerle birlikte satış kanallarında hızlı bir değişim yaşanması, küresel gelişmelere paralel olarak ticari yönetimlerin değişmesi, tüketicinin korunmasıyla ilgili hususların da bir değişim sürecine ayak uydurma gereğini de beraberinde getirmektedir. Nihai olarak tüketicinin korunmasına yönelik yasal mevzuatın öncelikli amacı, toplum yararını gözetmek ve tüketici haklarını yasal güvence altına almaktır.

Düzenlenen teklifin 10'uncu maddesinde, tüketicilerin, firmaların doğru ve güncel yetkili servis istasyonu bilgilerine ulaşabilmeleri, herhangi bir aldatıcı uygulama nedeniyle mağdur olmamaları amacıyla üretici ve ithalatçılara, tüm yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgilerini Ticaret Bakanlığına kurulan sisteme kaydetme zorunluluğu getirilmektedir.

12'nci maddeyle, tüketici uyuşmazlıklarının adil, hızlı, basit ve olabilecek en az masrafla çözüme bağlanması amacıyla kolay ulaşılabilir şekilde yargı dışı karar merci olarak tüketici hakem heyetleri teşkil edilmiştir. Tüketici hakem heyetleri kuruldukları 1995 yılından bugüne yaklaşık 16 milyon başvuruyu karara bağlayarak ülkemiz yargı teşkilatının üzerindeki iş yükünü önemli ölçüde azaltmıştır. 2021 yılında ise tüketiciler ile satıcı veya sağlayıcılar arasında yaşanan uyuşmazlıkların çözüme ulaştırılması için tüketici hakem heyetlerine 537.479 başvuru yapılmıştır, yapılan başvuruların ekonomik değeri ise 870 milyon liraya ulaşmıştır. Yapılan düzenlemeyle, hakem heyetlerinin daha profesyonel bir merkez olarak tüketicinin korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğüne bağlı olarak yetki alanının belirlenmesi düzenlenmiştir.

13'üncü maddeyle de hakem heyetlerinin kesin karar alma yetkisi tekrar düzenlenmiştir. 2022 yılı itibarıyla değeri 15.430 liranın altında bulunan uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetleri görevliyen yapılan değişiklikle daha fazla sayıda uyuşmazlığın hızlı, basit ve olabilecek en az masrafla çözüme bağlanması amacıyla parasal değer 30 bin Türk lirasına yükseltmiştir.

Tüketici hakem heyeti yetki alanlarının yeniden belirlenmesi sonrasında tüketici hakem heyetlerinin erişilebilir olması büyük önem arz etmektedir. Bunu temin edecek şekilde yapılan değişiklikle tüketicinin yerleşim yeri veya tüketici işleminin yapıldığı yerde tüketici hakem heyetinin bulunmaması hâlinde tüketicinin herhangi bir hak kaybına uğramadan o yerin kaymakamlığına başvuru yapabilmesine imkân sağlanmıştır.

14'üncü maddeyle, tüketici hakem heyetlerinin bilgi ve belge isteme yazıları ile diğer yazışmalarının ve kararlarının görülen uyuşmazlığın tarafları veya vekillerine elektronik ortamda tebliğine imkân sağlanmıştır. Bu kapsamda hem posta yoluyla tebligat yapılması sırasında yaşanan aksaklıkların giderilmesi ve beklenen sürelerin kısaltılması hem de tüketici hakem heyetlerinin posta giderlerinin azaltılması sağlanmıştır. Bu alanda bir yılda yaklaşık 10 milyon Türk lirası tasarruf sağlanmıştır.

17'nci madde ise devre tatillerle ilgili birtakım düzenlemeler getirmiştir. Konut bitirilmeden yani ön ödeme alınarak satışa çıkarılan devre tatillerin satışının engellenmesi yoluyla yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca finansal kiralama yoluyla yapılan devre tatil satışlarının da kanun kapsamına alınması söz konusudur. Doksan dokuz yıla kadar kiralınması mümkün olan bu devre tatillere on yıllık bir süre sınırlaması getirilerek çeşitli konularla ilgili sorunların çözüme kavuşması sağlanmıştır. Devletimiz, şimdiye kadar piyasanın sağlıklı işleyişini titizlikle temin ederken vatandaşımızı aldattıcı her türlü faaliyetin karşısında olmuştur. Ülkemizde iç piyasayı bozucu faaliyetlerden arındırmak adına her geçen gün yeni bir uygulama ve düzenleme hayata geçirilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, teknolojinin bütün imkânlarını seferber ederek çağı okuma ve yeni tekniklere uyum sağlama konusunda dünyanın sayılı ülkelerinden biri konumundayız.

Değerli milletvekilleri, evrensel tüketici haklarının uygulanması o ülkenin gelişmişliğinin de bir göstergesi olacaktır. Tüketici haklarına önem verilmesi ve bu hakların tam ve eksiksiz uygulanması vatandaşların yaşam kalitesini yükseltecek, ekonominin ve sosyal haklarının gelişmesini, haksız rekabetin ortadan kaldırılmasını sağlayacaktır. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in partimizin 2011 Seçim Beyannamesi'nde yer alan "2023'e Doğru Yükselen Ülke Türkiye Sözleşmesi"nde de vurgulandığı gibi, içinde bulunduğumuz çağın dinamikleri üzerinde söz sahibi olmanın yolu güçlü, millî kimliğe ve öz güvene sahip bir millet olmaktan geçmektedir. Bu nedenle, bizler, milletimizin tüketiciler olarak hem çevre konusunda hem de sahip oldukları hakların bilincinde olabilmelerini sağlayacak, daha yüksek ve bilinçli düzeye ulaşması için çaba göstermeliyiz. Özellikle hepimizin tecrübe ettiği gibi dünya genelinde yayılan coronavirüs salgınıyla benzeri görülmemiş önlemler uygulamaya konulmuş, bu önlemler ve salgının seyri tüketicilerin yaşam tarzında ve çalışma koşullarında radikal değişikliklere yol açmıştır. Pandemiyle değişen tüketicinin davranışı şirketler içinde de stratejilerini değişen koşullarda uyarlamayı, tüketiciye ulaşmanın yeni yollarını belirlemeyi zorunlu kılmıştır. Örneğin, elektronik ticaret hepimizin şahit olduğu üzere sosyal mesafeyi koruma zorunluluğu nedeniyle pandemi döneminde hızlı bir büyümeye koyulmuştur. Tüm bu etkenler göz önünde bulundurulduğunda bu düzenlemeyi; bir, tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması; iki, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması; üç, tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesiyle orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek ceza sisteminin yeniden düzenlenmesi amaçlarına hizmet edecek yeni kanun olarak değerlendirmek mümkündür.

21'inci yüzyıl dijital ve yeşil dönüşümü küresel gündemin merkezine taşımıştır. Ülkemiz dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm olgularını dünyada en iyi şekilde analiz eden ülkeler arasında yer almaktadır. Dijital dönüşüm bağlamında merkezî ve yerel yönetimlerimizin birçok modülle erişilebilir olduğu, e-devlet mekanizmamızın sürekli güncel ve yeterince kapsamlı tutuluyor olması bunu çok net bir biçimde ortaya koymaktadır. Ayrıca, tüm dünyada yaşanan olağanüstü meteorolojik olaylar neticesinde iklim değişikliği artık bir gerçek olarak hayatımıza girmiş ve buna ilişkin dönüşümü ve düzenlemeleri de bir gereksinim hatta bir zorunluluk hâline getirmiştir. Tüketicinin etkin atık yönetimi politikalarıyla birlikte güçlendirilerek tüketilen ürünlerin ekonomide yeniden canlandırılması hayati bir önem taşımaktadır. Bütün bu gelişmeler 2015 yılında Türkiye'nin de dâhil olduğu Birleşmiş Milletlerin 193 üye ülkesinin oy birliğiyle yürürlüğe giren 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'nin güçlendirilmesi ve desteklenmesine duyulan ihtiyacı gözler önüne sermektedir. Avrupa Birliği, 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı'yla "2050 yılında iklim nötr ilk kıta olma" hedefini ortaya koyarken aynı zamanda sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisini benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır. AB'nin bu kapsamlı ve iddialı yeşil dönüşüm hedeflerini açıklamasının ardından ülkemizin uluslararası ticaret düzeyinde son yıllarda ivme kazanan iklim değişikliğiyle mücadele politikalarına adaptasyonunu sağlamayı hedefleyen ve ihracatta rekabetçiliğimizi güçlendirecek bir yol haritası niteliğinde olan Yeşil Mutabakat Eylem Planı 16 Temmuz 2021 tarihli Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'yle yayımlanmıştır. Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nın amacı uluslararası ticaret ve ekonomide meydana gelen bu değişim ve dönüşüm karşısında ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir ve kaynak etkin bir ekonomiye geçişini desteklemek olarak deklare edilmiş ve bu amaçla Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda ilgili bakanlıklarla etkin bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Eylem planının amaçlarına uygun olarak kanunda yapılan bu düzenlemelerle de özellikle elektronik ürünlerde meydana gelen hızlı değişim ve dönüşüm karşısında sürdürülebilir ve etkin bir kaynak yönetimi için tasarruf odaklı tüketim anlayışının yerleşmesi sağlanmaktadır. Düzenlemenin bu çerçevede büyük katkılar sunuyor olması oldukça memnun edicidir.

Değerli milletvekilleri, sözlerime son vermeden önce bir kez daha ifade etmek istiyorum, Milliyetçi Hareket Partisi 1997'den beri yani yirmi beş yılı aşkın süredir durmadan, yorulmadan, yılmadan "2023 Lider Ülke Türkiye" vizyonunu milletimize anlatıyoruz. Bugün gelinen noktada Cumhurbaşkanlığıyla birlikte bu dönem, Türkiye'nin bölgesel güç ve küresel aktör olma yolunda 2023 yılı vizyonunu yakalama dönemi olacaktır. Bu kapsamda, gerek yeşil dönüşümle gerek dijital dönüşümle ülkemizin sahip olduğu millî kaynaklar etkin bir şekilde harekete geçirilmelidir. Ülkemizde ileri teknoloji kullanan ve istihdam yaratan bir üretim yapısı tesis edilerek çevre duyarlılığıyla birlikte çevre dostu teknoloji kullanımı özendirilmelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak hedefimiz, aziz milletimizi hak ettiği refah seviyesine ulaştırmak ve sanayileşme ile çevre değerlerinin korunması arasında hassas dengeyi gözeterek gelecek nesillere doğal kaynakları korunmuş ve kalkınmış, bölgesinde lider ülke Türkiye bırakmaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.37

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 00.38****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

320 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 24 Mart 2022 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.39

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, engelli öğretmen atamalarına,
- İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarına ait makam araçlarına,
İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59851), (7/59852)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 21.02.2022

İsmet Tokdemir
Hatay Milletvekili

Engelli öğretmenler, 2020 döneminde pandemi nedeniyle Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı'nın (EKPS) 2 kez ertelenmesi sebebiyle, her dönem 2 yıl aralıklarla en az 3 ayrı atama yapılmakta iken erteleme nedeniyle iki kez yapılmış ve engelli öğretmen yüksek puanlar almalarına rağmen atanamadılar.

Bütün engelleri aşmış öğretmen olup, EKPS yüksek puan alan engelli öğretmenler 24 Nisan 2022'de yapılacak engelli sınavı öncesi engelli öğretmen ataması yapılmaz ise emekleri ziyan olacak.

Engelli öğretmenlerimize pozitif ayrımcılık yapılması ve tüm engelli öğretmenlerimizin atanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 24 Nisan 2022 tarihinde yapılacak olan sınav öncesi engelli öğretmenlerimizin mağduriyetlerini gidermek adına üçüncü bir atama yapılması düşünülmekte midir?
- 2- Üçüncü bir atama yapılmaz ise yüksek puan alan öğretmenlerin bu emekleri ziyan olmayacak mı? Bu konuda daha önceden önlem almanız gerekmez mi idi?
- 3- Yüksek puan alarak mağdur olan engelli öğretmen adaylarımızın, puanlarının geçerliliğinin uzatılması konusunda bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 22.02.2022

Atilla SERTEL
İzmir Milletvekili

- 1- Milli Eğitim Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında toplam araç sayısı kaçtır?
- 2- Milli Eğitim Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında kişilere tahsis edilen makam aracı sayısı kaçtır?
- 3- Araç tahsisi yapılan kişiler ve görevleri nedir?
- 4- Milli Eğitim Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarındaki araçların günlük ve aylık akaryakıt tüketimi ne kadardır?
- 5- Akaryakıt için günlük ve aylık olarak ödenen para miktarı nedir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-59
Konu : Soru Önergisi

23/03/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 28.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-972595 sayılı yazınız.
b) 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-976258 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Eskişehir Milletvekili Arslan KABUKCUOĞLU'nun 7/59310, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Hatay Milletvekili İsmet TOKDEMİR'in 7/59851, İzmir Milletvekili Atila SERTEL'in 7/59852 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

HATAY MİLLETVEKİLİ İSMET TOKDEMİR'İN 7/59851 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Engelli Öğretmen Atamaları "*Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ile Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik*" hükümleri ile "*Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği*" hükümlerine göre Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavına (EKPSS) katılan adaylar arasından EKPSS puan üstünlüğüne göre adayların tercihleri dikkate alınarak yapılmaktadır.

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde; "*EKPSS sonuçları sınavın yapıldığı tarihten itibaren dört (4) yıl geçerlidir. Ancak bu süre içinde yeni bir sınavın yapılmaması durumunda sınav sonuçları, bir sonraki sınava kadar geçerli olmaya devam eder.*" hükmü yer almaktadır.

İZMİR MİLLETVEKİLİ ATILA SERTEL'İN 7/59852 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

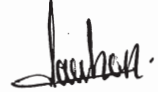
Bakanlığımız envanterinde makam aracı, öncü, artçı koruma aracı ve hizmet araçları bulunmaktadır. Bakanlığımızca 18.03.2021 tarihinde yapılan sözleşme ile 4 (dört) adet öncü ve artçı koruma aracı kiralanmış olup bu tarihten sonra araç kiralama işi yapılmamıştır. Bakanlığımız hizmet araçları merkez ve taşra teşkilatında aktif olarak kullanılmaktadır.

2.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli'de bulunan iki okulun tamir ve tadilat işlemleri ile eğitime ne zaman başlayacaklarına,

- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık bünyesinde çalışan taşeron işçilere, İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59853), (7/60070)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TBMM İhtüzüğü'nün 96. ve Anayasa'nın 98. Maddeleri gereğince aşağıdaki soruların T.C. Millî Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplanmasını arz ederim.

Tahsin TARHAN
Kocaeli Milletvekili

Kocaeli'de eğitim alanında yaşanan en temel sorunlardan biri eğitim ortamlarının sağlıklı ve güvenli oluşu ile ilgilidir. İlimizde yaşanan depremlerde hasar görmüş ve zamanla kullanım nedeniyle eskimiş okullara dair şikayetler gerek sosyal medyada gerek yerel basında sıklıkla yer almaktadır.

Bu duruma en son örnek ise deprem hasarlı Namık Kemal ve Mimar Sinan Anadolu Liselerinin taşınması ile ilgili sürece dair yaşanan programsızlık ve plansızlıkta kendisini göstermiştir.

Öte yandan yine Kocaeli'de okulların tamir-tadilat, bakım-onarım iş ve işlemlerinde de aksamalar sıklıkla yaşanmaktadır. Bu kapsamda Kartepe ilçesinde bulunan Pakmaya Muzaffer İncekara Ortaokulunun tavanlarının aktığı, binada çürüme ve yıpranmanın tehlike arz ettiği yönünde okul velilerinden şikayetler gelmektedir.

İlimizdeki okul ihtiyacı her geçen gün büyürken Kocaeli ili, İzmit İlçesi, Durhasan'da inşaatı tamamlandığı halde halen eğitime başlanmamış durumda olan Mesleki Teknik Anadolu Lisesi ve Pakmaya Muzaffer İncekara Ortaokulunun durumu ile diğer okul yatırımları ile ilgili bilgi edinme ihtiyacı hasıl olmuştur.

- 1) Kocaeli ili, İzmit İlçesi Durhasan'da inşaatı tamamlanan Mesleki Teknik Anadolu Lisesi için ayrılan bütçe nedir? Bu bütçenin ne kadar kullanılmıştır?
- 2) Durhasan Mesleki Teknik Anadolu Lisesinde eğitim-öğretimin ne zaman başlaması planlanmaktadır?
- 3) Kartepe Pakmaya Muzaffer İncekara Ortaokulunda tamir ve tadilat çalışması yapılması planlanmakta mıdır?
- 4) Kartepe'de bulunan okulun bulunduğu gayrimenkul üzerinde yeni bir okul projesi yapılması planlanmakta mıdır?
- 5) Bu projeye dair bütçe ve proje onayı alınmış mıdır?
- 6) Projenin ne zaman başlaması öngörülmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Milli Eğitim Bakanı Sn. Mahmut Özer tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 23.02.2022

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

1- Bakanlığınız bünyesinde taşeron firmada çalışan işçi sayısı kaçtır?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-62
Konu : Soru Önergesi

23/03/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 28.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0972595 sayılı yazınız.
b) 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0976258 sayılı yazınız.
c) 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0976475 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Mersin Milletvekili Behiç ÇELİK'in 7/59311, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Kocaeli Milletvekili Tahsin TARHAN'ın 7/59853, ilgi (c) yazınız ekinde alınan Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/60070 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ TAHSİN TARHAN'IN 7/59853 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Kocaeli Valiliğince konuya ilişkin olarak;

2004 yılında betonarme olarak yapılan Kartepe Pakmaya Muzaffer İncekara Ortaokul binasının onarım ihtiyacının bulunmadığı, okulun boş bulunan arsası üzerine 1 adet 24 derslikli ilkokul ile 1 adet de anaokulu binasının yapımının planlandığı ve İl Yatırım Programına aldığı,

İzmit Durhasan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde eğitime 2022-2023 eğitim öğretim döneminde başlanılmasının hedeflendiği belirtilmiştir.

NİĞDE MİLLETVEKİLİ ÖMER FETHİ GÜRER'İN 7/60070 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız bünyesinde taşeron firmada çalışan işçi bulunmamaktadır.

3.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Karşıyaka Öğretmenler Lokali'nde yapılan restorasyon sonucu bazı eserlerin kaybolmasına,

- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Eskişehir için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Bilecik için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'de bulunan Cumhuriyet Anadolu Lisesinin kapatılacağı yönündeki iddialara,

- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ'da 26 Eylül 2019'da meydana gelen deprem sonrası hasar gören okullara ve okulların tadilatına,

- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, engelli öğretmen atamalarına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/59854), (7/59949), (7/59950), (7/60069), (7/60072), (7/60293)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, T.C. Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 22.02.2022

Bedri SERTER
İzmir Milletvekili

Ağustos 2021'de İzmir Karşıyaka'da bulunan Öğretmenler Lokali'nde yapılan restorasyon sonucunda, restorasyon öncesinde lokalde yer alan Kurtuluş Savaşı döneminde çekilmiş 11 orijinal fotoğrafın, Atatürk tablolarının ve bazı tarihi ve sanatsal eserlerin ve de kristal aynaların kaybolduğu basına yansımıştır. Bunun üzerine yapılan şikayetler ve başvurular sonucunda Bakanlığınızın İl Milli Eğitim Müdürlüğü müfettişlerince bir soruşturma yapıldığı ve bir de rapor yazıldığı yine 18 Şubat 2022'de basına konu olmuştur. Bakanlığınızca yazılan raporda ise kristal aynaların kırıldığı, Atatürk tablolarının ise nerede olduğunun bilinmediği belirtilmiştir.

- Karşıyaka Öğretmenler Lokali'nden kaybolan tablolar ve kristal aynalar nerededir?

-Bakanlık olarak bu olaya dair yazılan soruşturma raporunun kamuoyunu tatmin etmesi noktasında yeni bir soruşturma ve araştırma yapılması için atılacak adımlar söz konusu mudur?

-Bu restorasyon kimler tarafından yapılmıştır? Bu restorasyonda çalışan kişilerin isimleri nedir?

-Restorasyon öncesi Bakanlığınızın binada yer alan tablolara ve sanat eserlerine ve demirbaşlara ilişkin tuttuğu bir rapor söz konusu mudur?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Eskişehir iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Eskişehir ili kaçınıcı sıradadır?

2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

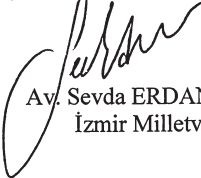
Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Bilecik iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Bilecik ili kaçınıcı sıradadır?

2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

İzmir'in Bergama İlçesi'nde 1973 yılında ortaokul olarak açılan ve 1979 yılından beri lise olarak faaliyetini sürdüren Cumhuriyet Anadolu Lisesi'nin kapatılmak istendiğine dair basında haberler yer almaktadır. 369 öğrencinin eğitim aldığı üç katlı okul binasında, Bergama'nın 119 köyünde yaşayan ve ekonomik durumu olmayan öğrencilerin konakladığı 92 kişilik bir pansiyon da bulunduğu ifade edilmektedir.

Atatürk, Gaziosmanpaşa, Fevzipaşa, Fatih, İslamsaray ve Maltepe mahallelerindeki öğrencilerin gittiği okul kapatıldığı takdirde, akademik bir liseye gitmek isteyen öğrencilerin, ayrıca servis veya minibüs ücreti ödemek zorunda kalacakları, ancak geçimini zar zor sağlayan ailelerin servis ücretini karşılayamayacakları kaydedilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bergama'daki Cumhuriyet Anadolu Lisesi kapatılacak mıdır?
- 2- Kapatılacaksa bunun gerekçesi veya gerekçeleri nelerdir?
- 3- Okulun kapatılması durumunda Bergama'nın köylerinden gelen ve pansiyonda kalan öğrencilerin eğitim hayatını nasıl sürdürmesi planlanmaktadır?
- 4- Atatürk, Gaziosmanpaşa, Fevzipaşa, Fatih, İslamsaray ve Maltepe mahallelerinde kaç okul vardır? Bu okulların Cumhuriyet Anadolu Lisesi'ne uzaklığı ne kadardır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim

Candan Yüceer

Tekirdağ Milletvekili

26 Eylül 2019 tarihinde Silivri açıklarında Marmara denizi merkezli meydana gelen deprem sonrasında Tekirdağ ilimizdeki mevcut okulların bazıları hasar görmüş, öğrenciler başka okullara aktarılmıştır. Aradan geçen süre boyunca depreme dayanıksız olan okulların tespiti, tadilat ve yıkım süreçleri devam etmiştir. Pandemi döneminde dayanıksız olduğu önceden bilinen bazı okullar uzaktan eğitim yapıldığı dönemde tadilata alınmamış ve öğrenciler 2021-2022 eğitim-öğretim yılının başlamasıyla birlikte bu okullarda yüz yüze eğitime başlamışlardır. 2021-2022 eğitim öğretim yılının ilk yarısında öğrencilerin eğitim gördüğü bu okulların bazılarında yarıyıl tatilinden hemen önce yıkım kararı alınmış ve öğrenciler başka okullara nakledilmiştir. Bu okullardan birisi Çerkezköy Atatürk İlköğretim okuludur. Milli Eğitim Bakanlığı raporunda depreme dayanıksız olduğu belirtilen ve buna rağmen yarıyıl boyunca eğitime devam edilen okul binası için yıkım kararı alınmış ve öğrenciler başka yere nakledilmiştir. Okul mevcudu arttığı için yüz yüze eğitim almak için çocukları bu okula giden aileler salgın nedeniyle tedirginlik yaşamaktadır. Öte yandan farklı okullara nakledilen öğrenciler de ulaşım açısından mağduriyet yaşamaktadırlar. Tekirdağ genelinde benzer sorunların yaşandığı da çeşitli yayın organlarındaki haberlere yansımaktadır.

Tekirdağ'ın Çorlu ilinde de güçlendirme kapsamında 8 okul boşaltılmış ve bu okullarda bulunan öğrenciler en yakın okulda eğitim öğretime devam etmektedir. Güçlendirilecek okullardan 6.227 öğrenci diğer okullarda eğitim öğretim görmek zorunda kaldığından ve gittikleri okullarda da en az 5.000 öğrenci bulunduğu toplamda 11.227 öğrenci olumsuz etkilenmektedir. Güçlendirme çalışmaları bir an önce tamamlanarak okullarımız kendi binalarında eğitime başlamalı ve öğrencilerin okuldan Saat 21.00'da okuldan ayrılmalarının önüne geçilmelidir. Diğer yandan, Marmaraeğlisinde 75. Yıl Ortaokulu için yıkım kararı alınmış 2 yıldır hiçbir çalışma yapılmamıştır. Yine Halk Eğitim Merkezi'nde güçlendirme kararı alınmış ve çalışmalar henüz başlamamıştır. Tekirdağ'ın Süleymanpaşa, Ergene, Şarköy, Muratlı, Saray, Kapaklı, Hayrabolu ve Malkara ilçeleri de dahil olmak üzere sendikaların tespit ettiği hizmet veremeyen toplam 46 okul çalışmaların başlamasını beklemektedir.

Bu bağlamda;

1. 26 Eylül 2019 tarihinde meydana gelen deprem sonrası Tekirdağ ilimiz geneli ve ilçeleri ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç okul, hangi derecede hasar görmüştür? Söz konusu okullarda kaç öğrenci öğrenim görmektedir?
2. 26 Eylül 2019 tarihinde meydana gelen deprem sonrası Tekirdağ ilimiz geneli ve ilçeleri ayrı ayrı belirtilmek suretiyle, depreme dayanıksız olduğu tespit edildiği halde kaç okulda öğrenciler eğitim öğretime devam etmektedir?

3. 26 Eylül 2019 tarihinde meydana gelen deprem sonrası Tekirdağ ilimiz geneli ve ilçeleri ayrı ayrı belirtmek suretiyle kaç okul tadilata alınmıştır ve kaçının tadilatı tamamlanmıştır?
4. 26 Eylül 2019 tarihinden bu yana Tekirdağ'da kaç yeni okul inşa edilmiştir?
5. Tekirdağ'da çeşitli nedenlerle tadilatta olan ve tadilata girmeyi bekleyen kaç okul bulunmaktadır?
6. Deprem kuşağında yer alan Tekirdağ'daki okulların deprem testleri(Karot testleri) yapılmış mıdır? Deprem testi yapılmayan okul binaları hangileridir?
7. Tekirdağ'daki devlet okullarındaki sınıf mevcudu ortalaması kaçtır? Bu ortalamanın üstünde olan sınıf sayısı ve bu sınıflarda eğitim gören öğrenci sayısı kaçtır?
8. Tekirdağ Genelinde kaç okulda yıkım kararı alınmıştır?
9. Kaç okulda güçlendirme kararı alınmıştır?
10. Kaç okulda tadilat kararı alınmıştır?
11. Yıkım, tadilat ve güçlendirme nedeniyle kapalı olan okulların Bakanlık tarafından ne zaman eğitime devam edeceği öngörülmektedir?
12. Yıkım, tadilat ve güçlendirme nedeniyle kapalı olan okulların toplam derslik sayısı nedir?
13. Yıkım, tadilat ve güçlendirme nedeniyle kapalı olan okulların toplam öğrenci mevcudu ne kadardır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.04./03/2022

Naci CİNİSLİ
Erzurum Milletvekili

Bakanlığınızca engelli öğretmen adaylarının öğretmenliğe başvuruları 8-12 Kasım 2021 tarihleri arasında alınmış ve atamaları 3 Aralık 2021 tarihinde sonuçlandırılmıştır. Atama bekleyen 2511 engelli öğretmen adayına karşın 750 engelli öğretmen atamasının gerçekleştirilmiş olması ise beklentileri karşılayamamıştır.

Diğer yandan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53 üncü maddesine göre kurumlarda yüzde 3 oranında engelli personel çalıştırma zorunluluğunun bulunmasının, engelli öğretmen atamalarında farklı yorumlara neden olduğunu akla getirmektedir.

Bu çerçevede,

1. Bakanlığınızca engelli öğretmen adayları için ek atama yapılması gündeminizde midir?
2. Bakanlığınız nezdinde engelli öğretmen atamalarının kurumlarda yüzde 3 oranında engelli personel çalıştırılması zorunluluğuna tabi tutulmayıp, muaf olmasına yönelik bir çalışma yapılacak mıdır?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-60
Konu : Soru Önergisi

23/03/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 28.02.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-972595 sayılı yazınız.
b) 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-976258 sayılı yazınız.
c) 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-976297 sayılı yazınız.
d) 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-976475 sayılı yazınız.
e) 09.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-978939 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Samsun Milletvekili Erhan USTA'nın 7/59315, ilgi (b) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Bedri SERTER'İN 7/59854, ilgi (c) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ'nin 7/59949, 7/59950, ilgi (d) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Sevda ERDAN KILIÇ'ın 7/60069, Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'in 7/60072, ilgi (e) yazınız ekinde alınan Erzurum Milletvekili Naci CİNİSLİ'nin 7/60293 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

İZMİR MİLLETVEKİLİ BEDRİ SERTER'İN 7/59854 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

İzmir Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Karşıyaka Öğretmenevi Lokali binasında yapılan restorasyonda aynaların arkasında kalan dikey ve diyagonal ahşap destek kirişlerin güçlendirilmesi amacıyla aynaların duvardan sökülme çalışılırken kırıldıkları,

Söz konusu tabloların nerede oldukları ile ilgili görevlendirilen maarif müfettişlerince incelemenin yapıldığı ve 15.11.2021 tarihli raporun düzenlendiği, tabloların sanat eseri niteliği taşımadığı için İzmir Müzesi Envanterine de kayıtlı bulunmadıkları,

Restorasyona ait iş ve işlemlerin İzmir Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından yürütüldüğü belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59949 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Eskişehir Valiliğince konuya ilişkin olarak;

İlde 2018-2021 yılları arasında genel bütçe ile 12 projenin yürütüldüğü, AB programı kapsamında ise 2018 yılında 8, 2019 yılında 23, 2020 yılında 34, 2021 yılında 5 projenin yürütüldüğü, ayrıca ilde ödenek yetersizliği nedeniyle de bekleyen projenin bulunmadığı belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/59950 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bilecik Valiliğince konuya ilişkin olarak;

İlde genel bütçe ile 2018-2021 yılları arasında 13 projenin yürütüldüğü, AB programı kapsamında ise 2018 yılında 1, 2019 yılında 2, 2020 yılında 1, 2021 yılında 2 projenin yürütüldüğü ve ödenek yetersizliği nedeniyle de bekleyen projenin bulunmadığı belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ SEVDA ERDAN KILIÇ'IN 7/60069 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

İzmir Valiliğince konuya ilişkin olarak;

İlde yaşanan deprem sonrası yapılan kontrollerde bazı okul binalarının depreme karşı dayanaksız olduğunun tespit edildiği, öğrenci ve eğitim personelinin can güvenliği de dikkate alınarak depreme karşı dayanaksız olan okul binalarının yıkılması yönünde karar alındığı,

Yıkım kararı alınan okullarda eğitim gören öğrencilerin eğitimlerinin aksamaması için ise öğrenci sayıları, ikametgâh durumları, binaların kontenjanları da dikkate alınarak öğrencilerin başka okullara taşınmasının planlandığı,

Bu nedenle de yıkım kararı alınan İzmir Bergama Osman Nuri Ersezgin Ortaokulu ile Osman Nuri Ersezgin İlkokulu öğrencilerinin eğitimlerine Bergama Cumhuriyet Anadolu Lisesi binasında, Bergama Cumhuriyet Anadolu Lisesi öğrencilerinin ise çevredeki diğer liselerde eğitimlerine devam etmelerinin planlandığı,

Bergama Cumhuriyet Anadolu Lisesi Pansiyonunun Bergama ilçesindeki tüm ortaöğretim öğrencilerine hizmet veren bir pansiyon olduğu, pansiyonun kapatılmasının söz konusu olmadığı

belirtilmiştir.

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ CANDAN YÜCEER'İN 7/60072 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı eğitim yapıları, yapıldıkları tarihteki mevzuata uygun olarak inşa edilmiştir. Güncel performans değerlerini karşılayan eski binalar olabildiği gibi yıllar içinde doğa olaylarından, afetlerden ve kullanımdan kaynaklı yıpranan binalar da olabilmektedir. Ayrıca, mevzuat güncellemeleri sonucunda, bazı eski yapılar, deprem etkisi altında, (yapıldığı dönemki performans değerlerini karşılıyor olmasına rağmen) güncel mevzuatın gerektirdiği performans değerlerini karşılayamayabilmektedir.

Bakanlığımızca, 2000 yılı öncesinde (özellikle 1998 Deprem Yönetmeliği öncesinde) yapılmış ve kullanım ömrünü doldurmamış binaların tahkiklerinin yapılmasına öncelik verilmektedir. Yapılan tahkikler sonucu, güncel mevzuata göre, deprem etkisi altında göstermesi gereken performans değerini gösteremeyeceği teknik olarak tespit edilen binalardan; güçlendirilmesi teknik ve ekonomik açıdan uygun olanlar boşaltılarak güçlendirilmekte, güçlendirilmesi teknik ve ekonomik olarak mümkün olmayanlar ise boşaltılarak yıkılmakta ve yenisi yapılmaktadır.

Bunun yanında, yaşanan herhangi bir depremden sonra, binalar, teknik ekiplerce incelenerek, hasar durumuna bağlı olarak onarılmakta, güçlendirilmekte veya yıkılıp yeniden yapılmaktadır.

Tekirdağ Valiliğince konuya ilişkin olarak;

İl genelinde depreme dayanıksız olduğu tespit edildiği halde eğitim öğretime devam eden okulun bulunmadığı,

26 Eylül 2019 tarihinde meydana gelen deprem sonrası il genelinde tadilata alınan okulların tamamının tadilatının tamamlandığı,

26 Eylül 2019 tarihinden bu yana ilde 18 yeni okul inşa edildiği ve çalışmaların devam ettiği

belirtmiştir.

ERZURUM MİLLETVEKİLİ NACİ CİNİSLİ'NİN 7/60293 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

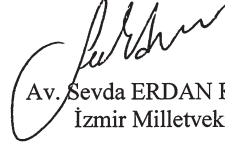
657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesinde "*Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.*" denilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı dışında (genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, yardımcı hizmetler vb. sınıflarda çalışan) personel bulunmaktadır.

Bu nedenle söz konusu Kanun'a göre çalıştırılması gereken %3 engelli personel oranı, tüm hizmet sınıfları birlikte değerlendirilerek belirlenmekte ve buna göre planlama yapılmaktadır.

4.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, doğal gaz desteği yapılacak hanelere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/60045)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Cumhurbaşkanı, AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, bir kabine toplantısının ardından yaptığı konuşmada, kriterlere uyan 4 milyon hane için yılda iki defada ödenmek üzere 450 TL ile 1150 TL arasında değişen miktarlarda doğalgaz desteği verileceğini açıklamıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Doğalgaz desteği yapılacak 4 milyon hane hangi kriterlere göre belirlenecektir?
- 2- Toplamda ne kadarlık doğalgaz desteği verilecektir?
- 3- Bugüne kadar kaç haneye ne kadarlık doğalgaz desteği yapılmıştır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- ~~112428~~

Konu : Yazılı Soru Önergeleri (7/60045)

23 Mart 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0976475 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazı ekinde İzmir Milletvekili Sayın Sevda ERDAN KILIÇ'ın tarafıma tevcih ettiği 7/60045 esas numaralı yazılı soru önergesi yer almaktadır.

Önergede yer alan hususlar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı faaliyet alanında bulunduğundan söz konusu önergeye ilişkin ilgili Bakanlıktan bilgi alınmalıdır.

Gereğini arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Cumhurbaşkanı, AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, bir kabine toplantısının ardından yaptığı konuşmada, kriterlere uyan 4 milyon hane için yılda iki defada ödenmek üzere 450 TL ile 1150 TL arasında değişen miktarlarda doğalgaz desteği verileceğini açıklamıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Doğalgaz desteği yapılacak 4 milyon hane hangi kriterlere göre belirlenecektir?
- 2- Toplamda ne kadarlık doğalgaz desteği verilecektir?
- 3- Bugüne kadar kaç haneye ne kadarlık doğalgaz desteği yapılmıştır?

5.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Eskişehir ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

Bilecik ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

Gaziantep ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Bilecik ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Eskişehir ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Gaziantep ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/60164), (7/60165), (7/60166), (7/60167), (7/60168), (7/60169)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Eskişehir ilinde Bakanlığınıza bağlı kurumlarda, işlerini takip için gelen engelli vatandaşlarımızın kullanımı için engelli merdiveni ve engelli tuvaleti var mıdır?

2-Eskişehir ilinde engelli vatandaşlarımızın istihdamı hususunda Bakanlığınızca ne kadar kontenjan ayrılmıştır? Bu kontenjanlar dolu mudur? Boş kadrolar varsa sebebi nedir?

3-Bu kontenjanlarda engelli olmayan vatandaşlar görev almakta mıdır? Alıyorsa sebebi nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Bilecik ilinde Bakanlığınıza bağlı kurumlarda, işlerini takip için gelen engelli vatandaşlarımızın kullanımı için engelli merdiveni ve engelli tuvaleti var mıdır?
- 2-Bilecik ilinde engelli vatandaşlarımızın istihdamı hususunda Bakanlığınıza ne kadar kontenjan ayrılmıştır? Bu kontenjanlar dolu mudur? Boş kadrolar varsa sebebi nedir?
- 3-Bu kontenjanlarda engelli olmayan vatandaşlar görev almakta mıdır? Alıyorsa sebebi nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Gaziantep ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaç kamu binasıdır?
- 2-Gaziantep ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?
- 3-Gaziantep ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?
- 4-Gaziantep iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?
- 5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Gaziantep ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Bilecik ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaç kamu binasıdır?

2-Bilecik ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Bilecik ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Bilecik iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Bilecik ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Eskişehir ilinde depreme karşı hassas olduğu tespit edilen ve güçlendirme çalışması yapılan bina sayısı nedir? Bunlardan kaç kamu binasıdır?

2-Eskişehir ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kurum ve kuruluşlar ile il merkezi ve ilçelere göre dağılımı nedir?

3-Eskişehir ilinde Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların binalarının deprem tahkikat raporları çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa sonuçları nedir?

4-Eskişehir iline 2021 yılında Bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak miktarı nedir? Ne kadarı harcanmıştır? 2022 yılında ne kadar kaynak ayrılmıştır?

5-Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşların Eskişehir ilinde sivil savunma konusunda yaptıkları çalışmalar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.24.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Gaziantep ilinde Bakanlığınıza bağlı kurumlarda, işlerini takip için gelen engelli vatandaşlarımızın kullanımı için engelli merdiveni ve engelli tuvaleti var mıdır?
- 2-Gaziantep ilinde engelli vatandaşlarımızın istihdamı hususunda Bakanlığınıza ne kadar kontenjan ayrılmıştır? Bu kontenjanlar dolu mudur? Boş kadrolar varsa sebebi nedir?
- 3-Bu kontenjanlarda engelli olmayan vatandaşlar görev almakta mıdır? Alıyorsa sebebi nedir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-61
Konu : Soru Önergesi

23/03/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.03.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-976491 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ'nin 7/60164, 7/60165, 7/60166, 7/60167, 7/60168, 7/60169 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/60164 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Başta fiziksel engelliler ve yaşlılar olmak üzere bireyler için kurumlarımızda yapılması öngörülen düzenlemeler; Bakanlığımızın ilk defa 1992/40 no'lu Genelgesi (mülga), ikinci defa 2000/41 no'lu Genelgesi (mülga), 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra da 2009/90 no.lu Genelgesi ile duyurulmuştur. Bu Genelgenin hazırlanmasında, TS 9111 (Özürlüler ve Hareket Kısıtlılığı Bulunan Kişiler İçin Binalarda Ulaşılabilirlik Gerekleri) ve TS 12576 (Şehir İçi Yollar-Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları) esas alınmıştır.

Genelge gereğince; bina girişlerine rampa yapılması, zemin kaplamalarının kaymayan ve tekerlekli sandalye hareketini güçleştirmeyen malzeme ile kaplanması, birden fazla katlı eğitim yapılarında standartlara uygun engelli asansörü yapılması, dersliklerin eşiksiz ve kot farkı olmaksızın tasarlanması, yazı tahtalarının uygun yüksekliğe asılması, engelliler için tuvalet düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bakanlığımızca hazırlanan "Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzunda" da "Engellilere Yönelik Tasarım Standartları" başlığı altında bir bölüme yer verilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımızca yaptırılan tüm tip projelerde ve onaylanan tüm özel projelerde, erişilebilirlikle ilgili kriterler TS 9111 standardına göre düzenlenmekte ve yeni okul inşaatlarında uygulanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızın 2021/11 no'lu Gayrimenkul Büyük Onarım Genelgesi gereğince, okullarımızda yürütülen büyük onarım ve tadilat işleri kapsamında, engelli erişilebilirliği açısından fiziksel koşulları yetersiz okul binalarında yapılacak iyileştirme çalışmalarına (engelli asansörü, engelli rampası, engelli tuvalet yapımı) öncelik verilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesinde "Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır." denilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı dışında (genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, yardımcı hizmetler vb. sınıflarda çalışan) personel bulunmaktadır.

Bu nedenle söz konusu Kanun'a göre çalıştırılması gereken %3 engelli personel oranı, tüm hizmet sınıfları birlikte değerlendirilerek belirlenmekte ve buna göre planlama yapılmaktadır.

Eskişehir Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Eskişehir ilinde Bakanlığımıza bağlı kurumlarda engelli tuvaleti ve engelli rampasının bulunduğu, engellilerin devlet memurluğuna atanmalarının Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ile yapıldığı ve göreve başlamalarının ise Engelli Sağlık Kurulu raporlarının teyit edilerek yapıldığı, bu kapsamda engelli olmayan vatandaşların ilgili kadrolara atanmalarının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/60165 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Başta fiziksel engelliler ve yaşlılar olmak üzere bireyler için kurumlarımızda yapılması öngörülen düzenlemeler; Bakanlığımızın ilk defa 1992/40 no'lu Genelgesi (mülga), ikinci defa 2000/41 no'lu Genelgesi (mülga), 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra da 2009/90 no'lu Genelgesi ile duyurulmuştur. Bu Genelgenin hazırlanmasında, TS 9111 (Özürülüler ve Hareket Kısıtlılığı Bulunan Kişiler İçin Binalarda Ulaşılabilirlik Gereklere) ve TS 12576 (Şehir İçi Yollar-Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları) esas alınmıştır.

Genelge gereğince; bina girişlerine rampa yapılması, zemin kaplamalarının kaymayan ve tekerlekli sandalye hareketini güçleştirmeyen malzeme ile kaplanması, birden fazla katlı eğitim yapılarında standartlara uygun engelli asansörü yapılması, dersliklerin eşiksiz ve kot farkı olmaksızın tasarlanması, yazı tahtalarının uygun yüksekliğe asılması, engelliler için tuvalet düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bakanlığımızca hazırlanan “Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzunda” da “Engellilere Yönelik Tasarım Standartları” başlığı altında bir bölüme yer verilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımızca yaptırılan tüm tip projelerde ve onaylanan tüm özel projelerde, erişilebilirlikle ilgili kriterler TS 9111 standardına göre düzenlenmekte ve yeni okul inşaatlarında uygulanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızın 2021/11 no'lu Gayrimenkul Büyük Onarım Genelgesi gereğince, okullarımızda yürütülen büyük onarım ve tadilat işleri kapsamında, engelli erişilebilirliği açısından fiziksel koşulları yetersiz okul binalarında yapılacak iyileştirme çalışmalarına (engelli asansörü, engelli rampası, engelli tuvalet yapımı) öncelik verilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesinde “*Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.*” denilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı dışında (genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, yardımcı hizmetler vb. sınıflarda çalışan) personel bulunmaktadır.

Bu nedenle söz konusu Kanun'a göre çalıştırılması gereken %3 engelli personel oranı, tüm hizmet sınıfları birlikte değerlendirilerek belirlenmekte ve buna göre planlama yapılmaktadır.

Bilecik Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bilecik ilinde Bakanlığımıza bağlı kurumlarda engelli tuvaleti ve engelli rampasının bulunduğu, engellilerin devlet memurluğuna atanmalarının Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ile yapıldığı ve göreve başlamalarının ise Engelli Sağlık Kurulu raporlarının teyit edilerek yapıldığı, bu kapsamda engelli olmayan vatandaşların ilgili kadrolara atanmalarının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/60166 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı eğitim yapıları, yapıldıkları tarihteki mevzuata uygun olarak inşa edilmiştir. Güncel performans değerlerini karşılayan eski binalar olabildiği gibi yıllar içinde doğa olaylarından, afetlerden ve kullanımdan kaynaklı yıpranan binalar da olabilmektedir. Ayrıca, mevzuat güncellemeleri sonucunda, bazı eski yapılar, deprem etkisi altında, (yapıldığı dönemki performans değerlerini karşılıyor olmasına rağmen) güncel mevzuatın gerektirdiği performans değerlerini karşılayamayabilmektedir.

Bakanlığımızca, 2000 yılı öncesinde (özellikle 1998 Deprem Yönetmeliği öncesinde) yapılmış ve kullanım ömrünü doldurmuş binaların tahkiklerinin yapılmasına öncelik verilmektedir. Yapılan tahkikler sonucu, güncel mevzuata göre, deprem etkisi altında göstermesi gereken performans değerini gösteremeyeceği teknik olarak tespit edilen binalardan; güçlendirilmesi teknik ve ekonomik açıdan uygun olanlar boşaltılarak güçlendirilmekte, güçlendirilmesi teknik ve ekonomik olarak mümkün olmayanlar ise boşaltılarak yıkılmakta ve yenisi yapılmaktadır.

Bunun yanında, yaşanan herhangi bir depremden sonra, binalar, teknik ekiplerce incelenerek, hasar durumuna bağlı olarak onarılmakta, güçlendirilmekte veya yıkılıp yeniden yapılmaktadır.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan "*Afete Hazır Okul Kampanyası İş Birliği Protokolü*" kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Gaziantep Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

Her yıl periyodik olarak sondajlama usulü ile belirlenen okulların Millî Eğitim Müdürlüğü Sivil Savunma Uzmanı tarafından denetlendiği,

Tüm okullara Sivil Savunma Planının, Sabotajlara Karşı Koruma Planının ve Acil Durum Tahliye Planlarının yaptırıldığı,

2021 yılı içerisinde öğretmen, öğrenci ve velilere Afet Farkındalık Eğitimlerinin verildiği,

4 Mart 2022 günü saat 11.30'da eş zamanlı olarak tüm okullarda Deprem Tahliye Tatbikatlarının yaptırıldığı,

Tüm okullara Afet ve Acil Durum Çantasının dağıtıldığı,

Okullarda KBRN (Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer) tehlikeler ile ilgili eğitimlerin verildiği

belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/60167 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı eğitim yapıları, yapıldıkları tarihteki mevzuata uygun olarak inşa edilmiştir. Güncel performans değerlerini karşılayan eski binalar olabildiği gibi yıllar içinde doğa olaylarından, afetlerden ve kullanımdan kaynaklı yıpranan binalar da olabilmektedir. Ayrıca, mevzuat güncellemeleri sonucunda, bazı eski yapılar, deprem etkisi altında, (yapıldığı dönemki performans değerlerini karşılıyor olmasına rağmen) güncel mevzuatın gerektirdiği performans değerlerini karşılayamayabilmektedir.

Bakanlığımızca, 2000 yılı öncesinde (özellikle 1998 Deprem Yönetmeliği öncesinde) yapılmış ve kullanım ömrünü doldurmamış binaların tahkiklerinin yapılmasına öncelik verilmektedir. Yapılan tahkikler sonucu, güncel mevzuata göre, deprem etkisi altında göstermesi gereken performans değerini gösteremeyeceği teknik olarak tespit edilen binalardan; güçlendirilmesi teknik ve ekonomik açıdan uygun olanlar boşaltılarak güçlendirilmekte, güçlendirilmesi teknik ve ekonomik olarak mümkün olmayanlar ise boşaltılarak yıkılmakta ve yenisi yapılmaktadır.

Bunun yanında, yaşanan herhangi bir depremden sonra, binalar, teknik ekiplerce incelenerek, hasar durumuna bağlı olarak onarılmakta, güçlendirilmekte veya yıkılıp yeniden yapılmaktadır.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan "*Afete Hazır Okul Kampanyası İş Birliği Protokolü*" kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Bilecik Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

2020-2021 eğitim öğretim yılında personele AFAD tarafından eğitim verildiği, eğitim alan personelin de öğrenci ve velilere uzaktan eğitim verdiği,

Okul ve kurumlarda yürütülen afet, sivil savunma, acil durum ve koruyucu güvenlik hizmetlerinin denetlendiği,

4 Mart 2022 günü saat 11.30'da eş zamanlı olarak tüm okullarda Deprem Tahliye Tatbikatlarının yapıldığı belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/60168 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı eğitim yapıları, yapıldıkları tarihteki mevzuata uygun olarak inşa edilmiştir. Güncel performans değerlerini karşılayan eski binalar olabildiği gibi yıllar içinde doğa olaylarından, afetlerden ve kullanımdan kaynaklı yıpranan binalar da olabilmektedir. Ayrıca, mevzuat güncellemeleri sonucunda, bazı eski yapılar, deprem etkisi altında, (yapıldığı dönemki performans değerlerini karşılıyor olmasına rağmen) güncel mevzuatın gerektirdiği performans değerlerini karşılayamayabilmektedir.

Bakanlığımızca, 2000 yılı öncesinde (özellikle 1998 Deprem Yönetmeliği öncesinde) yapılmış ve kullanım ömrünü doldurmamış binaların tahkiklerinin yapılmasına öncelik verilmektedir. Yapılan tahkikler sonucu, güncel mevzuata göre, deprem etkisi altında göstermesi gereken performans değerini gösteremeyeceği teknik olarak tespit edilen binalardan; güçlendirilmesi teknik ve ekonomik açıdan uygun olanlar boşaltılarak güçlendirilmekte, güçlendirilmesi teknik ve ekonomik olarak mümkün olmayanlar ise boşaltılarak yıkılmakta ve yenisi yapılmaktadır.

Bunun yanında, yaşanan herhangi bir depremden sonra, binalar, teknik ekiplerce incelenerek, hasar durumuna bağlı olarak onarılmakta, güçlendirilmekte veya yıkılıp yeniden yapılmaktadır.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile Bakanlığımız arasında imzalanan "*Afete Hazır Okul Kampanyası İş Birliği Protokolü*" kapsamında okul çalışanlarına ve yaş gruplarına göre öğrencilere yönelik; afete hazırlık kültürünün, afet ve afet gönüllülük bilincinin oluşturulması, yaşanan mekânlarda afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekilleri ile alınabilecek önlemlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Ayrıca il afet ve acil durum müdürlükleriyle koordineli olarak okul afet ve acil durum eylem planı yapılarak okul özelinde afet ve acil durum planlarının hazırlanması ve hazırlanan planların güncel tutulması sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 01 Mart-07 Mart Deprem Haftası'nda tahliye tatbikatı yapılmıştır. Tatbikatlarda afet öncesi hazırlık, afet sırası ve sonrasında davranışlarımız ile ilgili yöneticilere, öğretmenlere, çalışanlar ile öğrencilere verilen eğitimler ışığında uygulamalı çalışmalar valilik afet ve acil durum müdürlükleri, belediye itfaiye kuruluşları ile sağlık kuruluşları iş birliğinde yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile tüm okul ve kurumlarımızda 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afet türlerine ilişkin bilgiler verilerek ikaz/alarm tatbikatı yapılmaktadır.

Eskişehir Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Bakanlığımız eğitim kurumlarına ait okul ve eğitim binalarının dayanıklılık testinin yapıldığı, bu binaların deprem tahkikat raporlarının çıkarıldığı, rapor sonucuna göre güçlendirilmesine ihtiyaç duyulan binaların güçlendirme çalışmalarının yapıldığı, yıkımı gerçekleştirilen okul binalarının yerine İl Yatırım Programı kapsamında yenilerinin yapılarak hizmete açıldığı, bazı binaların ise yapımının devam ettiği,

İlde Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların sivil savunma konusunda;

Her yıl 01-07 Mart Deprem Haftası etkinlikleri kapsamında tüm okul ve kurumlarda eş zamanlı Deprem Anı ve Tahliye Tatbikatlarının yapıldığı,

Millî Eğitim Müdürlüğünde asil ve yedek personelden oluşacak şekilde AKUB ekibinin oluşturulduğu ayrıca Arama ve Kurtarma Ekibinin bulunduğu,

Liselerde AFAD gönüllülük sistemini yaygınlaştırma kapsamında Sivil Savunma Kolları oluşturularak gerekli çalışmaların başlatıldığı,

Öğretmenlere, öğrencilere ve velilere Deprem ve Tahliye Anı ile ilgili eğitimlerin (yüz yüze ve çevrimiçi olarak) verildiği ve eğitimlerin devam ettiği belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/60169 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Başta fiziksel engelliler ve yaşlılar olmak üzere bireyler için kurumlarımızda yapılması öngörülen düzenlemeler; Bakanlığımızın ilk defa 1992/40 no'lu Genelgesi (mülga), ikinci defa 2000/41 no'lu Genelgesi (mülga), 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra da 2009/90 no'lu Genelgesi ile duyurulmuştur. Bu Genelgenin hazırlanmasında, TS 9111 (Özürümler ve Hareket Kısıtlılığı Bulunan Kişiler İçin Binalarda Ulaşılabilirlik Gereklere) ve TS 12576 (Şehir İçi Yollar-Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları) esas alınmıştır.

Genelge gereğince; bina girişlerine rampa yapılması, zemin kaplamalarının kaymayan ve tekerlekli sandalye hareketini güçleştirmeyen malzeme ile kaplanması, birden fazla katlı eğitim yapılarında standartlara uygun engelli asansörü yapılması, dersliklerin eşsiz ve kot farkı olmaksızın tasarlanması, yazı tahtalarının uygun yüksekliğe asılması, engelliler için tuvalet düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bakanlığımızca hazırlanan “Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzunda” da “Engellilere Yönelik Tasarım Standartları” başlığı altında bir bölüme yer verilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımızca yaptırılan tüm tip projelerde ve onaylanan tüm özel projelerde, erişilebilirlikle ilgili kriterler TS 9111 standardına göre düzenlenmekte ve yeni okul inşaatlarında uygulanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızın 2021/11 no'lu Gayrimenkul Büyük Onarım Genelgesi gereğince, okullarımızda yürütülen büyük onarım ve tadilat işleri kapsamında, engelli erişilebilirliği açısından fiziksel koşulları yetersiz okul binalarında yapılacak iyileştirme çalışmalarına (engelli asansörü, engelli rampası, engelli tuvalet yapımı) öncelik verilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53' üncü maddesinde “*Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.*” denilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı dışında (genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, yardımcı hizmetler vb. sınıflarda çalışan) personel bulunmaktadır.

Bu nedenle söz konusu Kanun'a göre çalıştırılması gereken %3 engelli personel oranı, tüm hizmet sınıfları birlikte değerlendirilerek belirlenmekte ve buna göre planlama yapılmaktadır.

Gaziantep Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Gaziantep ilinde Bakanlığımıza bağlı kurumlarda engelli tuvaleti ve engelli rampasının bulunduğu, engellilerin devlet memurluğuna atanmalarının Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ile yapıldığı ve göreve başlamalarının ise Engelli Sağlık Kurulu raporlarının teyit edilerek yapıldığı, bu kapsamda engelli olmayan vatandaşların ilgili kadrolara atanmalarının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

70'İNCİ BİRLEŞİM
23 MART 2022 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 23, 24, 29, 30 ve 31 Mart 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.02.2022 tarihli 56’ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 320 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İhtüdüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 19 uncu maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16.03.2022 tarihli 67’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu**

23.03.2022 Çarşamba- Saat: 11.30

***Anayasa Komisyonu**

23.03.2022 Çarşamba- Saat: 15.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

70'İNCİ BİRLEŞİM

23 MART 2022 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- **(S. Sayısı: 320)** Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29 Milletvekilinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.03.2022) (**)

2.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

3.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

4.- **(S. Sayısı: 181)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

5.- **(S. Sayısı: 296)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin KKTC'de Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri (ASBÜ-KKTC) Kurmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

6.- **(S. Sayısı: 309)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

7.- **(S. Sayısı: 178)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

8.- **(S. Sayısı: 169)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

9.- **(S. Sayısı: 291)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

10.- **(S. Sayısı: 190)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

() İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.**

11.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

12.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

14.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

16.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

18.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

20.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyön ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

34.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

35.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

36.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

37.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumununun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

38.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumununun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

39.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

40.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

41.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

42.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

43.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

44.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

45.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 313) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

47.- (S. Sayısı: 317) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4098) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2022) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 320

**Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve 29
Milletvekilinin Tüketicinin Korunması
Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Teklifi (2/4260) ve Sanayi,
Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“<https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari>”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• **2/4260 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	4
- Genel Gerekçesi	10
- Madde Gerekçeleri	11

• **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu** 19 |

• **Muhalefet Şerhleri** 31 |

• **Teklif Metni** 50 |

• **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 50 |

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>İsmail Bilen</i> Manisa	<i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	<i>Necip Nasır</i> İzmir
<i>Abdullah Güler</i> İstanbul	<i>Ali Özkaya</i> Afyonkarahisar	<i>Erol Kavuncu</i> Çorum
<i>Ahmet Akay</i> Şanlıurfa	<i>Selim Yağcı</i> Bilecik	<i>Selman Oğuzhan Eser</i> Karaman
<i>Yasin Uğur</i> Burdur	<i>Eyüp Özsoy</i> İstanbul	<i>İsmail Güneş</i> Uşak
<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i> Gaziantep	<i>Murat Baybatur</i> Manisa	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli
<i>Mustafa Levent Karahocagil</i> Amasya	<i>Atay Uslu</i> Antalya	<i>Ali Cumhuriyet Taşkın</i> Mersin
<i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	<i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul	<i>Cihan Pektaş</i> Gümüşhane
<i>Erol Kaya</i> İstanbul	<i>Ahmet Zenbilci</i> Adana	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i> İstanbul
<i>Yusuf Başer</i> Yozgat	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i> Konya	<i>Şirin Ünal</i> İstanbul
<i>Rümeysa Kadak</i> İstanbul	<i>Jülide Sarıeroğlu</i> Adana	<i>Tahir Akyürek</i> Konya

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Lütfiye Selva Çam

Ankara

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Asuman Erdoğan

Ankara

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

İbrahim Aydın

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 08/03/2022 tarihinde sunulan 2/4260 Esas Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

09/03/2022

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Adil Çelik

Balıkesir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Yavuz Subaşı

Balıkesir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Yılmaz Tunç

Bartın

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Vildan Yılmaz Gürel

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Jülide İskenderoğlu

Çanakkale

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Recep Özel

Isparta

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Tülay Kaynarca

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

09/03/2022

İffet Polat

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin korunması hakkında kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun Teklifine katılıyorum. Gereğini arz ederim.

08/03/2022

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Ceyda Çetin Erenler

Kütahya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Ahmet Çakır

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Hakan Kahtalı

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Selim Gültekin

Niğde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Osman Aşkın Bak

Rize

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Recep Uncuoğlu

Sakarya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Zemzem Güleender Açıanal

Şanlıurfa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Çiğdem Koncaçıl

Tekirdağ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Salih Cora

Trabzon

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Meliha Akyol

Yalova

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Ahmet Çolakoğlu

Zonguldak

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyoruz.

Hamdi Uçar

Zonguldak

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4260)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Tüketicinin korunması kavramı, modern anlamda 1960'lı yıllardan sonra dünyada ivme kazanmış olup, ülkemizde de 1982 Anayasasının 172 nci maddesi ile Devlete tüketicileri koruyucu tedbirleri alma görevi verilmiştir.

1995 yılına gelinceye kadar tüketicinin korunması konusu genel hukuk kuralları çerçevesinde ele alınmıştır. Ancak değişen ve gelişen satış teknikleri ile büyüyen ve kurumsallaşan firmalar karşısında uygulanan genel hukuk kuralları, tüketicileri koruma konusunda yetersiz kalmıştır. Bu nedenle, ülkemizde ilk defa 1995 yılında çıkarılan 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, tüketicileri koruma altına alan özel bir yasa olarak ayrı bir önem taşımaktadır.

4077 sayılı Kanunda 2003 yılında kapsamlı bir değişikliğe gidilerek tüketicilere yeni haklar sağlanmış, 2014 yılında ise söz konusu Kanun yürürlükten kaldırılarak tüketicilerin korunma alanını genişleten 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. Ancak, gelinen süreçte tüketicinin korunması konusunun çok dinamik bir alan olması, ülkemizde ve dünyada ticaret hayatında çok hızlı bir değişim ve gelişim yaşanması nedeniyle, mevcut 6502 sayılı Kanunda da değişiklik ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bu çerçevede hazırlanan Kanun Teklifi ile tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması, tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesi ile orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek ceza sisteminin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda aşağıda yer alan konulara ilişkin olarak Kanunda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Tüketici ve konut kredilerinde tüketicilere ihtiyaç duymadıkları sigorta ve diğer yan ürün ve hizmetlerin kredi kullanım şartı olarak sunulmasının sınırlandırılması, kredili mevduat hesabı, kredi kartı gibi belirsiz süreli tüketici kredilerinde faiz oranında tüketici lehine değişikliklerin derhal uygulanabilmesi, tüketici kredilerinde kredi borcunun tamamının erken ödenmesi halinde bildirim aranmaksızın cayma hükümlerinin uygulanarak tüketicilerin ödedikleri ücret ve masrafların iadesi ile kredi nedeniyle katlandıkları maliyetin azaltılması hususları öngörülmektedir.

Taksitle satış sözleşmelerinde temerrüt durumunda kalan borcun tümünün muaccel kılınmasına ilişkin koşullar Türk Borçlar Kanunuyla uyumlu ve tüketici lehine olacak şekilde değiştirilmektedir.

Mesafeli sözleşmelerin büyük bir kısmının e-ticaret platformu olarak faaliyet gösteren aracı hizmet sağlayıcılar üzerinden gerçekleştirilmekte olduğu hususu da dikkate alınarak bunların aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelerden dolayı tüketicilere karşı sorumlulukları düzenlenmektedir.

Ön ödemeli olarak satılan konutların sözleşmede belirlenen tarihte tüketicilere teslim edilmesi zorunlu hale getirilmekte, büyük ölçekli konut projelerinde inşaatın tamamlanması çok uzun süreler alabildiği için ön ödemeli olarak satılan konutların tüketicilere azami teslim süresi kırk sekiz aya çıkarılmaktadır.

Devre tatil satışlarında yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla devre tatil sözleşmelerinin kapsamı ile düzenlenme usul ve esasları açıklığa kavuşturulmakta, ön ödemeli devre tatil satışı yasaklanmakta ve şahsi hakka konu devre tatile ilişkin süre sınırı getirilmektedir.

Ekonomik ömrü tamamlanmamış ürünlerin donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir. Servis istasyonlarına ilişkin yetkili ve özel servis ayırımının tüketicileri bilgilendirecek şekilde yapılması öngörülmektedir. Garanti süresi bittikten sonra yedek parçanın temin edilememesi, servis istasyonunun bulunmaması gibi sebeplerle

satış sonrası hizmetin verilmediği durumlarda tüketicilere, üretici ve ithalatçıdan zararının tazmin edilmesini talep edebilme hakkı getirilmektedir.

Tüketici uyuşmazlıklarının adil, hızlı, basit ve en düşük kaynakla çözümü için kolay ulaşılabılır yargı dışı karar merci olarak kurulan tüketici hakem heyetlerinde etkinlik ve verimliliği arttıracak ve daha fazla tüketici işlemini kapsayacak düzenlemeler yapılmaktadır.

Kanuna aykırılık halleri için öngörülmuş bazı idari para cezaları, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu dikkate alınarak ve orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek yeniden düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 6502 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, taksitli satış sözleşmelerinde tüketicinin temerrüde düşmesi halinde kalan borcun tamamının muaccel hale gelmesine ilişkin olarak, tüketiciye daha fazla koruma sağlayan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa uyumlu olacak şekilde değişiklik yapılmaktadır. Bu kapsamda, taksitle satış sözleşmelerinde tüketicinin kalan borcunun tümünün ifasının talep edilmesi için fıkra da yer alan diğer şartların yanı sıra kalan borç yerine sözleşmede yer alan bedelin dikkate alınmasına yönelik tüketici lehine düzenleme yapılmaktadır.

Madde 2- 6502 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında tüketicilere kredi sözleşmesinden on dört gün içinde cayma hakkı tanınmaktadır. Cayma hakkını kullanan tüketicilerden; anapara, krediden yararlanan süreye isabet eden işlemiş faiz ile kamu kurumları veya üçüncü kişilere ödenmiş olan ücretler dışında herhangi bir bedel talep edilememektedir. Dolayısıyla cayma hakkını kullanan tüketicilerden kredi verenin tahsil ettiği tahsis ücreti gibi ücretlerin iade edilmesi gerekmektedir. Tüketicilerin cayma bildiriminde bulunmaksızın cayma süresi içerisinde kredi borcunun tamamını erken ödeyerek kapatmaları durumunda kredi veren cayma bildirimini olmadığı için tahsis ücreti gibi aldığı ücretlerin iadesini yapmamaktadır. Değişiklik ile cayma süresi içerisinde kredi borcunun tamamını erken ödeyen tüketicilerin de cayma hakkını kullandıkları kabul edilerek, iadesi gerekli ücretlerin de iadesinin sağlanması ve tüketicilerin ekonomik menfaatinin korunması amaçlanmaktadır.

Madde 3- 6502 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinin mevcut ikinci fıkrası uyarınca faiz oranının düşürülmesi durumunda söz konusu değişikliğin yürürlüğe girmesi için otuz gün öncesinde tüketiciye bildirimde bulunulması zorunludur. Yapılan değişiklik ile kredi kartı veya kredili mevduat hesabı gibi belirsiz süreli kredi sözleşmelerinde, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun sözleşme değişikliklerine ilişkin maddesiyle uygulama birliği sağlamak ve faiz oranındaki indirimin tüketici lehine olması nedeniyle yürürlüğe girmesi için otuz gün öncesinde bildirim yapılması şartı kaldırılarak, söz konusu şart sadece faiz oranı artırımını kapsayacak şekilde değiştirilmektedir.

Madde 4- Madde ile 6502 sayılı Kanunun tüketici kredilerine sigorta yaptırılmasını düzenleyen 29 uncu maddesi “Sigorta, yan finansal ürün ve hizmet sunumu” başlığı ile yeniden düzenlenmektedir. Bu kapsamda, maddenin birinci fıkrasında sigortacılık mevzuatı ile kavram birliğinin sağlanması için mevcut hükümde yer alan “kredi ile ilgili sigorta” ifadesi “kredi bağlantılı sigorta” şeklinde değiştirilmektedir. Ayrıca kredi bağlantılı sigortanın kredi ile bir paket oluşturacak şekilde tüketiciye sunulabilmesi için sigortasız kredi seçeneğinin de tüketiciye teklif edilmesi zorunluluğu getirilmektedir.

Mevcut maddenin birinci fıkrasında yer alan tüketicinin istediği sigorta şirketinden gerekli şartları sağlayan teminatı sunmasına ilişkin hüküm değiştirilen maddenin ikinci fıkrası ile aynı şekilde

düzenlenmektedir. Ayrıca kredi bağlantılı sigortanın ancak kredi borcunun geri ödenmesinin teminatını sağlamak üzere kredi ile bir paket oluşturacak şekilde sunulabileceğine ilişkin tüketiciyi koruyucu bir sınırlama getirilmektedir.

Üçüncü fıkra ile tüketicinin indirimli faiz oranına sahip kredi seçeneğinden yararlanabilmesi için ihtiyacı olmayan, yararlanmayacağı ya da kurumsal müşterilere sunulan yan ürün veya hizmetleri almak zorunda bırakılması önlenerek kredi nedeni ile katlanmak zorunda olduğu maliyetlerin ve bundan çıkan uyuşmazlıkların azaltılması hedeflenmektedir. Buna göre, tüketici kredisi sözleşmesi kurulmasının kredi ile ilgili olanlar hariç olmak üzere yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanması yasaklanmaktadır.

Madde 5- Madde ile 6502 sayılı Kanunun konut finansmanı sözleşmelerine sigorta yaptırılmasını düzenleyen 38 inci maddesi “Sigorta, yan finansal ürün ve hizmet sunumu” başlığı ile yeniden düzenlenmektedir. Bu kapsamda, maddenin birinci fıkrasında sigortacılık mevzuatı ile kavram birliğinin sağlanması için mevcut hükümde yer alan “kredi ile ilgili sigorta” ifadesi “kredi bağlantılı sigorta” şeklinde değiştirilmektedir. Ayrıca konut finansmanı kapsamında kredi bağlantılı sigortanın kredi ile bir paket oluşturacak şekilde tüketiciye sunulabilmesi için sigortasız kredi seçeneğinin de tüketiciye teklif edilmesi zorunluluğu getirilmektedir.

Mevcut maddenin birinci fıkrasında yer alan tüketicinin istediği sigorta şirketinden gerekli şartları sağlayan teminatı sunmasına ilişkin hüküm değiştirilen maddenin ikinci fıkrası ile aynı şekilde düzenlenmektedir. Ayrıca konut finansmanı kapsamında kredi bağlantılı sigortanın ancak kredi borcunun geri ödenmesinin teminatını sağlamak üzere kredi ile bir paket oluşturacak şekilde sunulabileceğine ilişkin tüketiciyi koruyucu bir sınırlama getirilmektedir.

Üçüncü fıkra ile tüketicinin indirimli faiz oranına sahip konut finansmanı kapsamında kredi seçeneğinden yararlanabilmesi için ihtiyacı olmayan, yararlanmayacağı ya da kurumsal müşterilere sunulan yan ürün veya hizmetleri almak zorunda bırakılması önlenerek kredi nedeni ile katlanmak zorunda olduğu maliyetlerin ve bundan çıkan uyuşmazlıkların azaltılması hedeflenmektedir. Buna göre, konut finansmanı sözleşmesi kurulmasının kredi ile ilgili olanlar hariç olmak üzere yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanması yasaklanmaktadır.

Madde 6- Kanunda ön ödemeli konutların azami teslim süresi belirlenmesine karşın sözleşmede belirlenen teslim süresinin ihlal edilmesine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumun, tüketicinin ekonomik çıkarını zedelediği, tüketicinin satın alma kararını etkilediği ve haksız ticari uygulamaya neden olduğu değerlendirildiğinden, 6502 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklerle sözleşmede belirlenen teslim tarihine uyulması zorunlu hale getirilmektedir. Diğer taraftan, büyük ölçekli ön ödemeli konut projelerinde inşaatın tamamlanması çok uzun süreler alabildiği için ön ödemeli olarak tüketicilere satılan konutun azami teslim süresi kırk sekiz aya çıkarılmaktadır.

Madde 7- 6502 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yapılan değişiklik ile başta mobilya olmak üzere niteliği itibarıyla farklılık arz edebilen ve tüketicilerin özel istek ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan malların tesliminin, tüketicinin bilgilendirilmesi ve onay ile mesafeli sözleşmelerde genel kural olan otuz günde teslim veya ifa edilme yükümlülüğünden istisna tutulmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik ile aracı hizmet sağlayıcılara; mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak yönetmelikle belirlenen hususlara dair tüketicilerin bildirim ve taleplerini iletebilecekleri ve söz konusu hususları takip edebilecekleri kesintisiz bir sistemi kurma yükümlülüğü getirilmektedir.

6502 sayılı Kanunun mesafeli sözleşmeleri düzenleyen 48 inci maddesinde satıcı ve sağlayıcıların tüketicilere karşı yükümlülükleri ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bilişim sistemlerinde yaşanan gelişmeler, teknolojiye erişim kolaylığı, dijitalleşmenin sağladığı işlem hızı ve maliyetinin azalması ile korona virüs salgınının etkileri ülkemiz de dahil olmak üzere tüm dünyada e-ticaret hacminde büyük artışa neden olmuştur. Bu durum, satıcı ve ürün sayısının çok ve çeşitli olması, kurumsal yapıları, kampanya ve indirimlerin sürekli ve yaygın olması özellikleri ile birlikte tüketicilerin taraf olduğu mesafeli sözleşmelerin büyük bir kısmının aracı hizmet sağlayıcı olarak faaliyet gösteren e-ticaret platformlarında gerçekleşmesine neden olmuştur. E-ticaret sektöründe yaşanan bu değişim dikkate alınarak 48 inci maddeye eklenen altıncı fıkra ile platformlar aracılığı ile tüketicilerin taraf olduğu mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak aracı hizmet sağlayıcılara sorumluluklar getirilmektedir. Bu kapsamda, maddeye eklenen altıncı fıkranın;

(a) bendi ile aracı hizmet sağlayıcıların aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak satıcı veya sağlayıcı adına ve hesabına tüketicilere yaptıkları ön bilgilendirme, ön bilgilendirmenin teyidi ve onayına ilişkin işlemlerden, işlemi yapan olarak satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsil sorumlu oldukları,

(b) bendi ile tüketicinin bilgilendirilmesine ilişkin yönetmelikte düzenlenen ön bilgilendirmede bulunması zorunlu unsurlardaki eksikliklerin aracı hizmet sağlayıcıdan kaynaklanması durumunda sorumluluğun aracı hizmet sağlayıcıda olduğu,

(c) bendi ile mesafeli sözleşmelere ilişkin işlemlerin yapıldığı platformu kuran ve işleten olarak aracı hizmet sağlayıcıların aracılık edilen işlemlere ilişkin kayıtları tutma ve ilgililere verme yükümlülüğü,

(ç) bendi ile aracı hizmet sağlayıcıların, satıcı veya sağlayıcılar ile olan sözleşmelerine uymaması nedeni ile bu maddede yer alan düzenlemelere aykırılığa neden olmaları durumunda, aykırılık teşkil eden her bir işlemde sorumlu oldukları,

(d) bendi ile aracı hizmet sağlayıcıların; aracılık edilen mesafeli sözleşmelerin bedel tahsilatına da aracılık etmeleri durumunda, Kanunda düzenlenen ayıba ilişkin sorumluluk halleri ile teslim veya ifa sonrası bedelin satıcıya veya sağlayıcıya aktarıldığı durumlar dışında bedel kendilerinde kaldığı sürece teslim veya ifa ile cayma hakkının kullanımında satıcı veya sağlayıcı ile birlikte tüketicilere karşı müteselsil sorumlu oldukları,

(e) bendi ile aracı hizmet sağlayıcıların, satıcı veya sağlayıcı onayı olmaksızın düzenledikleri kampanya ve indirimler ile satıcı veya sağlayıcı adına kurulmasına aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak; tedarik edememe, stok yetersizliği gibi nedenler ile sözleşme konusu mal ya da hizmetin hiç ya da gereği gibi teslim veya ifa edilememesine neden olmaları durumundan sorumlu oldukları,

(f) bendi ile teslim veya ifa zamanı gibi tüketicinin alışveriş tercihinde ve satın alma sonrasında fesih hakkının kullanımında önemli bir etkisi olan reklamlarında taahhüt edilen bilgilerin tüketicieye yapılan ön bilgilendirme ile uyumlu olması ve ispatına ilişkin sorumlu oldukları,

düzenlenmektedir.

Maddenin yedinci fıkrası olarak teselsül ettirilen mevcut altıncı fıkrada yapılan değişiklik ile mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden aracı hizmet sağlayıcılarının sorumluluk ve yükümlülüklerine ilişkin yönetmelikle düzenleme yetkisi verilmektedir.

Madde 8- 6502 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, devre tatil sözleşmelerinin kapsamı ile düzenlenme usul ve esaslarının açıklığa kavuşturulması amaçlanmaktadır. Öncelikle devre tatil satışının finansal kiralama ile yapılması durumunda da devre tatil sözleşmelerine ilişkin Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği açıkça vurgulanmaktadır. Diğer taraftan, devre tatil sözleşmeleri ile dönemsel tatil hakkı, şahsi hak niteliğinde sunulabildiği gibi devre mülk hakkı veren sözleşmelerde olduğu gibi müşterek mülkiyet payına bağlı olarak aynı hak niteliğinde de sunulabilmektedir. Devre mülk hakkı 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 57 nci ve devamı maddelerinde düzenlenmiş olup, uygulamada satıcılar söz konusu düzenlemenin getirdiği yükümlülüklerden kaçınmak amacıyla, dönem mülk, paylı mülkiyet, hisseli gayrimenkul satışı ve benzeri isimler altında müşterek mülkiyet payına bağlı olarak aynı hakka konu devre tatil satışı yapmakta ve hukuken devre mülk sözleşmesi niteliğini haiz olmayan sözleşmelerle devre mülk hakkı tanındığı algısı oluşturarak tüketici mağduriyetlerine neden olmaktadır. Bu çerçevede, tüketicilerin haklarının daha kapsamlı bir biçimde korunabilmesi amacıyla aynı hakka konu devre tatil sözleşmelerinin sadece Kat Mülkiyeti Kanununda belirtilen usul ve esaslar kapsamında devre mülk sözleşmesi şeklinde kurulması zorunlu kılınmaktadır. Ayrıca kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği suretiyle devre tatil hakkı tanınması yasaklanarak, Kanunun getirdiği korumadan tüketicilerin yararlanması amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, paravan şirketler kurularak tüketicilerin mağdur edilmesinin engellenmesi amacıyla devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmayanların devre mülk veya devre tatil satışı yapması yasaklanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasında yapılan düzenlemeyle, tüketicinin devre tatil sözleşmesinden cayma hakkını daha kolay kullanabilmesi için getirilmiş olan cayma süresi içinde tüketiciden ödeme veya borçlandırıcı belge alma yasağı aynı hakka konu devre tatil sözleşmesi olan devre mülk sözleşmelerini de kapsayacak şekilde genişletilmek suretiyle, bu tür sözleşmelerde yoğunlaşan cayma hakkının kullanımına ilişkin sorunların azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu amaç doğrultusunda söz konusu yasağın ihlali halinde, tüketicilere ödemelerinin derhal iade edileceği ve tüketiciyi borç altına sokan her türlü belgenin tüketici yönünden geçersiz olacağı düzenlenmektedir.

Maddenin sekizinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, tüketicinin aynı hakka konu bir taşınmazın satış bedelini veya şahsi hakka konu taşınmazın kullanım hakkı bedelini önceden peşin veya taksitle ödemeyi, satıcı veya sağlayıcının da bedelin tamamen veya kısmen ödenmesinden sonra taşınmazı ya da kullanım hakkını tüketiciye devir veya teslim etmeyi üstlendiği ön ödemeli devre tatil satışlarında yaşanan tüketici mağduriyetlerinin önlenmesi, sistemin iyi işlememesi nedeniyle tamamlanamayan ve atıl halde kalan tesislerden dolayı yaşanan milli servet kaybının önlenmesi ve kaynakların daha sağlıklı yatırımlara yönlendirilmesi amacıyla ön ödemeli usulle devre mülk ve şahsi hakka konu devre tatil satışı yasaklanmakta ve bu tür satışlara ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Maddenin dokuzuncu fıkrasında yapılan düzenlemeyle, halihazırda çok uzun süreler için kurulabilen şahsi hakka konu sözleşmelerde, zamanla tesisinin eskimesi, hizmetlerin beklenen nitelikte sunulmaması gibi sorunların sıklıkla yaşandığı göz önünde bulundurularak, şahsi hakka konu devre tatil sözleşmelerinde azami süre sınırı getirilmekte, bakım ve onarım işlemleri yapılmayan tesislerde tüketicilere ayıplı hizmet sunulmasının engellenmesi amaçlanmaktadır. Öte yandan yapılan düzenlemeyle getirilen on yıllık süre sınırının, Türk Borçlar Kanununun 347 nci maddesinde yer alan belirsiz süreli kira sözleşmelerinin 10 yılın dolmasının ardından feshedebileceğine ilişkin düzenlemedeki on yıllık süre ile paralellik arz edeceği değerlendirilmektedir.

Maddenin onuncu fıkrasında yapılan düzenlemeyle, tüketicilerin şahsi hakka konu devre tatil sözleşmelerinden kaynaklanan tatil hakkını kullanmadığında, sağlayıcının devre tatil ünitesinde üçüncü

kişilere tatil imkânı sunabildiği göz önüne alınarak, bu gibi bir durumda devre tatil hakkını belirli bir dönem için kullanmayacağını tatil hakkının başlayacağı günden en az doksan gün önce sağlayıcıya bildiren tüketicilerden, o dönem için herhangi bir isim altında aidat veya benzeri bir ücret veya bedel talep edilmesi yasaklanmaktadır.

Maddenin on birinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, ön ödemeli devre tatil satışının yasaklanması sebebiyle yönetmelik yetkisine ilişkin hüküm değiştirilmektedir.

Madde 9- 21. yüzyıl, dijital ve yeşil dönüşümü küresel gündemin merkezine taşımıştır. Özellikle elektronik ürünlerde meydana gelen hızlı değişim ve dönüşüm karşısında sürdürülebilir ve etkin bir kaynak yönetimi için tasarruf odaklı bir tüketim anlayışının yerleşmesi gerekmektedir. Bu çerçevede 6502 sayılı Kanuna eklenen 57/A maddesi ile ekonomik ömrü tamamlanmamış ürünlerin donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir. Diğer taraftan yapılan düzenlemenin dış ticaret ve arz talep dengesi bakımından ülke ekonomimize olumlu katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Maddenin birinci fıkrası ile yenilenmiş ürünlerin tanımı yapılmaktadır. İkinci fıkrasında bu ürünlere asgari bir yıl garanti verilmesi zorunluğu getirilmekte, ayrıca özelliği nedeniyle bazı malların garanti şartlarının kilometre, saat ve adet gibi başka bir ölçü birimi ile belirlenebilmesine ilişkin Ticaret Bakanlığına yetki verilmektedir. Üçüncü fıkra da özellikle kullanılmış cep telefonu, bilgisayar ve tablet gibi yönetmelikle belirlenecek ürünlerde tüketicilerin daha güvenli alışveriş yapmalarını sağlamak amacıyla bu tür ürünlerin yenilenmiş ürün olarak satılabilmesi için nitelikleri Ticaret Bakanlığınca belirlenen ve yetkilendirilen yenileme merkezlerinde yenilenmesi şartı getirilmektedir. Dördüncü fıkra da yenileme merkezlerine Bakanlıktan yetki belgesi alma zorunluluğu getirilmektedir. Beşinci fıkra da yenileme işlemi yapılacak kullanılmış cep telefonu gibi ürünlerin Merkezi Cihaz Kayıt Sistemine kayıtlı ve kullanılmış olup olmadığının tespitine ilişkin Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu kayıtlarından doğrulama yapılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Altıncı fıkrasında ise yenilenmiş ürün, yenileme merkezi ve diğer uygulama usul ve esaslarına ilişkin hususların yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 10- 6502 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin ikinci fıkrasına eklenen ibare ile tüketicilerin, firmaların doğru ve güncel yetkili servis istasyonu bilgilerine ulaşabilmeleri, herhangi bir aldatıcı uygulama nedeniyle mağdur olmamaları amacıyla üretici ve ithalatçılara, tüm yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgilerini Ticaret Bakanlığınca kurulan sisteme kaydetme zorunluluğu getirilmektedir.

Beşinci fıkraya eklenen cümle ile yetkili servis istasyonları dışında tüketicilere hizmet sunan özel servis istasyonlarının yetkili servis istasyonu algısı oluşturacak şekilde hizmet vermesinin önlenmesini teminen özel servis istasyonlarına servis fişi, tabela ve broşür gibi her türlü tanıtım ve faaliyetlerinde “özel servis” ibaresi kullanma zorunluluğu getirilmektedir.

58 inci maddenin birinci fıkrası malın kullanım ömrü boyunca satış sonrası hizmet verilmesini zorunlu kılmaktadır. Ancak uygulamada garanti süresi bittikten sonra yedek parçanın temin edilememesi, servis istasyonunun bulunmaması gibi sebeplerle satış sonrası hizmetin vermediği ve tüketicilerin mağduriyet yaşadığı durumlar oluşabilmektedir. Bu mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla değiştirilen yedinci fıkra ile tüketicilere, üretici ve ithalatçılardan Bakanlıkça belirlenen kullanım ömrü süresince mala ilişkin satış sonrası hizmetin sağlanmaması durumunda zararın tazminini talep etme hakkı getirilmektedir.

Maddeye eklenen sekizinci fıkra ile satış sonrası hizmet sunulması zorunlu olan mallar, asgari servis istasyonu sayısı, servis istasyonlarının sorumlulukları ve azami tamir sürelerinin yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 11- 6502 sayılı Kanununun 63 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle Reklam Kurulu Başkanının toplantıya katılmadığı hallerde ilgili genel müdür yardımcısının Kurula başkanlık yapacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 12- Tüketici uyuşmazlıklarının adil, hızlı, basit ve olabilecek en az masrafla çözüme bağlanması amacıyla kolay ulaşılabılır şekilde yargı dışı karar merci olarak tüketici hakem heyetleri teşkil edilmiştir. Tüketici hakem heyetleri kuruldukları 1995 yılından bugüne yaklaşık 16 milyon başvuruyu karara bağlayarak ülkemiz yargı teşkilatının üzerindeki iş yükünü önemli ölçüde azaltmıştır. Tüketici hakem heyetlerinin, işlem yoğunluğu, usul ekonomisi ve benzeri hususlar göz önünde bulundurulabilir erişilebilir, hakkaniyetli ve kaliteli hizmet sunumu, personel ve kaynakların etkin kullanımı, ihtisaslaşma ölçeğinden azami faydalanma gibi amaçlarla yetki alanları ile iş bölümünün yeniden belirlenmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu kapsamda, 6502 sayılı Kanununun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle Ticaret Bakanlığına tüketici hakem heyetlerini oluşturmanın yanı sıra bunların yetki alanları ile iş bölümünü belirlemeye yönelik yetki verilmektedir.

Madde 13- 6502 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2022 yılı için 10.280 Türk Lirasının altındaki uyuşmazlıklara ilçe tüketici hakem heyetleri, 10.280 Türk Lirası ile 15.430 Türk Lirası arasındaki uyuşmazlıklara ise büyükşehir statüsünde bulunan illerdeki il tüketici hakem heyetleri bakmaktadır. Bu durum ilçe tüketici hakem heyetlerinde başvuru yoğunluğunun daha fazla olmasına ve büyükşehir olan illerdeki il tüketici hakem heyetlerinin hedeflenen verimlilikte çalışmamasına neden olduğundan birinci fıkrada yapılan değişiklikle tüketici hakem heyetlerinin iş durumu dikkate alınarak verimli ve etkin çalışmasının sağlanması amacı ile düzenleme yapılmaktadır.

Diğer taraftan, 2022 yılı itibarıyla değeri 15.430 Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetleri görevli iken; yapılan değişiklikle daha fazla sayıda uyuşmazlığın hızlı, basit ve olabilecek en az masrafla çözüme bağlanması amacıyla parasal değer 30.000 Türk Lirasına yükseltilmektedir.

Tüketici hakem heyeti yetki alanlarının yeniden belirlenmesi sonrasında tüketici hakem heyetlerinin erişilebilir olması büyük önem arz etmektedir. Bunu teminen üçüncü fıkrada yapılan değişiklikle, tüketicinin yerleşim yeri veya tüketici işleminin yapıldığı yerde tüketici hakem heyetinin bulunmaması halinde tüketicinin herhangi bir hak kaybına uğramadan o yer kaymakamlıklarına başvuru yapılabilmesine imkan sağlanmaktadır. Yapılan bu başvurular, kaymakamlıklarca gereği yapılmak üzere yetkili tüketici hakem heyetine iletilecektir.

Dördüncü fıkrada yapılan değişiklik ile tüketici hakem heyetlerine yapılan başvurularda esas alınan parasal sınırlarda her yıl yapılacak yeniden değerlemelerde bin Türk Lirasının küsurunun dikkate alınmaması düzenlenmektedir.

Madde 14- 6502 sayılı Kanununun 70 inci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen birinci cümlesi ile tüketici hakem heyetleri tarafından verilen kararların bağlayıcılığının il ya da ilçe tüketici hakem heyeti olması bakımından farklılık bulunmadığından, anılan cümlede yer alan “il ve ilçe” ifadesi metinden çıkarılmaktadır.

640 sayılı Gümrük Personeli ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40/A maddesi uyarınca 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 107/A maddesinin uygulanmaya başlanması neticesinde tüketici hakem heyetlerinin bilgi ve belge isteme yazıları ile diğer yazışmalarının ve kararlarının görülen uyuşmazlığın tarafları veya vekillerine elektronik ortamda tebliğine olanak sağlanmıştır. Bu kapsamda hem posta yolu ile tebligat yapılması sırasında yaşanan aksaklıkların giderilmesi ve beklenen sürelerin kısaltılması hem de tüketici hakem heyetlerinin posta/tebligat

giderlerinin azaltılması sağlanmıştır. Bu alanda bir yılda yaklaşık 10 milyon Türk Lirası tasarruf yapılmıştır. Bu kapsamda, ikinci fıkrada yapılan değişiklik ile 640 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede yer verilen düzenlemenin 6502 sayılı Kanuna aktarılması amaçlanmaktadır.

Halihazırda taraflar, tüketici hakem heyeti kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde tüketici hakem heyetinin bulunduğu yerdeki tüketici mahkemesine itiraz edebilmektedir. Üçüncü fıkrada yapılan değişiklikle, itirazın tüketici hakem heyetinin bulunduğu yerdeki mahkemeye yapılmasının yanında tüketicinin yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesinin de yetkili olması düzenlenmektedir. Böylece itiraz sürecinde tüketicilerin tüketici mahkemesine erişiminin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.

6502 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinde tüketici hakem heyetlerinin önlerine gelen uyuşmazlıkları incelerken her türlü bilgi ve belgeyi taraflardan isteyebileceği hükme bağlanmıştır. İstenilen bilgi ve belgelerin sunulmaması halinde dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler üzerinden karar verilmektedir. Uygulamada eksik bilgi ve belge verilmesi ya da hiç belge verilmemesi halinde hakem heyetlerine başvuran ve satıcı/sağlayıcılar karşısında asimetrik bilgiye sahip olan tüketiciler mağdur olabilmektedir. Zira hakem heyetlerinin dosyanın mevcut durumu üzerinden tüketici lehine karar verdiği durumlarda ilgili karara itiraz üzerine mahkemede tüketici hakem heyetinin elindeki bilgi ve belge haricinde ek bilgi ve belgelerle inceleme yapılması sağlanmakta ve bu durumda satıcı/sağlayıcı lehine hakem heyeti kararı iptal edilebilmektedir. Tüketici bu durumda yargılama giderleri ile vekâlet ücretinin ödenmesi zorunluluğuyla karşı karşıya kalmaktadır. Bütün bu sorunları bertaraf etmek amacıyla altıncı fıkrada yapılan değişiklik ile mevcut olduğu halde tüketici hakem heyetine sunulmayan bir bilgi veya belgenin tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle kararın iptali halinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekalet ücretine hükmedilmeyeceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 15- “Ceza hükümleri” başlıklı 77 nci maddede yapılan değişikliklerle, Kanuna aykırılık halleri için öngörölmüş bazı idari para cezaları, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu dikkate alınarak ve orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek yeniden düzenlenmektedir.

Madde 16- 6502 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik ile idari yaptırım kararı verilmesi ve uygulanmasına ilişkin bürokrasinin azaltılması ve sürecin kısaltılması, idari yaptırımlara karşı kanun yoluna başvuru halinde yargı sürecine ilişkin idarenin işlemleri hızlı ve etkin bir şekilde yürütmesi amaçlanmaktadır.

Madde 17- Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi için 6502 sayılı Kanuna eklenen geçici maddenin;

Birinci fıkrasında, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki tüketici işlemlerine, bunların hukuken bağlayıcı olup olmadıklarına ve sonuçlarına bu işlemler hangi kanun yürürlükte iken gerçekleşmiş ise kural olarak o kanun hükümleri uygulanacağı belirtilmektedir. Ancak bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan ve hâlen geçerli olan belirsiz süreli sözleşmelerin bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlük tarihinden itibaren uygulanmayacaktır.

İkinci fıkrasına göre, halen inşaatı devam eden devre tatil projelerinin tamamlanabilmesi ve bu projelerde devre tatil satın almış olan tüketicilerin mağduriyet yaşamalarının engellenmesi amacıyla bu maddenin yayımı tarihinden önce yapı ruhsatı alınmış olan taşınmazlarda 50 nci maddenin mülga sekizinci fıkrası kapsamında tüketicilerin tüm ödemelerinin teminat altına alınmış olması şartıyla bu maddenin yayımı tarihinden itibaren 3 yılı geçmemek üzere mevcut yapı ruhsatı geçerlilik tarihi süresince tüketicilere yönelik olarak devre mülk veya en fazla on yıl süreli şahsi hakka dayalı devre tatil satışı yapılabilecektir. Ancak, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun sekizinci bölümü hükümleri

kapsamında kurulan devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere, tüketicilerle müşterek mülkiyet payına bağlı aynı hak sağlayan devre tatil sözleşmesi kurulamayacaktır.

Üçüncü fıkrasında, bu maddenin yayımı tarihinden önce kurulan devre tatil sözleşmeleri ile ikinci fıkra kapsamında kurulan sözleşmeler hakkında bu maddenin yayımlandığı tarihten önceki Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca bu sözleşmeler hakkında, söz konusu hükümlerle birlikte bu Kanunun 8 inci maddesiyle değiştirilen 6502 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin onuncu fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

Dördüncü fıkrasına göre, tüketici hakem heyetleri ile tüketici mahkemelerinin görev alanındaki parasal sınırlar değiştirildiği için göreve ve yetkiye ilişkin yeni düzenlemelerin derhal uygulanması yerine, tüketici hakem heyetlerine başvuru yapıldığı ve tüketici mahkemelerinde dava açıldığı tarihteki göreve ilişkin hükümlerin uygulanması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Madde 18- Yürürlük maddesidir.

Madde 19- Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No: 2/4260
Karar No: 20*

14/03/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4260 esas numaralı, "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Komisyonumuzun 09/03/2022 tarihinde yaptığı 21'inci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. Giriş

Manisa Milletvekili İsmail BİLEN ile 29 Milletvekili tarafından 08/03/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/4260 esas numaralı "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Komisyonumuzun 09/03/2022 tarihinde yaptığı 21'inci Birleşiminde Manisa Milletvekili İsmail BİLEN ile Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Türkiye Sigorta Birliği, Tüketici Örgütleri Federasyonu, Tüketici Hakları Derneği, Tüketicileri Koruma ve Eğitim Vakfı, Devremülk ile Devre Tatil Yatırımcıları ve Pazarlamacıları Derneği, Türkiye Bankalar Birliği, TOBB ile MÜSİAD temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tüketicinin korunması kavramı 1960'lı yıllardan sonra dünyada ivme kazanmış, ülkemizde de 1982 Anayasasının 172'nci maddesi ile Devlete tüketicileri koruyucu tedbirleri alma görevi verilmiştir. Değişen ve gelişen satış teknikleri ile büyüyen ve kurumsallaşan firmalar karşısında uygulanan genel hukuk kurallarının, tüketicileri koruma konusunda yetersiz kalması nedeniyle ülkemizde ilk defa 1995 yılında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile tüketicileri koruma altına alan özel bir yasal düzenleme hayata geçirilmiştir. Bahse konu Kanunda 2003 yılında kapsamlı bir değişikliğe gidilerek tüketicilere yeni haklar sağlanmış, 2014 yılında ise söz konusu Kanun yürürlükten kaldırılarak tüketicilerin korunma alanını genişleten 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. Ancak, tüketicinin korunması konusunun çok dinamik bir alan olması, ülkemizde ve dünyada ticaret hayatında yaşanan hızlı değişim nedeniyle 6502 sayılı Kanunda da değişiklik ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bu çerçevede hazırlanan Kanun Teklifi ile tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması, tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesi ile orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek ceza sisteminin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, tüketici ve konut kredilerinde tüketicilere ihtiyaç duymadıkları sigorta ve diğer yan ürün ve hizmetlerin kredi kullanım şartı olarak sunulmasının sınırlandırılması, kredili mevduat hesabı, kredi kartı gibi belirsiz süreli tüketici kredilerinde faiz oranında tüketici lehine değişikliklerin derhal uygulanabilmesi, tüketici kredilerinde kredi borcunun tamamının erken ödenmesi halinde bildirim aranmaksızın cayma hükümlerinin uygulanarak tüketicilerin ödedikleri ücret ve masrafların iadesi ile kredi nedeniyle katlandıkları maliyetin azaltılmasına yönelik düzenleme yapılması ve taksitle satış sözleşmelerinde temerrüt durumunda kalan borcun tümünün muaccel kılınmasına ilişkin koşullar Türk Borçlar Kanunuyla uyumlu ve tüketici lehine olacak şekilde değiştirilmektedir.

Mesafeli sözleşmelerin büyük bir kısmının e-ticaret platformu olarak faaliyet gösteren aracı hizmet sağlayıcılar üzerinden gerçekleştirilmekte olduğu hususu da dikkate alınarak bunların aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelerden dolayı tüketicilere karşı sorumlulukları düzenlenmekte, ön ödemeli olarak satılan konutların sözleşmede belirlenen tarihte tüketicilere teslim edilmesi zorunlu hale getirilmekte, büyük ölçekli konut projelerinde inşaatın tamamlanması çok uzun süreler alabildiği için ön ödemeli olarak satılan konutların tüketicilere azami teslim süresi kırk sekiz aya çıkarılmakta ve devre tatil satışlarında yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla devre tatil sözleşmelerinin kapsamı ile düzenlenme usul ve esasları açıklığa kavuşturulmakta, ön ödemeli devre tatil satışı yasaklanmakta ve şahsi hakka konu devre tatile ilişkin süre sınırı getirilmektedir.

Ekonomik ömrü tamamlanmamış ürünlerin donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar ekonomiye kazandırılması hedeflenmekte, servis istasyonlarına ilişkin yetkili ve özel servis ayırımının tüketicileri bilgilendirecek şekilde yapılmasına ilişkin düzenleme yapılmakta olup garanti süresi bittikten sonra yedek parçanın temin edilememesi, servis istasyonunun bulunmaması gibi sebeplerle satış sonrası hizmetin verilmediği durumlarda tüketicilere, üretici ve ithalatçıdan zararının tazmin edilmesini talep edebilme hakkı getirilmektedir.

Tüketici uyuşmazlıklarının adil, hızlı, basit ve en düşük kaynakla çözümü için kolay ulaşılabılır yargı dışı karar merci olarak kurulan tüketici hakem heyetlerinde etkinlik ve verimliliği arttıracak ve daha fazla tüketici işlemini kapsayacak düzenlemeler yapılmakta, Kanuna aykırılık halleri için öngörölmüş bazı idari para cezaları, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu dikkate alınarak ve orantılılık, ölçölülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek yeniden düzenlenmektedir.

2. Teklifin İçeriği

2/4260 esas numaralı Kanun Teklifiyle,

➤ 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda yapılan düzenlemeyle, taksitli satış sözleşmelerinde tüketicinin temerrüde düşmesi halinde kalan borcun tamamının muaccel hale gelmesine ilişkin olarak tüketiciye daha fazla koruma sağlayan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa uyumlu olacak şekilde değişiklik yapılması,

➤ Cayma süresi içerisinde kredi borcunun tamamını erken ödeyen tüketicilerin de cayma hakkını kullandıkları kabul edilerek, iadesi gerekli ücretlerin de iadesinin sağlanması ve tüketicilerin ekonomik menfaatinin korunmasına ilişkin değişiklik yapılması,

➤ Kredi kartı veya kredili mevduat hesabı gibi belirsiz süreli kredi sözleşmelerinde, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun sözleşme değişikliklerine ilişkin maddesiyle uygulama birliğinin sağlanması ve faiz oranındaki indirimin tüketici lehine olması nedeniyle yürürlüğe girmesi için otuz gün öncesinde bildirim yapılması şartının kaldırılarak söz konusu şart sadece faiz oranı artırımını kapsayacak şekilde değiştirilmesi,

➤ 6502 sayılı Kanunun tüketici kredilerine sigorta yaptırılmasını düzenleyen 29 uncu maddesinde değişiklik yapılması ve kredi bağlantılı sigortanın kredi ile bir paket oluşturacak şekilde tüketiciye sunulabilmesi için sigortasız kredi seçeneğinin de tüketiciye teklif edilmesi zorunluluğu getirilmesi,

➤ Konut finansmanı kapsamında kredi bağlantılı sigortanın kredi ile bir paket oluşturacak şekilde tüketiciye sunulabilmesi için sigortasız kredi seçeneğinin de tüketiciye teklif edilmesi zorunluluğu getirilmesi,

➤ Konut finansmanı sözleşmesi kurulmasının kredi ile ilgili olanlar hariç olmak üzere yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanması yasaklanması,

➤ Kanunda ön ödemeli konutların azami teslim süresi belirlenmesine karşın sözleşmede belirlenen teslim tarihine uyulmasının zorunlu hale getirilmesi ve büyük ölçekli ön ödemeli konut projelerinde ön ödemeli olarak tüketicilere satılan konutun azami teslim süresinin kırk sekiz aya çıkarılması,

➤ 6502 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde yapılan değişiklik ile başta mobilya olmak üzere niteliği itibarıyla farklılık arz edebilen ve tüketicilerin özel istek ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan malların tesliminin, tüketicinin bilgilendirilmesi ve onayı ile mesafeli sözleşmelerde genel kural olan otuz günde teslim veya ifa edilme yükümlülüğünden istisna tutulması,

➤ E-ticaret sektöründe yaşanan değişim dikkate alınarak platformlar aracılığı ile tüketicilerin taraf olduğu mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak aracı hizmet sağlayıcılara sorumluluklar getirilmesi,

➤ Devre mülk hakkının 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 57 nci ve devamı maddelerinde düzenlendiği, uygulamada satıcılar tarafından söz konusu düzenlemenin getirdiği yükümlülüklerden kaçınmak amacıyla, dönem mülk, paylı mülkiyet, hisseli gayrimenkul satışı ve benzeri isimler altında müşterek mülkiyet payına bağlı olarak aynı hakka konu devre tatil satışı yapıldığı ve hukuken devre mülk sözleşmesi niteliğini haiz olmayan sözleşmelerle devre mülk hakkı tanındığı algısı oluşturarak tüketici mağduriyetlerine neden olduğu, tüketicilerin haklarının daha kapsamlı bir biçimde korunabilmesi amacıyla aynı hakka konu devre tatil sözleşmelerinin sadece Kat Mülkiyeti Kanununda belirtilen usul ve esaslar kapsamında devre mülk sözleşmesi şeklinde kurulmasının zorunlu kılındığı,

➤ Kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği suretiyle devre tatil hakkı tanınmasının yasaklanarak Kanunun getirdiği korumadan tüketicilerin yararlanmasının amaçlandığı, paravan şirketler kurularak tüketicilerin mağdur edilmesinin engellenmesi amacıyla devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmayanların devre mülk veya devre tatil satışı yapmasının yasaklanması,

➤ Tüketicinin devre tatil sözleşmesinden cayma hakkını daha kolay kullanabilmesi için getirilmiş olan cayma süresi içinde tüketiciden ödeme veya borçlandırıcı belge alma yasağının aynı hakka konu devre tatil sözleşmesi olan devre mülk sözleşmelerini de kapsayacak şekilde genişletilmek suretiyle bu tür sözleşmelerde yoğunlaşan cayma hakkının kullanımına ilişkin sorunların azaltılması ve bu amaç doğrultusunda söz konusu yasağın ihlali halinde, tüketicilere ödemelerinin derhal iade edilmesi ve tüketiciyi borç altına sokan her türlü belgenin tüketici yönünden geçersiz olması,

➤ Ön ödemeli devre tatil satışlarında yaşanan tüketici mağduriyetlerinin önlenmesi, atıl kalan tesislerden dolayı yaşanan milli servet kaybının önlenmesi ve kaynakların daha sağlıklı yatırımlara yönlendirilmesi amacıyla ön ödemeli usulle devre mülk ve şahsi hakka konu devre tatil satışı yasaklanması ve bu tür satışlara ilişkin hükümlerin yürürlükten kaldırılması,

➤ Şahsi hakka konu devre tatil sözleşmelerinde azami süre sınırı getirilmesi, bakım ve onarım işlemleri yapılmayan tesislerde tüketicilere ayıplı hizmet sunulmasının engellenmesi,

➤ Tüketicilerin şahsi hakka konu devre tatil sözleşmelerinden kaynaklanan tatil hakkını kullanmadığında, sağlayıcının devre tatil ünitesinde üçüncü kişilere tatil imkânı sunabildiği göz önüne alınarak, devre tatil hakkını belirli bir dönem için kullanmayacağını tatil hakkının başlayacağı günden en az doksan gün önce sağlayıcıya bildiren tüketicilerden, o dönem için herhangi bir isim altında aidat veya benzeri bir ücret veya bedel talep edilmesinin yasaklanması,

➤ Ön ödemeli devre tatil satışının yasaklanması sebebiyle yönetmelik yetkisine ilişkin hükmün değiştirilmesi,

➤ 6502 sayılı Kanuna eklenen 57/A maddesi ile ekonomik ömrü tamamlanmamış ürünlerin donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar ekonomiye kazandırılması,

➤ Yenilenmiş ürünlerin tanımı yapılmak suretiyle bu ürünlere asgari bir yıl garanti verilmesi zorunluğu getirilmesi, ayrıca özelliği nedeniyle bazı malların garanti şartlarının kilometre, saat ve adet gibi başka bir ölçü birimi ile belirlenebilmesine ilişkin Ticaret Bakanlığına yetki verilmesi,

➤ Kullanılmış cep telefonu, bilgisayar ve tablet gibi yönetmelikle belirlenecek ürünlerde tüketicilerin daha güvenli alışveriş yapmalarını sağlamak amacıyla bu tür ürünlerin yenilenmiş ürün olarak satılabilmesi için nitelikleri Ticaret Bakanlığınca belirlenen ve yetkilendirilen yenileme merkezlerinde yenilenmesi şartı getirilmesi,

➤ Yenileme merkezlerine Bakanlıktan yetki belgesi alma zorunluluğu getirilmesi,

➤ Yenileme işlemi yapılacak kullanılmış cep telefonu gibi ürünlerin Merkezi Cihaz Kayıt Sistemine kayıtlı ve kullanılmış olup olmadığının tespitine ilişkin Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu kayıtlarından doğrulama yapılmasına yönelik düzenleme yapılması,

➤ Yenilenmiş ürün, yenileme merkezi ve diğer uygulama usul ve esaslarına ilişkin hususların yönetmelikle düzenlenmesi,

➤ Tüketicilerin, firmaların doğru ve güncel yetkili servis istasyonu bilgilerine ulaşabilmeleri, herhangi bir aldatıcı uygulama nedeniyle mağdur olmamaları amacıyla üretici ve ithalatçılara, tüm yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgilerini Ticaret Bakanlığınca kurulan sisteme kaydetme zorunluluğu getirilmesi,

➤ Yetkili servis istasyonları dışında tüketicilere hizmet sunan özel servis istasyonlarının yetkili servis istasyonu algısı oluşturacak şekilde hizmet vermesinin önlenmesini teminen özel servis istasyonlarına servis fişi, tabela ve broşür gibi her türlü tanıtım ve faaliyetlerinde "özel servis" ibaresi kullanma zorunluluğu getirilmesi,

➤ Tüketicilere, üretici ve ithalatçılardan Bakanlıkça belirlenen kullanım ömrü süresince mala ilişkin satış sonrası hizmetin sağlanmaması durumunda zararın tazminini talep etme hakkı getirilmesi,

➤ Reklam Kurulu Başkanının toplantıya katılmadığı hallerde ilgili genel müdür yardımcısının Kurula başkanlık yapacağına ilişkin düzenleme yapılması,

➤ Ticaret Bakanlığına tüketici hakem heyetlerini oluşturmanın yanı sıra bunların yetki alanları ile iş bölümünü belirlemeye yönelik yetki verilmesi,

➤ Tüketici hakem heyetlerinin iş durumu dikkate alınarak verimli ve etkin çalışmasının sağlanması amacı ile düzenleme yapılması,

➤ Tüketicinin yerleşim yeri veya tüketici işleminin yapıldığı yerde tüketici hakem heyetinin bulunmaması halinde tüketicinin herhangi bir hak kaybına uğramadan o yer kaymakamlıklarına başvuru yapılabilmesine imkan sağlanması,

➤ İtirazın tüketici hakem heyetinin bulunduğu yerdeki mahkemeye yapılmasının yanında tüketicinin yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesinin de yetkili olması ve itiraz sürecinde tüketicilerin tüketici mahkemesine erişiminin kolaylaştırılmasının amaçlanması,

➤ Tüketici hakem heyetine sunulmayan bir bilgi veya belgenin tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle kararın iptali halinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekalet ücretine hükmedilmeyeceğine ilişkin düzenleme yapılması,

➤ Kanuna aykırılık halleri için öngörülmuş bazı idari para cezalarının, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu dikkate alınarak ve orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek yeniden düzenlenmesi,

➤ İdari yaptırım kararı verilmesi ve uygulanmasına ilişkin bürokrasinin azaltılması ve sürecin kısaltılması, idari yaptırımlara karşı kanun yoluna başvuru halinde yargı sürecine ilişkin idarenin işlemleri hızlı ve etkin bir şekilde yürütmesine ilişkin değişiklik yapılması,

➤ Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi için 6502 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile bazı düzenlemeler yapılması,

öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyon Başkanı ve Konya Milletvekili Ziya ALTUNYALDIZ tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Tüm dünyada tüketimin hızla artmasıyla beraber tüketici ve üretici arasındaki anlaşmazlıkların çözüme ulaştırılması, tüketicilerin karşılaşması olası zararların önüne geçilmesi gibi amaçlarla tüketicinin korunmasına yönelik adımlar atıldığı,

➤ Anayasa'mızın 172'nci maddesinde yer alan "Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder." hükmüyle anayasal güvenceye alınan tüketicinin korunması hususunun 1995 yılında çıkarılan 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'la özel bir yasa olarak düzenlendiği,

➤ Avrupa Birliği İlerleme Raporlarında tüketicinin korunmasına ilişkin olarak ülkemizin mevzuat konusunda tam uyum sağladığının vurgulandığı,

➤ Tüketicinin korunmasına yönelik yasal mevzuatın öncelikli amacının toplum yararının gözetilmesi olduğu,

➤ 2021 yılında, tüketiciler ile satıcı veya sağlayıcılar arasında yaşanan uyuşmazlıkların çözüme ulaştırılması için tüketici hakem heyetlerine 537.479 başvuru yapıldığı ve bu başvuruların ekonomik değerinin ise 870 milyon TL'ye ulaştığı,

➤ Teklif ile taksitle satış sözleşmelerinde tüketici lehine düzenlemeler yapıldığı,

➤ Ülkemizin e-ticaret hacminin salgının etkisiyle büyük bir ivme kazandığı ve bu çerçevede 2020 yılında e-ticaret hacminin yüzde 66 artışla 226 milyar TL'ye ulaşırken 2021 yılının ilk altı ayı itibarıyla bu artış oranının yüzde 76'ya yükseldiği,

➤ Hem döngüsel ekonominin güçlendirilmesi hem de tasarrufun teşvik edilmesi açısından yenilenmiş ürünlere ilişkin düzenlemenin ülkemizin yeşil kalkınma devrimine büyük katkılar sağlayacağı

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde birinci imza sahibi Manisa Milletvekili İsmail BİLEN tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Kültürümüzün ve geleneğimizin satıcılara; ayıplı mal satılmaması, malın reklamı yapılırken dürüst davranılması gibi çeşitli sorumluluk ve mükellefiyetler yüklediği,

➤ Teklif ile tüketicilerin daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması ve tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesinin amaçlandığı,

➤ Tüketici Hakem Heyetlerinde etkinlik ve verimliliğin artırılması, tüketici ve konut kredilerinde tüketicilerin ödedikleri ücret ve masrafların iadesinin kolaylaştırılıp kredi nedeniyle katlandıkları maliyetlerin azaltılması, internet ortamındaki aracı hizmet sağlayıcıların tüketicilere karşı sorumluluklarının belirlenmesi, devre tatil satışlarında yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi, ekonomik ömrü tamamlanmış ürünlerin donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar ekonomiye kazandırılması yönünde düzenlemeler getirildiği,

➤ Tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması, tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesiyle orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek ceza sisteminin yeniden düzenlenmesinin amaçlandığı,

➤ Tüketici ve konut kredilerinde tüketicilere ihtiyaç duymadıkları, sigorta ve diğer yan ürün ve hizmetlerin kredi kullanım şartı olarak sunulmasının sınırlanması, kredi mevduat hesabı, kredi kartı gibi belirsiz süreli tüketici kredilerinde faiz oranında tüketici lehine değişikliklerin derhâl uygulanabilmesi, tüketici kredilerinde kredi borcunun tamamının erken ödenmesi hâlinde bildirim aranmaksızın cayma hükümlerinin uygulanarak tüketicilerin ödedikleri ücret ve masrafların iadesiyle kredi nedeniyle katlandıkları maliyetlerin azaltılmasının hedeflendiği,

➤ Mesafeli sözleşmelerin büyük bir kısmının e-ticaret platformu olarak faaliyet gösteren aracı hizmet sağlayıcıları üzerinden gerçekleştirilmekte olduğu hususu da dikkate alınarak bunlara aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelerden dolayı tüketici lehine bazı yükümlülükler getirildiği,

➤ Mevcut sözleşmelerin zaten tarafları bağladığı ve süre bulunduğu, ancak bazı büyük projelerde olağanüstü sebepler nedeniyle gecikmeler yaşandığı ve Bakanlıkça re'sen inceleme sonucunda firmalara büyük cezalar verildiği ve yapılan düzenleme ile projelerin akamete uğramamasının amaçlandığı, ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Görüşülmekte olan Teklifte tüketicileri korumaya yönelik önemli düzenlemelere yer verildiği,

➤ Teklifin 7'nci maddesinde tüketici lehine olmayan bir düzenleme yapıldığı, özel üretime tabi ürünlerde teslim süresi olan otuz güne istisna getirildiği ve bir üst sınır belirlenmediği,

➤ Teklifin 15'inci maddesinde Reklam Kuruluna ticari reklamlarla ilgili kurallara aykırı reklamlara -bunun mümkün olmaması hâlinde- tüm internet sitesine erişim engeli kararı alma yetkisinin doğru bir düzenleme olmadığı ve bu yetkinin suiistimal edilebileceği,

➤ Reklam işlerinin sosyal medyada da yer almasından dolayı sosyal medya sitelerine veya benzeri sitelere erişime kısmi engellenmeler getirilebileceği,

➤ Düzenleme ile haksız veya zararlı reklamların engellenmesinin amaçlandığı, muhabata ulaşılmasında zorluklar yaşandığı ve muhatap bulunamadıktan sonra siteye erişimle ilgili müeyyidenin uygulanacağı,

➤ Müteahhitlerin teslim sürelerine uymaması nedeniyle konut mağdurları sayısının artmaması amacıyla ön ödemeli olarak tüketicilere satılan konutun azami teslim süresinin mevcut düzenlemede de yer aldığı şekliyle 36 ay olarak düzenlenmesi gerektiği,

➤ Konutlarla ilgili olarak her daire başına dairelerin nispi olarak değerlendirilmesi talebinin içinden çıkılmaz bir hale ve çeşitli suistimallere yol açabileceği,

➤ Yenilenmiş ürünlerde garanti süresinin iki yıl olması gerektiği,

➤ Bazı emtialara iki yıllık garanti getirilmesi durumunda kurulan işletmelerden verim alınmayacağı,

➤ Yasa gereği tüketici örgütlerine, tüketici mahkemelerinde açtıkları davalarda vergilerden, harçlardan muaf olma imkânı sağlandığı, idari mahkemelerde açtıkları davalarda benzer muafiyetlerin sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılması gerektiği,

➤ İdari mahkemelere tanınacak muafiyetin yargının iş yükünü oldukça artıracığı,

➤ Veri ticaretinin, düzenlenmesi gereken önemli bir alan olduğu, vatandaşların kişisel verileriyle ilgili kaygı taşıdığı ve dijitalleşen ve mesafeli satışların bu kadar ön plana çıktığı günümüzde kişisel verilerin korunması üzerinde özellikle durulması gerektiği,

- Yetkili servislere yönelik denetim ve kontrolün yetersiz olduğu,
- Reklam çalışmalarında tüketici örgütlerinden temsilci alınmasının hakkaniyetli hâle getirilmesi gerektiği,
- Sayaçlar, taahhütlü abonelik sözleşmeleri, cep telefonu hatlarının tekrar açılması, cezai şartlar ve caydırma bedeli gibi konularda yaşanan sıkıntıların çözülmesi ve mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla ilgili idarelerce bazı çalışmaların yürütüldüğü,
- Kargo ve kurye şirketlerinin getirdiği ürünlerin süresi içinde gelmemesi, ürünün bozulması ya da ayıplı, olumsuz bir ürünün gelmesi hâlinde sorumlulukları olması gerektiği, belirtilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürü Avni DİLBER, Tüketici Konfederasyonu Ankara Temsilcisi Mehmet ALTIPARMAK, Tüketici Hakları Derneği Genel Başkanı Turhan ÇAKAR, Türkiye Tüketicileri Koruma ve Eğitim Vakfı Başkanı Bayram KISIKLI, Devre Mülk ile Devre Tatil Yatırımcıları ve Pazarlamacıları Derneği adına Ali SARIGÜL, TOBB Türkiye E-Ticaret Meclisi Başkanı Ozan ACAR, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Oğulcan TOZLU ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu İnternet Dairesi Başkanı Bahadır Aziz SAKİN tarafından yapılan açıklamalarda;

- Kanun Teklifi ile;
 - Tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınmasının,
 - Tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılmasının,
 - Tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesinin,
 - Orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek ceza sisteminin yeniden düzenlenmesinin amaçlandığı,
- Teklifte; taksitle satış sözleşmeleri, tüketici kredileri, konut finansmanı sözleşmeleri, ön ödemeli konut sözleşmeleri, mesafeli sözleşmeler, devre tatil sözleşmeleri, yenilenmiş ürünler, satış sonrası hizmetler, Reklam Kurulu, Tüketici Hakem Heyetleri ile ceza hükümlerinde önemli değişiklikler öngören düzenlemelere yer verildiği,
- Taksitle satış sözleşmelerinde; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa uyumlu olacak şekilde tüketicinin kalan borcunun tümünün ifasının talep edilmesi için ilgili fıkra yer alan diğer şartların yanı sıra "kalan borç" yerine "sözleşmede yer alan bedelin" dikkate alınmasına yönelik tüketici lehine düzenleme yapıldığı,
- Tüketici kredilerinde; borcunun tamamını 14 günlük cayma süresi içinde ödeyen tüketicilerin bildirim aranmaksızın Kanunun cayma hakkına ilişkin tanıdığı haklardan yararlanması amacıyla düzenleme yapıldığı,
- Kredi kartı veya kredili mevduat hesabı gibi belirsiz süreli kredi sözleşmelerinde, faiz oranındaki indirimin tüketici lehine olması nedeniyle yürürlüğe girebilmesi için otuz gün öncesinde bildirim yapılması şartı kaldırılarak, söz konusu şartın sadece faiz oranı artırımını kapsayacak şekilde değiştirildiği,
- Sigortalı ve sigortasız kredi seçeneğini sunulması şartı ile tüketicilere kendileri için en avantajlı kredi seçeneğini tercih edebilme imkanı sağlandığı,
- Tüketici kredisi sözleşmesi kurulmasının kredi ile ilgili olanlar hariç olmak üzere yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanmasının yasaklandığı,

- Konut finansmanı sözleşmelerinde de sigortalı ve sigortasız kredi seçeneğinin sunulması şartı ile tüketicilere kendileri için en avantajlı kredi seçeneğini tercih edebilme imkanı sağlandığı,
- Konut finansmanı sözleşmesi kurulmasının koşulu olarak tüketicilere kredi ile ilgili olanlar dışında yan finansal ürün ve hizmet satın alma zorunluluğunun yasaklandığı,
- Ön ödemeli konut satışında, tüketicilere satılan konutun azami teslim süresinin otuz altı aydan kırk sekiz aya çıkarıldığı,
- Niteliği itibarıyla farklılık arz edebilen ve tüketicilerin özel istek ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan malların tesliminin, genel kural olan otuz günde teslim veya ifa edilme yükümlülüğünden istisna tutulmasına ilişkin düzenleme yapıldığı,
- Mesafeli sözleşmelerde, aracı hizmet sağlayıcılara tüketicilerin bildirim ve taleplerini iletebilecekleri ve söz konusu hususları takip edebilecekleri kesintisiz bir sistemi kurma yükümlülüğü getirildiği,
- Aracı hizmet sağlayıcıların mesafeli sözleşmelerin bedel tahsilatına da aracılık etmeleri durumunda, bedel kendilerinde kaldığı sürece teslim veya ifa ile cayma hakkının kullanımında satıcı veya sağlayıcı ile birlikte tüketicilere karşı sorumlu olduklarına ilişkin düzenleme yapıldığı,
- Ön ödemeli yöntemle devre mülk ve şahsi hakka konu devre tatil satışı yasaklandığı ve böylece, tüketicilere sadece tamamen bitmiş ve işletilmeye hazır olan tesislerin satışının yapılmasının sağlandığı,
- Devre tatil satışının finansal kiralama yoluyla yapılması durumunda da devre tatil sözleşmelerine ilişkin Kanun hükümlerinin uygulanacağı,
- Kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği şeklinde devre tatil hakkı tanınmayacağına ilişkin düzenlemeye gidildiği,
- Yapılan düzenleme ile devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmayanların devre mülk veya devre tatil satışı yapamayacağı,
- Cayma süresi içinde tüketiciden ödeme veya borçlandırıcı belge alma yasağı devre mülk sözleşmelerini de kapsayacak şekilde genişletildiği,
- Şahsi hakka konu devre tatil sözleşmelerinde 10 yıllık azami süre sınırı getirildiği,
- Tüketicinin en az doksan gün öncesinden devre tatili kullanmayacağını sağlayıcıya bildirmesi durumunda, o dönem için herhangi bir isim altında bedel alınmayacağına ilişkin düzenleme yapıldığı,
- Yenilenmiş ürünler ile ilgili esaslar konusunda düzenleme yapıldığı ve bahse konu ürünlerin Bakanlık tarafından yetkilendirilen Yenileme Merkezleri aracılığıyla donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak en az bir yıl süre ile garantili olacak şekilde tüketicilere yeniden satılmasının sağlandığı,
- Satış sonrası hizmetler ile ilgili değişiklikler yapıldığı ve üretici ve ithalatçılara, tüm yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgilerini Bakanlıkça kurulan sisteme kaydetme zorunluluğu getirildiği,
- Özel servis istasyonlarına servis fişi, tabela ve broşür gibi her türlü tanıtım ve faaliyetlerinde "özel servis" ibaresi kullanma zorunluluğu getirildiği,
- Tüketicilere, üretici ve ithalatçılardan kullanım ömrü süresince mala ilişkin satış sonrası hizmetin sağlanmaması durumunda zararın tazminini talep etme hakkı getirildiği,
- Tüketici hakem heyetleri ile ilgili değişiklik yapıldığı,
- Tüketici hakem heyetlerinin verimli ve etkin çalışmasının sağlanması amacıyla, başvurulara ilişkin il ve ilçe hakem heyetleri arasındaki parasal ayırımı kaldırıldığı,

- Tüketici hakem heyetlerinin görev sınırının 30.000 TL'ye çıkarılarak daha fazla sayıda tüketicinin uyuşmazlığının hızlı ve masrafsız bir şekilde çözüme kavuşturulmasının sağlandığı,
- Tüketicinin yerleşim yeri veya tüketici işleminin yapıldığı yerde tüketici hakem heyetinin bulunmaması halinde, tüketicinin herhangi bir hak kaybına uğramadan o yer kaymakamlıklarına başvuru yapılabilmesine imkan sağlandığı,
- Tüketici hakem heyetlerinin bilgi ve belge isteme yazıları ile diğer yazışmalarının ve kararlarının görülen uyuşmazlığın tarafları veya vekillerine elektronik ortamda tebliğine olanak sağlandığı,
- Satıcı veya sağlayıcılar tarafından mevcut olduğu halde tüketici hakem heyetine sunulmayan bilgi veya belgenin sonradan tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle hakem heyeti kararının iptali halinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekâlet ücretine hükmedilmeyeceği hususunda düzenlemeye gidildiği,
- Kanuna aykırılık halleri için öngörülmuş bazı idari para cezalarının, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu dikkate alınarak ve orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek yeniden düzenlendiği,
- İnternet üzerinden yapılan tüketicileri aldatıcı ve mevzuata aykırı reklamlar hakkında Reklam Kuruluna erişimin engellenmesi kararı verme yetkisinin getirildiği,
- Reklam ve haksız ticari uygulamalara ilişkin idari yaptırım kararlarının Reklam Kurulu tarafından; diğer idari yaptırım kararlarının ise Bakanlık tarafından verilmesine yönelik düzenleme yapıldığı ve Bakanlığın bu yetkisini taşrada ticaret il müdürlüklerine devredebileceğine ilişkin düzenleme yapıldığı,
- Kanunun uygulanması ile ilgili geçiş hükümlerine yer verildiği,
- Türkiye'nin de imzalamış olduğu Evrensel Tüketici Hakları Bildirgesi kapsamında tüketicinin kendileriyle ilgili kanunların düzenlenmesinde temsil edilme hakkına sahip olduğu,
- İş yeri dışında kurulan sözleşmelere ilişkin satışlarda paket üzerinde ürünü teslim eden kargo şirketi veya kurye unvanı, adresi yer aldığı ayıplı bir mal karşısında tüketicinin hak arama sürecinde önemli kayıplara uğradığı,
- 6502 sayılı Kanun'un 47'nci maddesiyle ilgili yönetmeliğe paket üzerinde sadece taşıyıcı firma bilgisinin yer alması söz konusu olan bu ve buna benzer durumlarda kargo şirketlerini sorumlu tutacağına dair hükmün konulmasının tüketiciler açısından faydalı olacağı,
- Tüketici örgütleri üst kuruluşlarının kapasitesinin artırılmasının ve projelerinin desteklenmesine yönelik bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulduğu,
- Devre mülke ilişkin olarak Kat Mülkiyeti Kanununun 57'nci maddesinde mevcut bir hükmün bulunduğu ancak devre mülkün sadece meskenlerde tesis edileceğinin hüküm altına alındığı,
- Ülkemizde ticaretin her geçen gün e-ticarete ve dijitale doğru kaydığı,
- Rekabet Kurumu tarafından yapılan bir çalışmada, tüketicilerin ürün veya hizmetleri internette satın alması tercihinin arkasında uygun fiyat, zaman tasarrufu, ürün çeşitliliği ve güvenilirlik olmak üzere dört temel sebep belirlendiği,
- Reklam Kuruluna verilen yetkinin; ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölümle ilgili olarak yani tümüne yönelik kapatmanın sınırlarının çizilmiş olduğu ve ilgili düzenlemenin Türkiye Futbol Federasyonunun kaçak yayınlara yönelik yaptığı düzenlemede de mevcut olduğu,

➤ Erişimin engellenmesi kararının Reklam Kurulu tarafından verilmesinden sonra Sulh Ceza Hâkimliğine başvuru şeklinde itirazın gidilebildiği, bu nedenle hukuki güvence konusunda herhangi bir sorun görülmediği,

➤ Öncelikle sayfa bazlı erişim engellemesinin söz konusu olduğu, benzer hususların 5651 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde katalog suçlar olarak sıralandığı, ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

2/4260 esas numaralı Kanun Teklifi, aşağıda yer verilen değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 1'inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 2'nci maddesi, kanun tekniğine uygunluğu teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 3, 4 ve 5'inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 6 ve 7'nci maddeleri, kanun tekniğine uygunluğu teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 8'inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 9,10 ve 11 'inci maddeleri, kanun tekniğine uygunluğu teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 12'nci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 13, 14, 15, 16, 17 ve yürürlüğe ilişkin 18'inci maddeleri, kanun tekniğine uygunluğu teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Yürütmeye ilişkin 19'uncu maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Teklif, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, Denizli Milletvekili Şahin TİN, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat SEZAL, Mersin Milletvekili Hacı ÖZKAN ve İstanbul Milletvekili Osman BOYRAZ özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan
Ziya Altunyalız
Konya

Başkanvekili
Fahri Çakar
Düzce

Sözcü
Ahmet Çolakoğlu
Zonguldak

Kâtip <i>İffet Polat</i> İstanbul (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Ayhan Altıntaş</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Abdurrahman Başkan</i> Antalya
Üye <i>Çetin Osman Budak</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Vahit Kiler</i> Bitlis	Üye <i>Şahin Tin</i> Denizli (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Yasin Öztürk</i> Denizli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Metin Bulut</i> Elâzığ (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Mehmet Erdoğan</i> Gaziantep (Son oylamada bulunamadı)
Üye <i>Osman Boyraz</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ali Kenanoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Tacettin Bayır</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Tahsin Tarhan</i> Kocaeli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Semra Kaplan Kıvırcık</i> Manisa
Üye <i>Hacı Özkan</i> Mersin (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Fuat Köktaş</i> Samsun	Üye <i>Kadim Durmaz</i> Tokat (Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

Genel Değerlendirme

8 Mart 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilen ve 9 Mart 2022 tarihinde görüştüğümüz 2/4260 esas numaralı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi geneli itibari ile olumlu olmakla birlikte, tüketicilerin taleplerini ve ihtiyaçlarını karşılamaktan, ülkemizde halihazırda yaşanan ve tüketicinin tüm ağırlığı ile hissettiği gıda krizi, enerji krizi, akaryakıt krizi gibi sorunlarının çözümünden uzaktır.

Öncelikle Kanun Teklifi hazırlanışı itibariyle Anayasa'ya aykırılık taşımaktadır. Şöyle ki; TBMM'de 21 Ocak 2017 tarihinde ve 16 Nisan 2017'de yapılan referandum ile kabul edilen ve 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra tüm hükümleriyle yürürlüğe giren 6771 sayılı "TC Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile değişik Anayasa madde 88'de;

"Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir.

Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları içtüzükle düzenlenir."

ve TBMM İchtüzüğü'nün 37 nci maddesi 3 üncü fıkrası birinci cümlesinde "*Başkanlıkça esas komisyon dışında, tali komisyonlara da havale edilmiş olan bir konu bu komisyonlarca on gün içinde sonuçlandırılır.*" denilmektedir.

Teklifin ilgili Bakanlık tarafından hazırlandığı Komisyon görüşmelerinde de anlaşılmıştır. Bu husus Anayasanın 88 inci maddesine açıkça aykırılık taşımakta olup Yasama sürecinde iktidar partisi tarafından TBMM'ye sunulan her kanun teklifinde Anayasanın bu hükmü açıkça ihlal edilmektedir.

Gerek İchtüzüğü'nün 23 üncü ve gerek 37 nci maddeleri hükmü kapsamında Teklif tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilmişse de tali komisyonunda, tali komisyonun uzmanlığını ilgilendiren düzenlemeler görüşülmeksizin ve Komisyonumuza görüşleri sunulmaksızın, Komisyonumuzda doğrudan görüşülmüştür.

Üstelik Teklif, İç Tüzüğü'nün 36 ncı maddesi birinci fıkrasında düzenlenen "Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir."

hükmüne de aykırı olarak, Komisyona havale edildiği 8 Mart 2022 saat 18:25'ten sadece 18 saat 50 dakika sonra 9 Mart 2022 saat 13:15'te Komisyonda görüşülmeye başlamıştır.

Gerek ilgili düzenlemelerin tali komisyonda görüşülmemesi, gerek "Bekleme Süresi"ne uyulmaması, Yasama sürecinin nitelikli bir şekilde işlememesine neden olmaktadır. Zira Kanun Tekliflerinin uzmanlıkları yönünden tali komisyonlarda ele alınmaması neredeyse bir gelenek haline gelmiş ve tali komisyonlar adeta işlevsizleştirilmiştir. İhtüzüğün 36 nci maddesi de son dönemde sıklıkla gözardı edilmekte ve teklifleri nitelikli bir biçimde inceleme, ilgili tarafların görüşünü alma noktalarında Komisyon üyelerine yeterli süre tanınmamakta, bu da yasama faaliyetinin niteliğini zaafa uğratmaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında, ilgili sivil toplum örgütlerine resmi davet yazısı ve teklif metninin aynı gün sabah gönderildiği, pek çok sivil toplum örgütünün ise görüşmelerden CHP milletvekillerinin haber vermesiyle bilgi sahibi olduğu, konu ile ilgili üst meslek kuruluşu olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna (TESK) ise resmi davet yazısının gönderilmediği, görüşmeler sırasında uyarımız ile bu iki çatı kuruluşun toplantıya davet edildiği de anlaşılmıştır. Bu da nitelikli bir yasama için en asli özelliklerden olan düzenlemelerden etkilenecek kesimlerin temsiliyetini sağlayarak katılımcı bir anlayışla kanun yapma unsurunu derinden sakatlamaktadır.

Komisyon görüşmelerinde de seri bir şekilde görüşmelerin tamamlanmaya çalışılması neticesinde tüketicilerin korunmasını güçlendirecek çözümleri içeren önergelerimiz reddedilerek, teklif metnini ilk kez aynı gün gören STK'ların görüş ve önerileri sağlıklı bir şekilde alınmayarak, Teklif üzerinde gerekli ve yeterli değerlendirme yapılmamıştır.

Tüm dünyada daha iyi karar alma konusundaki çabalar sürekli olarak artarken, bu amaçla çeşitli mekanizmalar da geliştirilmektedir. Yapılan düzenlemelerin pek çok alana tesir ettiği de dikkate alınarak hem mevcut düzenlemelerin gözden geçirilmesi hem de yeni yapılacak düzenlemeler için maliyet-fayda-etki analizlerinin yapılması büyük önem taşımaktadır. Yapılacak düzenlemelerin getireceği olumlu-olumsuz sonuçlar ve toplum tarafından nasıl karşılanıp tekliflere nasıl cevap verileceği yasama organları ve karar vericiler için de öncelikli konular arasında yer almalıdır. Bu kapsamda, düzenlemenin bütçeye, mevzuata, sosyal, ekonomik ve ticarî hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkilerinin ne olacağını göstermek üzere hazırlanan düzenleyici etki analizleri önemli rehber niteliğindedir. Ancak yasama sürecinde bu ön hazırlık aşaması da özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin uygulanmaya başladığı dönemle birlikte adeta unutulmuş

ve rafa kaldırılmıştır. Tekliflerin düzenleyici etki analizleri yapılmamakta ve görüşmeler sırasında değerlendirilmemektedir. Bu da yasama sürecini sakatlamaktadır.

Dikkat çekilen bu sorunlar, iktisadi krizin derinleştiği bir zaman diliminde, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin, Sosyal devlet gerekleri doğrultusunda Devlet için olumlu yükümlülükler öngören “Tüketicilerin korunması”nı öngören Anayasa hükmü gereği düzeltilmesini ve geliştirilmesini engellemiş bulunmaktadır. Bu maddeye göre, “*Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirleri alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder*” (md.172). Tüketicinin korunması hükmünün amaca ulaşması, bu konunun, bir önceki madde olarak öngörülen “kooperatifçiliğin geliştirilmesi” (md.171) ve izleyen madde düzenlemesi olan, “Esnaf ve sanatkârların korunması” (md.173) hükümleriyle birlikte ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Dahası, tüketicinin, tüketici hakları bakış açısıyla korunabilmesi, sözkonusu üç maddenin birlikte değerlendirilmesi ötesinde, “Devletin temel amaç ve görevleri”ni düzenleyen 5. Maddenin sosyal Devlet normu (md.2) bağlamında dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır.

Böyle bir iyileştirmenin yapılamamış olması, büyük ölçüde, yukarıda da değinildiği üzere, gerek teklif aşamasında gerekse komisyon görüşmelerinde milletvekillerinin, Anayasa'nın TBMM'ye tanıdığı olduğu teknelci yetkilerini kullanamamış olmalarından kaynaklanmaktadır. İlki, kanun teklifine, ikincisi ise, Komisyon aşamasında teklifin Anayasa'ya uygunluğunun incelenmesine ilişkin olup, bu bakımdan Anayasa madde 88 gereği yerine getirilmediği gibi, İtçtük madde 38'in gereği olarak Komisyon'un öncelikli görevi olan Anayasa'ya uygunluk incelemesi, yapılmamıştır.

Teklifin Maddelerinin Değerlendirilmesi

Tüketicinin korunmasına dair hassasiyetler her gün daha fazla artmakta, kamuoyunda konu daha fazla gündem olmaktadır. Sanayi öncesi toplumlarda değişik isim ve hukuki düzenlemeler altında yapılan çalışmalar, sanayileşme ile hızlanmıştır. Mevzuatımıza, 1982 Anayasa'sı ile giren Tüketicinin Korunmasına ilişkin hükümler, 2013 yılında çıkarılan 6502 sayılı yasa ve ilgili yönetmeliklerle son şeklini almıştır.

Bu kapsamda Teklif, gelişen değişen koşullar nedeniyle tüketicinin korunması amacıyla ihtiyaç duyulan düzenlemelere yer vermekle birlikte aşağıdaki düzenlemelerinin değiştirilmesi yönündeki önergelerimiz komisyon görüşmelerinde reddedilmiştir.

Teklifin 6 ncı maddesine ilişkin önergemizle müteahhitlerin teslim sürelerine uymaması nedeniyle konut mağdurları sayısı her geçen yıl artarken, daha fazla mağduriyete neden

olunmaması amacıyla ön ödemeli olarak tüketicilere satılan konutun azami teslim süresinin teklifle öngörüldüğü gibi 48 aya yükseltilmemesi, mevcut düzenlemede de yer aldığı şekliyle 36 ay olarak düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Teklifin 7 nci maddesine ilişkin önergemizle başta mobilya olmak üzere niteliği itibarıyla farklılık arz edebilen ve tüketicilerin özel istek ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan malların tesliminin, tüketicinin bilgilendirilmesi ve onayı ile mesafeli sözleşmelerde genel kural olan otuz günde teslim veya ifa edilme yükümlülüğünden istisna tutulmasına ilişkin düzenlemeye, bu sözleşmelerde tüketiciyi korumak amacıyla ve mesafeli sözleşmelerde satıcı ile alıcı arasında çoğunlukla matbu sözleşmeler üzerinden alışverişin gerçekleştiği de dikkate alınarak, teslim veya ifa süresinin belirlenmesi amacıyla ek düzenleme yapılarak bu satışlarda azami süre belirlenmesi gerektiği bu sürenin de azami 60 gün olarak belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Teklifin 9 uncu maddesine ilişkin önergemizle 6502 sayılı Kanununun 56.maddesi 2.fıkrasında düzenlenen garanti süresiyle uyum amacıyla değişiklik yapılması ve yenilenmiş türlerde de garanti süresinin en az 2 yıl olması önerilmektedir.

Teklifin 15 inci maddesi ile Reklam Kuruluna erişime engelleme kararı verme yetkisi tanınmıştır. Söz konusu yetkinin Anayasanın 26 ve 28 inci maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerine yönelik sınırlama teşkil ettiği açıktır. Yine Anayasanın 13. Maddesine göre temel hak ve özgürlüklere yönelik sınırlamaların kanunla öngörülmesi, meşru bir amacının bulunması, demokratik bir toplumda gerekli ve ölçülü olması da zorunludur.

13. maddede öngörülen temel hak ve özgürlüklerin “kanun”la sınırlanması ölçütüne göre bir düzenlemenin yalnızca şekli anlamda değil maddi anlamda da kanun şartlarını taşıması gerekir. Temel hak ve özgürlüklere ilişkin sınırlamaların kanunla düzenlenmesi, bu haklara ve özgürlüklere keyfi müdahaleyi engelleyen ve hukuk güvenliğini sağlayan demokratik hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir.

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği üzere hukuk devletinin temel ilkelerinden biri “belirlilik”tir. Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına imkân tanımaması gerekir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup bireyin, kanundan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini verdiğini bilmesini zorunlu kılmaktadır. (AYM, E.2015/72, K.2016/44, 26/5/2016, § 7). Bu kapsamda “kanunla öngörülmeye” ölçütüne göre kanunun şekli anlamda var olması yeterli olmayıp maddi anlamda kanunun şartlarını taşıması gerekmektedir (AYM, E. 2015/76, K. 2017/153, 15.11.2017, para. 30). Hukuk devletinin önkoşullarından olan

hukuki güvenlik ve hukuki belirlilik ilkeleri uyarınca; hukuk normlarının erişilebilir, öngörülebilir ve hukukun üstünlüğü ilkesine uygun olması şarttır (AİHM, Ürper ve Diğerleri/Türkiye, no. 14526/07, 20.01.2010, para. 28). Zira kişilerin kanun metni ile hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın ve sonucun bağlandığını kesin olarak öngörmeleriyle kamu makamlarının keyfi müdahalelerinin önüne geçilebilir (AYM, Hüsnü Şimşek Başvurusu, B.No: 2015/9734, 11.10.2018, para. 37; AYM, Youtube LLC Corporation Service Company ve Diğerleri, B.No: 2014/4705, 29.05.2014, para. 57).

Anayasa Mahkemesi, yakın zamanda verdiği 5651 sayılı Kanun'un 9. Maddesine göre verilen dokuz bireysel başvuruya ilişkin pilot kararında 5651 sayılı Kanun'un 9. Maddesinde öngörülen erişim engelleme prosedürünün kanunilik ölçütünü karşılamadığı sonucuna ulaşmış ve yapısal sorunun çözümü için keyfiyetin Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirilmesine karar vermiştir (Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğerleri [GK], B. No: 2018/14884, 27/10/2021).

Anayasa Mahkemesi, oldukça uzun sayılabilecek değerlendirmesinde özetle sulh ceza hakimliklerinin erişim engelleme konusunda AYM'nin belirlediği ilk bakışta (prima facie) ihlal ilkesini uygulamadığını (Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğerleri [GK], § 120), erişim engellenmenin süresiz olarak sonuç doğurduğunu ve basın özgürlüğü için ölçüsüz bir müdahale ve tehdit oluşturduğunu, şekli yönden kesin hükmün bütün sonuçlarını doğuran ve süresiz etki gösteren bir kuralın keyfi ve orantısız müdahalelere karşı mutlaka koruyucu birtakım güvenceler içermesi gerektiğini (§ 121), ifade ve basın özgürlüklerini sınırlayan bir kuralın keyfi ve orantısız müdahalelere karşı ilk olarak yargılama hukukunun usule ilişkin güvencelerini barındırması gerektiğini (§ 123), 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesindeki erişimin engellenmesi yolunun yargılama hukukunun usule ilişkin güvencelerini barındırmadığını (§ 124), bazı durumlarda bireyin kişilik haklarının hızlı ve etkili bir şekilde korunması ihtiyacı nedeniyle öngörülmüş bir yolun birtakım usule ilişkin güvenceleri ilk anda sağlayamaması makul kabul edilebilse bile bu yola başvurulması ile ifade özgürlüğüne müdahalede bulunulan karşı tarafın hakkına hâle gelmemesi için söz konusu eksikliklerin yargılama sürecinin sonraki aşamalarında mutlaka telafi edilmesi gerektiğini (§ 125), mevcut hâliyle itiraz mercii olan sulh ceza hakimliklerinin, erişimin engellenmesi kararından etkilenen tarafların yargılamaya aktif olarak katılımını öngören çekişmeli bir yargılama sunmaktan ve yargılamanın ilk aşamasındaki eksiklikleri telafi etmekten uzak olduğunu (§§ 126-130), mevcut düzenlemenin sulh ceza hâkimliklerine kişilik haklarının korunmasına ilişkin bu yetkiyi nasıl kullanacaklarını tarif etmediğini ve sınırlandırma yaparken sulh ceza hâkimliklerine demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve orantılı karar vermelerine yardımcı olacak araçları sunmadığını (§ 131), her

ne kadar 9. maddenin (4) numaralı fıkrası ile bu yolun yalnızca kişilik hakkının ihlalinin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile sınırlı olarak kullanılabilceği, zorunlu olmadıkça internet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilemeyeceği belirtilmiş olsa da bu kuralın tek başına ifade özgürlüğüne yapılabilecek keyfi ve orantısız müdahaleleri önlemeye elverişli olmadığını (§ 132) belirtmiş ve sonuç olarak mevcut hâliyle 9. maddenin kamusal makamların takdir yetkisini daraltarak keyfi davranışların önüne geçebilmek için yargılama hukukunun usule ilişkin güvencelerinin yanında demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve orantılı karar verilmesini sağlayacak güvenceleri içermediğine karar vermiştir.

AİHM de, yakın zamanda internete erişime engelleme kararlarının Sözleşmeye uyumluluğu ile ilkeleri belirlediği bazı kararlar vermiştir. AİHM 23/6/2020 tarihinde internet sitelerine erişimin engellenmesiyle ilgili tamamı Rusya'ya karşı olan dört bireysel başvuruda (Bulgakov/Rusya, B. No: 20159/15; Engels/Rusya, B. No: 61919/16; OOO Flavus ve diğerleri/Rusya, B. No: 12468/15, 23489/15, 19074/16; Vladimir Kharitonov/Rusya, B. No: 10795/14) önceki kararlarına da dayanarak internetteki yasa dışı içeriğe erişimi engellemenin aşırı veya keyfi etkilerine karşı iç hukukun taşıması gereken kapsamlı bir dizi güvence belirlemiş ve somut başvurularda bu güvencelerin bulunup bulunmadığını değerlendirmiştir. AİHM, anılan kararlarında özetle internete erişimin engellenmesine ilişkin herhangi bir iç hukuk tedbirinin internet içeriğini yayımlanmadan önce engellemeye veya içeriğin yayımlanmasını onaya tabi tutmaya karşı güvenceleri, internete erişimin engellenmesi nedeniyle doğabilecek yan etkilere karşı güvenceleri ve erişimin engellenmesi kararlarına karşı usuli güvenceleri barındırması, erişimin engellenmesi tedbirlerinin şeffaflığı ile kamu makamlarının yarışan menfaatleri dengelemesini sağlayacak mekanizmaları ihtiva etmesi gerektiğini belirtmiştir.

AİHM, anılan başvuruların tamamında erişimi engelleme tedbirleri yoluyla ifade özgürlüğüne keyfi müdahaleleri önlemek için sağlanması gereken aşağıdaki usule ilişkin güvencelerin Rusya'nın internet sitelerine erişimin engellenmesine dair iç hukukunda bulunup bulunmadığını incelemiştir (Bulgakov/Rusya, §§ 35-37; Engels/Rusya, §§ 31-33; OOO Flavus ve diğerleri/Rusya, §§ 39-43; Vladimir Kharitonov/Rusya, §§ 43-46):

- İnternet sitesi sahiplerinin engelleme süreçlerine katılımını sağlamak için etkilenen taraflara engelleme önlemlerinin önceden bildirilmesi, web sitesi sahiplerine yasa dışı içeriği kaldırma fırsatının verilmesi,

- Sözleşme kapsamındaki tüm menfaatlerin dengelenmesini sağlamak amacıyla kamu makamlarının engelleme önlemlerinin uygulanmasından önce aynı sonucun daha az müdahaleci yollarla elde edilip edilemeyeceğini tespit etme veya sadece yasa dışı içeriği hedeflediğinden ve

bunu uygulamak için seçilen yöntemden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere hiçbir keyfi veya aşırı etkisi olmadığından emin olmak için engelleme tedbirine ilişkin etki değerlendirmesi yapma yükümlülüğü veya acil bir müdahale gerekliyse aciliyetin gerekçelendirilmesi,

- Çelişmeli yargılamaya imkân verecek şekilde karardan etkilenen tarafların dinlenebilecekleri ve karara itiraz edebilecekleri bir mahkeme veya diğer bağımsız yargısal bir mekanizmanın varlığı.

AİHM, dört başvurunun tamamında Rusya'nın internet sitelerine erişimin engellenmesine ilişkin iç hukukunun bu güvenceleri sağlamadığı ve keyfi sonuçlar doğurduğu gerekçesiyle müdahalelerin kanunilik şartını karşılamadığını belirterek Sözleşme'nin 10. maddesinde koruma altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir (Bulgakov/Rusya, §§ 39, 40; Engels/Rusya, §§ 34, 35; OOO Flavus ve Diğerleri/Rusya, §§ 44, 45; Vladimir Kharitonov/Rusya, §§ 46, 47).

Yukarıda Anayasa Mahkemesi ve AİHM tarafından ortaya konulan ilkeler çerçevesinde Teklifin 15 nci maddesinin ilgili düzenlemesi incelendiğinde, söz konusu kararlarda belirtilen hiçbir güvencenin mevcut düzenlemede yer almadığı görülmektedir. Öncelikle temel haklara yönelik müdahale yetkisi, bir kamu tüzel kişiliğine tanınmıştır. Bu kurulun tarafsızlığı ve bağımsızlığı konusunda hiçbir güvence öngörülmemiştir.

İkinci olarak, haklarına müdahale edilecek kişilere, sürece dâhil olma fırsatı ve imkânı tanınmamıştır. Dolayısıyla AYM ve AİHM içtihadında ortaya konulan hiçbir usul güvencesi, 7346 sayılı yasa ile yapılan düzenlemede yer almamaktadır.

Üçüncü olarak, tüzel kişi tarafından verilecek erişime engelleme kararının hâkim onayına sunulması da öngörülmemiştir. Ancak ilgililere bu karar aleyhine itiraz yoluna başvurma olanağı tanınmış ise de bunun için bir süre de öngörülmemiştir. Ne var ki, erişimin engellenmesi kararıyla doğrudan kişilerin haklarına müdahale edilecek, ancak bu kişiler haklarına yapılan müdahalenin hukuka aykırılığını hakimlik önünde ileri sürebileceklerdir. Yukarıda belirtildiği gibi Anayasa Mahkemesi, sulh ceza hakimliklerinin 5651 sayılı yasanın 9. Maddesinin uygulanmasında hem erişimin engellenmesi kararlarının verilmesi hem de bu kararlara yapılan itirazların incelenmesi sırasında Anayasal güvencelere uymadığını tespit etmiştir. Aynı hakimliklerin dava konusu kuralın uygulanması açısından güvence teşkil edeceğini söylemek de mümkün değildir.

Böyle bir düzenleme, özgürlük karinesini tersine çevirmiştir. Yani özgürlüğün esas sınırlamanın istisna olması ilkesini tersine çevirerek sınırlamayı esas, özgürlüğü istisna haline getirmiştir. Oysa temel haklara yönelik sınırlama yapılmadan önce sınırlamanın meşruluğunun ortaya konulması zorunludur.

Son olarak, Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrası uyarınca, "Anayasa Mahkemesi

kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar”. Teklifte yer alan söz konusu düzenleme, Anayasa Mahkemesi’nin erişim engelleme konusunda verdiği ve yukarıda aktarılan pilot kararında ifade edilen gerekliliklere açık şekilde aykırıdır ve bu itibarla Anayasa’nın 153. maddesini ihlal etmektedir. Komisyon, pilot kararın gereği doğrultusunda düzenleme yapma yükümlülüğünü yerine getirmek bir yana, tam tersine bir düzenlemeyi kabul etmiştir.

Bu kapsamda Anayasanın 13, 26, 28, 35, 36 ve 153 üncü maddelerine aykırı olan ve Reklam Kuruluna verilen yetkiyle internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararının teklif metninden çıkartılarak, cezaların şahsiliği ilkesi de gözetilerek erişim engelinin sınırlarının ihlale ilişkin içeriğin sahibine ceza verilmesi ile sınırlandırılması gerekmektedir.

Teklif 17.maddeden sonra gelmek üzere ek madde ihdasına ilişkin öneremiz; tüketici hukukunun temel ilkelerinden biri mal veya hizmetten yararlanan tüketicinin bilgilene hakkına sahip olmasıdır. Otoyol, köprü gibi hizmetleri alan tüketiciler ise bu yolları kullanan araç sahipleridir. Araç sahiplerinin geçiş ücretlerini ödemeleri için kurulan HGS gibi sistemler de bu hizmet alımına dair ücretlerin tahsil edilmesinin aracıdır.

Tüketici hizmetin bedelini bu sistemlere önceden yüklemiş olduğu bakiyelerle öderken, hizmeti veren kamu kurumları ve son dönemde işletme haklarının özelleştirilmesi nedeniyle hizmeti veren özel sektör ise ödeme sistemini kurmak ve takip etmekten sorumludur.

Ancak son dönemde geçiş ihlalleri ile ilgili olarak sıklıkla yaşanan sorunlardan biri HGS sistemlerinin hata vermesi veya sistemdeki bakiyenin yetersizliği sonucunda ihlalli geçiş işlemi yapılması ve tüketiciye herhangi bir tebligat yapılmaksızın 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesinin 5 ve 7 nci fıkraları uyarınca cezaî işlem uygulanmasıdır. Sistemin hata vermesi halinde dahi sorumluluğu tüketiciye yükleyen bu uygulama ile ilgili olarak yargı ise farklı kararlar vermekte bu da hukuksal açıdan bir karmaşaya neden olmaktadır.

Öte yandan ceza uygulamasının ihlalin dört katı olarak uygulanması örneğin işletmesi özel sektöre ait Osmangazi Köprüsü (2022 yılı için en düşük 129,00 TL, en yüksek 585,50 TL) ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü (2022 yılı için en düşük 13,00 TL, en yüksek 147,50 TL) gibi geçiş bedelleri yüksek olan yerlerde fahiş bir artışa neden olmakta, bu da ihlale dair hiçbir bilgi sahibi olmayan tüketici zor durumda bırakmaktadır.

Bu kapsamda İyi Parti Grubu ile birlikte verdiğimiz 6001 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin (1) ve (5) numaraları fıkralarında geçen “dört” ibaresinin “iki” olarak değiştirilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak;

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak teklifin genelini olumlu bulmaktayız. Bununla birlikte 6, 7, 9 ve 15 inci maddelere dair önergelerimiz ve Teklife 17 nci maddeden sonra gelmek üzere ek madde ihdasına ilişkin önergemiz bulunmaktadır. Komisyonunda önergelerimiz yeterince değerlendirilmemiştir. Bununla birlikte, Genel Kurulda önergelerimiz doğrultusunda kanun teklifinin düzenlenmesi halinde hem tüketicilerin taleplerinin karşılanabileceğini hem de Teklifle Anayasa’da düzenlenen Tüketicinin Korunmasına yönelik düzenlemelerin daha sağlıklı ve amacına uygun olarak yapılabileceğini savunuyoruz.

Tahsin Tarhan
Kocaeli

Tacettin Bayır
İzmir

Çetin Osman Budak
Antalya

Kadim Durmaz
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

2/4260 Esas Numaralı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

Usule ilişkin değerlendirme

Neredeyse her hafta bir kanun teklifinin görüşüldüğü, getirilen kanun teklifinin incelenmesine zaman tanınmayan, yine bir acelelikle komisyona getirilen yeni bir kanun teklifi ile karşı karşıyayız.

Komisyon üyelerine 08/03/2022 Salı günü saat 20.00'de mail olarak gönderilen ve üzerinden bir gün dahi geçmeden saat 13.00'de toplantı çağrısı yapılan bu kanun teklifinin görüşülmesinin istenmesi, neredeyse görüşülmeden komisyondan geçirilmesi talebine denk düşmektedir.

Getirilen kanun teklifine çok kısa sürede bakılabildiği kadarıyla olumlu düzenlemeler bulunmakla birlikte, bu şekilde kanun yapma tekniğinin demokratik işleyişle ilgisi olmadığını daha önceki uygulamalarınızda da dile getirdiğimiz gibi bir kez daha ifade etmekten imtina etmeyeceğiz.

Görüştüğümüz kanunların toplumun ilgili kesimlerinin temsilcileri olan odalar, sendikalar, dernekler veya demokratik kitle örgütlerinin görüşleri alınarak yapılması gerekliliğini buradan bir kez daha vurgulamak gerekiyor.

Böylesine önemli ve bütün toplum kesimlerini ilgilendiren kanunlar hakkında düzenleme yapılırken, hiç olmazsa ilgili uzmanlar tarafından incelemesine zaman tanınması gerekirken, tam aksine alelacele bir gün içerisinde değerlendirilmesi ve görüş bildirmesinin istenmesi, muhalefetin demokratik süreçlere katkı sunmasına dahi tahammül edilememesinin bir başka göstergesidir.

Genel değerlendirme

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, genel olarak tüketicileri korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması, tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesi, Tüketici Hakem Heyetlerinin etkililiğinin artırılması, tüketici ve konut kredilerinde tüketicilerin ödedikleri ücret ve masrafların iadesinin kolaylaştırılması, kredi nedeniyle katlandıkları maliyetlerin azaltılması, internet ortamındaki aracı hizmet sağlayıcıların tüketicilere karşı sorumluluklarının belirlenmesi, devre tatil satışlarında yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi ve ekonomik ömrü tamamlanmış ürünlerin tekrar ekonomiye kazandırılması gibi düzenlemeler içermektedir.

Şu bir gerçektir ki; hakikaten tüketicinin korunmaya ihtiyacı vardır!

Türkiye'nin içinde bulunduğu bu ekonomik buhran ortamında, vatandaşlarımızın her gün zam haberleri ile uyandığı güne akaryakıt, sıvıyağ, ekmek kuyruklarıyla beraber alım gücünün gittikçe zayıfladığı, geçim sıkıntısı nedeniyle intiharların yaşandığı bu dönemlerde gerçekten tüketicinin daha fazla korunmaya ihtiyacı vardır.

Türkiye ciddi bir ekonomik kriz sarmalına kapılmış ve yönünü bulamaz hale gelmiştir. Benzin mazot fiyatlarına her gün yapılan zamlar, elektrik, doğalgaz fiyatlarına getirilen astronomik artışlar ve bunların tüm fiyatlara yansıyan zorunlu maliyetler nedeniyle gıda ürünlerine gelen fiyat artışları vatandaşları açlıkla sınanır noktaya taşımaktadır. İktidar ise gıda, akaryakıt, enerji fiyatlarına gelen zamları marketçiler, dış güçler ve muhalefetin üstüne yıkma manipülasyonu ile kendini temize çekme gayreti içindedir.

Getirilen bu kanun teklifinde tüketici lehine düzenlemeler olmasına rağmen, teklifin daha da genişletebileceği, kamuoyundan gelen taleplerin dikkate alınması gerektiği, eklenmesi gereken hususlar olabileceği ve eksikler bulunduğu yönündeki görüşlerimiz ne yazık ki dikkate alınmamaktadır.

Konunun muhatabı olan tüketici hakları dernekleri veya federasyonların mutlaka bu kanun teklifine ilişkin öneri ve görüşleri vardır ancak, bunların görüşlerinin alınmasına dahi gerek duyulmamıştır.

Örneğin, bu kanun teklifinde kamuoyunda çokça gündeme gelen, vatandaşların sıkça şikâyetle bulunduğu **açma-kapama bedellerinin** alınmamasına yönelik bir düzenlemenin bulunmaması bir eksikliklerdir. Eğer bu yönetmelikle düzenlenebilir deniliyorsa bugüne kadar neden düzenleme yapılmadığı meşru bir sorudur, yine de bu kanuna bir ek madde konularak bu sorunun tümünden çözüme kavuşturulması mümkündür.

Diğer taraftan, yine önceki dönem Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığının **doğal gaz sayaçları için aldığı 300 dolar** 2013 yılından beridir bütün girişimlere rağmen geri ödenmemektedir. Nedeni ise sayaçlar için alınan ücrete 'güvence bedeli' yazılmadığı gösterilmektedir. Eğer gerçekten tüketici korunacaksa bu haksızlığın giderilmesi için bizi veya sizi engelleyen nedir? Bununla ilgili bir düzenleme yapabilmek çok mu zordur?

Bunun gibi gözden kaçabilen başka konularda da teklifin incelemesine zaman tanınması halinde ortaya çıkabileceğini kimse yadsıyamaz.

Tüketici Hakları Evrensel Beyanamesi ne ifade ediyor?

1985 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda "Uluslararası Tüketici Birlikleri Örgütü" nün önerisi ve oy birliği ile kabul edilen, "TÜKETİCİ HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ" ilan edilmiş "15 MART" tarihi "DÜNYA TÜKETİCİLER GÜNÜ" olarak kabul edilmiştir. Türkiye'nin de imza atmış olduğu ve Tüketicilerin Uluslararası Anayasası niteliğindeki evrensel kabul görmüş tüketici hakları şunlardır.

1. Temel İhtiyaçların Karşlanması Hakkı
2. Sağlık ve Güvenlik Hakkı
3. Bilgi Edinme Hakkı
4. Eğitilme Hakkı
5. Zararların Tazmin Edilme Hakkı
- 6- Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı
7. Ekonomik Çıkarların Korunması Hakkı
8. Seçme hakkı
9. Örgütlenme, Sesini Duyurma ve Temsil Edilme Hakkı

Evrensel insan haklarından olan Tüketici Hakları, Anayasanın 172. maddesinde yer alan “Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder” hükmü ile 88 maddeden oluşan ve 2013 yılından bu yana 8 kez değişikliğe uğrayan 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve bu kanuna istinaden çıkarılan uygulama yönetmelikleri ile devlet güvencesi altına alınmıştır.

Hızla gelişen teknolojik imkanlar, değişen tüketici tercihleri, artan tüketim harcamaları ve bireysel kredi kullanımının yaygınlaşması, alıcılarla satıcıları daha sık karşı karşıya getirmekte ve çözümlenemeyen tüketici sorunlarının sayısı her geçen gün artmaktadır.

Bilinçli bir tüketici, sağlıklı bir ekonominin temelidir. Ancak, haklarımızı bilerek ve gıdamıza sahip çıkarak doğamızı, kaynaklarımızı, ekonomik gücümüzü koruyabiliriz. Bütün dünyada tüketici haklarının daha da ileriye götürülmesi, bu haklara saygı gösterilmesi ve piyasalardaki tüketici aleyhine uygulamalara karşı tüketicilerin seslerinin duyulması çok önemlidir.

Tüketici Hakları Evrensel Beyannamesinin Temsil Edilme, Örgütlenme, Sesini Duyurma başlıklı 9. maddesinde; *Yukarıda sayılan hakların kullanılabilmesi, tüketicilerin haklarını koruyabilmeleri, mağduriyetlerinin giderilmesinde bir araya gelerek güç birliği oluşturmaları ve hükümetlerin ekonomik ve siyasi politikaların da dikkate alınma ve kamu kurumlarında temsil edilebilmesi ile mümkün olabileceği* yazılmaktadır.

Ancak ne gariptir ki; Türkiye'nin de imza atmış olduğu Tüketici Hakları Evrensel Beyannamesinin 9. Maddesi hükmü kapsamında, tüketicilerin kendilerini ilgilendiren kanunların düzenlenmesinde temsil edilme hakkına dahi riayet edilmeyerek tüketici hakları ile ilgili bir kanun yapılırken tüketici haklarının temsilcileri bu toplantıya çağrılmayarak, talepleri alınmayarak, görüşleri dinlenmeyerek bu hak bile ihlal edilmektedir.

Komisyonun son anda duyuru olarak katıldıklarını belirten sınırlı sayıda tüketici hakları savunucularının, kanun teklifini incelemeye vakitleri olmadığı, kendilerine süre tanınması talepleri ise komisyon tarafından dikkate alınmamış ve karşılanmamıştır.

Maddelere ilişkin değerlendirme ve öneriler:

Söz konusu kanun teklifinin **6. Maddesi** ile 6502 sayılı Kanunun 44. maddesine getirilmek istenen değişiklik önerisinde; *Ön ödemeli konutun sözleşmede taahhüt edilen süre içinde tüketiciye teslim edilmesinin zorunlu olduğu, ancak bu sürenin her halükârda sözleşme tarihinden itibaren 48 ayı geçemeyeceği*, öngörülmektedir. **Önceki kanun metninde 36 ay olan bu sürenin tüketiciyi korumakla ilgili bir hüküm olmadığı, müteahhidi koruyucu bir hüküm olduğu değerlendirilmektedir.** Müteahhitlerin konut teslim süresine uymamasındaki 36 aylık sürenin 48 aya çıkarılması, konut mağduriyeti yaşayan vatandaşların sayısını artıracak endişesini akla getirmektedir.

Kanun teklifinin **15. Maddesinin** son fıkrası ile getirilmek istenen değişiklik önerisinde; 6502 sayılı Kanunun 58. Maddesinin beşinci fıkrası hükümlerine aykırı harekete edenler hakkında idari para cezası öngörülmekle birlikte, *bu aykırılığın internet ortamı üzerinden gerçekleştirilmesi hâlinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak erişimin engellenmesine Reklam Kurulu tarafından karar verilebileceği, ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi*

yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümünün kapatılmasına karar verilebileceği düzenlenmektedir.

Bir internet sitesi yayınının tümünden kapatılmasına Reklam Kurulunun karar verebilmesinin doğru bir uygulama olmayacağı ortadadır. Yargı kararları ile uygulanması gereken bir hususun bürokrasiye bırakılması kabul edilemez. AKP iktidarının önceki pratiklerinden, yaklaşımlarından, uygulamalarından, RTÜK cezalandırılmalarından edindiğimiz tecrübe şudur ki; iktidara muhalif yayın ya da reklam yapan veya rakip ticari firmaların rekabetinde siyasi saiklerle bir internet sitesinin kolaylıkla kapatılabilmesine yeni bir kapı aralanmaktadır. Reklam kuruluna bu yetki verilmemelidir, eğer gerçekten bir suç isnadı varsa bunun mahkeme kararına bağlanmasının doğru bir yol olacağını belirtmek gerekir.

Diğer taraftan, elektrik, doğal gaz, su, telefon ve GSM şirketleriyle internet sağlayıcı şirketler dâhil bu ve benzeri hizmetleri sağlayan şirketlerin **açma kapama bedeli altında bir ücret talep edilmemesi** yönünde verdiğimiz önergeye ilişkin, komisyonda bu hususta yönetmelikle düzenleme yapılabileceği yetkililer tarafından ifade edilmiştir. Ancak, bunun bir oyalama taktiğine dönüşme riski var ise bu kanuna bir ek madde konularak bu sorunun tümünden çözüme kavuşturulması yönündeki önerimiz geçerliliğini korumaktadır.

Ayrıca, tüketicilerin korunmasına yönelik getirilen bu kanun teklifine kamuoyunda çok tepkilere ve şikayetlere konu olan **HGS geçişlerinde uygulanan 4 katı ceza miktarının düşürülmesi** yönünde bir ek madde konulmasının yerinde olacaktır. Çünkü öngöremediğiniz bir aksaklık nedeniyle HGS'niz okunmadan geçerseniz kaçak geçiş gibi değerlendirilip 4 katı ceza ödemek zorunda kalınabilmektedir. Eğer cezadan haberdar değilseniz bu ceza katlanarak çok yüksek meblağlara ulaşmaktadır.

Kamuya ait benzer geçişlerde kamu faizi uygulanıyorken, yap-işlet-devret modeli köprü ve otobanlarda örneğin HGS'niz çalışmıyorsa hemen “4 katı” cezaya maruz kalınabilmektedir. Daha önce de 10 katı şeklinde uygulanan bu ceza miktarı 2018 yılında 4 katına düşürülmüştür. Dolayısıyla tüketicinin korunması açısından bu ceza miktarının 6001 sayılı Kanunun 30. Maddesinde yer alan 4 katı ifadesinin 2 katına düşürülmesi ile, sürücülerin ödemek zorunda kaldığı çok yüksek cezaların bir nebze azaltılmasına imkân sağlanabilecektir.

Tüketicilerin bu ve benzeri birçok mağduriyet yaşadığı hususlar olduğu aşikardır. Dolayısıyla bunların titizlikle yapılacak bir çalışma sonucunda ortaya konularak, kanun teklifine eklenmesi gerekirken, böyle bir zamanın veya böyle bir imkânın ne bize ne de konunun muhatabı olan tüketici hakları örgütlerine tanınmaması, komisyonda da dile getirdiğimiz gibi büyük bir eksiklik olup bu yönde bir yaklaşım gösterilmemesi iktidarın alışlagelmiş uygulamalarının başka bir örneğidir.

Bütün bunlara göre bu Tüketici Koruma Kanunu'nu daha da geliştirmek ve tüketici lehinde düzenlemeler yapmaya devam edilmesi gerektiği için bu düzenlemelerin olumlu ama yeterli olmadığını, dolayısıyla konunun tüm muhatapları ile geniş bir zaman diliminde tartışılmasına imkân tanınması gerektiğini bir kez ifade etmek gerekiyor.

Ali Kenanoğlu
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

2/4260 esas numaralı “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır:

GENEL DEĞERLENDİRME

Tüm ekonomik faaliyetlerin amacı, mal ve hizmetlerin ihtiyaçlara en uygun bir biçimde üretilerek, tüketicinin kullanımına sunulmasına yöneliktir. Üretici, satıcı ve tüketici, ekonomik sistemde birbirinin olmazı kabul edilse de, bu üçlü sistemde tüketici; üretici ve satıcıya nazaran daha zayıf durumdadır. Tüketicinin bireysel olarak sesini duyurmasının, üreticiler karşısında tek başına hakkını aramasının mümkün olmaması, tüketicileri birlikte hareket etmeye yönlendirmiştir.

Aldığı mal ve hizmetten memnun kalmayan, kalite ve fiyat ilişkisinde istismar edilen, ürün ve hizmetler konusunda yeterli şekilde bilgilendirilmeyen, tüketim harcamalarında korumasız kalan tüketicilerin bir yönü ile devlet tarafından korunması, diğer yönü ile tüketici haklarını savunan örgütler ile desteklenmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bu nedenle üretici-satıcı-tüketici üçlü sisteminde denge oluşturmak adına tüketiciyi yasal güvenceye almayı amaçlayan düzenlemeler yapılmıştır.

Bu kapsamda, Anayasamızın 172 nci maddesi Devlete tüketicileri koruyucu tedbirleri alma görevi vermiştir. Tüketicinin korunmasına ilişkin ilk mevzuat çalışması, Avrupa Birliği üyelik sürecinde 1994 yılında Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1995 yılında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile yapılmıştır. Tüketici Kanunu zaman içinde birkaç kez değiştirilmiş, ekonominin değişen kurallarına ve tüketicinin ihtiyaçlarına cevap vermemesi nedeniyle 2014 yılında 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe girmiş, 4077 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Ekonomideki gelişme ve değişiklikler, teknolojinin ekonomiye etkileri ve Avrupa Birliği uyum süreci çalışmaları tüketiciyi koruyan hukuki düzenlemelerde değişimi de zorunlu kılmaktadır. Bu ihtiyaç, 6502 sayılı Kanunda da değişiklik yapılmasını içeren bu kanun teklifiyle giderilmeye çalışılmaktadır. Tüketicinin sorunları 19 maddelik bir kanun değişikliği ile sınırlı değildir. Ele alınması gereken birçok sorun hala çözüm beklemektedir. Bu nedenle tüketicinin

korunması adına yapılan düzenlemelere olumlu yaklaşıyor ancak sürece katkı sağlayacak paydaşların görüşüne başvurulmamasını bir eksiklik olarak görüyoruz.

TÜKETİCİ İKTİDARA GÜVENİNİ YİTİRMİŞTİR

Tüketicilerin ürün ve hizmet satın alımları ekonominin genel durumuyla orantılı olarak değişim göstermektedir.

Tüketici alışkanlıklarının ekonomi piyasalarına da doğrudan yansımaları, hem kamu kurumlarını, hem özel kuruluşları bu alanda veri oluşturma çabasına mecbur bırakmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası iş birliği ile tüketicilerin kişisel mali durumları, genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri ve gelecek dönem beklentileri ile yakın gelecekteki harcama ve tasarruf eğilimlerini ölçmek amacıyla anketler yapılmaktadır. İlgili kurumların ankete yönelik belirlemeleri Tüketici Güven Endeksi Haber Bülteni ile ilgili ayın son haftasında TÜİK tarafından açıklanmaktadır.

TÜİK tarafından Şubat ayında yapılan açıklamaya göre tüketici güveninde daha önceki aylarda yaşanan artış yerini düşüşe bırakmıştır. 2021 yılının Şubat ayında yüzde 84,5 civarında hesaplanan güven endeksi, 2022 yılının aynı ayında 71,2 oranına düşmüştür.

TÜİK'in belirlemelerine göre;

Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi ocakta 56,1 iken şubatta yüzde 1,6 azalarak 55,2 olmuştur. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi ocakta 71,3 iken şubatta yüzde 4,2 düşerek 68,3'e gerilemiştir.

Ocak ayında gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi 74,5 iken şubatta yüzde 3,8 düşüşle 71,7 olarak gerçekleşmiştir.

Geçen 12 aylık döneme göre gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi ocakta 90,9 iken şubatta yüzde 1,7 azalışla 89,4'e gerilemiştir.

Bu veriler seçilmiş bir anket grubunun verdiği cevap üzerinden yapılan hesaplamalardır. Görünen gerçek ise sadece anket grubunda değil, neredeyse bütün vatandaşlarımızda yakın gelecekte harcama ve tasarruf eğiliminin azaldığı yönündedir.

Dolarizasyon krizinin ardından her türlü ürün ve hizmet alımında meydana gelen fiyat artışları, elektrik, doğalgaz ve akaryakıt zamları ile katmerli bir hale gelmiş durumdadır. Ülkedeki genel ekonomik gidişat nedeniyle tüketici artık tüketememekte, üretici de üretememektedir.

Ücretlere yapılan sözde iyileştirmelerin ürün ve hizmetlere gelen zamlar karşısında erimesi tüketiciyi korunamaz hale getirmiştir. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması değişen piyasa koşullarına karşı tüketicinin korunması adına olumlu bir adımdır ancak ortada tüketici kalmamıştır.

KANUN TEKLİFİ ÜZERİNE GENEL DEĞERLENDİRME

Tüketicinin korunmasında; tüketici örgütleri, gerek tüm mevzuat ve gerekse uygulama bakımından kamu otoritesinin yok sayılmayacak paydaşdır. Geçmişten bugüne, ülkemizin tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuatında yapılan değişiklik ve iyileştirmelerde, tüketici örgütleri sürece dâhil edilerek, görüş ve önerilerinin yapılacak değişikliklere kısmen de olsa, yansımaları sağlanmıştır.

Ancak 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda zorunlu hale gelen değişiklik konusunda yapılan çalışmaları tüketici örgütleri medya aracılığıyla öğrenmek durumunda kalmıştır.

Tüketicinin hakkını aradığı ilk adres olan Tüketici Hakem Heyetlerinden başlayarak; Tüketici Konseyi, Reklam Kurulu, Reklam Konseyi, Reklam Özdenetim Kurulu, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu, Hal Hakem Heyeti, Pazaryeri Komisyonu, Süt Konseyi, Et Konseyi, Ulusal Beslenme Konseyi, Gıda Danışma Kurulu, TSE Ayna Komiteleri, Türkiye Akreditasyon Kurumu, Helal Akreditasyon Kurulu, Sigorta Tahkim Kurulu gibi tüketicinin korunması politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında görevlendirilmiş birçok kurumda, tüketici örgütleri tüketici temsilcisi olarak görevli ve yetkilidirler.

Tüketici örgütleri kanun teklifine ilişkin hazırlık çalışmaları sürecinde, katkı sunmak, görüş ve önerilerini paylaşmak için Ticaret Bakanlığına, birlikte çalışma isteklerini iletmış ve bu konuda birlikte çalışılacağı yönünde olumlu cevap almışlardır. Kanun teklifinin gerekçesinde; “tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması” alınması ifadesi yer alsada teklif TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu gündemine alınana kadar, tüketici örgütleriyle bir araya gelinmemiştir.

Komisyon toplantısından sonra 43 tüketici örgütü bir araya gelerek basın aracılığıyla; “Taslağın kendisini dahi görmeden, birkaç saat içinde taslağı inceleyip görüşlerin yasama meclisine iletilmesini beklemek, “biz yaptık, oldu” yaklaşımının açık bir göstergesidir. Yasa değişikliği çalışmasının hiçbir sürecine dâhil edilmeden tüketici yasasının yaşama geçirilmesinde en önemli paydaş olan tüketici örgütlerini ve evrensel bir hak olan tüketicinin temsil edilme

hakkını yok sayan bu yaklaşımı reddediyor, güçlü şekilde protesto ediyoruz” açıklamasında bulunmuşlardır.

Aynı şekilde, kanun teklifi hazırlık çalışmalarına tüketici örgütleri dahil edilmediği gibi, Komisyon üyelerine de kanun teklifini incelemek için süre tanınmamıştır. Meclis Genel Kurulu çalışmalarının devam ettiği geç bir saatte Komisyon Üyelerine bir gün sonra saat 13:15’te toplanmak üzere bildirim yapılmış, milletvekillerinin kanun teklifine ilişkin inceleme ve değerlendirme imkanları elinden alınmaya çalışılmıştır.

Kanun tekliflerinin terminolojisi büyük önem arz etmektedir. Bu kanun teklifinde de daha öncesinde yapılmış terminolojik hatalarda düzeltilmeye gidilmiştir. Örneğin, 4’üncü maddede geçen sigortacılık mevzuatı ile kavram birliği sağlanması için “kredi ile ilgili sigorta” ifadesi “kredi bağlantılı sigorta” olarak değiştirilmiştir. Ancak maalesef verilen kanun teklifleri genel olarak üzerinde yeterince çalışmayan, istişare edilmeyen, aceleyle getirilen kanun teklifleri halini almakta, böyle olunca da sık sık düzeltmeler gerekmektedir.

Tüketicinin Korunması ile ilgili düzenlemeler Ticaret Bakanlığınca, İngilizceden dilimize çevrilerek getirilmiş, ancak, konu ile ilgili uzmanların görüşleri alınmamış ve hukuk sistemine adapte edilmemiştir. Dolayısıyla Anglo-Amerikan sisteminin örneği olan bu alanda sözleşmeye aykırılık söz konusu iken İsviçre sisteminin hâkim olduğu Borçlar Hukukunda, Ticaret Hukukunda ise sözleşmeye aykırılığın yanı sıra şartlarına göre eksik ifadan, ayıplı ifadan, temerrütten söz edilebilmektedir. Bu nedenle hukuk sistemimizde terminolojide birlik sağlanamamaktadır. Tüketici Kanununda hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanunu’nun uygulanması Kanun gereğidir. Sistemler arasındaki bu uyumsuzluk giderilmelidir.

Daha önce Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu’nda görüşülen 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu’nun da terminolojisinde hatalar olduğu; “uygunsuz”, “hatalı”, “ayıplı” gibi kavramların bir arada kullanılması neticesinde de uygulamada tereddüt ve sorunların yaşanacağı o dönem söylenmiştir.

İYİ Parti Grubu olarak Komisyon görüşmeleri esnasında verdiğimiz önerge ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un 73’üncü maddesindeki “Tüketici mahkemeleri” ifadesinden sonra “idare mahkemeleri” ibaresinin eklenmesini teklif etmiştik. Bu önerge ile kayda değer gelirleri olmayan ve gönüllülük esasına göre çalışan tüketici örgütlerini, tüketici haklarını ilgilendiren ve idare mahkemelerinde görüşülmesi gereken hususlarda da harç ücreti külfetinden korumayı amaçlamıştık. Ancak tüketicilerin, idare mahkemesinin alanına giren

haklarını korumayı amaçlayan bu önergemiz, komisyon görüşmeleri esnasında iktidar milletvekillerince reddedilmiştir.

Yine kanun teklifinde internet üzerinden satış yapan siteler üzerinden mesafeli satışlarda kişisel verilerin korunması, ayıplı malların iadesi, kargo sorunları eksik bırakılan konulardır. Özellikle kişisel verilerin paylaşımı nedeniyle Kişisel Verileri Koruma Kurulunun bu alanda verdiği cezalar adeta deve de kulak kalmaktadır. Veri ticareti düzenlenmesi gereken önemli bir alandır. Kişisel verilerin korunması önceliklidir. Vatandaşlarımız kişisel verilerinin kimlerin eline geçtiği ile ilgili kaygı taşımaktadırlar. Dijitalleşen ve mesafeli satışların bu kadar ön plana geçtiği günümüzde kişisel verilerin korunması gereği ortadadır.

MADDELER ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

MADDE 6- Değişiklik teklifi ile büyük ölçekli ön ödemeli konut projelerinde inşaat sürecinin tamamlanmasının çok uzun süreler alabildiği gerekçesiyle ön ödemeli olarak tüketicilere satılan konutun azami teslim süresinin 36 aydan 48 aya çıkarılması öngörülmektedir. Bu değişiklik teklifi ile öngörülen süre uzatımı sonucunda Bakanlığın inceleme yapabilmesi için gerekli olan asgari süre 36 aydan 48 aya çıkmaktadır. Bu durum da tüketici açısından olumsuz sonuçlar doğurabilecektir.

MADDE 7- 6502 sayılı yasanın 48/3 “Tüketicinin isteği veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmeler haricinde mal satışlarında bu süre her halükârda otuz günü geçemez” düzenlemesi de tüketicinin istek ve kişisel ihtiyaçları doğrultusunda sipariş edilen mal taahhütlerinde edimin yerine getirilme süresini satıcı sağlayıcıya bırakmaktadır. Bu düzenlemede tüketicinin korunabilmesi için bir tarih sınırlaması getirilmelidir.

MADDE 8- Madde ile devre tatil uygulamaları düzenlenmektedir. Madde genel itibariyle olumlu düzenlemeler içermektedir. Ancak devre tatil hususunda aidat meselesinin de düzenlenmesi gerekmektedir. Bazı devre tatil uygulamalarında tüketicilerin aidatlarının kontrolsüz ve keyfi bir şekilde arttığı görülmektedir. Bunun sınırlandırılması, tüketicinin hakkını korumak hususunda önem arz etmektedir. Ayrıca, birçok örnekte, devre tatil uygulamalarında başlangıçta tüketiciye vaat edilen imkanların zaman içerisinde farklı amaçlarla kullanıldığı, satıldığı ve netice itibariyle tüketicinin başlangıçtaki anlaşmasına aykırı bir süreç işlediği, anlaşılan tesis imkanlarının önemli ölçüde küçüldüğü görülmektedir. Devre tatil uygulamalarında buna da çözüm bulunması ve bu tarz olumsuzlukların önüne geçilmesi gerekmektedir.

MADDE 12- Madde ile tüketici hakem heyetleri ile ilgili değişiklik öngörülmektedir. Mevcut kanun maddesinde geçen “Bakanlık, tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla il merkezlerinde ve yeterlilik şartları yönetmelikle belirlenen ilçe merkezlerinde en az bir tüketici hakem heyeti oluşturmakla görevlidir.” İfadesinin öngörülen değişiklik ile “Bakanlık, tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla tüketici hakem heyetleri oluşturmakla görevlidir. Tüketici hakem heyetlerinin yetki alanı ile iş bölümü Bakanlıkça belirlenir.” olarak değiştirilmesi amaçlanmaktadır. En başta mevcut maddene bulunan “yeterlilik şartları yönetmelikle belirlenen” ifadesinin kaldırılması doğru bir yaklaşım değildir. Bakanlığa verilmesi öngörülen bu yetkide de tüketici hakem heyeti oluştururken yeterlilik şartlarının gözetilmesi önemlidir.

MADDE 13- 6502 sayılı yasanın 68/1 Tüketici Hakem Heyetlerine başvuru sınırı 30.000 TL’ye çıkarılmaktadır. Tüketici Hakem Heyetlerinin verdikleri kararlara karşı, itiraz üzerine Tüketici Mahkemelerinin verdikleri kararlar 6502 sayılı yasanın 70. Maddenin 5. Fıkrasına göre kesindir. Bununla birlikte bu mahkemelerde tüketici aleyhine birçok karar çıkmaktadır. Kesin olduğu için de bir şey yapılamamaktadır. Bu kararlara karşı sadece Yargıtay nezdinde “Kanun Yararına Bozma” yoluna gidilebilmektedir. Yargıtay’ın verdiği kararlar hükmü değiştirmeyip, sonucunu da etkilemediğinden o dosyalara bir faydası olmamaktadır. Bu nedenle; Tüketici Mahkemelerinin itiraz üzerine verdikleri bu kararların İcra Ceza Mahkemelerinde olduğu gibi bir üst Tüketici Mahkemesine itiraz edilebilmesi düzenlenmelidir.

Ayhan Altuntaş
Ankara

Yasin Öztürk
Denizli

MANİSA MİLLETVEKİLİ İSMAİL BİLEN VE
29 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kalan borcun en az onda” ibaresi “sözleşmede yer alan bedelin en az onda” şeklinde değiştirilmiş ve “kalan borcun” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 6502 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Cayma hakkı süresi içinde kredi borcunun tamamının erken ödenmesi halinde bildirim aranmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 3- 6502 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “oranında değişiklik yapılması hâlinde” ibaresi “oranının artırılması durumunda” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 6502 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sigorta, yan finansal ürün ve hizmet sunumu

MADDE 29- (1) Tüketicinin yazılı veya kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla açık talebi olmaksızın kredi bağlantılı sigorta yaptırılmaz. Kredi veren, kredi bağlantılı sigorta içermeyen bir sözleşmeyi de tüketiciye teklif etmek koşuluyla kredi bağlantılı sigorta yaptırılmasını içeren bir kredi sözleşmesini tüketiciye sunabilir.

(2) Tüketicinin istediği sigorta şirketinden sağladığı teminat, kredi veren tarafından kabul edilmek zorundadır. Kredi bağlantılı sigortanın; kredi borcunun geri ödenme teminatını sağlama amacıyla, meblağ sigortalarında kalan borç tutarıyla ve vadesiyle uyumlu olması gerekir.

(3) Tüketici kredisi sözleşmesi, kredi ile ilgili olanlar hariç yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanamaz.”

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR,
BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kalan borcun en az onda” ibaresi “sözleşmede yer alan bedelin en az onda” şeklinde değiştirilmiş ve “kalan borcun” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 6502 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Cayma hakkı süresi içinde kredi borcunun tamamının erken ödenmesi hâlinde bildirim aranmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 3- 6502 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “oranında değişiklik yapılması hâlinde” ibaresi “oranının artırılması durumunda” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 6502 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sigorta, yan finansal ürün ve hizmet sunumu

MADDE 29- (1) Tüketicinin yazılı veya kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla açık talebi olmaksızın kredi bağlantılı sigorta yaptırılmaz. Kredi veren, kredi bağlantılı sigorta içermeyen bir sözleşmeyi de tüketiciye teklif etmek koşuluyla kredi bağlantılı sigorta yaptırılmasını içeren bir kredi sözleşmesini tüketiciye sunabilir.

(2) Tüketicinin istediği sigorta şirketinden sağladığı teminat, kredi veren tarafından kabul edilmek zorundadır. Kredi bağlantılı sigortanın; kredi borcunun geri ödenme teminatını sağlama amacıyla, meblağ sigortalarında kalan borç tutarıyla ve vadesiyle uyumlu olması gerekir.

(3) Tüketici kredisi sözleşmesi, kredi ile ilgili olanlar hariç yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanamaz.”

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 5- 6502 sayılı Kanunun 38 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sigorta, yan finansal ürün ve hizmet sunumu

MADDE 38- (1) Tüketicinin yazılı veya kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla açık talebi olmaksızın kredi bağlantılı sigorta yaptırılmaz. Konut finansmanı kuruluşu, kredi bağlantılı sigorta içermeyen bir sözleşmeyi de tüketiciye teklif etmek koşuluyla kredi bağlantılı sigorta yaptırılmasını içeren bir konut finansmanı sözleşmesini tüketiciye sunabilir.

(2) Tüketicinin istediği sigorta şirketinden sağladığı teminat, konut finansmanı kuruluşu tarafından kabul edilmek zorundadır. Kredi bağlantılı sigortanın; kredi borcunun geri ödenme teminatını sağlama amacıyla, meblağ sigortalarında kalan borç tutarıyla ve vadesiyle uyumlu olması gerekir.

(3) Konut finansmanı sözleşmesi, kredi ile ilgili olanlar hariç yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanamaz.”

MADDE 6- 6502 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Ön ödemeli konutun sözleşmede taahhüt edilen süre içinde tüketiciye teslim edilmesi zorunludur. Bu süre her halükârda sözleşme tarihinden itibaren kırk sekiz ayı geçemez. Kat irtifakının tüketici adına tapu siciline tescil edilmesiyle birlikte zilyetliğin devri hâlinde de devir ve teslim yapılmış sayılır.”

MADDE 7- 6502 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye beşinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut altıncı fıkra yedinci fıkra olarak teelsül ettirilmiş ve aynı fıkroda yer alan “tüketici ile satıcı ve sağlayıcının” ibaresi “tüketici, satıcı ve sağlayıcı ile mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden aracı hizmet sağlayıcının” şeklinde değiştirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5- 6502 sayılı Kanunun 38 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sigorta, yan finansal ürün ve hizmet sunumu

MADDE 38- (1) Tüketicinin yazılı veya kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla açık talebi olmaksızın kredi bağlantılı sigorta yaptırılmaz. Konut finansmanı kuruluşu, kredi bağlantılı sigorta içermeyen bir sözleşmeyi de tüketiciye teklif etmek koşuluyla kredi bağlantılı sigorta yaptırılmasını içeren bir konut finansmanı sözleşmesini tüketiciye sunabilir.

(2) Tüketicinin istediği sigorta şirketinden sağladığı teminat, konut finansmanı kuruluşu tarafından kabul edilmek zorundadır. Kredi bağlantılı sigortanın; kredi borcunun geri ödenme teminatını sağlama amacıyla, meblağ sigortalarında kalan borç tutarıyla ve vadesiyle uyumlu olması gerekir.

(3) Konut finansmanı sözleşmesi, kredi ile ilgili olanlar hariç yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanamaz.”

MADDE 6- 6502 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Ön ödemeli konutun sözleşmede taahhüt edilen süre içinde tüketiciye teslim edilmesi zorunludur. Bu süre her halükârda sözleşme tarihinden itibaren kırk sekiz ayı geçemez. Kat irtifakının tüketici adına tapu siciline tescil edilmesiyle birlikte zilyetliğin devri hâlinde de devir ve teslim yapılmış sayılır.”

MADDE 7- 6502 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye beşinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut altıncı fıkra yedinci fıkra olarak teelsül ettirilmiş ve fıkroda yer alan “tüketici ile satıcı ve sağlayıcının” ibaresi “tüketici, satıcı ve sağlayıcı ile mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden aracı hizmet sağlayıcının” şeklinde değiştirilmiştir.

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

“Tüketicinin isteği veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmeler haricinde mal satışlarında bu süre her halükârda otuz günü geçemez.”

“(5) Oluşturdukları sistem ile satıcı veya sağlayıcı adına mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden aracı hizmet sağlayıcılar, sistem aracılığıyla kurulan mesafeli sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülüklerin kullanım süresi boyunca tüketicilerin yönetmelikle belirlenen hususlara ilişkin talep ve bildirimlerini iletebilmelerine ve takip edebilmelerine elverişli bir sistemi kurmak ve kesintisiz olarak açık tutmakla yükümlüdür.”

“(6) Aracı hizmet sağlayıcısı olarak faaliyet gösterenler aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelere ilişkin aşağıda yer alan hususlardan;

a) Tüketicieye ön bilgilendirmenin yapılmasından, teyidinden ve ispatından satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsilen,

b) Veri girişinin satıcı veya sağlayıcı tarafından yapıldığı durumlar hariç olmak üzere, yönetmelikle belirlenen ön bilgilendirmede bulunması zorunlu hususlardaki eksikliklerden,

c) Bu maddede yer alan hususlardan dolayı tüketicilerin satıcı veya sağlayıcılar ile yaptıkları işlemlere ilişkin kayıtların tutulmasından ve istenilmesi hâlinde bu bilgilerin ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile tüketicilere verilmesinden,

ç) Satıcı veya sağlayıcı ile yaptıkları aracılık hizmetine ilişkin sözleşmeye aykırı uygulamaları nedeniyle satıcı ve sağlayıcıların bu madde hükümlerine aykırı davranmasına sebep oldukları her bir işlemten,

d) Satıcı veya sağlayıcı adına bedel tahsil etmesi hâlinde, mal veya hizmetin tüketiciye teslim veya ifası sonrası bedelin satıcıya veya sağlayıcıya aktarıldığı durumlar ile Kanunun 11 inci ve 15 inci maddelerinde yer alan hakların kullanımı hariç olmak üzere teslim veya ifa ile cayma hakkına ilişkin yükümlülüklerden satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsilen,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Tüketicinin isteği veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmeler haricinde mal satışlarında bu süre her halükârda otuz günü geçemez.”

“(5) Oluşturdukları sistem ile satıcı veya sağlayıcı adına mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden aracı hizmet sağlayıcılar, sistem aracılığıyla kurulan mesafeli sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülüklerin kullanım süresi boyunca tüketicilerin yönetmelikle belirlenen hususlara ilişkin talep ve bildirimlerini iletebilmelerine ve takip edebilmelerine elverişli bir sistemi kurmak ve kesintisiz olarak açık tutmakla yükümlüdür.”

“(6) Aracı hizmet sağlayıcısı olarak faaliyet gösterenler aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak;

a) Tüketicieye ön bilgilendirmenin yapılmasından, teyidinden ve ispatından satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsilen,

b) Veri girişinin satıcı veya sağlayıcı tarafından yapıldığı durumlar hariç olmak üzere, yönetmelikle belirlenen ön bilgilendirmede bulunması zorunlu hususlardaki eksikliklerden,

c) Bu maddede yer alan hususlardan dolayı tüketicilerin satıcı veya sağlayıcılar ile yaptıkları işlemlere ilişkin kayıtların tutulmasından ve istenilmesi hâlinde bu bilgilerin ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile tüketicilere verilmesinden,

ç) Satıcı veya sağlayıcı ile yaptıkları aracılık hizmetine ilişkin sözleşmeye aykırı uygulamaları nedeniyle satıcı ve sağlayıcıların bu madde hükümlerine aykırı davranmasına sebep oldukları her bir işlemten,

d) Satıcı veya sağlayıcı adına bedel tahsil etmesi hâlinde, mal veya hizmetin tüketiciye teslim veya ifası sonrası bedelin satıcıya veya sağlayıcıya aktarıldığı durumlar ile 11 inci ve 15 inci maddelerde yer alan hakların kullanımı hariç olmak üzere teslim veya ifa ile cayma hakkına ilişkin yükümlülüklerden satıcı veya sağlayıcı ile birlikte müteselsilen,

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

e) Satıcı veya sağlayıcı onayı olmaksızın düzenledikleri kampanyalı, promosyonlu veya indirimli satışlarda, sözleşmenin hiç ya da gereği gibi ifa edilmemesinden,

f) Ön bilgilendirmede yer alan hususlar ile reklamlarında yer alan bilgilerin uyumlu olmasından ve ispatından, sorumludur.”

MADDE 8- 6502 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, altıncı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere, cayma” ibaresi “Cayma” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve on birinci fıkrasında yer alan “,ön ödemeli satışlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“(2) Devre tatil sözleşmeleri ile sağlanan hakkın şahsi veya aynı bir hak olması ya da devre tatil satışının finansal kiralama ile yapılması bu maddenin uygulanmasını engellemez. 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun sekizinci bölümü hükümleri kapsamında kurulan devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere, tüketicilerle mülkiyet payına bağlı aynı hak sağlayan devre tatil sözleşmesi kurulamaz. Kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği suretiyle devre tatil hakkı tanınmaz. Devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmayanlar devre tatil satışı yapamaz.” “Bu yasağa rağmen, tüketiciden herhangi bir bedel alınması durumunda alınan bedel tüketicie derhal iade edilir. Ayrıca tüketicieyi borç altına sokan her türlü belge tüketicie yönünden geçersizdir.”

“(8) Devre mülk hakkı veren sözleşmeler de dahil olmak üzere tüketicilerle ön ödemeli devre tatil sözleşmesi kurulamaz.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Satıcı veya sağlayıcı onayı olmaksızın düzenledikleri kampanyalı, promosyonlu veya indirimli satışlarda, sözleşmenin hiç ya da gereği gibi ifa edilmemesinden,

f) Ön bilgilendirmede yer alan hususlar ile reklamlarında yer alan bilgilerin uyumlu olmasından ve ispatından, sorumludur.”

MADDE 8- 6502 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, altıncı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere, cayma” ibaresi “Cayma” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve onbirinci fıkrasında yer alan “, ön ödemeli satışlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“(2) Devre tatil sözleşmeleri ile sağlanan hakkın şahsi veya aynı bir hak olması ya da devre tatil satışının finansal kiralama ile yapılması bu maddenin uygulanmasını engellemez. 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun sekizinci bölümü hükümleri kapsamında kurulan devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere, tüketicilerle mülkiyet payına bağlı aynı hak sağlayan devre tatil sözleşmesi kurulamaz. Kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği suretiyle devre tatil hakkı tanınmaz. Devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmayanlar devre tatil satışı yapamaz.”

“Bu yasağa rağmen, tüketiciden herhangi bir bedel alınması durumunda alınan bedel tüketicie derhâl iade edilir. Ayrıca tüketicieyi borç altına sokan her türlü belge tüketicie yönünden geçersizdir.”

“(8) Devre mülk hakkı veren sözleşmeler de dâhil olmak üzere tüketicilerle ön ödemeli devre tatil sözleşmesi kurulamaz.

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

(9) Devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere, devre tatil sözleşmeleri en fazla on yıl için kurulur.

(10) Tüketici, şahsi hak sağlayan devre tatil sözleşmesinden kaynaklanan tatil hakkını belirli bir dönem için kullanmayacağını tatilin başlayacağı tarihten en az doksan gün önce sağlayıcıya bildirirse, o dönem için tüketiciden herhangi bir isim altında bir bedel talep edilemez.”

MADDE 9- 6502 sayılı Kanuna 57 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 57/A maddesi eklenmiştir.

“Yenilenmiş ürünler

MADDE 57/A- (1) Yenilenmiş ürünler; donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar satışa sunulan kullanılmış mallardır.

(2) Yenilenmiş ürünlere tüketiciye teslim tarihinden itibaren asgari bir yıl garanti verilmesi zorunludur. Ancak özelliği nedeniyle bazı malların garanti şartları Bakanlıkça başka bir ölçü birimi ile de belirlenebilir.

(3) Yönetmelikle belirlenen mallar ancak Bakanlıkça yetkilendirilen merkezlerde yenilenmesi şartı ile yenilenmiş ürün olarak satılabilir.

(4) Yenileme merkezlerinin Bakanlıktan yetki belgesi alması zorunludur.

(5) Elektronik kimlik bilgisi bulunan malların kullanılmış ve kayıtlı olduğuna ilişkin doğrulama yapılmasının gerektiği durumda bu doğrulamalar Bakanlık, yenileme merkezi ve yetkili alıcı tarafından Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu kayıtlarından yapılır.

(6) Hangi malların yenileme merkezi tarafından yenileneceği, yenileme merkezlerinin kuruluşu ve sorumluluğu ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 10- 6502 sayılı Kanununun 58 inci maddesinin ikinci fıkrasına “belgesi almak” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve tüm yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgileri güncel olarak

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(9) Devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere, devre tatil sözleşmeleri en fazla on yıl için kurulur.

(10) Tüketici, şahsi hak sağlayan devre tatil sözleşmesinden kaynaklanan tatil hakkını belirli bir dönem için kullanmayacağını tatilin başlayacağı tarihten en az doksan gün önce sağlayıcıya bildirirse, o dönem için tüketiciden herhangi bir isim altında bedel talep edilemez.”

MADDE 9- 6502 sayılı Kanuna 57 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yenilenmiş ürünler

MADDE 57/A- (1) Yenilenmiş ürünler; donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar satışa sunulan kullanılmış mallardır.

(2) Yenilenmiş ürünlere tüketiciye teslim tarihinden itibaren asgari bir yıl garanti verilmesi zorunludur. Ancak özelliği nedeniyle bazı malların garanti şartları Bakanlıkça başka bir ölçü birimi ile de belirlenebilir.

(3) Yönetmelikle belirlenen mallar ancak Bakanlıkça yetkilendirilen merkezlerde yenilenmesi şartı ile yenilenmiş ürün olarak satılabilir.

(4) Yenileme merkezlerinin Bakanlıktan yetki belgesi alması zorunludur.

(5) Elektronik kimlik bilgisi bulunan malların kullanılmış ve kayıtlı olduğuna ilişkin doğrulama yapılmasının gerektiği durumda bu doğrulamalar Bakanlık, yenileme merkezi ve yetkili alıcı tarafından Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu kayıtlarından yapılır.

(6) Hangi malların yenileme merkezleri tarafından yenileneceği, yenileme merkezlerinin kuruluşu ve sorumluluğu ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 10- 6502 sayılı Kanununun 58 inci maddesinin ikinci fıkrasına “belgesi almak” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve tüm yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgileri güncel olarak

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

Bakanlıkça oluşturulan sisteme kaydetmek” ibaresi, beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu servis istasyonlarının, her türlü mecrada ve faaliyetlerinde kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde “özel servis” ibaresini kullanması zorunludur.”

“(7) Garanti süresi bittikten sonra Bakanlıkça belirlenen kullanım ömrü süresince mala ilişkin satış sonrası hizmetin üretici veya ithalatçı tarafından sağlanmaması halinde tüketici zararın tazminini talep edebilir.”

(8) Satış sonrası hizmet sunulması zorunlu olan mallar, oluşturulması gereken asgari yetkili servis istasyonu sayıları, azami tamir süreleri, servis istasyonlarının sorumlulukları ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 11- 6502 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin beşinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Başkanın toplantıya katılmadığı hallerde Kurula Bakanlığın ilgili genel müdür yardımcısı başkanlık yapar.”

MADDE 12- 6502 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bakanlık, tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla tüketici hakem heyetleri oluşturmakla görevlidir. Tüketici hakem heyetlerinin yetki alanı ile iş bölümü Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 13- 6502 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “on” ibaresi “bin” şeklinde değiştirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bakanlıkça oluşturulan sisteme kaydetmek” ibaresi, beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu servis istasyonlarının, her türlü mecrada ve faaliyetlerinde kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde “özel servis” ibaresini kullanması zorunludur.”

“(7) Garanti süresi bittikten sonra Bakanlıkça belirlenen kullanım ömrü süresince mala ilişkin satış sonrası hizmetin üretici veya ithalatçı tarafından sağlanmaması hâlinde tüketici zararın tazminini talep edebilir.”

“(8) Satış sonrası hizmet sunulması zorunlu olan mallar, oluşturulması gereken asgari yetkili servis istasyonu sayıları, azami tamir süreleri, servis istasyonlarının sorumlulukları ile diğer uygulama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 11- 6502 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin beşinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Başkanın toplantıya katılmadığı hallerde Kurula Bakanlığın ilgili genel müdür yardımcısı başkanlık yapar.”

MADDE 12- 6502 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bakanlık, tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla tüketici hakem heyetleri oluşturmakla görevlidir. Tüketici hakem heyetlerinin yetki alanı ile iş bölümü Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 13- 6502 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “on” ibaresi “bin” şeklinde değiştirilmiştir.

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

“Tarafların İcra ve İflas Kanunundaki hakları saklı kalmak kaydıyla; değeri otuz bin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetlerine başvuru zorunludur.”
“Tüketici hakem heyetinin bulunmadığı yerlerde ise başvurular o ilçe kaymakamlığına yapılabilir.”
“Yapılan bu başvurular, kaymakamlıklarca gereği yapılmak üzere Bakanlıkça belirlenen yetkili tüketici hakem heyetine iletilir.”

MADDE 14- 6502 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ve ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasının birinci cümlesine “bulunduğu” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya tüketicinin yerleşim yerinin bulunduğu” ibaresi ve altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Tüketici hakem heyeti kararları tarafları bağlar.”

“Tüketici hakem heyeti tarafından tebliği gereken evrakın taraflara veya vekillerine 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 107/A maddesi hükümlerine göre elektronik ortamda tebliği yapılır, bu kapsamda elektronik ortamda tebligat yapılamadığı durumlarda 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.”

“Ancak, mevcut olduğu halde tüketici hakem heyetine sunulmayan bir bilgi veya belgenin tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle kararın iptali halinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekalet ücretine hükmedilemez.”

MADDE 15- 6502 sayılı Kanunun 77 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “23 üncü,” “33 üncü,” ve “48 inci,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, “57 nci maddelerinde belirtilen yükümlülüklere aykırı hareket edenler” ibaresi “57 nci maddeleri ve 48 inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen yükümlülüklere aykırı hareket edenler ile 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca malları süresinde teslim veya monte etmeyenler” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına “Bu Kanunun”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Tarafların İcra ve İflas Kanunundaki hakları saklı kalmak kaydıyla; değeri otuz bin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetlerine başvuru zorunludur.”
“Tüketici hakem heyetinin bulunmadığı yerlerde ise başvurular o ilçe kaymakamlığına yapılabilir.”
“Yapılan bu başvurular, kaymakamlıklarca gereği yapılmak üzere Bakanlıkça belirlenen yetkili tüketici hakem heyetine iletilir.”

MADDE 14- 6502 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ve ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “içinde tüketici hakem heyetinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya tüketicinin yerleşim yerinin” ibaresi ve altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Tüketici hakem heyeti kararları tarafları bağlar.”

“Tüketici hakem heyeti tarafından tebliği gereken evrakın taraflara veya vekillerine 213 sayılı Kanunun 107/A maddesi hükümlerine göre elektronik ortamda tebliği yapılır, bu kapsamda elektronik ortamda tebligat yapılamadığı durumlarda 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.”

“Ancak, mevcut olduğu hâlde tüketici hakem heyetine sunulmayan bir bilgi veya belgenin tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle kararın iptali hâlinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekalet ücretine hükmedilemez.”

MADDE 15- 6502 sayılı Kanunun 77 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “23 üncü,” “33 üncü,” ve “48 inci,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, “57 nci maddelerinde belirtilen yükümlülüklere aykırı hareket edenler” ibaresi “57 nci maddeleri ve 48 inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen yükümlülüklere aykırı hareket edenler ile 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca malları süresinde teslim veya monte etmeyenler” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına “Bu Kanunun”

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

ibaresinden sonra gelmek üzere “23 üncü,” ibaresi, “29 uncu,” ibaresinden sonra gelmek üzere “33 üncü,” ibaresi eklenmiş, aynı fıkrada yer alan “ve 50 nci maddesinin dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, dokuzuncu ve on birinci” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde, beşinci fıkrasında yer alan “ve 50 nci maddelerinin ikinci fıkralarında” ibaresi “maddesinin ikinci fıkrasında” şeklinde, aynı fıkrada yer alan “Lirası” ibaresi “Lirası; 44 üncü maddesinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında teslim edilmeyen her konut için yetmiş bin Türk Lirası” şeklinde, sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üçüncü fıkrasında,” ibaresi “üçüncü fıkrasında ve” şeklinde değiştirilmiş, aynı cümlede yer alan “ve 50 nci maddesinin sekizinci fıkrasında” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci cümlesinde yer alan “ve 50 nci maddenin sekizinci fıkrasına” ibaresi madde metninden çıkarılmış, onuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, on ikinci fıkrasının (ç) bendine “yerel düzeyde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya uydu üzerinden” ibaresi eklenmiş, (e) bendinde yer alan “İnternet” ibaresi “Uydu üzerinden yayın yapan televizyon kanalı veya internet” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümleler, on dördüncü fıkrasına “Kanunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “48 inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında bir milyon Türk Lirası,” ibaresi eklenmiş, 15 inci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “yirmi beş bin” ibaresi “seksen bin” şeklinde, “birine kadar” ibaresi “biri oranında” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler ve on dokuzuncu fıkrasına “Bu maddenin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ikinci, dördüncü” ibaresi, “idari para cezaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile devre tatil satışlarına ilişkin idari para cezaları” ibaresi eklenmiş, fıkrada yer alan “yirmi beş bin” ibaresi “seksen bin” şeklinde, “yüz milyon” ibaresi “yüz yirmi milyon” şeklinde değiştirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ibaresinden sonra gelmek üzere “23 üncü,” ibaresi, “29 uncu,” ibaresinden sonra gelmek üzere “33 üncü,” ibaresi eklenmiş, fıkrada yer alan “ve 50 nci maddesinin dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, dokuzuncu ve on birinci” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde, beşinci fıkrasında yer alan “ve 50 nci maddelerinin ikinci fıkralarında” ibaresi “maddesinin ikinci fıkrasında” şeklinde, fıkrada yer alan “Lirası” ibaresi “Lirası; 44 üncü maddesinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında teslim edilmeyen her konut için yetmiş bin Türk Lirası” şeklinde, sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üçüncü fıkrasında,” ibaresi “üçüncü fıkrasında ve” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “ve 50 nci maddesinin sekizinci fıkrasında” ibaresi ile ikinci cümlesinde yer alan “ve 50 nci maddenin sekizinci fıkrasına” ibaresi madde metninden çıkarılmış, onuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, on ikinci fıkrasının (ç) bendine “Yerel düzeyde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya uydu üzerinden” ibaresi eklenmiş, (e) bendinde yer alan “İnternet” ibaresi “Uydu üzerinden yayın yapan televizyon kanalı veya internet” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümleler, on dördüncü fıkrasına “Kanunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “48 inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareket edenler hakkında bir milyon Türk Lirası,” ibaresi eklenmiş, onbeşinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “yirmi beş bin” ibaresi “seksen bin” şeklinde, “birine kadar” ibaresi “biri oranında” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler ve on dokuzuncu fıkrasına “Bu maddenin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ikinci, dördüncü,” ibaresi, “idari para cezaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile devre tatil satışlarına ilişkin idari para cezaları” ibaresi eklenmiş, fıkrada yer alan “yirmi beş bin” ibaresi “seksen bin” şeklinde, “yüz milyon” ibaresi “yüz yirmi milyon” şeklinde değiştirilmiştir.

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

“(4) Bu Kanunun;

a) 50 nci maddesinin dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, dokuzuncu, onuncu ve on birinci fıkralarında belirtilen yükümlülüklerin her birine aykırı hareket eden satıcı veya sağlayıcılar hakkında, aykırılığın tespit edildiği tarih itibarıyla bir takvim yılında proje başına beş milyon Türk Lirasını geçmemek üzere aykırılığı tespit edilen her bir işlem veya sözleşme için üç bin beş yüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

b) 50 nci maddesinin;

1) İkinci fıkrasına aykırı olacak şekilde tüketicilerle mülkiyet payına bağlı aynı hak sağlayan devre tatil sözleşmesi kuran, kurulmasına aracılık edenler ile kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği suretiyle devre tatil hakkı tanıyanlar ile bu işleme aracılık edenler, devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmadığı halde devre tatil satışı yapanlar,

2) Sekizinci fıkrasına aykırı olacak şekilde tüketicilerle ön ödemeli devre tatil sözleşmesi kuran veya kurulmasına aracılık edenler,

hakkında üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası uygulanır. Bu bentte yer alan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.”

“(10) Bu Kanunun;

a) 57/A maddesine aykırı hareket edenler hakkında, yenileme yetki belgesi gerektiren mallarla ilgili olarak belgesi olmaksızın yenileme faaliyetinde bulunulması halinde beş yüz bin Türk Lirası; yenilenmiş ürün satışında tespit edilen aykırılık ve eksikliklerle ilgili olarak her bir işlem için beş yüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır,

b) 58 inci maddesine aykırı davranan üretici ve ithalatçılar hakkında;

1) Satış sonrası hizmet yeterlilik belgesinin alınmaması durumunda üç yüz on beş bin Türk Lirası;

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(4) Bu Kanunun;

a) 50 nci maddesinin dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, dokuzuncu, onuncu ve on birinci fıkralarında belirtilen yükümlülüklerin her birine aykırı hareket eden satıcı veya sağlayıcılar hakkında, aykırılığın tespit edildiği tarih itibarıyla bir takvim yılında proje başına beş milyon Türk Lirasını geçmemek üzere aykırılığı tespit edilen her bir işlem veya sözleşme için üç bin beş yüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

b) 50 nci maddesinin;

1) İkinci fıkrasına aykırı olacak şekilde tüketicilerle mülkiyet payına bağlı aynı hak sağlayan devre tatil sözleşmesi kuran, kurulmasına aracılık edenler ile kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği suretiyle devre tatil hakkı tanıyanlar ile bu işleme aracılık edenler, devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmadığı hâlde devre tatil satışı yapanlar,

2) Sekizinci fıkrasına aykırı olacak şekilde tüketicilerle ön ödemeli devre tatil sözleşmesi kuran veya kurulmasına aracılık edenler,

hakkında üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası uygulanır. Bu bentte yer alan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.”

“(10) Bu Kanunun;

a) 57/A maddesine aykırı hareket edenler hakkında, yenileme yetki belgesi gerektiren mallarla ilgili olarak belgesi olmaksızın yenileme faaliyetinde bulunulması hâlinde beş yüz bin Türk Lirası; yenilenmiş ürün satışında tespit edilen aykırılık ve eksikliklerle ilgili olarak her bir işlem için beş yüz Türk Lirası idari para cezası uygulanır,

b) 58 inci maddesine aykırı davranan üretici ve ithalatçılar hakkında;

1) Satış sonrası hizmet yeterlilik belgesinin alınmaması durumunda üç yüz on beş bin Türk Lirası;

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

2) Bakanlıkça oluşturulan sisteme kayıt yapılmaması veya kaydın güncellenmemesi durumunda beş bin Türk Lirası;

3) Satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi alındıktan sonra asgari servis istasyonu sayısının sağlanmadığı durumlarda eksik kalan her bir servis istasyonu için otuz beş bin Türk Lirası;

4) Servis istasyonlarında tespit edilen eksiklik ve aykırılıklarla ilgili olarak her bir servis istasyonu için beş bin Türk Lirası; idari para cezası uygulanır.

c) 58 inci maddesinin beşinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında beş bin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.”

“Bu cezalarla birlikte aykırılığın internet ortamı üzerinden gerçekleştirilmesi hâlinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine Reklam Kurulu tarafından karar verilebilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı sulh ceza hakimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hakimliğince verilen karara karşı ise 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.”

“Bir önceki mali yıl gayrisafî gelirinin oluşmaması halinde, oluşan en son tarihli gayrisafî geliri dikkate alınır. Gayrisafî gelirin bildirilmediği veya yanlış bildirildiği durumlarda üç milyon Türk Lirası idari para cezası uygulanır. Devre tatil satışlarında ise ihtara rağmen aykırılığın devamı halinde üç milyon Türk Lirası idari para cezası verilir.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

2) Bakanlıkça oluşturulan sisteme kayıt yapılmaması veya kaydın güncellenmemesi durumunda beş bin Türk Lirası,

3) Satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi alındıktan sonra asgari servis istasyonu sayısının sağlanmadığı durumlarda eksik kalan her bir servis istasyonu için otuz beş bin Türk Lirası,

4) Servis istasyonlarında tespit edilen eksiklik ve aykırılıklarla ilgili olarak her bir servis istasyonu için beş bin Türk Lirası, idari para cezası uygulanır.

c) 58 inci maddesinin beşinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında beş bin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.”

“Bu cezalarla birlikte aykırılığın internet ortamı üzerinden gerçekleştirilmesi hâlinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine Reklam Kurulu tarafından karar verilebilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı sulh ceza hakimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hakimliğince verilen karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.”

“Bir önceki mali yıl gayrisafî gelirinin oluşmaması hâlinde, oluşan en son tarihli gayrisafî geliri dikkate alınır. Gayrisafî gelirin bildirilmediği veya yanlış bildirildiği durumlarda üç milyon Türk Lirası idari para cezası uygulanır. Devre tatil satışlarında ise ihtara rağmen aykırılığın devamı hâlinde üç milyon Türk Lirası idari para cezası uygulanır.”

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 16- 6502 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Kanunun 77 nci maddesinin on ikinci ve on üçüncü fıkralarında öngörülen idari yaptırım kararları Reklam Kurulu tarafından; diğer fıkralarında öngörülen idari yaptırım kararları ise Bakanlık tarafından verilir. Bakanlık bu yetkisini taşrada ticaret il müdürlüklerine devredebilir.”

MADDE 17- 6502 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki tüketici işlemlerine, bunların hukuken bağlayıcı olup olmadıklarına ve sonuçlarına bu işlemler hangi kanun yürürlükte iken gerçekleşmiş ise kural olarak o kanun hükümleri uygulanır. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan ve halen geçerli olan belirsiz süreli tüketici sözleşmelerinin bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlük tarihinden itibaren uygulanmaz.

(2) Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla yapı ruhsatı alınmış olan devre tatile konu taşınmazlarda, tüketicilerin tüm ödemelerinin teminat altına alınmış olması şartıyla bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç yılı geçmemek üzere mevcut yapı ruhsatı geçerlilik tarihi süresince ön ödemeli satış yalnızca devre mülk veya en fazla on yıl süreli şahsi hakka dayalı devre tatil satışı olarak yapılabilir.

(3) Bu maddenin yayımlandığı tarihten önce kurulan devre tatil sözleşmeleri ve ikinci fıkra kapsamında kurulan sözleşmeler hakkında idari para cezası hükümleri de dahil olmak üzere bu maddenin yayımlandığı tarihten önceki Kanun hükümleri ile birlikte bu maddeyi ihdas eden Kanunun 8 inci maddesiyle değiştirilen 6502 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin onuncu fıkrası hükmü uygulanır.

(4) Bu Kanunun 66 ncı, 68 inci ve 73 üncü maddeleri gereğince tüketici hakem heyetlerine yapılan başvurular ile mahkemelerde açılmış olan davalar için söz konusu başvuruların yapıldığı ve davaların açıldığı tarihte yürürlükte bulunan görev ve yetkiye ilişkin hükümler uygulanır.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 16- 6502 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) 77 nci maddenin on ikinci ve on üçüncü fıkralarında öngörülen idari yaptırım kararları Reklam Kurulu, diğer fıkralarında öngörülen idari yaptırım kararları ise Bakanlık tarafından verilir. Bakanlık bu yetkisini taşrada ticaret il müdürlüklerine devredebilir.”

MADDE 17- 6502 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki tüketici işlemleri, bunların hukuken bağlayıcı olup olmadıkları ve sonuçları hakkında bu işlemler hangi kanun yürürlükte iken gerçekleşmiş ise kural olarak o kanun hükümleri uygulanır. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan ve halen geçerli olan belirsiz süreli tüketici sözleşmelerinin bu Kanuna aykırı hükümleri bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren uygulanmaz.

(2) Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla yapı ruhsatı alınmış olan devre tatile konu taşınmazlarda, tüketicilerin tüm ödemelerinin teminat altına alınmış olması şartıyla bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç yılı geçmemek üzere mevcut yapı ruhsatı geçerlilik tarihi süresince ön ödemeli satış yalnızca devre mülk veya en fazla on yıl süreli şahsi hakka dayalı devre tatil satışı olarak yapılabilir.

(3) Bu maddenin yayımı tarihinden önce kurulan devre tatil sözleşmeleri ve ikinci fıkra kapsamında kurulan sözleşmeler hakkında idari para cezası hükümleri de dâhil olmak üzere bu maddenin yayımı tarihinden önceki Kanun hükümleri ile birlikte bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilen 50 nci maddenin onuncu fıkrası hükmü uygulanır.

(4) 66 ncı, 68 inci ve 73 üncü maddeler gereğince tüketici hakem heyetlerine yapılan başvurular ile mahkemelerde açılmış olan davalar için söz konusu başvuruların yapıldığı ve davaların açıldığı tarihte yürürlükte bulunan görev ve yetkiye ilişkin hükümler uygulanır.”

(Manisa Milletvekili İsmail Bilen ve
29 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 18- Bu Kanunun;

a) 8 inci maddesi, 15 inci maddesiyle değiştirilen 6502 sayılı Kanunun 77 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile 17 nci maddesiyle 6502 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinden altı ay sonra,

yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18- Bu Kanunun;

a) 8 inci maddesi, 15 inci maddesiyle değiştirilen 6502 sayılı Kanunun 77 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 17 nci maddesiyle 6502 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinden altı ay sonra,

yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

